

Veiksmingų socialiai atsakingų viešųjų pirkimų užtikrinimas. 71 gerosios patirties atvejis

2020 m. gegužės mėn.

#WeBuySocialEU

„Europe Direct“ – tai tarnyba, padedanti rasti atsakymus į klausimus apie Europos Sąjungą.

Nemokamas telefono numeris (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(* Informacija teikiama nemokamai, dauguma skambučių taip pat yra nemokami (nors kai kurie telefono ryšio paslaugų teikėjai gali imti mokesť, taip pat gali reikėti mokėti, jeigu skambinsite taksofonu ar viešbučio telefonu).

TEISINIS PRANEŠIMAS

Šiame leidinyje pateikiama tik jo autoriaus (-ių) informacija ir nuomonė, ir jos nebūtinai atitinka oficialią EASME ar Komisijos nuomonę. Nei EASME, nei Komisija negali garantuoti į šį tyrimą įtrauktų duomenų tikslumo. Nei EASME, nei Komisija, nei joks kitas jų vardu veikiantis asmuo negali būti laikomas atsakingu už tai, kaip galėtų būti naudojama šiame leidinyje pateikta informacija.

Daugiau informacijos apie Europos Sąjungą rasite internete (<http://www.europa.eu>).

Liuksemburgas, Europos Sąjungos leidinių biuras, 2020 m.

ISBN 978-92-9202-958-6

doi: 10.2826/844552

© Europos Sąjunga, 2020

AUTORIAI

Philipp Tepper (atsakingasis asmuo), Ashleigh McLennan, Rafael Hirt ir Peter Defranceschi (ICLEI – *Vietos valdžios institucijos už tvarų vystymąsi*), Valentina Caimi ir Alexander Elu (AEIDL). Su *Public Procurement Analysis, Dialog Makarna* ir *Social Economy Europe* pagalba.

EUROPOS KOMISIJA

Mažųjų ir vidutinių įmonių reikalų vykdomoji įstaiga (EASME)
A departamentas. COSME, „Horizontas 2020“, MVĮ ir EJŖŽF
A.1 skyrius. COSME

El. paštas EASME-COSME-ENQUIRIES@ec.europa.eu

Europos Komisija
B-1049 Bruxelles

Turinys

Turinys

IVADAS (LT)	4
KAS YRA SOCIALIAI ATSAKINGI VIEŠIEJI PIRKIMAI?	4
KAS SUDARO ŠĮ RINKINĮ?	5
PAGRINDINIAI REZULTATAI.....	5
ATVEJŲ TYRIMAI	9
1 SEKTORIUS. Valymo ir infrastruktūros administravimo paslaugos.....	10
2 SEKTORIUS. Statyba.....	47
3 SEKTORIUS. Maisto ir aprūpinimo maistu bei gėrimais paslaugos	71
4 SEKTORIUS. Baldai	92

ĮVADAS (LT)

Socialiai atsakingi viešieji pirkimai (toliau – SAVP) rengiami siekiant užtikrinti teigiamus socialinius viešųjų sutarčių rezultatus. Pirkimai turi įtakos daugeliui žmonių: viešųjų paslaugų vartotojams, gamybos ir pristatymo veiklos dalyviams arba perkančiųjų organizacijų darbuotojams. Be tiesioginio poveikio, SAVP taip pat gali turėti įtakos platesnei rinkai tiek paklauskos, tiek pasiūlos atžvilgiu.

Protingai pirkdami perkantieji subjektai gali skatinti užimtumo galimybes, deramą darbą, socialinę įtrauktį, prieinamumą, universalumą, etišką prekybą ir stengtis plačiau užtikrinti atitiktą socialiniams standartams. Kai kuriems gaminiams, darbams ir paslaugoms šis poveikis gali būti itin didelis, nes tokiuose sektoriuose, kaip statyba, sveikatos priežiūra ir transportas, perkantieji subjektai valdo didelę rinkos dalį.

Perkantieji subjektai yra svarbūs Europos investuotojai, išleidžiantys 14 proc. ES bendrojo vidaus produkto. Naudodamiesi savo perkamąja galia ir rinkdamiesi tokias prekes ir paslaugas, kurios užtikrina teigiamus socialinius rezultatus, jie gali labai prisidėti prie tvarios plėtros. Viešieji ir privatieji sektoriai vis dažniau pripažįsta būtinybę per pirkimus atsižvelgti į visus tris tvarumo ramsčius (socialinį, aplinkos ir ekonomikos).

2014 m. viešųjų pirkimų direktyvose¹ aiškiai nurodyta, kad į socialinius aspektus galima atsižvelgti per visą pirkimų ciklą: rengiant pirmines rinkos konsultacijas, naudojantis rezervavimo galimybėmis, taikant negriežtą tvarką, įtraukiant socialinius sutarčių skyrimo kriterijus ir sutarčių įvykdymo sąlygas.

Perkantieji subjektai visoje Europoje pradeda naudotis šių galimybių pranašumais ir per savo pirkimus demonstruoja tikrą socialinį poveikį. Vis dėlto valstybės narės naudojami dar ne visomis galimybėmis, kurias teikia viešieji pirkimai, kaip strateginė socialinės politikos tikslų rėmimo priemonė.

Šio atvejų tyrimų rinkinio tikslas – padidinti informuotumą ir pagerinti supratimą apie SAVP galimybes, 71 pavyzdžiu parodant, kaip perkantieji subjektai praktiškai užtikrina socialinę naudą. Atvejų tyrimai rodo tinkamas konkursų procedūras bei veiksmingą politiką ir teikia įkvėpimo tiek perkantiesiems subjektams, tiek socialinės ekonomikos dalyviams, siekiant paskatinti juos atkartoti šiuos atvejus visoje Europoje.

Daugiau informacijos apie tai, kaip socialiniai ES viešųjų pirkimų direktyvų aspektai buvo perkelti į nacionalinio lygmens teisės aktus, ir daugiau gerosios SAVP praktikos pavyzdžių, daug dėmesio skiriant socialinės ekonomikos įmonių patekimo į viešųjų pirkimų rinkas galimybėms, pateikta ataskaitoje [Buying for Social Impact](#). Be to, Europos Komisija šiuo metu naujina vadovą *Buying Social* (liet. *Socialinis pirkimas*), kuriame bus pateikta praktinių SAVP įgyvendinimo patarimų (numatyta 2020 m.).

KAS YRA SOCIALIAI ATSAKINGI VIEŠIEJI PIRKIMAI?

Socialiai atsakingais viešaisiais pirkimais (SAVP) siekiama atsižvelgti į viešojo sektoriaus subjektų perkamų prekių, paslaugų ir darbų poveikį visuomenei. SAVP gali būti veiksnys, skatinantis:

- propaguoti užimtumo galimybes ir socialinę įtrauktį;
- suteikti galimybių socialinės ekonominės įmonėms;
- užtikrinti deramą darbą;
- padėti paisyti socialinių ir darbo teisių;
- užtikrinti prieinamumą ir universalumą;

¹ Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/23/ES dėl koncesijos sutarčių suteikimo (Koncesijų direktyva); Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (Viešojo sektoriaus direktyva) ir Direktyva 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (Komunalinio sektoriaus direktyva). Šiame vadove daugiausia remiamasi Direktyva 2014/24/ES, nors kai kurios SAVP galimybės taip pat nurodytos kitose dviejose direktyvose.

- paisyti žmogaus teisių ir atsižvelgti į etiškos prekybos klausimus;
- užtikrinti kokybiškas socialines, sveikatos priežiūros, švietimo ir kultūros paslaugas.

KAS SUDARO ŠĮ RINKINĮ?

Šis gerosios patirties atvejų tyrimų rinkinys buvo rengiamas 2019 m. rugsėjo mėn. – 2020 m. kovo mėn. Jį rengiant buvo remtasi ankstesne ir dabartine su SAVP susijusia Europos, nacionaliniu ir vietos valdžios lygmenimis vykdyta veikla.

Gerosios patirties atvejų prašyta pateikti Europos ir jai nepriklausančių šalių perkančiųjų subjektų. Šiame rinkinyje pristatomas 71 atvejis iš 27 šalių: 22 valstybių narių ir 5 Europos Sąjungai nepriklausančių šalių. Kadangi SAVP valstybėse narėse taikomi skirtingai, skiriasi ir atvejų lygiai: nuo pradinio iki vidutinio ir pažengusio. Šie atvejai susiję su įvairiais atrinktais produktais ir paslaugomis ir apima visus viešųjų pirkimų aspektus bei etapus (įskaitant etapus iki konkurso ir po konkurso) ir įvairius perkančiuosius subjektus: nuo vietos valdžios iki centrinių perkančiųjų organizacijų ir ligoninių.

Kad skaitytojui būtų lengviau rasti reikiamą informaciją, rinkinys suskirstytas pagal sektorius. Daugiau nei vieną sektorių apimantys arba su politika ar procesais susiję gerosios patirties atvejai pristatomi kartu rinkinio pabaigoje. Šiame rinkinyje aprašomi šie sektoriai: valymo paslaugos, statyba, maisto ir aprūpinimo maistu bei gėrimais paslaugos, baldai, sodininkystės paslaugos, sveikatos priežiūra, informacinės ir ryšių technologijos, socialinės paslaugos, tekstilės gaminiai, ir transportas, judumas bei atliekos.

PAGRINDINIAI REZULTATAI

Pristatomas SAVP patirties rinkinys rodo dabartinių pirkimų įvairovę ir įvairias perkančiųjų subjektų galimybes strategiškai pasinaudoti pirkimais, siekiant užtikrinti tikrus socialinius rezultatus ir taip pagerinti žmonių gyvenimo kokybę Europoje ir už jos ribų.

Surinkus šiuos atvejų tyrimus buvo galima pamatyti, kiek įvairūs pagal Europos viešųjų pirkimų direktyvas leidžiami mechanizmai taikomi praktiškai.

Pavyzdžiui, labai plačiai taikomos užimtumo išlygos pagal 70 straipsnį, bet skiriasi jų užmojis ir išsamumas. Pagrindiniu lygmeniu šios išlygos gali padėti skatinti užimtumo galimybes nuo darbo rinkos nutolusiems žmonėms (t. y. žmonėms, kurie patiria įsidarbinimo sunkumų, pvz., neįgaliesiems, žemesnio lygio išsilavinimą arba kvalifikaciją turintiems, nepakankamai patyrusiems, ilgai nedirbusiems arba su kitomis perkančiojo subjekto apibrėžtomis kliūtimis susiduriantiems žmonėms). Pažangesni metodai įtraukti į platesnes socialinės politikos iniciatyvas, įskaitant perkantiesiems subjektams ir tiekėjams skirtų pagalbos centrų steigimą, bedarbiams tinkamų pareigybių paieškos paslaugas arba universaliąją/ netiesioginę paramą darbo ieškantiems žmonėms, siekiant padėti jiems vėl įsitraukti į darbo rinką. Kai kuriose įdarbinimo išlygose taip pat nustatomos sąlygos, kad pasamdyti darbuotojai arba praktikantai viešosios sutarties vykdymo metu galėtų tobulintis, arba nustatomi konkretūs mokymo reikalavimai. Taip pat yra daug pavyzdžių, kai rezervuotos viešosios sutartys skiriamos globojamoms darbo grupėms ir (arba) socialinėms įmonėms, įdarbinančioms neįgalius arba nepalankioje padėtyje esančius darbuotojus; šie pavyzdžiai daugiausia susiję su sutartimis dėl techninės priežiūros, sodininkystės ir socialinių paslaugų.

Kita vertus, iš mokslinių tyrimų rezultatų matyti, kad kai kuriomis iš esamų socialinių nuostatų pagal Direktyvą 2014/24/ES naudojamosi nepakankamai. Tai pasakytina apie naudojimąsi lankstumu pagal negriežtą tvarką ir aktyvų naudojimąsi pašalinimo pagrindais dėl aplinkos, socialinės ir darbo teisės aktų nesilaikymo (kaip nustatyta 57 straipsnio 4 dalyje). Vis dėlto gali būti, kad viešojo sektoriaus institucijos šiuos kriterijus taiko, aiškiai jų neįvardydamos kaip SAVP.

Galima socialinė viešojo pirkimo rizika ir nauda iš dalies priklauso nuo perkamo produkto arba paslaugos. Pavyzdžiui, kai kuriose sektoriuose dirba daugiau pažeidžiamų žmonių arba galima sukurti daugiau darbo vietų. Kai kurie produktai gali būti gaminami naudojant iš konfliktinių zonų arba regionų, kuriuose taikomi žemi darbo standartai, tiekiamas žaliavas, bet sertifikuojami kaip socialiai tvarūs, naudojant kokybės ženklus. Toliau apžvelgiamas kiekvienas šiame rinkinyje aprašytas sektorius ir pateikiamos kelios pagrindinės su kiekvienu iš jų susijusios išvados.

Valymo paslaugos

Šiame rinkinyje pristatoma dešimt valymo paslaugų ir infrastruktūros administravimo atvejų tyrimų iš devynių Europos šalių, įskaitant vieną atvejį iš pačios Europos Komisijos ir atvejus iš regioninės vyriausybės, viešųjų įmonių ir kelių mažų arba vidutinio dydžio miestų. Valymo sektoriuje SAVP aspektai paprastai apima reikalavimus užtikrinti geras darbo sąlygas (įskaitant darbuotojų saugą ir sveikatą, lyčių lygybę, profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros skatinimo priemones), sutarčių skyrimo kriterijus ir sutarčių vykdymo išlygas, kuriomis skatinamas darbo vietų kūrimas ir mokymas, taip pat socialinėms įmonėms rezervuotas pirkimo dalis.

Atvejų tyrimai rodo, kad nėra vieno visiems tinkamo metodo ir kad, norint išsiaiškinti vietos galimybes, pirmiausia pravartu surengti dialogą su rinka. Kai kuriuose Europos regionuose šį dialogą surengti svarbu siekiant užtikrinti, kad socialinius kriterijus būtų įmanoma įgyvendinti ir kad jie nekenktų konkurencijai. Kituose regionuose, kuriuose konkurencija yra didelė, o pasiūlymų kainos nelabai skiriasi, sutarčių skyrimo kriterijai gali duoti aiškų signalą ir yra svarbus pasiūlymų diferencijavimo veiksnys.

Iš kai kurios patirties, kuria pasidalijo perkantieji subjektai, matyti, kad svarbu ieškoti bedarbiams tinkamų pareigybių ir šiuo atžvilgiu svarbios partnerės gali būti su tikslinėmis grupėmis dirbančios trečiųjų šalių organizacijos. Svarbus vaidmuo taip pat tenka stebėsenai sutarties vykdymo metu. Į sutartis reikėtų įtraukti tinkamas sankcijas už reikalavimų nesilaikymą.

Statyba

Rinkinyje pristatomi septyni statybos sektoriaus atvejų tyrimai iš penkių Europos Sąjungos valstybių narių (ir vienas atvejo tyrimas iš Kanados). Statybos sektoriuje SAVP aspektais paprastai daug dėmesio skiriama darbo sąlygoms ir užimtumo galimybių kūrimui tikslinėms grupėms. Be to, vienu atveju atsižvelgiama į žiurkščius žmogaus ir darbo teisių pažeidimus, pasitaikančius gamtinio akmens kasybos ir perdirbimo sektoriuose, ir kokybės ženklų naudojimą (su nepriklausomų auditorių pagalba), siekiant užtikrinti socialiai atsakingą statybos medžiagų naudojimą.

Statybos sektoriuje kyla ypatingų su užimtumu susijusių sunkumų, be kita ko, dėl kintančio projektų masto ir konkretaus rinkos ciklo. Statybvietės taip pat gali būti sunkiai pasiekiamose geografinėse vietovėse, o esamos užimtumo galybės gali būti netinkamos visiems įgūdžiams. Šiame sektoriuje, kaip ir valymo sektoriuje, įgyvendinti SAVP gali padėti tarnyba, konsultuojanti perkančiuosius subjektus ir tiekėjus socialinių išlygų klausimais, arba tinkamus veiksmus galima nustatyti bendradarbiaujant su tiekėjais per rinkos konsultacijas.

Maisto ir aprūpinimo maistu bei gėrimais paslaugos

Rinkinyje pateikiami šeši maisto tiekimo ir aprūpinimo maistu bei gėrimais pavyzdžiai iš šešių skirtingų Europos šalių. Keli iš jų susiję su rezervuotais konkursais, kuriais siekta paremti socialines įmones ir neįgaliuosius arba kitas su dalyvavimo darbo rinkoje sunkumais susiduriančias gyventojų grupes. Be to, keliuose atvejų tyrimuose atsižvelgiama į sąžiningą produktų tiekimą pasaulinėse tiekimo grandinėse (įskaitant kavą, arbatą, cukrų, šokoladą ir bananus).

Kaip svarbiausią įgytą patirtį sutartis rezervuojantys perkantieji subjektai nurodė tai, kad svarbu atsižvelgti į socialinių įmonių gebėjimus ir šių įmonių galimybes teikti pasiūlymus siekiant viešųjų sutarčių. Todėl svarbi priemonė siekiant užtikrinti, kad perkantieji subjektai galėtų gauti konkurencingus pasiūlymus, pagal kuriuos būtų galima tiekti pageidaujamus produktus arba teikti pageidaujamas paslaugas, yra rinkotyra.

Baldai

Pristatomi du baldų pirkimų tyrimai iš dviejų ES valstybių narių (Italijos ir Rumunijos). Baldai turėtų būti tinkami visiems naudotojams, kad būtų lengviau užtikrinti prieinamas darbo ir viešąsias erdves. To galima pasiekti naudojantis techninėmis specifikacijomis. Naujiems baldams taip pat taikomi standartai, kuriais įrodoma atitiktis darbo ir sveikatos bei saugos taisyklėms, o senus baldus galima padovanoti labdaros organizacijoms. Dėl standartų buvo pabrėžta, kad svarbu juos taikyti per viešuosius pirkimus ir taip paskatinti, juos plačiau taikytų gamintojai.

Sodininkystės paslaugos

Trijuose atvejų tyrimuose iš dviejų ES valstybių narių (Italijos ir Rumunijos) pirmiausia nagrinėjamos rezervuotos sodininkystės paslaugų sutartys. Rezervuotos sutartys šiame sektoriuje naudojamos atsižvelgiant į jam reikiamą darbo pobūdį ir galimybes kurti darbo vietas žmonėms, patiriantiems sunkumų patekti į darbo rinką arba atskirties riziką. Viena iš šių atvejų tyrimų išvalgų yra ta, kad svarbu skirti laiko pasirengti pirkimui, pvz., rinkotyrai, siekiant užtikrinti, kad vietos socialinės įmonės turėtų reikiamų pajėgumų įvykdyti rezervuotas sutartis. Šie atvejai taip pat rodo, kad rezervuojant sutartis galima sustiprinti socialinės ekonomikos sektorių ir užtikrinti stabilesnes užimtumo galimybes atskirties riziką patiriantiems žmonėms.

Sveikatos priežiūra

Trijuose atvejų tyrimuose – iš Suomijos, Norvegijos ir Ukrainos – nagrinėjami SAVP sveikatos sektoriuje. Dviejuose tyrimuose pirmiausia nagrinėjama, kaip sudaryti palankesnes sąlygas pasinaudoti viešųjų sutarčių galimybėmis pelno nesiekiantiems subjektams, pripažįstant papildomą socialinę jų teikiamą vertę. Be to, viename iš atvejų tyrimų nagrinėjamas apsauginių pirštinių pirkimas; šio gaminio gamybos procese kyla žinomų problemų, susijusių su darbuotojų teisėmis, darbo sąlygomis ir poveikiu sveikatai. Sveikatos sektoriuje įgyta patirtis, be kita ko, rodo, kad svarbu išsiaiškinti rinką ir tiekėjų pajėgumus. Perkant veiksmingas sveikatos priežiūros paslaugas svarbu ne tik nustatyti konkrečius taikytinus procesus, bet ir daug dėmesio skirti pageidaujamiems su sveikata susijusiems rezultatams.

Socialinės paslaugos

Šiame rinkinyje pristatoma dvylika atvejų iš šešių valstybių narių ir vienas atvejis iš Pietų Korėjos. Atvejų tyrimuose nagrinėjama, kaip pirkimų procesu galima užtikrinti veiksmingas, kartu su paslaugų teikėjais ir naudotojais modeliuojamas paslaugas, kurios suteiktų papildomos socialinės vertės. Atvejai rodo integruotų paslaugų svarbą. Tokios paslaugos pasižymi holistine perspektyva, bet taip pat suteikia galimybių įvairiems paslaugų teikėjams, įskaitant socialines įmones ir pelno nesiekiančius subjektus. Nors tokie procesai, kaip bendras modeliavimas ir į rezultatus orientuotas pirkimas, pailgina vidutinę procedūros trukmę, per juos taip pat galima sukurti veiksmingesnes ir įtraukesnes prie konkrečių naudotojų poreikių pritaikytas paslaugas.

Informacinės ir ryšių technologijos

Šiame rinkinyje pristatomi keturi atvejai iš trijų ES valstybių narių. Tai atvejų tyrimai, susiję su informacinių ir ryšių technologijų (IRT) įrangos pirkimu, ir vienas atvejo tyrimas, susijęs su interneto svetainių pritaikymu, kad jomis galėtų naudotis visi gyventojai. IRT įrangos srityje kyla ypatingų sunkumų dėl ilgų ir sudėtingų tiekimo grandinių, todėl perkančiosioms organizacijoms ir tiekėjams taip pat kyla sunkumų stengiantis užtikrinti atitiktį reikalavimams ir patikras. Atvejai rodo, kad esama įvairių priemonių, įskaitant elgesio kodeksus, technines specifikacijas, sutarčių skyrimo kriterijus ir sutarčių vykdymo išlygas, kuriomis siekiama padidinti skaidrumą ir, kaip standartinę praktiką, įtvirtinti deramą stropumą.

Tekstilės gaminiai

Rinkinyje pateikti penki tekstilės pirkimų pavyzdžiai iš penkių skirtingų ES valstybių narių. Trijuose iš jų nagrinėjami įvairūs atitikties Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvencijoms didinimo tekstilės tiekimo grandinėje metodus, įskaitant atrankos kriterijus, sutarčių skyrimo kriterijus ir sutarčių vykdymo išlygas. Dviejuose atvejuose taip pat daug dėmesio skiriama darbo vietų kūrimo sąlygoms, įtrauktoms į tiekimo sutartį arba tekstilės atliekų surinkimo sutartį. Nors atvejų tyrimai rodo, kad tiekėjai gali tikrinti atitiktį ir kad taikomi įvairūs ženklai, pagal kuriuos gali būti lengviau patikrinti darbo sąlygas, tačiau stebėti, kaip šių sąlygų laikomasi vykdant sutartį, tebėra sudėtinga. Vis dėlto, norint išsiaiškinti tiekimo grandinę ir galimą riziką bei

galimybes, į kurias reikėtų atsižvelgti rengiant viešuosius pirkimus, labai svarbu palaikyti dialogą ir partnerystę.

Kiti sektoriai

Vienas atvejo tyrimas skirtas transporto paslaugų pirkimui Varšuvoje (Lenkija). Šiuo atveju su paslaugų teikimu buvo susietos darbo sąlygos ir buvo sukurtos pareigybės 120 bedarbių ir (arba) nuo darbo rinkos nutolusių žmonių. Buvo pripažinta, kad darbo vietos kuriamos pagal visas viešąsias sutartis, bet poveikį šiuo atžvilgiu didina konkrečios išlygos.

Rinkinyje taip pat pristatomas atliekų tvarkymo sektoriaus atvejo tyrimas – taip pat iš Lenkijos. Šiuo atveju taip pat daug dėmesio skiriama naudojimuisi rezervuotomis sutartimis, siekiant kurti užimtumo galimybes su įsidarbinimo sunkumais susiduriantiems žmonėms.

Galiausiai į rinkinį taip pat įtrauktas inovacijų partnerystės atvejo tyrimas iš Lilio (Prancūzija). Šiame atvejo tyrime pirkėjas sudarė sutartį su vietos socialine įmone, kad būtų galima atlikti mokslinius tyrimus ir sukurti naują metodą, pagal kurį būtų galima mieste surinkti aliejaus atliekas ir paversti jas viešojo transporto priemonėms skirtais biodegalais.

Politika

Rinkinio pabaigoje pristatomi septyniolika atvejų tyrimų iš vienuolikos ES valstybių narių ir dviejų ES nepriklausančių šalių, kuriuose nagrinėjamos įvairius sektorius arba politikos lygmenis apimančios SAVP rėmimo iniciatyvos. Šie atvejai susiję su politika, pagal kurią reikalaujama taikyti socialines išlygas, siekiant remti konkrečių gyventojų grupių užimtumą (devyni atvejai), politika, kuria siekiama sudaryti palankesnes sąlygas varžytis dėl viešųjų sutarčių socialinėms įmonėms ir ne pelno organizacijoms (šeši atvejai), o du atvejai iš Nyderlandų susiję su socialinės investicijų gražos politika.

ATVEJŲ TYRIMAI

1 SEKTORIUS. Valymo ir infrastruktūros administravimo paslaugos

1. Socialine atsakomybe grindžiama preliminarioji valymo paslaugų sutartis

Būsena – galutinė versija.

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Katalonijos vyriausybė, Ispanija.

Produkto arba paslaugos sektorius – valymo paslaugos.

Įvadas / pirkimo tikslai

2018 m. Katalonijos Vyriausybė inicijavo naują preliminarią sutartį dėl socialiai atsakingų ir aplinkai nekenkiančių valymo paslaugų, skirtų jos administracijos pastatams šešiose teritorijose (Barselonos mieste, likusioje Barselonos provincijos dalyje, Cheronos, Leridos, Taragonos provincijose ir Madrido mieste įsikūrusiose Katalonijos Vyriausybės biuruose). Viena iš devynių pirkimo dalių (jos vertė buvo 5 mln. EUR) buvo rezervuota specialiesiems užimtumo centrams ir reintegracijos įmonėms, kurie parūpina neįgaliems darbuotojams gerai mokamą darbą ir palengvina jų galimybes patekti į darbo rinką. Kiti socialiniai konkurso aspektai buvo šie:

- socialiniai sutarties skyrimo kriterijai (jie apėmė darbuotojų saugos ir sveikatos aspektus, lyčių lygybės užtikrinimo priemones, profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros užtikrinimo priemones, darbuotojų mokymą ir apribojimus pavojingoms medžiagoms tekstilėje, iš kurios pagamintos uniformos);
- socialinės sutarties vykdymo išlygos, pagal kurias įmonės turėjo laikytis kolektyvinėje valymo paslaugų sutartyje nustatytų darbo sąlygų; ir
- kriterijus, pagal kurį reikėjo nustatyti, ar nėra neįprastai mažos kainos pasiūlymų.

Į pirkimą taip pat buvo įtraukti privalomi aplinkosaugos reikalavimai. Be to, atlikdama auditą perkančioji organizacija užtikrino atitiktį socialinėms ir su aplinka susijusioms sutarties išlygoms.

Konkurse dalyvavo 48 įmonės. Kaip galimos paslaugų teikėjos pagal vieną arba kelias minėtos preliminariosios sutarties pirkimo dalis buvo atrinktos iš viso 39 įmonės. Iki 2019 m. spalio mėn. buvo skirtos 187 sutartys, kurių vertė siekė iš viso daugiau kaip 51 mln. EUR.

Dalykas

Preliminarioji valymo paslaugų sutartis

Pirkimo etapas ir kriterijai

Sutarties skyrimo etape taškai buvo skiriami konkurso dalyviams, galėjusiems įrodyti kokybės plane nustatytą įsipareigojimą taikyti socialiai atsakingą įdarbinimo praktiką. Už šį kokybės planą buvo galima gauti iš viso 49 taškus. Planą sudarė šie aspektai:

- darbuotojų saugos ir sveikatos priemonės (iki 10 taškų);
- vienodo požiūrio į moteris ir vyrus skatinimo priemonės (iki 10 taškų);
- profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros skatinimo priemonės (iki 5 taškų);
- incidentų šalinimo procedūra (iki 12 taškų);
- paslaugos kokybės vertinimo metodika (iki 12 taškų).

Kad konkurso dalyvius būtų galima įvertinti pagal pirmuosius tris punktus, jų buvo paprašyta užpildyti priedus, nurodant siūlomą veiklą, kurios imantis būtų įvykdomas kiekvienas kriterijus, šios veiklos tikslą, kokių veiksmų bus imamasi, veiklos įgyvendinimo tvarkaraštį ir rodiklius, pagal kuriuos būtų galima įvertinti pažangą.

Dėl darbuotojų saugos bei sveikatos ir vienodo požiūrio skatinimo buvo galima nurodyti daugiausia dviejų rūšių veiklą ir už kiekvieną iš jos gauti iki 5 taškų (iš 10 galimų taškų iš viso). Dėl profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros buvo galima nurodyti taip pat daugiausia dviejų rūšių veiklą ir už kiekvieną iš jos gauti iki 2,5 taško (iš 5 galimų taškų iš viso).

Kad būtų galima įvertinti incidentų šalinimo procedūrą, konkurso dalyvių buvo paprašyta pateikti (daugiausia 6 puslapių) ataskaitą, kurioje būtų aprašyta jų siūloma procedūra. Buvo galima surinkti daugiausia 12 taškų, kurie buvo paskirstyti taip:

- su teikėju susijusių, pvz., dėl darbuotojų problemų arba galimybių naudotis tinkamomis medžiagomis arba priemonėmis kilusių incidentų šalinimo procedūra (6 taškai);
- su teikėju nesusijusių, pvz., dėl nuotekio arba vandalizmo kilusių incidentų šalinimo procedūra (6 taškai).

Balai buvo skiriami pagal šią skalę:

- išsamus, reikalavimus pakankamai atitinkantis veiksmų procedūros aprašymas (6 taškai);
- veiksmų aprašymui trūksta išsamumo arba jis nepakankamai atitinka reikalavimus (3 taškai);
- aprašymas nepateiktas arba jame esama akivaizdžių klaidų (0 taškų).

Konkursą laimėjo ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas. Jei du pasiūlymai būtų surinkę vienodą balų skaičių, pirmenybė būtų buvusi teikiama tam konkurso dalyviui, kuris įdarbina didesnę procentinę dalį neįgaliųjų.

Socialinės politikos tikslas ir (arba) pamatinis standartas

Gerinti paslaugų sektoriaus darbuotojų, dirbančių viešojo sektoriaus pastatuose, darbo sąlygas, skatinti lyčių lygybę ir gerinti profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą.

Patikra

Siekiant užtikrinti tinkamą preliminariosios sutarties vykdymą ir tikrinti, ar įmonės laikosi prisiimtų įsipareigojimų, buvo įsteigta Stebėsenos komisija. Ją sudaro šie vyriausybės departamentai ir subjektai:

- Prekių ir paslaugų departamentas;
- Viešųjų sutarčių priežiūros ir vertinimo biuras;
- keturi Administracijos padalinių centrinės komisijos atstovai;
- pagrindinių valymo sektoriaus profesinių sąjungų ir verslo asociacijų atstovai.

Stebėsenos komisija atliko tiekėjų auditą ir šiuo tikslu tikrino jų mokamą darbo užmokestį, darbo laiko žurnalus ir darbo sutartis. Nustačius neatitikimų (pvz., registruojant darbo laiką, viršvalandžių taikymo arba dalinį darbo užmokesčio arba pakankamų socialinio draudimo įmokų nemokėjimą) Stebėsenos komisija paslaugų teikėjui suteikia galimybę pateikti atsakymą ir išspręsti problemas. Nepateikus tinkamo pagrindimo arba sprendimo, gali būti taikomos sankcijos.

Nustačiusi šiuurkštų pažeidimą (t. y. kurių nors privalomų techninių specifikacijų nesilaikymą) perkančioji organizacija gali nustatyti iki 10 proc. sutarties biudžeto siekiančią sankciją arba nutraukti sutartį. Už nedidelį pažeidimą (t. y. pasirinktinius veiksmus, kuriuos siūlė konkurso dalyviai atsakydami į sutarties skyrimo veiklą) gali būti taikoma iki 2 proc. sutarties biudžeto siekianti sankcija.

Sutarties vertė

Numatoma preliminariosios sutarties vertė nustatyta visai sutarties galiojimo trukmei, įskaitant galimą sutarties pratęsimą, ir siekia šiek tiek mažiau nei 76 mln. EUR. Iš pradžių nustatyta dvejų metų sutarties galiojimo trukmė; ji negali viršyti ketverių metų.

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 67 straipsnis dėl sutarties skyrimo kriterijų
- Ispanijos viešojo sektoriaus sutarčių įstatymas (TRLCSP), patvirtintas lapkričio 14 d. Karališkuoju įstatyminiu dekretu 3/11

Dalyviai

- Perkančiosios organizacijos – Teritorijos ir tvarumo ministerija ir Ekonomikos ministerijos centrinė prekių ir paslaugų komisija.
- Preliminariosios sutarties dalyviai – 39 valymo paslaugų teikėjai.
- Stebėseną ir vertinimą – Stebėsenos komisija (aprašyta pirmiau).

Socialinis poveikis

- Ši preliminarioji sutartis buvo grindžiama ankstesne 2014–2018 m. galiojusia preliminariaja sutartimi, kurios pirmasis auditas buvo atliktas 2016 m. gruodžio mėn. Jo metu buvo nustatyti keli neatitikties atvejai. Bendradarbiaujant su paslaugų teikėjais, Katalonijos Vyriausybei pavyko pagerinti socialinius paslaugų vykdymo aspektus.
- Centrinė prekių ir paslaugų komisija toliau vykdė šią stebėseną. Stebėsenos komisija parengė naują 2019 m. atitikties audito programą. Buvo audituotos visos įmonės, kurios 2019 m. vykdė pagal preliminariąją sutartį sudarytas sutartis.

Kita nauda

- Į šią preliminariąją sutartį taip pat buvo įtrauktos techninės specifikacijos dėl aplinkai nekenkiančių valymo produktų. Jos atnešė papildomos naudos, nes buvo išvengta kenksmingų cheminių medžiagų ir todėl sumažintas pavojus valymo darbuotojų ir pastatų naudotojų sveikatai. Daugiau informacijos apie šio atvejo naudą aplinkai pateikta [čia](#).

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Svarbus vaidmuo tenka stebėsenai, bet jai vykdyti reikia darbuotojų ir ekonominių išteklių, kuriuos perkančioji organizacija turi suplanuoti iš anksto.
- Į sutartį reikėtų įtraukti tinkamas sankcijas už reikalavimų nesilaikymą.

Kontaktiniai duomenys

Anna Esteve Traveset, technikė, Teritorijos ir tvarumo ministerija, aesteve@gencat.cat

Pilar Baldellou García, techninis ir tyrimų vadovas, Centrinė prekių ir paslaugų komisija, pbaldellou@gencat.cat

2. Rinkos konsultacijos siekiant didinti užimtumą valymo paslaugų sektoriuje

Būsena – galutinė versija.

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Helsingborgo miestas, Švedija.

Produkto arba paslaugos sektorius – valymo paslaugos.

Įvadas / pirkimo tikslai

Helsingborgo miestas pakvietė kelis galimus paslaugų teikėjus į rinkos konsultacijų susitikimą, kad galėtų padiskutuoti ir informuoti apie įvairius socialinius reikalavimus, kuriuos miestas ketino nustatyti rengdamas valymo paslaugų pirkimą. Vienas iš rinkos konsultacijų tikslų buvo aptarti įvairias bedarbiams skirtų darbo vietų kūrimo galimybes. Helsingborgo miestas norėjo sužinoti rinkos dalyvių nuomonę apie socialinius kriterijus ir išgirsti jų mintis apie tai, kaip per viešąjį pirkimą būtų galima įvykdyti su užimtumu ir mokomąja praktika susijusius reikalavimus. Taikyti šį metodą, miesto nuomone, buvo konstruktyviau nei tiesiog nustatyti būtiniausius reikalavimus dėl konkurso dalyvių sukurtų mokomosios praktikos arba darbo vietų skaičiaus.

Dalykas

Valymo paslaugų pirkimas Helsingborgo mieste, sudarant preliminarią sutartį.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Pasirengimo pirkimui etapas

Prieš rengdamas pirkimą, miestas daug dėmesio skyrė rinkos dialogui. Kvietimai į rinkos dialogą buvo išsiųsti dvidešimčiai galimų konkurso dalyvių. Šešios iš šių įmonių atsiliepė ir pateikė informacijos bei klausimų. Šių galimų konkurso dalyvių atsiliepimai apie rinkos dialogą buvo labai teigiami. Per dialogą buvo užmegzti miesto ir šių įmonių santykiai. Ketrios iš šešių rinkos dialoge dalyvavusių įmonių galiausiai tapo savivaldybės paslaugų teikėjomis.

Miesto darbo departamentas įgyvendina vidaus profesinio mokymo programą valymo paslaugų srityje. Jos tikslas yra išduoti joje dalyvavusiems bedarbiams pažymėjimą, kurio reikia darbinantis pas rinkos subjektus. Pakvietęs galimus konkurso dalyvius į rinkos konsultaciją, miestas pristatė savo profesinio mokymo programą, skirtą nedirbantiems gyventojams. Miesto Darbo rinkos administracija sakė galinti padėti įmonėms derinti paklausą ir pasiūlą, kad, pasirašius sutartį, nedirbantys gyventojai galėtų atlikti mokomąją praktiką arba įsidarbinti remiamose darbo vietose. Jie taip pat pasidalijo savo praktikos dalyvių gyvenimo aprašymais, kad paslaugų teikėjai galėtų geriau susipažinti su galimais darbuotojais.

Per dialogą Helsingborgo miestas taip pat gavo informacijos iš galimų konkurso dalyvių, todėl nereikėjo vertinti rinkos patirties remiantis reikalavimais, nustatytais per kitus su valymo paslaugomis susijusius pirkimus.

Sutarties vykdymo etapas

Miestas taip pat nustatė su sutarties vykdymu susijusį dialogo reikalavimą. Paslaugų teikėjas ir miestas turėjo aptarti galimybes pasiūlyti mokomąją praktiką arba darbą.

Socialinės politikos tikslas ir (arba) pamatinis standartas

Helsingborgo miesto pirkimų politikos tikslas yra bendradarbiauti su paslaugų teikėjais, siekiant užtikrinti geresnes įsidarbinimo galimybes nedirbantiems arba nuo darbo rinkos nutolusiems gyventojams. Svarbus pirkimų politikos dokumente nurodytas šio tikslo įgyvendinimo aspektas – rinkos dialogas. Politikos dokumente

nurodyta, kad rinkos dialogas turi būti skaidrus ir atviras. Už turinį ir informaciją, kuria per rinkos dialogus dalijamasi su galimais paslaugų teikėjais, atsako Darbo rinkos administracija.

Patikra

Helsingborgo miestas su preliminarią sutartį sudariusiais paslaugų teikėjais palaiko nuolatinį dialogą ir rengia nuolatinės tolesnės diskusijas apie mokomosios praktikos arba užimtumo galimybes. Šie dialogai vyksta reguliariai. Kitame etape su konkursą laimėjusiomis įmonėmis bus rengiami praktiniai seminarai. Miestas taip pat surengė praktinius seminarus su kitomis valymo paslaugų srityje dirbančiomis įmonėmis, kad jos galėtų pasiruošti būsimiems konkursams ir žinotų per juos keliamus su užimtumu susijusius reikalavimus.

Sutarties vertė

Preliminarioji ketverių metų trukmės sutartis, kurios metinė vertė siekia 35 mln. Švedijos kronų arba 3,3 mln. EUR.

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 40 straipsnis (pirminės rinkos konsultacijos) ir 70 straipsnis (sutarčių įvykdymo sąlygos)
- Švedijos pirkimų įstatymo (LOU) (2016 m.) 17 skyriaus 1 skirsnis

Dalyviai

- Perkančioji organizacija – Helsingborgo miestas.
- Preliminariajai sutarčiai pasirinkti paslaugų teikėjai:
 - *Förenade Service;*
 - *Lassila & Tikanoja;*
 - *Samhall;*
 - *Sydsvenska städ;*
 - *Sodexo;*
 - MIAB.

Socialinis poveikis

Rinkos dialogo metodu Helsingborgo miestui pavyko padaryti įtaką įmonėms. Įmonės ėmė palankiau vertinti mokomosios praktikos arba užimtumo reikalavimus ir buvo labiau pasirengusios bendradarbiauti su Darbo rinkos administracija įdarbinimo ir poreikių derinimo klausimais. Per pirmuosius preliminariosios sutarties vykdymo metus pagal šiuos reikalavimus darbą gavo arba mokomojoje praktikoje sudalyvavo penki gyventojai.

Miestas nustatė šią socialinę naudą:

- daugiau bedarbių randa darbą ir tampa pajėgūs išlaikyti save;
- kadangi reikia mokėti mažiau bedarbio pašalpų, mažėja su šiomis socialinėmis išmokomis susijusios viešosios išlaidos ir kartu didėja surenkamas pajamų mokestis;
- valymo paslaugų teikėjai įgijo daugiau kompetencijos ir yra geriau informuoti apie daugiakultūrius įdarbinimo srities klausimus.

Kita nauda

- Įtraukiant rinkos dalyvius į pasirengimo pirkimui etapą, jis yra gerai pagrindžiamas informacija ir parengiami kokybiškesni pirkimų dokumentai, nors vis tiek sukuriama daugiau darbo vietų.

- Helsingborgo miestas nustatė, kad rinkos dialogas turėjo teigiamos įtakos darbo vietų kūrimui.
- Įmonės dialogą vertina palankiau nei konkrečius užimtumo arba mokomosios praktikos reikalavimus.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Deja, nepavyko įgyvendinti sumanymo surengti praktinį seminarą su rinkos dalyviais, nes dalyvavo labai mažai įmonių. Todėl perkančioji organizacija turi anksti geriau susipažinti su įvairiomis rinkomis ir sužinoti, kokio tipo dialogas domina subjektus.
- Sutartyse turėtų būti parašyta, kad dialogas turi įvykti kuo greičiau. Jei sutartis kurį laiką vykdoma, bet paslaugos teikėjas ir miestas nepalaiko ryšio, gali būti sudėtingiau pasiekti užimtumo rezultatus.
- Svarbūs sėkmės veiksniai yra tinkamų pareigybių radimas bedarbiams ir tolesni veiksmai sutarties vykdymo metu.
- Darbo rinkos administracija rekomenduotų taikyti konkretesnius užimtumo reikalavimus ir, jei įmanoma, derinti juos su dialogu.

Kontaktiniai duomenys

Magnus Nilvér, Helsingborgo miesto Darbo rinkos administracijos atstovas, Magnus.nilver@helsingborg.se

3. Romų įdarbinimas Budapešto viešojoje kaminų valymo įmonėje valymo paslaugoms teikti

Būsena – galutinis.

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – FŐKÉTÜSZ Capital Chimney Sweeper Ltd., Vengrija.

Produkto arba paslaugos sektorius – valymo paslaugos.

Įvadas / pirkimo tikslai

Budapešto savivaldybei visiškai priklausanti Budapešto viešoji kaminų valymo įmonė FŐKÉTÜSZ Capital Chimney Sweeper Ltd surengė konkursą dėl savo būstinės ir kitų patalpų valymo paslaugų. Atsižvelgdama į tai, kad romų bendruomenei būdingas didelis nedarbo lygis, įmonė FŐKÉTÜSZ nusprendė suteikti galimybę sudaryti šią sutartį romus įdarbinančioms įmonėms. Ši procedūra buvo pasirinkta kaip pirmasis perkančiosios organizacijos bandymas taikyti vertinimo kriterijus, atsižvelgiant ne vien į kainą, nes laikyta, kad ją paprasta kontroliuoti ir ji yra veiksmingas būdas įtraukti romus į darbo rinką.

2019 m. Budapešte gyveno 1 752 286 žmonės, o 20 151 jų yra romai (savideklaracijos duomenys). Vis dėlto spėjama, kad Budapešte gyvenančių romų skaičius gali siekti 100 000 ar net daugiau. Duomenų apie romų padėtį darbo rinkoje Vengrijoje esama labai nedaug, tačiau iš turimos informacijos matyti, kad dirbančių 15–64 metų amžiaus romų (39 proc.) yra mažiau nei ne romų (65 proc., 2015 m. duomenys). Šiems skaičiams turi įtakos žemesnis išsilavinimo lygis ir didesnė regioninė koncentracija prastesnėmis užimtumo sąlygomis pasižyminčiose teritorijose, bet žemas romų užimtumo lygis taip pat susijęs su diskriminacija darbo rinkose. Romų užimtumo šaltinis paprastai yra viešosios užimtumo programos ir viešųjų darbų schemos.²

Dalykas

Preliminarioji sutartis dėl valymo paslaugų Budapešto viešosios kaminų valymo įmonės būstinėje ir kitose patalpose, į sutarties skyrimo kriterijus įtraukiant romų užimtumo galimybes.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Pagal šią procedūrą į sutarties skyrimo kriterijus buvo įtraukti socialiniai aspektai. Tai vienas iš pirmųjų, jei ne pirmasis atvejis, kai Vengrijoje taikomas ne mažiausios kainos kriterijus, bet geriausias kainos ir kokybės santykis (GKKS).

Socialiniai aspektai sudarė 20 proc. vertinimo ir apėmė šiuos tris pakriterijus:

- konkurso dalyvis turėjo įrodyti, kad yra sudaręs bendradarbiavimo susitarimą su koku nors bent prieš trejus metus užregistruotu romų viešojo intereso fondu³;
- konkurso dalyvis turėjo įsipareigoti sutarties laikotarpiu įdarbinti romus, kurie yra užregistruoti kaip nepalankioje padėtyje esantys asmenys;

² Europos Komisija, *Civil society monitoring report on implementation of the national Roma integration strategy in Hungary (Pilietinės visuomenės stebėsenos ataskaita dėl nacionalinės romų integracijos strategijos Vengrijoje)*, 2018 m. rugsėjo mėn.

³ Pagal 2011 m. įstatymą CLXXV dėl asociacijų laisvės, ne pelno statusą ir pilietinių organizacijų veikimo bei rėmimo (Civilinį įstatymą) fondas gali būti užregistruojamas kaip viešojo intereso fondas, jei jo veikla laikoma naudinga visuomenei, jis turi pakankamai išteklių visuomenės ir asmenų bendriesiems poreikiams tenkinti ir galima įrodyti, kad jį remia visuomenė.

- konkurso dalyvis turėjo užtikrinti, kad romų darbuotojai sudarytų bent 8 proc. visų darbuotojų.

Kaina sudarė 80 proc. vertinimo.

Pasiūlymo pateikimo metu turėjo būti pasirašytas konkurso dalyvio ir romų viešojo intereso fondo susitarimas.

Socialinės politikos tikslas ir (arba) pamatinis standartas

Socialinės politikos tikslas buvo įtraukti romus į darbo rinką. Pagal šią sutartį reikėjo nekvalifikuoto darbo, todėl jis buvo laikomas tinkamu integracijos į darbo rinką išlygoms nustatyti.

Patikra

Perkančioji organizacija tikrino bendradarbiavimo susitarimuose nurodytas visuomenei naudingas organizacijas svetainėje www.birosag.hu (oficialioje Vengrijos teismo svetainėje). Konkurso dalyviai taip pat turėjo pateikti įrodymą, kad visuomenei naudinga organizacija yra užregistruota viešajame registre. Du iš keturių konkurso dalyvių deklaravo turintys bendradarbiavimo susitarimą su romų viešojo intereso fondu; vis dėlto patikrinus pavyko patvirtinti tik vieną. Konkurso laimėjo įmonė (*Fort Facility Ltd.*), kuri buvo sudariusi bendradarbiavimo susitarimą su Romų pilietine asociacija – romų viešojo intereso fondu.

Sutarties vertė

Sutarties vertė nesiekė ES ribos: didžiausia preliminariosios sutarties vertė buvo 42 000 000 HUF (atitinka 135 641,15 EUR), o mažiausia – 30 000 000 HUF (atitinka 96 886,53 EUR). Sutartis buvo pasirašyta 2017 m. gruodžio mėn. ir galiojo dvejus metus.

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 67 straipsnis dėl sutarties skyrimo kriterijų
- Vengrijos nacionalinė socialinės įtraukties strategija (2014 m.) Vengrija buvo pirmoji valstybė narė, pateikusi Vengrijos nacionalinę socialinės įtraukties strategiją (2011 m. gruodžio mėn.), kuri buvo parengta atsižvelgiant į Komisijos komunikatą dėl ES romų integracijos nacionalinių strategijų plano. 2014 m. vyriausybė šią strategiją persvarstė ir atnaujino. Strategija įgyvendinama kaip trimečiai veiksmų planai. Remdamasi strategijos stebėsenos sistema, vyriausybė rengia metines ataskaitas. Su šia strategija galima susipažinti [čia](#).

Dalyviai

- Perkančioji organizacija – valstybei priklausanti įmonė *FŐKÉTÜSZ Capital Chimney Sweeper Ltd.*
- Paslaugų teikėjas, su kuriuo sudaryta sutartis – *Fort Facility Ltd.*
- Politikos formuotojas: viešųjų pirkimų strategiją parengė ir savo viešąsias įmones prižiūri Budapešto savivaldybė.
- Pagalba atliekant patikrą: šiuo atveju teikėjo įdarbintų romų tapatybę padėjo patikrinti Romų pilietinė asociacija – viešojo intereso fondas.

Socialinis poveikis

- Tai buvo pirmoji tokio pobūdžio procedūra Vengrijoje, nes į sutarties skyrimo kriterijus buvo įtraukti socialiniai aspektai ir todėl buvo prisidėta prie socialinės ir profesinės romų integracijos. Perkančioji organizacija yra visiškai patenkinta teikiamomis valymo paslaugomis.
- Bendradarbiavimas su teikėju ir romų viešojo intereso fondu buvo labai geras. Pagal konkurso laimėtojo ir romų viešojo intereso fondo sudaryto susitarimo 3 skirsnio f punktą konkurso laimėtojas sutinka įdarbinti tiek romų, kad jie sudarytų bent 8–10 proc. vidutinio darbuotojų skaičiaus.
- Perkančioji organizacija ir Romų pilietinė asociacija bendradarbiauja ir toliau. 2019 m. įmonės FŐKÉTÜSZ Lygių galimybių planas buvo atnaujintas atsižvelgiant į Romų pilietinės asociacijos pateiktą informaciją.

Kita nauda

- 2019 m. įmonė FŐKÉTÜSZ panašius socialinius aspektus įtraukė į sutarties skyrimo kriterijus, rengdama skambučių centro paslaugų teikimo viešojo pirkimo procedūrą. Po viešojo pirkimo procedūros skirtoje sutartyje konkurso laimėtojas įsipareigojo sutarties galiojimo laikotarpiu įdarbinti bent vieną nepalankioje arba labai nepalankioje padėtyje esantį romą.
- Budapešto savivaldybė rengia Žaliųjų, tvarių, novatoriškų ir atsakingų viešųjų pirkimų strategiją; ji turėtų būti patvirtinta pirmąjį 2020 m. ketvirtį. Nors strategija ir atitinkama procedūra tiesiogiai nesusijusios, per šią procedūrą nustatytas socialinių aspektų įtraukimo į Budapešto miesto ir visos Vengrijos viešuosius pirkimus precedentas.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Įgyvendinant socialiai atsakingus viešuosius pirkimus, labai svarbus vaidmuo tenka pasirengimui ir vėlesnei patikrai. Rengiantis procedūrai, perkančiajai organizacijai svarbu išsiaiškinti, ar taikytini socialiniai kriterijai yra įgyvendinami ir nekenkia konkurencijai. Perkančiosioms organizacijoms taip pat rekomenduojama stebėti sutarčių vykdymą ir registruoti naudingą patirtį, kuri gali būti svarbi rengiant panašius pirkimus ateityje.
- Taikyti socialinius kriterijus Vengrijoje dar nėra įprasta, todėl jie gali mažinti konkurenciją. Išankstinis rinkos dalyvių įtraukimas į procesą yra puiki galimybė stebėti rinką, įvertinti galimų konkurso dalyvių skaičių ir nustatyti numatomą pirkimo vertę.

Kontaktiniai duomenys

Dr. Dalma Kittka, Viešųjų pirkimų biuro vadovė, Budapešto savivaldybė, KittkaD@budapest.hu

4. Užimtumo mokymas ir pameistrystė kaip lemiami sutarties skyrimo kriterijai

Statusas – galutinis.

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Orhuso savivaldybė, Danija.

Produkto arba paslaugos sektorius – su nuotekomis susiję techninės ir einamosios priežiūros darbai.

Įvadas / pirkimo tikslai

Orhuso savivaldybė vis daugiau dėmesio skiria socialiniam ir ekonominiam pirkimų poveikiui, kurį galima užtikrinti kuriant užimtumo galimybes ilgą laiką nedirbantiems gyventojams. Į tai atsižvelgdamas pirkimų departamentas norėjo išsiaiškinti galimybes įtraukti mokymo ir užimtumo galimybes kaip pirkimų tikslus. Kaip bandomasis projektas 2019 m. buvo pasirinkta preliminarioji su nuotekomis susijusių paslaugų sutartis, pagal kurią Orhusas nusprendė daugiausia dėmesio skirti pameistrystei ir mokymo bei užimtumo galimybėms. Ankstesnės su nuotekomis susijusių paslaugų sutartys buvo vertinamos remiantis vien kaina.

Danijoje perkančiosios organizacijos buvo įpareigosotos laikyti pameistrystę kaip sąlygą, susijusią su tam tikrų sutarčių vykdymu. Tačiau šiuo atveju pirkimų departamentas nusprendė daugiausia dėmesio skirti sutarties skyrimo kriterijams.

Sprendimas dėl priemonės buvo priimtas surengus rinkos dialogą, per kurį pirkimų departamentas sužinojo, kad gali tikėtis, jog konkurso dalyvių pasiūlytos kainos nelabai skirsis, nes atrodė, kad su medžiagomis ir darbo užmokesčiu susijusios paslaugų teikėjų išlaidos yra panašios. Jis taip pat sužinojo, kad keli galimi konkurso dalyviai susiduria su įdarbinimo sunkumais.

Preliminariosios sutarties laikotarpis truks šešerius metus (2019–2025 m.). Skelbime apie pirkimą nurodytos šios priežastys:

- pradėti konkursą dėl didelių investavimo į medžiagas išlaidų. investicijų į medžiagas vertės sumažėjimas užtruks ilgiau nei ketverius metus;
- įvykdyti aplinkosaugos ir užimtumo sąlygas, įskaitant konkrečius transporto įrangai taikomus aplinkosaugos reikalavimus.

Dalykas

Preliminarioji su nuotekomis susijusių paslaugų sutartis

Pirkimo etapas ir kriterijai

Sutarties skyrimo kriterijai

Ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas buvo nustatytas remiantis geriausiu kainos ir kokybės santykiu, taikant šiuos kriterijus ir koeficientus:

- kaina (80 proc.),
- kokybė (20 proc.), suskirstyta į du pakriterijus: aplinkosauginį veiksmingumą (10 proc.) ir užimtumo priemones (10 proc.).

Sutarties vykdymo etapas

Sutartyje nustatytos jos vykdymo išlygos dėl:

- darbo užmokesčio ir darbo sąlygų pagal TDO konvenciją Nr. 94;
- pameistrystės ir darbo išlaikymo;
- socialinės atsakomybės (TDO konvencijos Nr. 29 ir 105; 100, 111, 138, 182, 87, 98, 135 ir 155).

Darbo užmokestis ir darbo sąlygos turi derėti su TDO konvencija Nr. 94. Teikėjas turi užtikrinti, kad darbuotojų, kuriuos jis įdarbina Danijoje užduočiai atlikti, darbo užmokestis ir darbo sąlygomis nebūtų prastesni nei dirbant tokio pat pobūdžio darbą pagal visuotinai privalomą atitinkamos srities susitarimą (t. y. pagal reprezentatyvią darbo rinkos kolektyvinę sutartį). Ši sutartis taikoma visiems subteikėjams; į jos taikymo sritį įtrauktos išmokos ir darbo valandos.

Dėl pameistrystės ir darbo išlaikymo teikėjas būtinai turėjo būti parengęs rašytinį darbuotojų politikos dokumentą, į kurį įtraukta pagal sutartį įdarbintų asmenų švietimo ir išlaikymo politika.

Dėl socialinės atsakomybės teikėjas ir subteikėjai privalo laikytis Danijos sudarytų Direktyvos 2014/24/ES X priede išvardytų tarptautinių konvencijų, įskaitant dėl:

- priverstinio darbo (TDO konvencijos Nr. 29 ir Nr. 105);
- nediskriminavimo (TDO konvencijos Nr. 100 ir Nr. 111);
- vaikų darbo (TDO konvencijos Nr. 138 ir Nr. 182);
- jungimosi į organizacijas laisvės (TDO konvencijos Nr. 87, Nr. 98 ir Nr. 135);
- darbo aplinkos (TDO konvencija Nr. 155).

Teikėjas privalo gerbti pagrindines žmogaus teises, įskaitant JT Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją.

Socialinės politikos tikslas ir (arba) pamatinis standartas

Kurti pameistrystės galimybes kvalifikuoto užimtumo srityje ir užimtumo bei mokymo galimybes bedarbiams gyventojams.

Patikra

- Siekiant patikrinti pakriterijų „užimtumo priemonės“, konkurso dalyvio buvo prašyta nurodyti, kiek darbuotojų pagal sutartį turėtų dalyvauti užimtumo mokyme arba pameistrystės programoje.
- Atsižvelgiant į užimtumo kriterijų, kuris sudarė iš viso 10 proc. sutarties skyrimo kriterijų, įvairių formų mokymui ir pameistrystei buvo skirtos įvairios vertės, kurias sudėjus apskaičiuotas bendras balas:
 - suaugęs pameistrystės – 10,
 - pameistrystės – 8,
 - bedarbiams skirta darbo užmokesčio paramos schema – 3,
 - bedarbiams skirta mokomosios praktikos schema – 3.

Sutarties vertė

Numatoma bendra preliminariosios sutarties vertė buvo 15 mln. DKK (apytiksliai 2 mln. EUR).

Priemonė

Direktyvos 2014/24/ES 67 straipsnis (dėl sutarties skyrimo kriterijų) ir 70 straipsnis (sutarčių įvykdymo sąlygos)

Dalyviai

- Projekto vadovas ir perkančioji organizacija – Orhuso miesto Pirkimų ir konkursų departamentas.
- Įvairių departamentų atstovų darbo grupė, atstovaujanti galutiniams su nuotekomis susijusių paslaugų vartotojams savivaldybės organizacijoje.
- Susirašinėjimas su Užimtumo departamentu dėl užimtumo priemonių kriterijaus.

Socialinis poveikis

- Konkurencija dėl kainos buvo labai didelė, todėl galiausiai lemiamą reikšmę turėjo užimtumo priemonių kriterijus. Per vėliau surengtą dialogą su konkurso nelaimėjusiais dalyviais paaiškėjo, kad šis kriterijus turėjo labai stiprų signalinį poveikį. Todėl pagrindinis socialinis konkurso poveikis buvo tas, kad jis parodė rinkai, jog savivaldybė yra pasirengusi atlyginti už socialinę atsakomybę. Tikimasi, kad šio konkurso rezultatai paskatins apie tai anksčiau nepagalvojusius galimus paslaugų teikėjus apsvarstyti galimybę kurti mokomosios praktikos arba mokymo galimybes.
- Pagal šią preliminariąją sutartį sudarytos pameistrystės sutartys arba subteikimo sutartys ir vėlesnis šio požiūrio atkartojimas atneš tiesioginės naudos, nes pagerins profesinę patirtį. Geriau išmokyti darbuotojai taip pat bus naudingi plačiajai bendruomenei.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Derinant sutarčių skyrimo kriterijus su būtiniausiais reikalavimais, palankiau vertinami tie galimi konkursų dalyviai, kurie gali įvykdyti daugiau nei būtiniausius reikalavimus.
- Į sutartį neįtraukta orientyrų, pagal kuriuos būtų galima stebėti, kaip teikėjas vykdo užimtumo kriterijus per visą sutarties laikotarpį. Rengiant panašius konkursus, būtų patartina įtraukti į sutartį konkrečias nuostatas, kuriomis teikėjas būtų įpareigotas nuolat vykdyti užimtumo kriterijus. Jos galėtų būtų susijusios su metiniais orientyrais ir neatitikties atveju taikytinomis nuobaudomis.
- Socialiniai sutarčių skyrimo kriterijai gali būti naudingi rengiant pirkimus naujose arba nepažįstamose rinkose, kai perkančiajai organizacijai sunku nustatyti su sutarties vykdymu susijusius būtiniausius reikalavimus ir (arba) sąlygas. Nustačiusi pernelyg švelnius reikalavimus, perkančioji organizacija gali nepasiekti potencialaus poveikio, o pernelyg griežtus reikalavimus – negauti pasiūlymų arba gauti jų labai mažai.

Kontaktiniai duomenys

Jakob Laursen, pirkimų konsultantas, Mero departamentas, Orhuso savivaldybė, Jaklau@aarhus.dk

5. Darbo sąlygų gerinimas kaip būdas gerinti valymo paslaugų kokybę Čekijos televizijoje

Būsena – galutinis.

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Čekijos televizija (*Česká televize*), Čekija.

Produkto arba paslaugos sektorius – valymo paslaugos.

Įvadas /viešojo pirkimo tikslai

Ilgą laiką perkant tik mažiausios kainos valymo paslaugas, suprastėjo darbo sąlygos, o netiesiogiai – ir paslaugų kokybė. Valymo paslaugų sektoriuje darbuotojams paprastai mokamas nedidelis darbo užmokestis, dažnai keičiasi darbuotojai ir pan. Čekijos televizija, kaip perkančioji organizacija, įvairiomis priemonėmis stengėsi įgyvendinti bendrąjį tikslą: gauti kokybiškas valymo paslaugas ir kartu užtikrinti orias sąlygas susijusiems darbuotojams. Čekijos televizija sukūrė pagrįstą sąsają su komandos stabilumu ir materialine teikiamų paslaugų kokybe.

Dalykas

Konkursas dėl valymo paslaugų Prahoje (Čekijoje) įsikūrusiai viešajai televizijos transliavimo institucijai – Čekijos televizijai (CT) – priklausančiose patalpose.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Pasirengimo pirkimui etapas

Per pirmines rinkos konsultacijas daug dėmesio skirta darbuotojų darbo sąlygoms (įskaitant atlyginimą ir darbo organizavimą) ir teikiamų paslaugų kokybės užtikrinimui. Remdamasi konsultacijų rezultatais, CT nusprendė įtraukti į sutartį peržiūros arba galimybių išlygas, kad galėtų prisitaikyti prie galimų minimaliojo darbo užmokesčio reglamentavimo pokyčių, ir itin daug dėmesio skyrė tokiems aspektams, kaip darbo sąlygos, stabilumas ir nuolatinis komandos tobulinimas. CT taip pat reikalavo išsamiai aprašyti konkurso dalyvio siūlomą planuojamą sutarties įgyvendinimą (valymo praktikos planą) ir skatino ilgalaikę atskirų darbuotojų atsakomybę už paskirtą sritį.

Sutartis buvo suskaidyta į 5 pirkimo dalis. 1–4 pirkimo dalims buvo nustatytas apribojimas, pagal kurį pasiūlymus vienu metu buvo galima teikti ne daugiau kaip dėl dviejų pirkimo dalių.

Specifikacijos

Siekiant įrodyti, kad naudojami valymo produktai atitinka technines specifikacijas ir aplinkosaugos charakteristikas, buvo reikalaujama, kad šie produktai būtų atitinkamai paženklinėti.

Sutarties skyrimo kriterijai

Kvietime pateikti pasiūlymus buvo aprašyti šie sutarties skyrimo kriterijai:

- su kokybe susiję sutarties skyrimo kriterijai (jie sudarė iš viso 45 proc. visos vertės):

- komandos organizavimas (šiomis charakteristikomis turėtų būti užtikrinama kokybė ir stabilus darbo valdymas; pvz., atskiriems darbuotojams paskirta stabili darbo vieta ir laikas, taip užtikrinant galimybę įprasti atliekamas užduotis ir ilgainiui tobulinti savo įgūdžius; pagal sutarties skyrimo kriterijus taip pat reikėjo aiškiai aprašyti priežiūrą ir kokybės patikrą, kurios taip pat gali pagerinti komandos narių darbo rezultatus) – 9 proc.;
 - darbo organizavimas – 9 proc.;
 - metodas, priemonės, valymo produktai ir saugių kokybiškų valymo paslaugų užtikrinimo procesai (įskaitant kelis nustatytus mažo poveikio aplinkai procesus) – 9 proc.;
 - konkurso, sutarties ir paslaugų kokybės valdymas – 9 proc. ir
 - nuolatinis komandos tobulinimas (įskaitant komandos stabilumo užtikrinimą darbuotojų kaitos mažinimo priemones, nuolatinį gebėjimų ugdymą ir pan.) – 9 proc.;
- kaina (55 proc. visos vertės).

Sutarties vykdymo etapas

Taikytos šios sutarties vykdymo išlygos:

- siekiant užtikrinti kokybės kontrolę, iš konkurso dalyvio buvo reikalaujama leisti CT darbuotojui teikti ataskaitas apie valymo paslaugų vykdymą ir šį vykdymą stebėti;
- naudotini valymo produktai turėjo būti nekenkiantys aplinkai. Pavyzdžiui, konkurso dalyviams buvo leidžiama remtis ekologiniais ženklais.

Socialinės politikos tikslas ir (arba) pamatinis standartas

- Apskritai geras paslaugos valdymas, įskaitant žmogiškųjų išteklių valdymą, galiausiai siekiant pagerinti už sutarties vykdymą atsakingų darbuotojų darbo sąlygas. CT šį tikslą (bendrąją atitinkamų darbuotojų darbo sąlygų kokybę) laiko susijusiu su teikiamų paslaugų kokybe. Jei personalas tinkamai valdomas, mokomas, aprūpinamas reikiamomis priemonėmis ir dirba oriomis darbo sąlygomis, labiau tikėtina, kad jis bus stabilus, nuolat teiks kokybiškas paslaugas ir geriau atliks savo užduotis.
- Valymo paslaugos turėtų būti teikiamos nekenkiant aplinkai.

Patikra

- Konkurso dalyviai turėjo pateikti valymo praktikos planą, kuriame būtų pateikta su paslaugos kokybe susijusi informacija. Šiame plane taip pat reikėjo aprašyti komandą ir atitinkamų darbuotojų gebėjimų bei įgūdžių tobulinimo valdymą.
- Komandos stabilumas buvo vertinamas atsižvelgiant į:
 - procentinę nutrauktų sutarčių dalį, palyginti su darbuotojų skaičiumi praėjusiais metais;
 - procentinę terminuotų darbo sutarčių dalį, palyginti su darbuotojų skaičiumi praėjusiais metais;
 - procentinę darbo per laikinojo įdarbinimo įmonę dalį⁴, palyginti su darbuotojų skaičiumi praėjusiais metais.
- Perkančioji organizacija turi teisę prašyti su valymo produktų aplinkosaugos charakteristikomis susijusių dokumentų.

Sutarties vertė

Numatoma bendra sutarties vertė per ketverius metus yra 2 400 000 EUR (60 125 000 CZK).

⁴ Laikinuosius darbuotojus įdarbina įdarbinimo įmonė, laikinai siunčianti juos darbdaviui.

<https://www.citizensadvice.org.uk/work/rights-at-work/agency-workers/agency-workers-what-you-need-to-know/>

- 1 pirkimo dalis – apie 130 000 EUR (3 430 000 CZK).
- 2 pirkimo dalis – apie 1 500 000 EUR (37 570 000 CZK).
- 3 pirkimo dalis – apie 250 000 EUR (6 165 000 EUR).
- 4 pirkimo dalis – apie 440 000 EUR (10 960 000 CZK).
- 5 pirkimo dalis – apie 80 000 EUR (2 000 000 CZK).

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 18 straipsnio 2 dalis, 40, 46, 67 ir 70 straipsniai

Dalyviai

- Perkančioji organizacija – Čekijos televizija.
- Pirminių rinkos konsultacijų dalyviai:
 - *ZENOVA Services, s.r.o.*,
 - *HONDL Global Services, a.s.*,
 - *European Cleaning Services, s.r.o.*,
 - *111UKLID.CZ Trade, s.r.o.*
- Paslaugų teikėjai, su kuriais sudarytos sutartys:
 - *OCS Trading, s.r.o.* (1 ir 3 dalys),
 - *INEX Česká republika, s.r.o.* (2 ir 4 dalys),
 - Dėl 5 pirkimo dalies pasiūlymų negauta.

Socialinis poveikis

- Suskaidžius pirkimą į dalis, pagerinamos galimybės dalyvauti viešuosiuose pirkimuose smulkesniems paslaugų teikėjams.
- Didelė sutarties skyrimo taškų dalis skiriama remiantis konkurso dalyvio požiūriu į savo darbuotojus ir bendrąją paslaugos bei jos kokybės valdymą. Geras darbo ir darbuotojų valdymas yra labai svarbus siekiant užtikrinti komandos stabilumą, darbuotojų gebėjimų tobulinimą ir bendrąją veiklos rezultatų kokybę. Tai turi įtakos ne tik atskirų asmenų darbo įgūdžių tobulinimui, bet ir bendrajai paslaugos kokybei.
- Vertinant užimtumo kokybę (įskaitant darbo sąlygas ir komandos stabilumą), ne tik gerinama darbuotojų gerovė, bet ir jų pasitenkinimas, todėl daromas teigiamas poveikis darbuotojų kaitos lygiui, o galiausiai užtikrinamos kokybiškesnės paslaugos.

Kita nauda

- Atsižvelgiant į specifinį paslaugos pobūdį, reikia žinių apie patalpas ir paslaugos vartotojus. Dažnai keičiantis komandos nariams, gali kilti sunkumų ir susijusių išlaidų, pvz., nes naujus darbuotojus reikia supažindinti su patalpomis. Todėl atrodo, kad komandos stabilumas yra svarbi valymo paslaugos kokybės sąlyga.
- Tendencingai skiriant sutartis vien pagal mažiausią kainą, gali greitai sumažėti paslaugų kokybė, kyla didelis darbuotojų nepasitenkinimo pavojus, o darbuotojai dažnai keičiasi.
- Atsižvelgimo į darbuotojų darbo sąlygas pastangas galima lengvai pritaikyti kitose perkančiosiose organizacijose ir kitoms paslaugoms, kurias teikia nedidelį užmokestį gaunantys darbuotojai.

Igyta patirtis ir būsiami uždaviniai

- Siekdama užtikrinti paslaugų kokybę, perkančioji organizacija turi įdėti daugiau pastangų, susijusių su parengiamuoju pirkimo etapu, sutarčių valdymu ir paslaugos kokybės valdymu.
- Rengdama kitą panašų konkursą perkančioji organizacija tikriausiai ir vėl surengs pirmines rinkos konsultacijas.
- Ateityje Čekijos televizija norėtų rasti būdų, kaip nustatyti pagrindinius valymo paslaugų veiklos rezultatų rodiklius ir pripažinti išskirtinius paslaugų teikėjo veiklos rezultatus, pvz., apdovanojimu.

Kontaktiniai duomenys

Martin Rajman, Centrinio pirkimų skyriaus vadovas, Čekijos televizija, Martin.Rajman@ceskatelevize.cz.

6. Socialinė atsakomybė kaip valymo paslaugų sutarties skyrimo kriterijus, Danija⁵

Būsena – galutinis.

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Balerupo savivaldybė, Danija.

Produkto arba paslaugos sektorius – valymo paslaugos.

Įvadas / pirkimo tikslai

2019 m. vasario mėn. Balerupo savivaldybė priėmė naują pirkimų politiką, kuria daug dėmesio skiriama socialinei atsakomybei.

Šia politika⁶ siekiama šešių pagrindinių tikslų:

1. taikyti reguliavimo sistemą gyventojų ir įmonių naudai;
2. daug dėmesio skirti kitiems nei kaina veiksniams:
 - paslaugų teikėjai turi deklaruoti, kad paiso žmogaus teisių, darbo teisių, aplinkosaugos ir kovos su korupcija reikalavimų;
 - jei įmanoma, savivaldybė turi įtraukti į pirkimų procedūras socialinius aspektus (ir į paslaugų bei statybos darbų sutartis įtraukti įdarbinimo išlygas), o jei laikoma, kad tai neįmanoma, nurodyti priežastis;
 - jei įtariama, kad paslaugų teikėjas nevykdo savo socialinės atsakomybės įsipareigojimų, savivaldybė imasi tolesnių veiksmų ir turi galimybę nutraukti sutartį;
3. palaikyti rinkos dialogą ir bendradarbiauti su įmonėmis;
4. skelbti ir vykdyti bendrus pirkimus;
5. naudotis skaitmeninių pirkimų galimybėmis ir elektroninės prekybos galimybėmis;
6. užtikrinti aukšto lygio atitiktį.

Valymo paslaugų teikimo sutartis buvo pasirinkta kaip tinkamas bandomasis projektas, per kurį ši nuostata taikyta pirmą kartą.

Sutartis galios nuo 2020 m. balandžio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d., įskaitant galimybę iki dviejų kartų pratęsti sutartį dvylikai mėnesių.

Dalykas

Kasdienio valymo paslaugos ir periodinio langų valymo paslaugos 157 įvairiuose savivaldybės pastatuose, įskaitant viešąsias mokyklas, dienos užimtumo centrus, bibliotekas, plaukimo baseinus ir sporto arenas.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Sutarties skyrimo kriterijai

Per sutarties skyrimo procesą ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas buvo nustatytas remiantis geriausiu kainos ir kokybės santykiu, taikant šiuos koeficientus:

⁵ <https://ted.europa.eu/udl?uri=TED:NOTICE:440930-2019:TEXT:LT:HTML>

⁶ https://ballerup.dk/sites/default/files/udbuds-og_indkoebspolitik_2019_0.pdf

- kaina – 60 proc.,
- kokybės užtikrinimas – 20 proc.,
- socialinė atsakomybė – 20 proc. Per šį pirkimą, užtikrinant socialinę atsakomybę, siekta sukurti užimtumo galimybes socialines išmokas gaunantiems bedarbiams ir ilgą laiką laikinojo nedarbingumo atostogose esantiems asmenims.

Sutarties vykdymo etapas

Į konkurso dokumentus taip pat buvo įtraukta:

- išlyga dėl darbo, kuria konkurso dalyvis įpareigojamas laikytis bendrųjų darbo rinkos standartų, susijusių su darbo užmokesčiu ir darbo sąlygomis;
- išlyga dėl socialinės atsakomybės, kurioje pateiktas specialių reikalavimų dėl žmogaus teisių, darbo teisių, aplinkos ir kovos su korupcija sąrašas, grindžiamas dešimtimi JT pasaulinio susitarimo principų. Konkrečiai teikėjas įsipareigoja užtikrinti pagarbą pagrindinėms žmogaus teisėms ir Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvencijomis ginamoms pagrindinėms darbo teisėms.

Socialinės politikos tikslas ir (arba) pamatinis standartas

Socialinis savivaldybės tikslas buvo sukurti užimtumo galimybes dviem tikslinėms grupėms:

- „pasirengusiems veiklai“ socialines išmokas gaunantiems bedarbiams, kurie susiduria su kitomis nei nedarbas problemomis. Jiems reikia specialiai parengtos mokymo trajektorijos, įskaitant paramos priemones, kuriomis jiems būtų padedama įsidarbinti;⁷
- ilgai laikinojo nedarbingumo atostogose esantiems asmenims. Daugelis šios kategorijos asmenų galės tęsti darbą, kai vėl taps darbingi. Jiems reikės mokymo trajektorijos, į kurią galbūt būtų įtrauktos grįžimo į darbo rinką lengvinimo priemonės.

Patikra

- Kad būtų galima patikrinti pakriterijų „socialinė atsakomybė“, konkurso dalyvių buvo paprašyta pateikti pasiūlymą, kuriame būtų:
 - aprašyta metodika, kurią taikydamas konkurso dalyvis ketina padėti pirmiau nurodytoms tikslinėms grupėms sukurti geresnes įsidarbinimo galimybes. Pavyzdžiui, šiuo tikslu jie galėjo aprašyti mokymo trajektoriją ir į ją įtrauktą veiklą;
 - nurodytas kiekvienai iš abiejų tikslinių grupių siūlomų kursų ir (arba) trajektorijų skaičius.
- Konkurso dalyvių aprašymai buvo įvertinti balais skalėje nuo 0 (geriausias įmanomas kriterijaus įvykdymas) iki 8 (mažiausias įmanomas kriterijaus įvykdymas), remiantis pasiūlytų kursų ir (arba) trajektorijų skaičiumi ir pasiūlyta metodika bei prognozuojama teigiamo jos poveikio tikimybe.
- Paskui balas buvo paverstas atitinkamu kainos ekvivalentu. Jis buvo apskaičiuotas pasiūlytą vidutinę kainą padalijant iš viso socialinės atsakomybės balą gavusių konkurso dalyvių skaičiaus. Į tai atsižvelgiant, sutartis buvo skirta konkurso dalyviui, gavusiam mažiausią bendrą vertinimo balą, gautą sudėjus šiuos elementus:
 - (pasiūlyta kaina x 0,6) +
 - ((vidutinė konkurso dalyvių pasiūlyta kaina / 8 x kokybės užtikrinimo balas) x 0,2) +
 - ((vidutinė konkurso dalyvių pasiūlyta kaina / 8 x socialinės atsakomybės balas) x 0,2)

⁷ Pagal Danijos aktyvios darbo rinkos politiką bedarbiai skirstomi į „pasirengusius darbui“ ir „pasirengusius veiklai“; pastariesiems gali prireikti mokymo ir (arba) paramos priemonių, kuriomis jiems būtų padedama įsidarbinti.

Sutarties vertė

Numatoma vertė – 187 000 000 DKK be PVM (apie 25 mln. EUR).

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 67 straipsnis (dėl sutarties skyrimo kriterijų) ir 70 straipsnis (dėl sutarčių įvykdymo sąlygų)
- Danijos Konkurencijos ir vartotojų agentūros Socialinių išlygų vadovas, kuriame reikalaujama, kad valstybės, regionų ir savivaldybių perkantieji subjektai atsižvelgtų į socialinių išlygų taikymą susitarimuose dėl mokymo ir mokomosios praktikos, o jei socialinių išlygų netaikoma, – pateiktų paaiškinimą
- Nauja Balerupo savivaldybės pirkimų strategija, kuria siekiama didinti socialinę atsakomybę⁸

Dalyviai

- Perkančioji organizacija – Balerupo savivaldybės Pirkimų skyrius.
- Paslaugų teikėjas, su kuriuo sudaryta sutartis – *Coor Service Management A/S*.
- Pagalba įtraukiant socialines išlygas – Balerupo savivaldybės užimtumo centras, kuriam, kaip įdarbinimo partneriui, konkurso laimėtojas teiks pirmenybę.

Socialinis poveikis

- Konkursą ir į jį įtrauktą socialinės atsakomybės kriterijų rinkos dalyviai įvertino labai palankiai.
- Konkursą laimėjusi įmonė *Coor Service Management A/S* daug dėmesio skiria tvarumui pagal trigubo galutinio rezultato modelį. Įmonė yra labai patyrusi ir yra sėkmingai bendradarbiavusi su įvairiais Danijos darbo centrais, be kita ko, įgyvendindama novatorišką atvirųjų inovacijų kompetencijų projektą.
- Konkurso laimėtoja pasiūlė sprendimą, apimantį metodą, kuris buvo laikytas padedančiu užtikrinti teigiamus procesus tikslinei grupei (su kitomis nei nedarbas problemomis susiduriantiems kandidatams), įskaitant:
 - parengtus ketverius mokymo kursus keturiose pasirinktose Balerupo vietose; nuolatinį paslaugų vadovą ir „bičiulius“ iš teikėjo plano, taip pat kandidatams skirtus išsamius mokymo kursus bei įdarbinimo kursus. Bičiuliai moko senuoju meistrų metodu;
 - vienu metu mokytis gali keturi kandidatai. Kaskart kuriam nors kandidatui įsidarbinus, mokytis gali pradėti naujas kandidatas. Teikėjas tikisi kasmet sulaukti aštuonių kandidatų;
 - kandidatai darbo vietoje prisijungs prie komandos ir laipsniškai mokysis, pradėdami nuo tinkamo valandų skaičiaus per savaitę. Siekiama, kad pameistriai gautų nuolatinį darbą, galbūt pagal lankstaus darbo sistemą, arba įsidarbintų tokioje darbo vietoje, kuriai taikoma darbo užmokesčio subsidija;
 - mokymo kursai individualiai pritaikomi kiekvienam kandidatui;
 - teikėjas palaiko tvirtą bendradarbiavimą su Darbo centru. Šis bendradarbiavimas apima dalyvavimą apsilankymą vietoje, mokymo kursus, kalbų mokymą ir paramos priemones.

Kita nauda

- Socialiniai sutarčių skyrimo kriterijai gali būti veiksminga priemonė, kuria galima pašalinti informacijos asimetriją tarp konkurso dalyvio ir perkančiosios organizacijos, susijusią su socialinės atsakomybės lygiu, kurio tam tikroje rinkoje galima reikalauti iš konkurencijos. Taikydama socialinius sutarties skyrimo kriterijus perkančioji organizacija skatina rinkos dalyvius dėl jų konkuruoti, užuot formulavusi reikalavimus remdamasi informacija grindžiamais spėjimais.

⁸ Oficialią pirkimų politiką yra parengusios maždaug septynios iš dešimties Danijos savivaldybių.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Atrodo, kad paslaugų teikėjai ir rinkos dalyviai yra labai brandūs ir pasirengę dirbti laikydamiesi socialinės atsakomybės reikalavimų, ypač dabar, kai tam tikruose Danijos pramonės sektoriuose sunku rasti darbuotojų.
- Pirkimų politika Pirkimų departamentui suteikė tvirtą įgaliojimą įtraukti socialinius aspektus, todėl palengvėjo procesas.

Kontaktiniai duomenys

Mette Kongsgaard Jensen, pirkimų vadovas, Balerupo savivaldybė, *Indkøb - Center for Økonomi*, met@balk.dk

Kim Funk, pirkimų konsultantė, Balerupo savivaldybė, *Indkøb - Center for Økonomi*, kimf@balk.dk

7. Benamių įtraukimas į Vroclavo savivaldybei teikiamas valymo paslaugas

Būsena – galutinis.

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Vroclavo savivaldybei (Lenkija) priklausanti įmonė *Wrocławskie Mieszkania Limited Company*.

Produkto arba paslaugos sektorius – valymo paslaugos.

Įvadas / pirkimo tikslas

Šis kvietimas pateikti pasiūlymus buvo rezervuotas socialinės ekonomikos organizacijoms ir yra susijęs su valymo paslaugų teikimu Vroclavo savivaldybei.

Jis taip pat padeda įgyvendinti Vroclavo miesto parengtą Socialinės ekonomikos plėtros strategiją, kuria siekiama spręsti su socialine ir profesine reintegracija susijusias problemas. Strategija apima stipresnius socialiai atsakingus viešuosius pirkimus, kuriais siekiama geriau spręsti socialinius sunkumus ir įtraukti socialinės ekonomikos organizacijas. Konkreti spręstina socialinė problema yra benamystė: mieste gyvenantys maždaug 1 000 benamių sudaro ketvirtą pagal dydį benamių grupę Lenkijoje.

Rengiant šį kvietimą, buvo atsižvelgta į panašią 2017–2018 m. sutartį, kuri padėjo socialinės ekonomikos paslaugų teikėjams įgyti daugiau patirties viešųjų pirkimų ir viešųjų paslaugų teikimo srityse. Šįkart sutarties vertė padidinta tris kartus.

Dalykas

Valymo paslaugos Vroclavo savivaldybės patalpose ir susijusiuose įrenginiuose.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Pagal Direktyvos 2014/24/ES 20 straipsnį sutartis buvo rezervuota globojamoms darbo grupėms ir ekonominės veiklos vykdytojams, siekiantiems socialinės ir profesinės neįgaliųjų arba nepalankioje padėtyje esančių socialinę atskirtį patiriančioms grupėms priklausančių asmenų integracijos ir įdarbinantiems bent 30 proc. neįgaliųjų arba nepalankioje padėtyje esančių darbuotojų. Šioje sutartyje taip pat reikalauta, kad teikėjas arba subteikėjas sutarties vykdymo laikotarpiu be pertraukų įdarbintų neįgalius arba nepalankioje padėtyje esančius asmenis, kurie tiesiogiai vykdytų kvietime pateikti pasiūlymus nurodytą veiklą.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

- Socialinės ekonomikos organizacijų skatinimas
- Tinkamų darbo sąlygų skatinimas
- Nepalankioje padėtyje esančių darbuotojų integracija į darbo rinką

Patikra

- Paraiškų pateikimo etape: konkurso dalyvio pateiktas pareiškimas dėl mažiausiai 30 proc. nepalankioje padėtyje esančių arba neįgalių darbuotojų įdarbinimo kriterijaus įvykdymo.
- Sutarties vykdymo laikotarpiu: perkančioji organizacija turi teisę sutartyje nurodytu mastu atlikti patikrinimus. Jie gali būti atliekami nedalyvaujant teikėjui ir nenurodžius jam patikrinimo datos. Kaskart neįvykdęs pareigos įdarbinti sutartyje nurodytą veiklą tiesiogiai vykdančių asmenų, teikėjas turi sumokėti baudą. Perkančioji organizacija taip pat turi galimybę nutraukti sutartį, jei teikėjas nevykdo įsipareigojimų ir nepateikia tinkamo paaiškinimo.

Sutarties vertė

368 590 PLN (atitinka 86 100 EUR) vienu metų trukmės sutarčiai (nuo 2019 m. balandžio mėn. iki 2020 m. balandžio mėn.)

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 20 straipsnis dėl rezervuotų sutarčių (perkeltas į nacionalinę teisę Lenkijos viešųjų pirkimų įstatymo 22 straipsnio 2 dalimi)
- Vroclavo miesto [Vietos socialinės ekonomikos programa](#)
- Miesto mero potvarkis, kuriame rekomenduojama įtraukti socialinius aspektus į visus viešuosius pirkimus

Nacionaliniame Lenkijos įstatyme apibrėžtos šios socialinę atskirtį patiriančioms grupėms priklausančių asmenų kategorijos:

- neįgalieji, kaip apibrėžta 1997 m. rugpjūčio 27 d. įstatyme dėl neįgaliųjų profesinės reabilitacijos, socialinio perkėlimo ir užimtumo (2011 m. įstatymų leidinys, Nr. 721);
- bedarbiai, kaip apibrėžta 2004 m. balandžio 20 d. įstatyme dėl užimtumo skatinimo ir darbo rinkos institucijų (2016 m. įstatymų leidinys, Nr. 645, 691 ir 868);
- asmenys, iš kurių atimta laisvė, arba kurie yra išleisti iš kalėjimų, kaip nurodyta 1997 m. birželio 6 d. įstatyme Baudžiamojo proceso vykdymo kodekse (įstatymų leidinys, Nr. 557), susiduriantys su integravimosi į visuomenę sunkumais;
- psichikos ligomis sergantys asmenys, kaip apibrėžta 1994 m. rugpjūčio 19 d. įstatyme dėl psichikos sveikatos apsaugos (2016 m. įstatymų leidinys, Nr. 546 ir 960);
- benamiai, kaip apibrėžta 2004 m. kovo 12 d. įstatyme dėl socialinės paramos (2016 m. įstatymų leidinys, Nr. 930);
- asmenys, kuriems Lenkijos Respublika yra suteikusi pabėgėlio statusą arba papildomą apsaugą, nurodyti 2003 m. birželio 13 d. įstatyme dėl užsieniečių apsaugos Lenkijos Respublikoje (2012 m. įstatymų leidinys, Nr. 680; 2013 m. įstatymų leidinys, Nr. 1650; 2014 m. įstatymų leidinys, Nr. 1004; 2015 m. įstatymų leidinys, Nr. 1607 ir 2016 m. įstatymų leidinys, Nr. 783);

- iki 30 m. amžiaus asmenys ir 50 m. amžiaus sulaukę asmenys, kurie turi darbo ieškančio asmens statusą ir yra bedarbiai;
- asmenys, priklausantys nepalankioje padėtyje esančioms mažumoms, pirmiausia nacionalinėms ir etninėms mažumoms, kaip apibrėžta 2005 m. sausio 6 d. įsakyme dėl nacionalinių bei etninių mažumų ir regioninės kalbos (2015 m. įstatymų leidinys, Nr. 573 ir 2016 m. įstatymų leidinys, Nr. 749).

Dalyviai

- *Wrocławskie Mieszkania Limited Company* (ši įmonė priklauso Vroclavo savivaldybei) – perkančioji organizacija.
- Vroclavo socialinis kooperatyvas (jis įdarbina socialinės atskirties riziką patiriančius žmones) – sutartį laimėjęs paslaugų teikėjas.

Socialinis poveikis

- Vroclavo socialinis kooperatyvas įdarbina socialinės atskirties riziką patiriančius žmones, ypač bedarbius (90 proc. visų darbuotojų). Kooperatyvas rengia mokymus benamiams, taip pat apie tai, kaip gauti vairuotojo pažymėjimą. Tai bendrosios kooperatyvo veiklos dalis, kuriai jis gauna viešąjį finansavimą, – nagrinėjamoje sutartyje to reikalaujama nebuvo.
- Pagal šią sutartį jis įdarbino keturis benamius.
- Sutartis sudarė sąlygas kooperatyvui augti ir užtikrinti socialinę bei profesinę žmonių, kurie pagal sutartį dalyvauja teikiant valymo paslaugas, reintegraciją.

Kita nauda

- Pagal šią sutartį socialinis kooperatyvas turėjo galimybę įgyti daugiau pasitikėjimo savivaldybėje, parodydamas jai, kad socialinės ekonomikos paslaugų teikėjai gali užtikrinti kokybiškas paslaugas.
- Lenkijoje rezervuotos sutartys ir socialinės išlygos dar nėra plačiai taikomos. Įgyvendinant vietos socialinės ekonomikos programą ir Vroclavo mero potvarkį, kuriais siekiama skatinti socialinės ekonomikos organizacijas, taip pat per viešuosius pirkimus, situacija akivaizdžiai pagerėjo.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Viena iš Vroclavo miesto problemų yra ta, kad trūksta gerai išplėtos socialinės ekonomikos ekosistemos – tėra kelios socialinės įmonės, turinčios nedaug pajėgumų atsiliiepti į kvietimus pateikti pasiūlymus. Todėl miestas nusprendė skirti mažesnes sutartis, kad socialinės įmonės ir NVO galėtų laipsniškai semtis patirties, o jos įgijusios – dalyvauti didesniuose konkursuose.
- Lenkijos viešųjų pirkimų rinka, ypač dideliuose miestuose, susiduria su labai konkrečiais sunkumais (dėl nedidelio nedarbo lygio, didelio sutarčių skaičiaus pirkimų rinkoje), todėl per viešuosius pirkimus pateikiama nedaug pasiūlymų, o suinteresuotoms įmonėms sunku rasti tinkamų darbuotojų. Tai neskatina perkančiųjų organizacijų per viešuosius pirkimus nustatyti papildomų kriterijų. Vis dėlto kai kuriems gyventojams vis dar sunku integruotis į darbo rinką, todėl miestas laipsniškai teikia paskatas dalyvauti viešuosiuose pirkimuose globojamas darbo vietas siūlančioms ir profesinę integraciją skatinančioms socialinėms įmonėms ir NVO, siekdamas paskatinti jas teikti pasiūlymus.

- Šia sutartimi taip pat siekta parodyti perkančiosioms organizacijoms, kad viešieji pirkimai gali būti veiksminga viešosios politikos įgyvendinimo priemonė. Labai svarbu perkančiosioms organizacijoms parodyti, kiek daug socialinių problemų galima išspręsti viešaisiais pirkimais.

Kontaktiniai duomenys

Marta Pawlaczyk, viešųjų pirkimų ekspertė, Vroclavo savivaldybė, marta.pawlaczyk@wm.wroc.pl

8. Į Europos Komisijai teikiamas valymo ir priežiūros paslaugas įtrauktos socialinės išlygos didina socialinę sanglaudą

Būsena – galutinis.

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Infrastruktūros ir logistikos biuras, Europos Komisija (EK), Belgija.

Produkto arba paslaugos sektorius – žaliųjų erdvių valymas ir priežiūra.

Įvadas / pirkimo tikslas

2019 m. Europos Komisijos Infrastruktūros ir logistikos biuras ieškojo, kas galėtų teikti Briuselio sostinės regione esančių jo pastatų vidaus ir lauko žaliųjų erdvių valymo ir priežiūros paslaugas. Rengdama šį pirkimą, perkančioji organizacija ketino didinti socialinę sanglaudą, rengdama mokymą ir teikdama socialinės bei profesinės integracijos galimybes. Konkurso dokumentuose buvo numatyta taikyti dviejų tipų socialines išlygas. Teikdamas visas paslaugas teikėjas taip pat turėjo laikytis Komisijoje taikomų aplinkosaugos reikalavimų, pirmiausia nustatytųjų pagal Komisijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemos (angl. EMAS) politiką.

Dalykas

Šis kvietimas pateikti pasiūlymus susijęs su:

- valymo paslaugomis Briuselio sostinės regione esančiuose Europos Komisijos pastatuose (72 pastatuose);
- žaliuzių, tentų, portjerų ir vėliavų valymu;
- higienos produktų tiekimu;
- kenkėjų kontrole;
- sniego valymo aplink pastatus paslaugomis (įskaitant sniego šalinimo druskos tiekimą);
- augalų ir žaliųjų erdvių priežiūra viduje (vidaus kiemo, kiemo, sodo, vazonų ir pan.) arba lauke, įskaitant perėjimus, baseinus, greta susijusių pastatų esančius šaligatvius ir pastatams priklausančias stovėjimo aikštes.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Į kvietimą pateikti pasiūlymus buvo įtrauktos dviejų tipų sutarties vykdymo išlygos.

Sutarties vykdymo laikotarpiu teikėjas turi surengti valymo mokymą visiems vykdant valymo paslaugų sutartį dalyvaujantiems darbuotojams, dirbantiems pagal neterminuotą arba terminuotą (ilgesnės nei šešių mėnesių trukmės) sutartį. Ne vėliau kaip per du mėnesius nuo sutarties įsigaliojimo teikėjas turi pateikti mokymo planus, kuriuose išsamiau aprašytas privalomasis ir kasmetinis kvalifikacijos kėlimo mokymas, surengiamas visiems darbuotojams, neatsižvelgiant į darbo pas teikėją stažą, taip pat vietoje jo darbuotojams išduodamus individualius oficialius mokymo pažymėjimus (išduotus išorės įstaigos arba, jei tinkama, jis turi pateikti įrodymą apie vidaus mokymą).

Sutartyje reikalaujama, kad valytojai būtų reguliariai mokomi ir informuojami apie valymo metodus, dozavimą ir naudojant valymo produktus taikytinas atsargumo priemones, taip pat apie pakuotes, atliekas (rūšiavimą ir šalinimą) ir įrenginių naudojimą. Teikėjas turi pateikti mokymo pažymėjimus, kuriais įrodoma, kad visi asmenys, kuriems paskirta teikti į sutarties taikymo sritį patenkančias paslaugas, būtų išėję reikiamą ir tinkamą profesinį mokymą techniniu, saugos ir aplinkos aspektais.

Mokymas turėtų būti organizuojamas pagal Valymo mokymo centro pasiūlytus modulius arba reikiamus specialius modulius. Darbuotojams, kurie pagrindinį mokymą išėjo prieš daugiau nei aštuonerius metus, taip pat reikia surengti peržiūros modulį. Mažiausioji kiekvienam darbuotojui surengtino mokymo trukmė sutarties galiojimo laikotarpiu yra 20 val. Teikėjas privalo kasmet surengti mokymą bent 20 proc. visų pagal neterminuotas arba terminuotas sutartis dirbančių darbuotojų, kuriems pavesta vykdyti šią sutartį, o iki sutarties įvykdymo pabaigos – visiems savo darbuotojams. Šį mokymą galima pakeisti kalbos mokymu, skirtu prancūzų kalbą nepakankamai mokantiems darbuotojams.

Pagal antrojo tipo sutarties vykdymo išlygą reikalaujama, kad teikdamas paslaugas teikėjas imtųsi socialinės ir profesinės integracijos priemonių, skirtų darbo ieškantiems asmenims, kuriems itin sunku rasti darbą, arba socialinės ir profesinės integracijos priemonių, skirtų neįgaliesiems, pavesdamas jiems su augalų ir žaliųjų erdvių priežiūra susijusias užduotis. Šį reikalavimą galima įvykdyti sudarant subteikimo sutartį su viena arba keliomis socialinės ekonomikos įmonėmis, kurių pagrindinis tikslas yra socialinė bei profesinė neįgaliųjų arba nepalankioje padėtyje esančių asmenų integracija ir kuriose bent 30 proc. šių darbo grupių, ekonominės veiklos vykdytojų arba programų personalo yra neįgalūs arba nepalankioje padėtyje esantys darbuotojai.

Teikėjas pasirenka taikant šią išlygą prižiūrėtinas žaliąsias erdves; joms turi būti skiriama bent 25 proc. visos metinės pirmiau nurodytoms paslaugoms skiriamos sumos.

Socialinės politikos tikslas ir (arba) pamatinis standartas

- Šia sutartimi perkančioji organizacija nori pagerinti sutartį vykdančių darbuotojų profesinius gebėjimus bei saugą ir todėl reikalauja mokyti visus darbuotojus, kurie dalyvaus ją vykdančią (numatytas darbuotojų skaičius – 700).
- Antras tikslas yra skatinti socialinę ir profesinę neįgaliųjų arba nepalankioje padėtyje esančių darbuotojų integraciją, kaip nurodyta Direktyvos 2014/24/ES 20 straipsnyje.

Patikra

- Įgyvendinant socialinę išlygą ir stebint jos įgyvendinimą pirmiausia svarbu surengti įvadinį teikėjo ir perkančiosios organizacijos susitikimą. Šis įvadinis susitikimas vyksta per mėnesį nuo sutarties skyrimo ir per jį aptariamos visos įgyvendintinos socialinės išlygos. Per šį susitikimą išsamiai aptariamos socialinės išlygos ir nustatoma jų įgyvendinimo arba išankstinio vertinimo data.
- Kartą per metus teikėjas perduoda mokymą išėjusių darbuotojų sąrašą. Kaip šio mokymo įrodymas turi būti pateikiamos valymo mokymo centro ir (arba) kalbų mokymo centro išduotų pažymėjimų ir patvirtinimų kopijos.
- Įsigaliojus sutarčiai, teikėjas perkančiajai organizacijai išsiunčia šiuos su socialinės ekonomikos įmonėmis, su kuriomis jis sudaro paslaugų subteikimo sutartis, susijusius dokumentus:
 - kiekvienos pirmiau nurodytos socialinės ekonomikos įmonės tinkamai pasirašytą įsipareigojimą;

- įrodymą, kad šios socialinės ekonomikos įmonės turi galiojantį patvirtinimą arba atitinka Direktyvos 2014/24/ES 20 straipsnio taikymo sąlygas; šis įrodymas pateikiamas pristatant sutarčių su socialinės ekonomikos įmonėmis sudarymo metu galiojantį (laikiną arba neterminuotą) leidimą arba pateikiant bylą, kuria įrodoma atitiktis Direktyvos 2014/24/ES 20 straipsnio sąlygoms.
- Išankstinio vertinimo susitikimas surengiamas per du mėnesius nuo preliminariosios sutarties skyrimo, siekiant patikrinti, ar gerai suprasta socialinė išlyga. Trečias susitikimas surengiamas sudarius preliminariąją sutartį, siekiant patikrinti, ar tinkamai vykdoma socialinė išlyga.
- Perkančioji organizacija ir jos atstovai turi teisę tikrinti ir stebėti, kaip vykdoma socialinė išlyga. Bet kokį sutarties vykdymo metu perkančiosios organizacijos arba kito tinkamai šiuo tikslu įgalioto asmens pastebėtą socialinių išlygų nuostatų pažeidimą perkančioji organizacija gali laikyti sutarties neįvykdymu.

Sutarties vertė

Sutarties galiojimo trukmė yra ketveri metai. Sutarties vertė yra 20 mln. EUR per metus, o visa suma sudaro 80 mln. EUR.

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 70 straipsnis (dėl sutarčių įvykdymo sąlygų) ir 20 straipsnis (dėl rezervuotų sutarčių)

Dalyviai

- Perkančioji organizacija – Europos Komisijos Infrastruktūros ir logistikos biuras
- Pagalba formuluojant socialines išlygas – Belgijos Briuselio sostinės regiono valstybinė užimtumo tarnyba *Actiris*
- Belgijos valymo sektoriaus profesinių sąjungų atstovas, su kuriuo buvo konsultuotasi rengiantis procedūrai
- Pirkimų valymo paslaugų teikėjo darbuotojai, kurie galėtų naudotis sutartyje nurodyto profesinio mokymo ir įtraukimo į darbo rinką galimybėmis

Socialinis poveikis

- Vykdam šią sutartį numatoma įdarbinti apie 700 darbuotojų. Dauguma jų yra ne kvalifikuoti ir (arba) susidūrę su nepalankiomis aplinkybėmis. Tikimasi, kad įpareigojimas surengti jiems mokymą ir suteikti užimtumo galimybių padės pagerinti socialinę ir profesinę jų įtrauktį, saugą ir gebėjimus.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Per pirkimo procedūrą formuluojant socialinę išlygą, neįmanoma laikytis vieno visiems tinkamo požiūrio. Pavyzdžiui, tuo pačiu metu, kai buvo vykdoma ši pirkimo procedūra, Infrastruktūros ir logistikos biuras bendradarbiavo su *Actiris*, kad nustatytų tinkamą socialinę išlygą su statybos darbais susijusioje procedūroje. Tačiau šiuo atveju socialinė išlyga skyrėsi ir buvo pritaikyta skirtingai rinkai. Socialinės išlygos turi būti nustatomos atsižvelgiant į procedūros ir rinkos ypatumus.

- Nustatant tinkamiausią socialinę išlygą per šią konkrečią procedūrą paaiškėjo, kad buvo labai svarbu bendradarbiauti su *Actiris* – praktinės socialinių išlygų įgyvendinimo patirties turinčia kvalifikuota įstaiga.
- Atsiliepiant į šią procedūrą, buvo pateikti penki techniniai pasiūlymai. Tai rodo, kad rinka yra pasirengusi atsiliepti į procedūras dėl didelių socialines išlygas apimančių sutarčių ir šias procedūras įgyvendinti.

Kontaktiniai duomenys

Pierre-Olivier Bindels, skyriaus vadovas, Infrastruktūros ir logistikos biuras, Europos Komisija, Pierre-Olivier.BINDELS@ec.europa.eu

9. Socialiai atsakingų darbo sąlygų užtikrinimas Maltos valymo sektoriuje

Būsena – galutinis.

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Teismų padalinys, Malta.

Produkto arba paslaugos sektorius – valymo paslaugos.

Įvadas / pirkimo tikslas

Norėdamas pagerinti prastas darbo sąlygas ir paskatinti siūlyti vienoda kaina grindžiamus įkainius / kainas, 2019 m. Maltos Teismų padalinys nusprendė, kad paslaugas, kurios dažnai teikiamos prastomis garantijomis pasižyminčiose ir prastos kokybės darbo vietose, pvz., valymo paslaugas, reikia pirkti ne atsižvelgiant vien į mažiausią kainą arba išlaidas, bet skiriant sutartis pagal geriausio kainos ir kokybės santykio kriterijų (GKKS).

Šiuo tikslu perkančioji organizacija taikė su sutarties dalyku susietus ir perkamų paslaugų atžvilgiu proporcingus socialinius sutarties skyrimo kriterijus.

Dalykas

Valymo paslaugos, naudojant aplinkai nekenksmingus valymo produktus Teismų padalinyje (Maltoje) ir Generalinėje prokuratūroje.

Pirkimo etapas ir kriterijai

GKKS nustatomas techninei kokybei ir kainai pritaikius koeficientus atitinkamai santykiu 60 su 40.

Taikomi šie vertinimo kriterijai:

- darbuotojų mokymas, įgūdžiai ir gebėjimai – daugiausia 6 taškai;
- sutarties valdymas ir operacijos (darbo laiko registravimas, paslaugos lygis, nenumatytų atvejų planai, metodika, atskaitomybės reikalavimai, žalieji viešieji valymo produktų pirkimai) – daugiausia 64 taškai;
- vienodos galimybės ir darbo sąlygos – daugiausia 30 taškų.

Dėl lygių galimybių ekonominės veiklos vykdytojas turi pateikti:

- įrodymą, kad jis yra lygias galimybes užtikrinantis darbdavys, kuriam suteiktas lygybės ženklas arba panašus įvertinimas (papildomas) (2 taškai);
- įrodymą, kad jis atitinka teisinius neįgalųjų įdarbinimo reikalavimus (privalomas) (2 taškai).

Dėl darbo sąlygų ekonominės veiklos vykdytojas turi pateikti įrodymą, iš kurio būtų matyti, kad:

- esami / galimi darbuotojai turi rašytinę sutartį (privalomas) (2 taškai);
- darbo užmokestis mokamas kredito pervedimu, kurio išlaidas dengia teikėjas (privalomas) (2 taškai);
- planuojamas 2019 m. ir 2020 m. mokėjimo datų tvarkaraštis, kuriame nurodyta, kada darbuotojams mokamas darbo užmokestis (papildomas) (daugiausia 3 taškai);
- darbuotojams pateikiamas išsamus atlyginimo lapelis (privalomas) (3 taškai);
- įrodymas, kad darbuotojai apdrausti nuo sužalojimų darbe (papildomas) (3 taškai);

- teikėjo pareiškimas dėl darbuotojų laisvės (neribojimo) stoti į profesines sąjungas (privalomas) (3 taškai);
- galiojančios kolektyvinės sutarties, kuri yra taikoma ir užregistruota Pramonės ir darbo ryšių departamente, kopija (papildomas) (3 taškai);
- išmoka transportui arba transporto suteikimas (papildomas) (2 taškai);
- saugos ir sveikatos išteklių (teikėjo taikomos kokybės užtikrinimo sistemos, kuriomis užtikrinama gera ir saugi darbo aplinka) (privalomas) (5 taškai).

Savarankiškai veikiantys verslininkai ir (arba) darbuotojų neturinčios įmonės, kurios konkurso etape sudaro paslaugų subteikimo sutartis su žinomomis trečiosiomis šalimis, subteikėjų vardu taip pat turėjo pateikti reikiamus darbuotojų turinčioms įmonėms taikomuose reikalavimuose nurodytus įrodymus.

Socialinės politikos tikslas ir (arba) pamatinis standartas

Kvietimas pateikti pasiūlymus buvo parengtas siekiant užtikrinti, kad ekonominės veiklos vykdytojai:

- rengtų savo darbuotojams švaros ir higienos mokymą;
- skatintų lygias galimybes ir laikytųsi teisinių reikalavimų dėl neįgaliųjų įdarbinimo;
- užtikrintų orias darbo sąlygas ir paisytų pagrindinių socialinių ir darbo teisių;
- taikytų kokybės užtikrinimo sistemą, apimančią darbuotojų saugą ir sveikatą.

Patikra

Kad įvykdytų sutarties skyrimo lygių galimybių ir darbo sąlygų pakriterijus, konkurso dalyviai turėjo pateikti šiuos dokumentus:

- Nacionalinės lygybės skatinimo komisijos išduoto lygybės ženklo sertifikato (arba lygiaverčio patvirtinimo) kopija;
- tinkamais darbo centro arba atitinkamos valstybinės įstaigos dokumentais pagrįstą įrodymą, kad ekonominės veiklos vykdytojas atitinka teisinius neįgaliųjų įdarbinimo reikalavimus;
- konkurso dalyvio ir darbuotojų sudarytų sutarčių kopija;
- susitarimą su banku arba konkurso dalyvio ir banko rašytinio bendravimo įrodymus, patvirtinančius tiesioginį darbo užmokesčio mokėjimą kredito pavedimu;
- atlyginimo lapelių kopijas;
- įmonės darbuotojų civilinės atsakomybės draudimo sutarčių kopijas;
- ekonominės veiklos vykdytojo pareiškimus, kad darbuotojams nenumatyta apribojimų stoti į profesines sąjungas;
- galiojančios kolektyvinės sutarties kopiją (jei taikoma).

Buvo pateikti devyni pasiūlymai. Remiantis vertinimo ataskaita, trijų konkurso dalyvių galutinį vidutinį techninį balą sudarė daugiau kaip 65 taškai. Kiti šeši konkurso dalyviai laikyti neatitinkančiais techninių reikalavimų, nes neįvykdė vieno arba daugiau privalomų kriterijų.

Sutarties vertė

486 944,80 EUR be PVM per 36 mėnesių laikotarpį

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 67 straipsnis dėl sutarties skyrimo kriterijų

Dalyviai

- Perkančioji organizacija – Sutarčių padalinys (Centrinė vyriausybinių valdžios institucija).
- Galutinis paramos gavėjas – Teismų padalinys.
- Paslaugų teikėjas, su kuriuo sudaryta sutartis – *Specialist Group Cleaners Ltd.*
- Konkurso dalyviai – konkrečią pirktą paslaugą teikiantys ekonominės veiklos vykdytojai.
- Galutinis naudos gavėjas – konkurso laimėtojo įdarbinti darbuotojai.

Socialinis poveikis

- Ministerijos pirkimų skyrius (MPS) perkančiosios organizacijos vardu nurodė, kad *per šį konkursą taikyta procedūra padarė teigiamą poveikį darbdavių informuotumui apie būtinybę užtikrinti geras darbo sąlygas paslaugą teikiantiems darbuotojams. Konkursas buvo parengtas nustatant įvairius privalomus su geromis darbo sąlygomis susijusius reikalavimus, todėl buvo pagerintos atitinkamų darbuotojų darbo sąlygos.*

Kita nauda

- Šią patirtį galima pritaikyti kituose sektoriuose, kuriuose yra daug prastomis garantijomis pasižyminčių darbo vietų. Maltos viešoji administracija ketina skatinti taikyti GKKS mechanizmą per pirkimų procedūras, siekdama pagerinti darbo sąlygas prastos kokybės darbo vietomis pasižyminčiuose sektoriuose.
- Kvietimai dalyvauti pirkimuose skelbiami vyriausybės e. pirkimų sistemoje (adresu on www.etenders.gov.mt), ir Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje (jei viršija ES ribą). Šioje sistemoje perkančiosios organizacijos gali ieškoti panašių pirkimų, peržiūrėti GKKS kriterijus ir apskritai susipažinti su kvietimu dalyvauti pirkime, todėl kitiems šią praktiką lengviau atkartoti.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Konceptiniu požiūriu šią patirtį reikėtų išlaikyti, bet Sutarčių departamentas turi toliau tikslinti sutarčių skyrimo kriterijus, taikomus rengiant GKKS matricą paslaugoms, kurios dažnai teikiamos prastomis garantijomis pasižyminčiose darbo vietose.
- Sutarčių departamentas yra paskelbęs paslaugoms, kurios dažnai teikiamos prastomis garantijomis pasižyminčiose darbo vietose, skirtus šablonus, bet perkančiosioms organizacijoms patariama pritaikyti sutarčių skyrimo GKKS kriterijus atsižvelgiant į savo pirkimo aplinkybes.
- Rengiant sutarčių skyrimo kriterijus, rekomenduojama konsultuotis su kompetentingomis institucijomis, siekiant įsitikinti, kad kriterijai nėra ribojami ir sudaro sąlygas plataus masto konkurencijai.

- Vis dėlto labai rekomenduojama konsultuotis su Sutarčių departamentu ir remtis jo gairėmis, kad būtų galima dalytis žiniomis ir prireikus atnaujinti šablonus.

Kontaktiniai duomenys

Anthony Cachia, generalinis direktorius (SUTARTYS), Sutarčių departamentas, Finansų ir finansinių paslaugų ministerija, anthony.j.cachia@gov.mt, +356 25670100

10. Įtraukus ir tvarus 2024 m. olimpiųjų žaidynių infrastruktūros valdymas

Būsena – galutinis.

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – PARYŽIAUS 2024 olimpiųjų ir parolimpiųjų žaidynių organizacinis komitetas, Prancūzija.

Produkto arba paslaugos sektorius – infrastruktūros valdymas (remontas ir techninė priežiūra, bendrasis valdymas, valymas ir higienos užtikrinimas, atliekų tvarkymas, maisto produktų tiekimas).

Įvadas / pirkimo tikslas

PARYŽIAUS 2024 olimpiųjų ir parolimpiųjų žaidynių organizacinis komitetas yra įsipareigojęs surengti *įtraukiausias ir tvariausias žaidynes istorijoje*. Pirkimų lygmeniu šis požiūris tampa ryžtingais PARYŽIAUS 2024 ir jų tiekėjų veiksmais dėl aplinkosauginės ir socialinės atsakomybės.

Siekdami sudaryti geresnes sąlygas sudaryti su olimpinėmis žaidynėmis susijusias sutartis socialinės ekonomikos įmonėms, 2018 m. gegužės mėn. PARYŽIAUS 2024 organizatoriai kartu su savo partneriais Paryžiaus miestu, įmone SOLIDEO (olimpinius ir parolimpinius darbus prižiūrinti viešoji įmonė), LES CANAUX (ne pelno asociacija, remianti socialinę ir solidariosios ekonomikos, socialinių inovacijų ir žiedinės ekonomikos srityje dirbančius subjektus) ir organizacija *Yunus Centre* (vietos įmonės ir įtrauktį remianti NVO) atidarė *ESS 2024 solidarumo platformą*⁹. Rengdama 3 mlrd. EUR vertės su olimpine infrastruktūra susijusius pirkimus, platforma ESS 2024 siekia, be kita ko, šių tikslų:

- nukreipti 25 proc. pirkimų vertės į socialines įmones ir MVĮ;
- užtikrinti, kad 10 proc. darbo valandų statybos, įrangos ir priežiūros operacijų srityse dirbtų nepalankioje padėtyje esantys darbuotojai.

Kad galėtų pasiekti šiuos tikslus, platforma ESS 2024:

- vykdo strateginę ir teisinę stebėseną, susijusią su kvietimais pateikti pasiūlymus, darbo galimybėmis ir *Paryžiaus 2024* organizatorių lūkesčiais;
- rengia socialinių įmonių, žaidynių organizatorių ir didelių korporacijų susitikimus, kad būtų galima reklamuoti socialines įmones kaip galimus tiekėjus, kuriuos būtų galima įtraukti į konsorciumus arba kaip stambiųjų tiekėjų subtiekius;
- teikia priemones ir pagalbą, kad socialinėms įmonėms būtų lengviau įvykdyti konkurso reikalavimus;
- bendradarbiaudama su universitetais, socialinėje, aplinkosaugos ir ekonomikos srityse veikiančiais suinteresuotaisiais subjektais, ekspertų grupėmis, tarptautinėmis organizacijomis ir pan. stebi ir vertina socialinį ir ekonominį *Paryžiaus 2024* poveikį;
- stebi geriausių kitų šalių patirtį ir skleidžia geriausių Prancūzijos perkančiųjų organizacijų įgyvendinamą geriausių su žaidynėmis susijusių pirkimų patirtį.

Toliau, pvz., aprašoma su infrastruktūros valdymu susijusi procedūra, iš kurios matyti, kaip platforma remia socialiai atsakingus viešuosius pirkimus.

Dalykas

⁹ <https://ess2024.org>

Mišrioji preliminarioji sutartis dėl *PARYŽIAUS 2024* būstinės infrastruktūros valdymo, įskaitant valymo ir higienos produktų tiekimą, atliekų tvarkymą, bendrąjį infrastruktūros valdymą, maisto produktų tiekimą, deleguotą sutarčių valdymą ir teisės aktuose nustatytą kontrolę.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Pirkimo procesas prasidėjo 2019 m. rudenį kaip derybos, paskelbiant kvietimą dalyvauti konkurse pagal Prancūzijos viešųjų pirkimų kodekso L. 2124-3 ir R. 2124-3 straipsnius.

Per pirmąjį procedūros etapą perkančioji organizacija pakvietė ekonominės veiklos vykdytojus iki 2019 m. spalio 4 d. išreikšti susidomėjimą dalyvauti konkurse.

Kvietimas buvo apibrėžtas objektyviai ir į jį galėjo atsilipti visos suinteresuotos įmonės, neatsižvelgiant į jų teisinę formą arba įsisteigimo valstybę narę. Kandidatai buvo vertinami pagal tris kriterijus:

- profesiniai pajėgumai (40 proc.);
- techniniai pajėgumai (40 proc.);
- finansiniai pajėgumai (20 proc.).

Antrajame procedūros etape (jis prasidėjo 2019 m. spalio mėn. pabaigoje) atrinkti kandidatai pateikė pirminius pasiūlymus; šie pasiūlymai buvo vertinami pagal ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo kriterijų. 30 proc. sudarė kaina, o 70 proc. – kokybė ir kiti kriterijai (įskaitant 10 proc., skirtų kokybei, higienai, saugumui bei atsižvelgimui į aplinką, ir 5 proc., skirtus pažangos bei inovacijų planavimui).

Pagal pažangos ir inovacijų planavimo kriterijų buvo siekiama nustatyti, kaip paslaugų teikimą būtų galima organizuoti užtikrinant geresnį jų vykdymo modelį, itin daug dėmesio skiriant esminiams veiksniams, turintiems įtakos veiklos rezultatams kokybės, išlaidų ir įmonių socialinės atsakomybės srityse.

Pasibaigus paraiškų teikimo etapui, buvo pasirinktos dvi įmonės – *Samsic* ir *Arteis* –, kurios buvo pakviestos apsilankyti su pirkimo procedūra susijusiose patalpose ir pateikti pasiūlymą. Gavęs pasiūlymus, *Paryžiaus 2024* olimpinio ir parolimpinio žaidynių organizacinis komitetas susitiko su šiomis dviem kandidatėmis, kurios buvo pasirinktos deryboms. Pasibaigus deryboms, konkurso dalyvės pateikė galutinius pasiūlymus. Jie buvo įvertinti remiantis tais pačiais kriterijais, kurie buvo taikyti vertinant pirminius pasiūlymus. Sutartis buvo skirta įmonei *Arteis*. Integracijos į darbo rinką socialinė įmonė *Vitaservices* yra *Arteis* subteikėja.

Vitaservices dalyvauja [Vitamine T grupėje](#), kurios siekis yra įtraukti į darbo rinką ilgalaikius bedarbius, pabėgėlius, prieglobsčio prašytojus, vienišus tėvus, nesimokantį, nedirbantį ir mokymuose nedalyvaujantį jaunimą (NEET jaunimą), vyresniojo amžiaus darbuotojus, patiriančius sunkumų pritaikant savo gebėjimus prie naujų aplinkybių arba grįžtant į darbo rinką, ir skurdo riziką patiriančius arba nepalankioje padėtyje esančiuose vietovėse gyvenančius žmones.

Socialinės politikos tikslas ir (arba) pamatinis standartas

Reikalaujama, kad vykdydami sutartis paslaugų teikėjai:

- laikytųsi socialinės teisės aktų ir neįgalųjų įdarbinimo teisės aktų;
- užtikrintų orias darbo sąlygas;
- skatintų žmogiškųjų išteklių įtrauktį ir tobulinimą (t. y. įdarbintų pažeidžiamoms arba nepalankioje padėtyje esančioms gyventojų grupėms priklausančius asmenis, skatintų vyrų ir moterų lygybę, gerintų gebėjimus, pirmiausia – pažeidžiamoms grupėms priklausančių asmenų, skatintų lygias įsidarbinimo galimybes);
- imtis veiksmų siekiant gerinti vietos ekonomikos plėtrą (t. y. kurti ir išlaikyti naujas darbo vietas, palaikyti partnerystę su vietos subjektais ir vykdyti projektus, kuriais siekiama gerinti gebėjimus ir praktines žinias Paryžiaus olimpiados organizavimo srityje);

- Konkurso dalyvių buvo reikalaujama pristatyti veiksmus, kuriais jie ketina padėti siekti perkančiosios organizacijos propaguojamų įmonių socialinės atsakomybės strategijos tikslų.

Paslaugų teikėjai raginami nurodyti perkančiajai organizacijai visas šiems įsipareigojimams įgyvendinti nustatytas priemones. Perkančioji organizacija bet kada gali reikalauti pateikti įrodymus, kad imtasi priemonių.

Patikra

Paraiškų teikimo etape konkurso dalyviai ir subteikėjai turėjo pateikti išsamią techninę ataskaitą, kurioje būtų nurodyti visi žmogiškieji ištekliai, medžiagos ir metodai, kuriais jie ketina naudotis vykdydami sutartį. Konkurso dalyviai buvo paraginti įgyvendinti tokius procesus ir veiksmus, kuriais būtų sukuriama vertė jų darbuotojams ir bendruomenei, pirmiausia susijusius su:

- bendruoju įmonės valdymu;
- pažeidžiamų arba nepalankioje padėtyje esančių asmenų užimtumu;
- vyrų ir moterų profesinės lygybės skatinimu;
- darbuotojų gebėjimų tobulinimu, ypač pažeidžiamų ir nepalankioje padėtyje esančių gyventojų grupių gebėjimų tobulinimu ir įsidarbinimo galimybėmis; ir
- įvairove ir lygiomis galimybėmis darbe.

Perkančioji organizacija sutarties vykdymą tikrina rengdama susitikimus su teikėju ir pagal mėnesines, ketvirtines bei metines veiklos ataskaitas. Teikėjai ir subteikėjai turi pranešti apie pirmiau išdėstytus punktus per pažangai įvertinti skirtus susitikimus su perkančiąja organizacija ir veiklos ataskaitose.

Veiklos rezultatai stebimi atsižvelgiant į dviejų tipų rodiklius: veiklos rodiklius ir pagrindinius valdymo rodiklius. Veiklos rodikliai bus stebimi kas mėnesį; jie apima šiuos elementus:

- kokybės lygio laikymasis;
- atsako trukmės laikymasis;
- prevencinės techninės priežiūros stebėseną;
- galimybę naudotis įranga;
- skundų skaičius;
- saugos taisyklių laikymasis.

Kiekvienas rodiklis įvertinamas nuo 0 iki 10 taškų; iš viso galima surinkti daugiausia 100 taškų. Jei pasiektų rezultatų įvertinimas nesiekia 80, taikomos nuobaudos (jos apibrėžtos pasirašant sutartį).

Pagrindiniai valdymo rodikliai bus stebimi atliekant ketvirtinę ir metinę peržiūras ir per sutarties peržiūros susitikimą. Pagal šiuos rodiklius bus įvertintas bendrasis sutarties vykdymas: klientų pasitenkinimas, reagavimas, aktyvumas, paslaugų valdymas, pažangos planai. Konkurso dalyviai turi pasiūlyti savo stebėsenos ir vertinimo planus, kuriuos reikėjo suderinti su perkančiąja organizacija.

Sutarties vertė

Sutartyje numatyta fiksuotosios sumos dalis ir pirkimo užsakymų bei tolesnių sutarčių dalis. Sutartis sudaryta nenustatant mažiausios ar didžiausios vertės arba kiekio.

Už sutarties dalyką sudarančias paslaugas bus mokama:

- pagal sutarties priede pateiktą vienetų kainoraštį, taikomą pagal pirkimo užsakymus vykdomai sutarties daliai;
- pagal fiksuotąją sumą, nurodytą prie sutarties pridėtame bendrųjų ir fiksuotųjų kainų suskirstyme (pranc. DPGF), taikomą pagal fiksuotąją sumą vykdomai sutarties daliai;
- pagal tolesnės sutarties fiksuotąją sumą, taikomą pagal tolesnes sutartis vykdomai sutarties daliai.

Kainos neperžiūrimos.

Arteis ir *Vitaservices* subteikimo sutarties vertė yra 80 850 EUR mažiausiai vienuolikos mėnesių trukmei ir 132 200 EUR ilgiausiai aštuoniolikos mėnesių trukmei. Po vienuolikos mėnesių sutartis gali būti kas mėnesį pratęsiama iki 2021 m. gegužės mėn. pabaigos.

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 70 straipsnis (dėl sutarčių įvykdymo sąlygų) ir 71 straipsnis (dėl subrangos)
- *Paryžiaus 2024* Palikimo ir tvarumo strategija, pagal kurią reikalaujama, kad visi paslaugų teikėjai įsipareigotų keturioje įmonių socialinės atsakomybės srityse (higienos, aplinkosaugos, darbuotojų saugos ir socialinių aspektų) ir savo pasiūlymuose pristatytų konkrečius įmonių socialinės atsakomybės veiksmus, kuriančius pridėtinę socialinę ir aplinkosauginę vertę.
- Perkančioji organizacija prie sutarties dokumentų pridėjo Derybų reglamentą, kuriame nustatytos konkrečios derybų procedūros taisyklės.

Dalyviai

- Perkančioji organizacija – PARYŽIAUS 2024 olimpinių ir parolimpinių žaidynių organizacinis komitetas.
- Derybų dalyviai: *Samsic* ir *Arteis*.
- Teikėjas – *Arteis*.
- Subteikėjas – integracijos į darbo rinką socialinė įmonė *Vitaservices*.
- Padedantysis subjektas – ESS solidarumo platforma.

Socialinis poveikis

- Per pirmuosius šešis veiklos mėnesius (nuo 2018 m. gegužės mėn.) ESS 2024 platforma pasiekė šių rezultatų:
 - socialinėms ir solidariosios ekonomikos įmonėms įvairiose srityse (aprūpinimo maistu ir gėrimais, konsultavimo ir logistikos) buvo skirta 20 sutarčių;
 - *Paryžiaus 2024* organizavimo praktiniuose seminaruose ir susitikimuose dalyvavo daugiau kaip 350 socialinės ir solidariosios ekonomikos organizacijų;
 - gerosios patirties mainams ir sklaidai buvo surengti du tarptautiniai seminarai su *Londono 2012* ir *Rio 2016* organizatoriais;
 - ESS 2024 platformos veikloje dalyvauja 40 partnerių;
 - 2019 m. spalio mėn. Prancūzijos teritorijoje pradėta diegti ESS 2024 platforma.
- Įmonei *Vitaservices* laimėjus sutartį paaiškėjo ESS solidarumo platformos paramos ir paslaugų nauda. ESS solidarumo platforma padėjo užmegzti ryšius įmonei *Vitaservices* ir konkurso dalyvei *Arteis*, taip pat įmonei *Vitaservices* ir PARYŽIAUS 2024 pagrindiniam viešojo pirkimo pareigūnui. Platforma taip pat atlieka labai svarbų vaidmenį didindama perkančiųjų organizacijų informuotumą apie nepalankioje padėtyje esančių darbuotojų integravimo į darbo rinką ypatumus;
- *Vitaservices* turėjo įdarbinti šešis buvusio rangovo darbuotojus. Šis įsipareigojimas Prancūzijoje taikomas siekiant apsaugoti valymo paslaugų teikėjų darbuotojus. Be to, *Vitaservices* įdarbino grupės vadovą ir asmenį, kuris pagal Direktyvos 2014/24/ES 20 straipsnį laikomas nepalankioje padėtyje

esančių darbuotoju. Laikinojo nedarbingumo atostogose esančius, atostogaujančius, į tėvystės, motinystės arba vaiko priežiūros atostogas išėjusius darbuotojus *Vitaservices* pakeičia integravimosi į darbo rinką mokymo kursus lankančiais žmonėmis.

Kita nauda

Šią iniciatyvą galima labai plačiai atkartoti perkančiose organizacijose kitose šalyse, sporto asociacijose arba korporacijose, kurios organizuoja didelio masto atletikos, kultūros ir panašius renginius, taip pat didelio masto viešojo darbų pirkimo sutartis skiriančiose viešojo sektoriaus institucijose.

Igyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Atrodo, kad svarbiausia bendrosios iniciatyvos patirtis yra svarbus plataus masto įvairių lygmenų subjektų sutarimas dėl įtraukimo ir tvarumo, kaip svarbiausio tikslo. Įtraukimas ir tvarumas yra svarbi *Paryžiaus 2024* olimpinė žaidynių tapatybės dalis. Šis aiškia vizija pagrįstas požiūris įkvėpė platų kolektyvinį įsipareigojimą.
- Infrastruktūros valdymo pavyzdys rodo, kad subteikimo sutartimis galima naudotis kaip veiksminga priemone, skatinančia mažųjų ir vidutinių ekonomikos veiklos vykdytojų, įskaitant socialines įmones, dalyvavimą. Deja PARYŽIUS 2024 neturi „tarpininkų“, kurie, be kita ko, stebėtų praktinį integravimo į darbo rinką procesą sutarčių vykdymo metu. Nors Prancūzijos teisės aktuose nurodyta, kad didesnėms sutartims reikia tarpininkų, Prancūzijoje ne visos perkančiosios organizacijos turi jiems išteklių.

Kontaktiniai duomenys

Yoko Youssouf, programos vadovė, *Yunus Center*, yoko.youssouf@yunussporthub.com

Baptiste Odin, *Développement Ile-de France* atsakingasis asmuo, *VitamineT* grupė, baptiste.odin@groupevitaminet.com

2 SEKTORIUS. Statyba

11. Naudojimas trečiųjų šalių ženklais, siekiant užtikrinti socialiai atsakingą gamtinio akmens tiekimą statybos darbams

Būsena – galutinis.

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Berlyno Frydrichshaino-Kroicbergo rajonas, Vokietija.

Produkto arba paslaugos sektorius – statyba.

Įvadas / pirkimo tikslai

2018–2019 m. klodamas naują aikštės *Mehringplatz* dangą Berlyno Frydrichshaino-Kroicbergo rajonas nusprendė sustiprinti savo socialiai atsakingus pirkimus ir šiuo tikslu paskelbė bandomąjį konkursą dėl sertifikuoto atsakingo gamtinio akmens tiekimo. Tam nuspręsta skirti daug dėmesio todėl, kad šiame sektoriuje dažnai fiksuojami šurkštūs žmogaus ir darbo teisių pažeidimai, įskaitant kasybos ir perdirbimo sektoriuose dirbantiems asmenims kylantį didelį pavojų sveikatai ir gyvybei, taip pat vaikų darbo praktiką, per mažą darbo užmokestį ir nepakankamas sveikatos bei saugos priemones.

Berlyno konkursų ir pirkimų įstatyme nurodyta, kad rangovai privalo įrodyti atitiktį darbo ir socialiniams standartams. Vis dėlto savideklaracijos, į kurias buvo atsižvelgiama anksčiau, nebuvo patikimi įrodymai, kuriais remiantis būtų galima priimti sprendimus. Frydrichshainas-Kroicbergas nusprendė daugiau naudotis per pastaruosius metus sukurtais kokybės ženklais, kuriais galima įrodyti atitiktį TDO ir kitiems standartams, pvz., ženklais [Xertifix](#)¹⁰ or [Fair Stone](#)¹¹ arba jiems lygiaverčiais standartais.

Dalykas

Aikštės *Mehringplatz* rekonstrukcija

Pirkimo etapas ir kriterijai

Buvo reikalaujama, kad konkurso dalyviai savo pasiūlymuose nurodytų, kuriose šalyse ir (arba) teritorijose buvo iškastas ir pagamintas akmuo, kurį jie naudos šiai sutarčiai vykdyti, ir pateiktų deklaraciją, kurioje jie įsipareigoję naudoti tokį akmenį, kurio tiekimas atitinka visus techninėse specifikacijose nurodytus darbo ir socialinius standartus. Nepateikus šios deklaracijos, pasiūlymas toliau nenagrinėjamas.

Buvo reikalaujama, kad teikdami pasiūlymus konkurso dalyviai pateiktų sertifikatus arba lygiaverčius įrodymus, patvirtinančius, kad akmuo bus tiekiamas iš atsakingų kasybos ir gamybos įmonių. Iš Paramos vystymuisi komiteto (angl. DAC) besivystančių šalių sąrašė (EBPO sąrašas, į kurį įtrauktos visos mažos ir vidutinės pajamos gaunančios šalys)¹² nurodytų apskričių tiekiamo akmens atitiktis reikalaujamiems socialiniams standartams gali būti įrodoma:

¹⁰ Ženklu *Xertifix* siekiama kovoti su vaikų ir vergišku darbu gamtinio akmens kasybos ir perdirbimo sektoriuose tokiose šalyse kaip Indija, Kinija ir Vietnamas. Šis ženklas užtikrina atitiktį būtiniausiems socialiniams standartams, susijusiems su sąlygomis ir praktika karjeruose ir visose susijusiose perdirbimo gamyklose kilmės šalyse. Taip pat galima gauti ženklą *Xertifix PLUS*, kuriam taikomi papildomi reikalavimai. Visa gamybos infrastruktūra, kuriai suteiktas ženklas *Xertifix* tikrinama du kartus per metus.

¹¹ Ženklas *Fair Stone* – tai tarptautinis socialinis standartas, taikomas gamtinio akmens importui iš besivystančių ir besiformuojančių rinkų. Šis ženklas suteikiamas gaminiams, kurie pagaminti laikantis pagrindinių TDO darbo konvencijų. Tokius gaminius galima atsekti programine įranga *Tracing Fair Stone*. Suteikiant šį ženklą, atsižvelgiama į sveikatos, saugos ir aplinkosaugos priemones.

¹² Šį požiūrį galima pateisinti vienodo požiūrio principu, pagal kurį reikalaujama, kad panašios situacijos nebūtų vertinamos skirtingai, o skirtingos situacijos nebūtų vertinamos vienodai, nebent šis vertinimas yra objektyviai pagrįstas. Šiuo atveju laikoma, kad skirtingas su pagrindinių darbo teisių pažeidimais susijęs išsivysčiusioms ir besivystančioms šalims taikomas rizikos profilis pagrindžia skirtingą šių šalių vertinimą klausimyne.

- turimu *Xertifix* sertifikatu;
- turimu *Fair Stone* sertifikatu;
- turimais visais kitais įrodymais, kuriuose pateikta išsami su gaminiu susijusi reikalaujamiems standartams lygiavertė informacija ir kurie buvo patikrinti atliekant nepriklausomą auditą.

Be to, kadangi šio sektoriaus rangovai akmenį paprastai perka jau skyrus sutartį, galutinį atitikties darbo ir socialiniams standartams įrodymą galima pateikti tik pristatant akmenį.

Iš laimėjusio rangovo reikalaujama šiai sutarčiai vykdyti skirtą akmenį įsigyti tik jei jis buvo iškastas ir perdirbtas vykdant tokią veiklą, kuri akivaizdžiai atitinka visus TDO pagrindinius standartus (jų sąrašas pateikiamas toliau skirsnyje *Socialinės politikos tikslas ir (arba) pamatinis standartas*). Be to, rangovas turi įsipareigoti toliau gerinti padėtį, susijusią su šiais papildomais darbo ir socialiniais standartais:

- darbuotojų saugos ir sveikatos (apsauginiai drabužiai, sąlyčio su siliciu ir kitomis mineralinėmis dulkėmis mažinimas);
- nustatytojo minimaliojo darbo užmokesčio mokėjimo pagal kasimo ir perdirbimo šalies reikalavimus.

Socialinės politikos tikslas ir (arba) pamatinis standartas

- Priverstinio darbo draudimas pagal TDO konvencijas Nr. 29 ir Nr. 105
- Asociacijų laisvė ir teisė jungtis į organizacijas pagal TDO konvenciją Nr. 87 ir teisė vesti kolektyvines derybas pagal TDO konvenciją Nr. 98
- Vaikų darbo draudimas pagal TDO konvencijas Nr. 138 ir Nr. 182
- Vienodo darbo užmokesčio mokėjimas už vienodą darbą pagal TDO konvenciją Nr. 100 ir nediskriminavimo darbo ir profesinės veiklos srityje, kaip apibrėžta TDO konvencijoje Nr. 111

Patikra

Atitikties darbo ir socialiniams standartams įrodymai turi būti pateikiami ir teikiant pasiūlymus, ir pristatant akmenį, pateikiant nepriklausomos sertifikavimo organizacijos išduotą sertifikatą (arba lygiavertį išvardytas sąlygas atitinkantį įrodymą), kuriuo patvirtinama, kad patikrinta, ar vykdant tiekto akmens kasybos ir perdirbimo veiklą buvo laikomasi socialinių standartų.

Darbus vykdantis rangovas turi turėti išsamius ir galimus patikrinti dokumentus, kurių reikia patikrai, kad galėtų juos pateikti perkančiosios organizacijos prašymu. Jei rangovas pažeidžia kurį nors sutartinį įsipareigojimą, už kiekvieną pažeidimą gali būti taikoma 1 proc. sutarties vertės bauda, o jei pažeidimai šiurkštūs – iki 5 proc. sutarties vertės bauda.

Jei rangovas dėl netinkamo savo elgesio prarastų savo, kaip atsakingo tiekėjo, sertifikatą, perkančioji organizacija turi teisę nutraukti sutartį, o rangovas turi sumokėti perkančiajai organizacijai dėl to susidariusias išlaidas, ypač naujo konkurso išlaidas.

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 43 straipsnis dėl ženklavimo
- Pasiūlymas taip pat atitinka ir viršija Berlyno konkursų ir pirkimų įstatymo (2010 m. liepos 8 d. įstatymo *BerlAVG*) 8 paragrafo 1 dalyje nustatytus reikalavimus, kad jokios vykdant sutartį

naudojamos prekės nebūtų buvusios gautos arba pagamintos nesilaikant būtinausių pagrindiniuose TDO darbo standartuose nustatytų standartų¹³.

Dalyviai

Perkančioji organizacija – Frydrichshaino-Kroicbergo rajono tarnyba.

Pagalbinė organizacija – tvarios plėtros nevyriausybinių organizacija WEED.

Socialinis poveikis

- Naudodamasis nepriklausomai patikrintais ženklais Frydrichshainas-Kroicbergas užtikrina, kad akmuo vykdam šią sutartį būtų perkamas tik iš socialiai atsakingų šaltinių.
- Skatindamas nepriklausomą patikrą kasybos ir akmens perdirbimo sektoriuje, jis padeda didinti skaidrumą sektoriuje, kuriame dažnai pažeidžiamos socialinės ir darbo teisės, ir skatina pagrindines TDO konvencijas viršijančius standartus.

Igyta patirtis ir būsiami uždaviniai

- Šiuo konkursu siekiama atsižvelgti į ankstesnių sutarčių patirtį, kuri parodė, kad vien savideklaracijos neužtikrina pakankamai informacijos, kuria būtų galima remtis priimant patikimus sprendimus, ir užtikrinti, kad būtų įgyvendinami socialinės atsakomybės užmojai.
- Naudojimas nepriklausomų auditorių patvirtintais kokybės ženklais yra strategija, aktuali įvairiuose panašia tiekimo grandine pasižyminčiuose sektoriuose, pvz., paslaugų arba darbų pirkimo sutartims, kurias vykdydami rangovai medžiagas įsigyja tik skyrus sutartį.
- Be to, Frydrichshainas-Kroicbergas reikalavo laikytis daugiau nei pagrindinių TDO reikalavimų. Jis mano, kad viršyti šiuos reikalavimus – darbo užmokesčio ir darbuotojų saugos bei sveikatos srityse – būtina, kad būtų perkami tikrai socialinės atsakomybės reikalavimus atitinkantys gaminiai.

Kontaktiniai duomenys

Helena Jansen, regioninės plėtros politikos koordinatorė, Frydrichshaino-Kroicbergo rajono tarnyba, Berlynas, Helena.Jansen@ba-fk.berlin.de

¹³<http://gesetze.berlin.de/jportal/?quelle=jlink&query=VergabeG+BE&psml=bsbeprod.psml&max=true&aiz=true>

12. Užimtumo galimybių kūrimas nustatant integracijos į darbo rinką išlygas

Būsena – galutinis.

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Ilio ir Vileno departamentas, Prancūzija.

Produkto arba paslaugos sektorius – statyba.

Įvadas / pirkimo tikslai

2018 m. Ilio ir Vileno departamentas paskelbė kvietimus pateikti pasiūlymus dėl trijų naujų mokyklų Gipri-Mesako, Lajė ir Bréal su Monforo savivaldybėse. Pagal Prancūzijos viešųjų pirkimų potvarkio Nr. 2015-899 30 straipsnį (dabar šis potvarkis pakeistas [Potvarkiu 2018-1074](#), kuris įtrauktas į Viešųjų pirkimų kodeksą) į kiekvieną iš šių kvietimų buvo įtrauktos privalomos su socialine ir profesine integracija susijusios sutarčių vykdymo išlygos.

Dalykas

Trijų naujų mokyklų statyba

Pirkimo etapas ir kriterijai

Šios trys sutartys buvo išskaidytos į iš viso 52 pirkimo dalis, iš kurių 28 pirkimo dalyse buvo nustatytos privalomos sutarties vykdymo išlygos, pagal kurias reikalauja įdarbinti žmones, susiduriančius su ypatingais integracijos sunkumais, kaip nurodyta Potvarkio (Nr. 2015-899) 38 straipsnio 1 dalyje (joje nurodyta, kad socialiniai aspektai yra priimtini, jei yra susiję su sutarties dalyku).

Sprendimui, į kurias pirkimo dalis įtraukti užimtumo išlygas, vadovavo techniniai skyriai ir Socialinių išlygų platforma – speciali komanda, padedanti integracijos į darbo rinką išlygų klausimais. Pirma, pirkimo dalims reikia didelių darbo jėgos reikalavimų (kai kurios pirkimo dalys susijusios su labai technine veikla ir joms reikia tik kelių aukštos kvalifikacijos darbuotojų). Antra, perkančioji organizacija turi būti tikra, kad tikslinėje grupėje galima rasti nekvalifikuotų arba kvalifikuotų darbuotojų, siekiant užtikrinti, kad sutartį būtų galima įvykdyti ir kad sutarties vykdymo išlygos būtų įgyvendinamos.

Kad šiuo atžvilgiu konkurso dalyviams būtų lengviau, Ilio ir Vilenas įmonėms kaip konkurso dokumentų priedą pateikė savo Socialinės integracijos išlygų aktyvinimo vadovą. Jame paaiškinta, kaip apibrėžiama sąvoka „su ypatingais integracijos sunkumais susiduriantys žmonės“, ir pateikti kontaktiniai organizacijų, galinčių padėti įdarbinti kiekvienai iš šių grupių priklausančius asmenis, duomenys.

Su integravimosi sunkumais susiduriantys žmonės apibrėžiami taip:

- aktyviojo solidarumo pajamų (pranc. RSA) gavėjai (t. y. darbo ieškantys asmenys) ir jų išlaikytiniai;
- ilgalaikiai bedarbiai (užsiregistravę bedarbiais ilgiau kaip dvylika mėnesių);
- neįgaliaisiais pripažinti darbuotojai (kaip apibrėžta Darbo kodekso L 5212-13 straipsnyje);
- specialiosios solidarumo pašalpos (pranc. ASS), neįgalių suaugusiųjų pašalpos (pranc. AAH) ir neįgalumo pašalpos gavėjai;
- žemesnio nei Prancūzijos 5 lygmens išsilavinimo lygio (t. y. po mokyklos toliau nesimokęs arba tolesnio išsilavinimo neįgijęs) jaunimas;
- įtraukties per ekonominę veiklą struktūrų (pranc. *Structures d'insertion par l'Activité Economique*, SIAE) kursuose dalyvaujantys asmenys; tai asociacijos, darbo ir integracijos įstaigos arba laikinosios

integracijos įmonės, kurios su valstybe yra sudariusios susitarimus, kad galėtų remti socialinių ir profesinių sunkumų patiriančius darbuotojus);

- įtrauktį ir kvalifikaciją skatinančių darbdavių grupėje (pranc. *Groupement d'Employeurs pour l'Insertion et la Qualification*, GEIQ) dirbantys žmonės; į šią grupę yra susibūrusios įmonės, kurios yra įsipareigojusios rengti mokymus ir padėti įgyti patirties darbuotojams);
- profesionalizacijos arba pameistrystės sutarčių naudos gavėjai.

Dėl kiekvienos mokyklų statybos sutarties buvo nustatytas kiekvienai pirkimo daliai taikomas integracijos į darbo rinką valandų skaičius nuo 105 iki 860 valandų; jos nustatytos tokioms pirkimo dalims kaip stalių dirbiniai, dažymas, elektros darbai ir kraštovaizdžio formavimas. Pasiūlymai, kuriuose nebuvo įsipareigota vykdyti šių išlygų, buvo laikyti netaisyklingais ir pašalinti iš konkurso. Skiriant sutartį buvo reikalaujama, kad ekonominės veiklos vykdytojai per septynias dienas perkančiajai organizacijai pateiktų pasiūlymus, kaip jie ketina įvykdyti įdarbinimo išlygas, ir šiuo tikslu užpildytų sutarties dokumentų priedą *Įtraukties skyrius*.

Socialinės politikos tikslas ir (arba) pamatinis standartas

Ilio ir Vilenos departamentas nuo 2005 m. yra įsipareigojęs įtraukti socialines išlygas į savo viešuosius pirkimus ir skatinti etiškus, teisingus ir aplinkosaugos požiūriu atsakingus pirkimus. Jo Tvaraus pirkimo politika buvo priimta 2018 m. birželio mėn., o iki 2021 m. Ilio ir Vilenas siekia sukurti 70 000 darbo valandų per metus pagal viešąsias sutartis, įtraukdamas į jas socialines išlygas ir rengdamas rezervuotus konkursus. 2018 m. jis šį metinį tikslą viršijo, nes pagal užimtumo išlygas užtikrino 80 556 valandų 355 žmonėms.

Patikra

Ilio ir Vilenas yra sukūręs sistemą, pagal kurią galima stebėti socialinių išlygų įgyvendinimą vykdant visas jo sutartis. Buvo įsteigta stebėsenos komisija (įskaitant atstovus, dirbančius pirkimų, integracijos, vietos socialinės plėtros, švietimo ir aplinkos srityse), kuriai pavesta stebėti pažangą ir planuoti socialinių išlygų įtraukimą į būsimas pirkimų procedūras.

Sutarties vertė

Dėl trijų mokyklų statybos sudarytų 28 sutarčių, susijusių su pirkimo dalimis, į kurias buvo įtrauktos socialinės išlygos, vertė siekia iš viso 22 374 885 EUR be PVM; ši suma pasiskirsto taip:

- Gipri-Mesako vidurinei mokyklai – 7 591 457 EUR be PVM;
- Lajės vidurinei mokyklai – 8 008 063 EUR be PVM;
- Bréal su Monforo vidurinei mokyklai – 6 775 365 be PVM.

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 70 straipsnis (dėl sutarčių įvykdymo sąlygų)

Dalyviai

- Perkančioji organizacija – Ilio ir Vilenos departamentas.
- Pagalba įtraukiant socialines išlygas – speciali socialinių išlygų platforma, kuri padeda perkantiesiems subjektams naudotis išlygomis, ir suteikia įmonėms rinkinį, kuriuo naudojantis joms lengviau įgyvendinti išlygas (įskaitant apibrėžtis ir kontaktinius pagalbinių organizacijų duomenis), ir gali net padėti kai kurioms įmonėms ieškoti kandidatų. Pavyzdžiui, Gipri koledže platforma integracijos ir užimtumo organizacijoms aktyviai padėjo užtikrinti užimtumo galimybes jų klientams statybos vietoje.
- Paslaugų teikėjai, su kuriais sudarytos sutartys – 22 įmonės (įskaitant tris įmones, kurios laimėjo dvi pirkimo dalis, ir vieną įmonę, kuri laimėjo keturias pirkimo dalis).

Socialinis poveikis

- Sutartis buvo skirta 2019 m. kovo mėn. Vykdamas šiuos tris statybos projektus, tikimasi užtikrinti 7 230 valandų trukmės tikslinių grupių užimtumą. Tam patikrinti projekto pabaigoje bus atliekamas vertinimas.
- Šešiolika konkurso laimėtojų yra įsikūrę departamente, o kiti – kitose Prancūzijos vietovėse.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Įgyvendinant socialines išlygas, gali kilti įvairių sunkumų, be kita ko, ieškant pusiausvyros tarp numatytų užimtumo poreikių ir lanksčių darbo vietos reikalavimų, ir valdant su tiksline darbuotojų grupe siejamus įmonių lūkesčius.
- Bendrasis nepakankamas tikslinės grupės judumas (t. y. negalėjimas naudotis automobiliais arba nusipirkti degalų) gali daryti neigiamą poveikį jų galimybėms pasiekti tam tikras statybos vietas. Tai itin problemiška už miesto ir aglomeracijos, toli nuo viešojo transporto tinklų gyvenantiems žmonėms.
- Svarbus vaidmuo sėkmingai įgyvendinant socialines išlygas teko specialiai socialinių išlygų grupei. Ji labai prisidėjo prie sėkmės.
- Dabar integravimo į darbo rinką išlygomis naudojasi daugelis Prancūzijos viešojo sektoriaus institucijų ir taip stiprina viešųjų pirkimų, kaip užimtumo ir integracijos rėmimo svertą, vaidmenį. Jos gali būti taikomos ne tik statybai, bet visų rūšių sutartims, įskaitant konkursus dėl paslaugų ir projektų valdymo.

Kontaktiniai duomenys

Marie-Eve Depasse, politikos formavimo pareigūnė, Ilio ir Vileno departamentas, clausesociales@ille-et-vilaine.fr

13. Bendruomeninę naudą užtikrinanti tilto statyba

Būsena – užbaigta.

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Windsor-Detroit Bridge Authority (WDBA), Kanada.

Produkto arba paslaugos sektorius – civilinė inžinerija / statybos darbai.

Įvadas / pirkimo tikslai

Gordie Howe tarptautinis tiltas bus naujas pasienio perėjimo punktas tarp Vindsoro (Ontarijas, Kanada) ir Detroito (Mičiganas, JAV) miestų. Dabartinis mokamas tiltas, per kurį vyksta beveik 30 proc. visos prekybos prekėmis tarp Kanados ir Jungtinių Amerikos Valstijų, yra privati nuosavybė ir buvo atidarytas 1929 m. Naujasis tiltas, kai jis bus nutiestas, bus ilgiausias vantinis tiltas Šiaurės Amerikoje. Be šešių juostų, skirtų motorinių transporto priemonių eismui, per tiltą taip pat eis įvairiai panaudojamas takas dviratininkams ir pėstiesiems, o kiekviename tilto gale bus įrengta pasienio kontrolės infrastruktūra. Tiltas buvo pradėtas statyti 2018 m., o turėtų būti atidarytas 2024 m.

Projektas nuo pat pradžių buvo vertintas kaip galimybė užtikrinti bendruomeninę naudą. Bendruomeninė nauda įvardyta kaip pranašumas, galintis pagerinti ekonomines, socialines arba su aplinkos apsauga susijusias vietos suinteresuotųjų subjektų sąlygas. Kaip konkrečios tikslinės šios naudos gavėjos buvo nustatytos dvi vietovės kiekvienoje sienos pusėje (Sandvičas Vindsore ir Delrei Detroito). Šis projektas, pvz., taip pat padės nukreipti eismą nuo Vindsoro miesto centro gatvių ir taip sumažins spūstis. Bendruomeninės naudos įtraukimo į infrastruktūros projektus tendencijos Kanadoje vis stiprėja, o Gordie Howe tarptautinis tiltas rodo, kad, nustatant ir užtikrinant šią naudą, be galo svarbus vaidmuo tenka konsultacijoms su vietos žmonėmis.

Dalykas

Gordie Howe tarptautinio tilto projektavimas, statyba, finansavimas, eksploatavimas ir priežiūra

Pirkimo etapas ir kriterijai

Šis projektas vykdomas palaikant [viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę](#) (VPSP). Prieš pirkimą Kanados Vyriausybė ir Mičigano valstija Tarptautiniame sienos kirtimo susitarime nustatė projekto gaires, taip pat dėl vienodo bendruomeninės naudos paskirstymo abiem šalims. Pirkimo procesas prasidėjo 2015 m. Jį sudarė keli bendruomeninės naudos užtikrinimo metodo rengimo ir tikslinimo etapai:

- prieš rengiant pirkimą, WDBA ištyrė geriausią tarptautinę bendruomeninės naudos užtikrinimo patirtį, kuri buvo įgyta vykdant panašius projektus;
- 2015–2017 m. WDBA vadovavo plataus masto bendradarbiavimui ir konsultacijoms su vietos gyventojais, žmonėmis, mokyklomis, čiabuvių grupėmis, viešosiomis agentūromis, ne pelno grupėmis, aplinkos apsaugos bei visuomenės aktyvistais ir kitais suinteresuotaisiais subjektais;
- kvalifikacijos vertinimo etape galimi konkurso dalyviai buvo vertinami remiantis ankstesne jų patirtimi, susijusia su bendruomeninės naudos planų ir konsultacijų su bendruomenėmis procesų rengimu bei įgyvendinimu;
- WDBA sukūrė duomenų bazę, kurioje buvo surinkta daugiau kaip 230 išskirtinių į projektą įtrauktų bendruomeninės naudos užtikrinimo idėjų, ir pasidalijo šia duomenų baze su konkurse dalyvaujančiais konsorciumais;
- konkurse dalyvaujantys konsorciumai buvo pakviesti užmegzti ryšius su vietos gyventojais ir, atsižvelgiant į šį kvietimą, buvo suorganizuoti keli susitikimai su konkurso dalyviais susitikimai, kuriuose dalyvavo 125 skirtingos grupės, atstovaujančios vietos suinteresuotiesiems subjektams;

- prašyme pateikti pasiūlymus (PPP) buvo nustatyta pagalbos rengiant konkurso dalyvių bendruomeninės naudos planus sistema ir prioritetai.

Socialinės politikos tikslas ir (arba) pamatinis standartas

Gordie Howe tarptautinio tilto projekto bendruomeninės naudos vizija yra įgyvendinti įvairias visuomenės įnašu grindžiamas iniciatyvas, kuriomis būtų sukuriama išmatuojama nauda priimančiosiose bendruomenėse. Pagal šį planą bus:

- užtikrinamos ekonominės galimybės priimančiosiose bendruomenėse;
- daromas teigiamas poveikis darbo jėgos tobulinimo programoms;
- gerinama kaimyninių bendruomenių padėtis¹⁴; ir
- užtikrinami aiškūs visų su jo vykdymu susiję šalių įsipareigojimai ir atskaitomybė.

Siekiant įgyvendinti šiuos tikslus, taikoma I-CARE (angl. „man rūpi“) principų sistema:

Integrated (integruota) – bendruomeninė nauda yra neatsiejamas statybos ir eksploatavimo laikotarpiu įgyvendinamas projekto aspektas;

Collaborative (grindžiama bendradarbiavimu) – bendruomeninė nauda atspindi priimančiųjų bendruomenių įnašą ir įgyvendinama palaikant partnerystes, užtikrinant, kad būtų atsižvelgiama į atitinkamų bendruomenių interesus;

Accessible (prieinama) – bendruomeninė nauda yra lengvai suprantama, lengvai prieinama, reguliariai vertinama ir už ją yra viešai atsiskaitoma;

Regional (regioninė) – bendruomeninė nauda atspindi regiono ypatumus, yra konkrečiai pritaikyta regionui ir kuria jam vertę;

Enterprising (įkvepianti ryžto) – bendruomeninė nauda kuriama įgyvendinant naujus metodus, idėjas ir novatorišką požiūrį, siekiant įtraukti kaimynines bendruomenes ir atnešti joms naudos.

Patikra

Bendruomeninės naudos planas buvo įtrauktas į galutinį WDBA ir konkursą laimėjusio konsorciumo „Bridging North America“ (BNA) pasirašytą [projekto susitarimą](#). Po pirkimo ėjusiame etape BNA pagal susitarimą pristatė savo planą bendruomenių grupėms bei kitiems suinteresuotiesiems subjektams ir surengė tolesnes šešių mėnesių konsultacijas, kad galėtų patvirtinti plane pasiūlytą veiklą ir užmegzti plano įgyvendinimo partnerystes. Per šį etapą abiejose sienos pusėse buvo surengta daugiau kaip 70 susitikimų, į kuriuos susirinko iš viso daugiau kaip 1 000 dalyvių, ir buvo gauta bei išanalizuota 400 klausimynų.

Projekto įgyvendinimo etapu BNA kas mėnesį teiks institucijai WDBA bendruomeninės naudos ataskaitas. Keturis kartus per metus apie bendruomeninę naudą taip pat bus pranešama viešai. Į projekto susitarimą įtraukti įvairūs konkretūs rodikliai, pvz., lyginamoji darbuotojams mokamo darbo užmokesčio analizė, čiabuvių įdarbinimas bei rangos sutarčių sudarymas su jiems priklausančiomis įmonėmis ir mokymosi, pasirengimo pameistrystei bei pameistrystės galimybių suteikimas.

Sutarties vertė

5,7 mlrd. CAD (3,8 mlrd. EUR)

Priemonė

¹⁴ Vykdamas projektą gerinama kaimyninių bendruomenių padėtis siejasi su projekto poveikiu susijusioms bendruomenėms ir yra projekto dalis, kaip apibrėžta pirkimo dokumentuose.

Bendruomeninės naudos susitarimai (BNS) yra teisiniai vyriausybės, rengėjų / savininkų ir bendruomenės suinteresuotųjų subjektų susitarimai įgyvendinti nustatytus socialinius rezultatus, vykdant didelės apimties plėtros ir infrastruktūros projektus. Kanadoje BNS įtraukiami į daugumą [Investicijų į Kanados infrastruktūrą programos](#) lėšomis finansuojamų projektų. Pagal šią 180 mlrd. CAD (120 mlrd. EUR) iniciatyvą teikiamas finansavimas penkiose prioritetinėse infrastruktūros srityse: viešojo transporto, žaliosios infrastruktūros, socialinės infrastruktūros (pvz., įperkamo būsto, vaikų priežiūros), prekybos bei transporto ir kaimo bei šiaurinių bendruomenių.

Dalyviai

- Perkančioji organizacija – WDBA (perkančioji organizacija).
- Strateginiai partneriai (pagal Sienos kirtimo susitarimą): Kanados Vyriausybė; Mičigano valstija.
- Bendruomenių grupės: Detroito bendruomenės suinteresuotieji subjektai; Vindsoro bendruomenės suinteresuotieji subjektai.
- Rangovas – *Bridging North America* (BNA) (konsorciumas, kurį sudaro Kanados, Amerikos ir tarptautinės įmonės).
- Subrangovai

Socialinis poveikis

Bendruomeninės naudos planą sudaro du toliau aprašyti komponentai.

1. Darbo jėgos tobulinimo ir dalyvavimo užtikrinimo strategija

Darbo jėgos tobulinimo ir dalyvavimo užtikrinimo strategiją sudaro daugiau kaip 80 atskirų iniciatyvų. Pavyzdžiui, bus siekiama šios naudos:

- bendradarbiauti su vietos susivienijimais ir darbo jėgos tobulinimo organizacijomis, siekiant įgyvendinti pasirengimo pameistrystei bei pameistrystės programas ir koordinuoti mokymą;
- organizuoti ir pas save surengti metinę sesiją, siekiant informuoti susivienijimus, vietos rangovus, aukštesnio nei vidurinio mokymo įstaigas, įmonių savininkus ir asociacijas apie tai, kaip jie gali padėti įgyvendinti projektą ir įvykdyti reikalavimus, kad galėtų pasinaudoti būsimomis verslo galimybėmis;
- rengti paskaitas, siekiant didinti pradinių ir vidurinių mokyklų mokinių informuotumą apie projektą ir galimybes siekti karjeros verslo srityje, taip pat palengvinti mentorystės tarp mokinių ir projekto dalyvių galimybes;
- nustatyti ir įgyvendinti mokslinių tyrimų ir mokomosios praktikos galimybes aukštesnio nei vidurinio mokymo įstaigoms;
- įgyvendinti sąžiningą darbuotojų įdarbinimo praktiką ir nuostatas, įskaitant tai, kad būtų laiku sprendžiamos užimtumo problemos ir vykdomi greito atsiskaitymo įsipareigojimai;
- teikti mentorystės galimybes Kanados čiabuvėms ir kitų priimančiųjų bendruomenių moterims;
- teikti paramą padengiant dalį vaiko priežiūros išlaidų, kad nedirbantys arba nepakankamai dirbantys žmonės galėtų dalyvauti projekto seminaruose ir mokymuose (pagal nustatytus kriterijus);
- sudaryti sąlygas žmonėms, kuriems anglų kalba yra antroji kalba, dalyvauti užimtumo mokymo kursuose, kuriuose mokoma dalyvauti pokalbiuose dėl darbo, naudotis internetinėmis paieškos priemonėmis, rašyti gyvenimo aprašymus ir informuojama apie įdarbinimo procesą.

2. Rajonų infrastruktūros strategija

Rajonų infrastruktūros strategija apima šią naudą:

- dviračių transporto infrastruktūrą, įskaitant jungiamųjų takų plėtrą ir vietoje organizuojamą dviračių stovų projektavimo konkursą;
- stebėjimo platformą, iš kurios mokiniai, gyventojai ir turistai galėtų stebėti tilto statybą;
- vietos gatvių ir parkų tobulinimą, įskaitant medžių sodinimą ir pradinį finansavimą ekodukui (gyvūnams skirtam žaliajam tiltui), kuriuo galės saugiai keliauti laukiniai gyvūnai, įskaitant nykstančias gyvūnų rūšis;
- metinę investavimo lengvatą bendruomenės grupėms, siekiant paremti jų renginius, programavimą ir infrastruktūros gerinimą;
- įvairius praktinius vietos įmonėms skirtus verslo plėtros seminarus;
- namų remonto programą, siekiant padėti vietos gyventojams gerinti stogus, krosnis, langus ir izoliaciją, skiriant paramą, siekiančią iki vienam namų ūkiui skirtos ribos.

Pirmoji viešoji ataskaita dėl Gordie Howe tilto bendruomeninės naudos poveikio bus paskelbta 2020 m. Pirmuoju bendruomenių iniciatyvoms skirtu finansavimu paremtas bendruomenės meno projektas Vindsore, kuris buvo skirtas jaunimui ir atspindėjo bendruomenės istoriją bei kultūrą, verslo plėtros programa, skirta mažosioms ir pradedančiosioms įmonėms Pietų Detroite remti, ir kelios kitos iniciatyvos. 2020 m. kovo mėn. duomenimis, skirtas finansavimas siekė daugiau kaip 475 000 CAD.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Nors prieš pirkimo procesą ir per jį vyko išsamios konsultacijos, sunkumų kilo todėl, kad PPP reikalavimais arba pateiktais bendruomeninės naudos planais nebuvo galima pasidalyti iki projekto finansinio užbaigimo. Po finansinio užbaigimo konkursą laimėjęs konsorciumas turėjo pradėti savo operacijas, pasamdyti darbuotojus, ieškoti biurų ir pereiti nuo pasiūlymų prie įgyvendinimo.
- WDBA ryšių su suinteresuotaisiais subjektais direktorė Stephanie Campeau mano, kad ankstyvuose planavimo etapuose atliktas darbas užmezgant ryšius su vietos grupėmis ir įgyjant jų pasitikėjimą pasirodė naudingas ryškėjant projekto profiliui. *Kad būtų galima pasiekti iš tikrųjų veiksmingos bendruomeninės naudos ir kad ją pripažintų vietos gyventojai, veikti reikia pradėti anksti, – sako ji. – Geriausia, ką išgirdau, buvo „Jūs išklausėte“.*

Kontaktiniai duomenys

Stephanie Campeau, WDBA santykių su suinteresuotaisiais subjektais direktorė, info@wdbridge.com, 1-519-946-3038

Projekto svetainė: <http://gordiehoweinternationalbridge.com>, Twitter: @GordieHoweBrg Facebook: @GordieHoweBridge

14. Įtraukimas į darbo rinką pagal sutarčių vykdymo sąlygas Kastilijoje ir Leone (Ispanija)

Būsena – užbaigta.

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Kastilijos ir Leono vyriausybė (regioninis sveikatos departamentas), Ispanija.

Produkto arba paslaugos sektorius – statyba.

Įvadas / pirkimo tikslai

[Liepos 21 d. susitarimu 44/2016](#) Kastilijos ir Leono regioninė vyriausybė įtvirtino socialiai atsakingų viešųjų pirkimų (SAVP) įgyvendinimo nuostatas, kurias reikia taikyti per regioninių viešojo sektoriaus institucijų vykdomas sutarčių skyrimo procedūras. Šiame susitarime nurodyta taikyti socialines išlygas per viešojo pirkimo procedūras, naudojantis socialiniais kriterijais, rezervuotomis sutartimis ir priemonėmis, kuriomis lengvinamas iš darbo rinkos išstumtų žmonių įdarbinimas.

Šia specialia procedūra siekta suteikti užimtumo galimybes žmonėms, priklausantiems nepalankioje padėtyje esančioms gyventojų grupėms arba patiriantiems socialinės atskirties riziką ir todėl turintiems nedaug galimybių rasti darbą. Sutartyje, kaip darbų vykdymo sąlyga, buvo nustatytas reikalavimas įdarbinti šioms grupėms priklausančius žmones. Tikslinės žmonių grupės, kurioms taikyta ši procedūra, daugiausia buvo išvardytosios 2016 m. susitarime (I priedo II skirsnio 1 dalies a–f punktuose).

Dalykas

Sorijos miesto (Kastilija ir Leonas, Ispanija) ligoninės plėtra ir modernizavimas

Pirkimo etapas ir kriterijai

Į procedūrą buvo įtraukta sutarties vykdymo sąlyga, susijusi su socialinės atskirties riziką patiriančių asmenų įdarbinimu. Ji apėmė iš viso 14 600 valandų (70 valandų per savaitę x 4,34523 savaitės per mėnesį x 48 mėnesiai). Nepalankioje padėtyje esančių asmenų įtrauktis turėjo būti užtikrinama pagal darbo sutartis, kurių trukmė turėjo būti bent trys mėnesiai (konkrečių trumpiau nei tris mėnesius trunkančių darbų pirkimo dalių atžvilgiu su perkančiąja organizacija buvo galima susitarti dėl trumpesnės trukmės) ir pagal kurias turėjo būti dirbama bent 20 valandų per savaitę.

Vykdyti darbus pagal šią nuostatą tinkami žmonės galėjo priklausyti kuriai nors iš šių grupių:

- minimalių pajamų gavėjai arba namų ūkių, gaunančių minimalias pajamas, nariai;
- asmenys, kurie neatitinka minimalių pajamų išmokų gavimo reikalavimų dėl gyvenimo šalyje trukmės, kurios nepakanka, kad galėtų gauti minimaliųjų pajamų išmokas, arba kurie minimaliųjų pajamų išmokas jau yra gavę ilgiausią galimą laikotarpį;
- jauni 18–30 metų amžiaus asmenys, kuriems buvo taikoma vaiko apsauga; jauni vyresni nei 16 metų amžiaus nusikalstamų veikų padarę asmenys ir jaunesni nei 30 metų amžiaus anksčiau nusikalstamų veikų padarę asmenys;
- su piktnaudžiavimu medžiagomis susijusių problemų arba kitokių priklausomybių turintys besigydantys asmenys;
- nusikalstamų veikų padarę arba anksčiau nusikalstamų veikų padarę asmenys, turintys teisę dirbti.

Socialinės politikos tikslas ir (arba) pamatinis standartas

Suteikti užimtumo galimybes asmenims, kuriems trūksta galimybių patekti į darbo rinkas arba kyla socialinės atskirties rizika.

Patikra

Prieš prasidedant darbams, konkurso laimėtojas turėjo pateikti planą, kuriame aiškiai nurodyta, kaip bus vykdomas įtraukimas į darbo rinką, įskaitant darbo vietų tipus ir darbuotojų vykdytinas užduotis.

Kad galėtų įrodyti atitiktį pirmiau nurodytai sutarties vykdymo sąlygai, konkurso laimėtojas dėl kiekvieno naujo įtraukties priemonėmis besinaudojančio darbuotojo per mėnesį nuo jo įdarbinimo turėjo pateikti šiuos dokumentus:

- darbo sutartį, kurioje nurodytas darbo pobūdis, trukmė ir darbo valandos;
- užregistravimo socialinės apsaugos sistemoje įrodymą;
- darbuotojo tapatybę įrodantį dokumentą kartu su viešosios socialinių paslaugų agentūros išduotu socialinės atskirties įrodymu.

Prie kiekvienos įvykdytų darbų ataskaitos konkurso dalyvis turėjo pridėti pareiškimą, kad sutartas įtraukimo į darbo rinką planas nebuvo keistas.

Sutarties vertė

32,1 mln. EUR per 48 mėnesius

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 70 straipsnis dėl sutarčių įvykdymo sąlygų
- Kastilijos ir Leono regioninės vyriausybės priimtas [liepos 21 d. susitarimas Nr. 44/2016](#), kuriuo nustatomos regioninės valdžios įstaigoms priklausančioms perkančiosioms organizacijoms skirtos privalomos gairės užtikrinti socialiai atsakingus viešuosius pirkimus.

Dalyviai

- Perkančioji organizacija – Kastilija ir Leonas.
- Paslaugų teikėjas, su kuriuo sudaryta sutartis
- Įdarbinti asmenys
- Viešosios socialinės tarnybos. Konkurso laimėtojas gali savo nuožiūra pasirinkti darbuotojus, kurie vykdys darbus pagal įtraukimo į darbo rinką programą, su sąlyga, kad jie priklauso kuriai nors iš reikalavimus atitinkančių grupių. Konkurso laimėtojo prašymu viešojo sektoriaus institucijos gali nukreipti tinkamus kandidatus per regioninės vyriausybės Šeimos ir lygių galimybių departamento valdomas socialinių paslaugų agentūras, kurios dirba su reikalavimus atitinkančiomis atskirties riziką patiriančių žmonių grupėmis.

Socialinis poveikis

- Pagrindinis nuostatos tikslas yra pagerinti įtraukties į darbo rinką paramos gavėjų galimybes tvariai integruotis į darbo rinką.
- Rangovas grupėje turi paskirti asmenį, atsakingą už priežiūrą ir pagalbą darbuotojams darbo vietoje, kad užtikrintų įdarbinimo sėkmę. Į šį asmenį perkančioji organizacija gali kreiptis per visą šios sutarties vykdymo sąlygos stebėsenos laikotarpį.

- Sutarties vykdymo pabaigoje rangovas susitiks su perkančiąja organizacija, kad būtų galima įvertinti įtraukties į darbo rinką programą, pažangą, padarytą gerinant paramos gavėjų įsidarbinimo galimybes, įgytus gebėjimus ir patirtus sunkumus. Taip pat bus nagrinėjamos galimybės integruoti paramos gavėjus kaip nuolatinius darbuotojus ir tęsti šias įtraukties į darbo rinką programas pagal rangovo vykdomą įdarbinimo praktiką. Šiuose vertinimuose taip pat gali dalyvauti atstovai iš regioninio Šeimos ir lygių galimybių departamento.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

Perkančiosios organizacijos dažnai nenoriai taiko šias procedūras dėl teisinių sunkumų rizikos. Todėl novatoriška patirtis gali paskatinti svarbius veiksmus. Ši sutartis yra pirmoji tokio pobūdžio sutartis ir buvo atkartota per kitas Kastilijos ir Leono regioninės vyriausybės vykdytas sutarčių skyrimo procedūras. Iš jų būtų galima paminėti šias:

- vyresnio amžiaus žmonių priežiūros namų ir dienos priežiūros centro statybą Salamankoje
- (A2019/001392, nuoroda į procedūrą pateikta [čia](#)). Pagal šią sutartį numatyta 8 680 darbo valandų, skirtų socialinės atskirties riziką patiriančioms žmonėms ir smurtą dėl lyties patiriančioms moterims, kaip tikslinei grupei;
- pirminės sveikatos priežiūros centro statybą Kalsadoje de Vandusielyje (Salamanka) (2020008538, nuoroda į procedūrą pateikta [čia](#)), apimanti 1 140 darbo valandų;
- pirminės sveikatos priežiūros centro statybą (*Parada del Molino*) Samoroje (2020008470, nuoroda į procedūrą pateikta [čia](#)), apimanti 1 520 darbo valandų;
- pirminės sveikatos priežiūros centro statybą Bembibrėje (Leonas) (2020008470, nuoroda į procedūrą pateikta [čia](#)), apimanti 1 370 darbo valandų.

Pagrindinis būsimas uždavinys yra skatinti vykdyti įtraukties į darbo rinką išlygas kaip Kastilijos ir Leono regioninės vyriausybės priežiūrimų perkančiųjų organizacijų skiriamų darbo sutarčių vykdymo sąlygas, jei tai įmanoma atsižvelgiant į šių darbų trukmę ir biudžetą. Numatytas tikslas – kad bent 3 proc. viso valandų skaičiaus vykdant šią sutartį dirbtų darbuotojai, kuriems taikoma įtraukties į darbo rinką programa.

Kontaktiniai duomenys

María del Rocío Andrés, Paslaugų koordinavimo skyriaus patarėja teisės klausimais, Šeimos ir lygių galimybių departamentas, *Junta de Castilla y León*, mrocio.andres@jcy.es, +34 983 410 942

15. Kelio darbai siekiant užtikrinti įtrauktį į darbo rinką

Būsena – galutinė versija.

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Strasbūro eurometropolis (vietos valdžios institucija), Prancūzija.

Produkto arba paslaugos sektorius – statyba, kelio darbai.

Įvadas / pirkimo tikslai

Strasbūro miestas ir eurometropolis jau daugiau kaip du dešimtmečius pagal savo viešųjų pirkimų sutartis įgyvendina socialines išlygas. Šios išlygos sistemingai analizuojamos atsižvelgiant į kiekvienos sutarties paskirtį, reikiamą darbą ir techninius pajėgumus. Ši sistema, kurią gali atkartoti bet kuri vietos valdžios institucija, buvo sustiprinta taikant Strasbūro socialiai ir aplinkosaugos požiūriu atsakingų viešųjų pirkimų skatinimo strategiją (pranc. SPASER).¹⁵

2019 m. balandžio 7 d. Strasbūro eurometropolis [paskelbė kvietimą pateikti pasiūlymus](#), kad galėtų atrinkti Reino uosto rajono gatvės *Rue Coulaux* remonto darbų operatorius. Jis užsibrėžė tikslą užtikrinti užimtumo galimybes žmonėms, kurie yra nutolę nuo darbo rinkos, priklauso nepalankioje padėtyje esančioms gyventojų grupėms arba patiria socialinės atskirties riziką ir todėl turi nedaug galimybių susirasti darbą.

Dalykas

Reino uosto rajono kelio remontas Strasbūre (Prancūzija)

Pirkimo etapas ir kriterijai

Perkančioji organizacija paskelbė ribos nesiekiantį atvirą konkursą (2016 m. kovo 25 d. dekretas 2016-360 27 straipsnis) ir padalijo sutartį į dvi pirkimo dalis.

1 pirkimo dalis buvo susijusi su kelio remontu. Remiantis 2015 m. liepos 23 d. potvarkio 2015-899 (Prancūzijos įstatymas) 38 ir 52 straipsniais, pagal ją reikalauta, kad operatoriai, su kuriais sudarytos sutartys, įsipareigotų įdarbinti nuo darbo rinkos nutolusius asmenis (integravimo į darbo rinką procese dalyvaujančius asmenis arba prioritетines grupes, susiduriančius su ypatingais įsidarbinimo sunkumais)¹⁶, siekdami integruoti šiuos asmenis į darbo rinką.

Pagal išimtinai 1 pirkimo daliai taikytą sutarties įvykdymo sąlygą operatorius, su kuriuo sudaryta sutartis, turėjo įsipareigoti per visą sutarties galiojimo trukmę 245 valandoms įdarbinti nuo darbo rinkos nutolusius asmenis. Vykdam sutartį suteikiamomis užimtumo galimybėmis įdarbintiems asmenims sudaromos sąlygos įgyti arba pagerinti gebėjimus ir patirtį, siekiant pagerinti įsidarbinimo galimybes ir užtikrinti tvarią integraciją.

¹⁵ SPASER – tai nacionaliniu įstatymu dėl viešųjų pirkimų ir įstatymu dėl socialinės ekonomikos nustatyta nacionalinė priemonė, pagal kurią reikalaujama, kad daugiau kaip 100 000 EUR per metus išleidžiančios vietos valdžios institucijos priimtų socialiai ir aplinkosaugos požiūriu atsakingų viešųjų pirkimų strategiją.

¹⁶ Konkrečiai tai: žemą išsilavinimo lygį turintys jaunuoliai; niekada nedirbę jaunuoliai; asmenys, kurie darbo centre yra užsiregistravę daugiau kaip metus be pertraukų, kurie daugiau kaip dvejus metus pakartotinai buvo bedarbiai arba kurie yra vyresni nei 50 metų amžiaus; socialinių išmokų gavėjai, pirmiausia – aktyviojo solidarumo pajamų (RSA) ir specialiosios solidarumo pašalpos (ASS) programų išmokų gavėjai; per integraciją skatinančias socialinės ekonomikos įmones (SIAE) į darbo rinką integruojami asmenys; Neįgalųjų teisių ir autonomijos komisijos (pranc. CDAPH) pripažinti neįgalūs darbuotojai ir pan.

Pasiūlymai buvo vertinti taip:

- paslaugų kaina – 80 proc.;
- techniniai rangovo pajėgumai – 10 proc.;
- aplinkosauginis veiksmingumas – 10 proc.

Socialinės politikos tikslas ir (arba) pamatinis standartas

Suteikti užimtumo galimybių nuo darbo rinkos nutolusiems asmenims. Tikslinės šios pirkimo procedūros asmenų grupės išvardytos Specialiosiose sutarties sąlygose (SSS).¹⁷

Patikra

Tik 1 pirkimo dalies

Sutarties vykdymo laikotarpiu Strasbūro eurometropolio atstovo prašymu asociacija *Relais Chantiers*¹⁸ tikrina dokumentus, siekdama išsiaiškinti, ar tikrai skatinamas susijusių asmenų grupių užimtumas. Šiuo tikslu operatorius, su kuriuo sudaryta sutartis, kiekvieno ketvirčio pabaigoje išsiųs asociacijai *Relais Chantiers* su užimtumo skatinimo paslauga susijusią informaciją, pvz.:

- informaciją apie tiesioginį arba netiesioginį įdarbinimą, įskaitant visus atlyginimo lapelius, subrangos pažymas arba aprūpinimo darbuotojais pažymas, jei darbuotojas buvo įdarbintas per integravimo į darbo rinką įmones arba laikinojo integravimo į darbo rinką įmones;
- su kitais sutartyje nurodytais socialinio pobūdžio įsipareigojimais susijusią informaciją, jei taikoma.

Šiuo tikslu rangovas turi paskirti tarpininką, kuris teikia asociacijai *Relais Chantiers* ataskaitas dėl veiksmingo nuo darbo rinkos nutolusių asmenų užimtumo užtikrinimo. Į šį tarpininką perkančioji organizacija gali kreiptis per visą šios sutarties vykdymo sąlygos stebėsenos laikotarpį.

Sutarties vertė

366 657,46 EUR (be PVM)

Priemonė

- Sutartyje, nors ir nesiekiami ES riba, kaip darbų įvykdymo sąlyga pagal Direktyvos 2014/24/ES 70 straipsnį buvo nustatytas reikalavimas įdarbinti iš darbo rinkos išstumtus žmones, o pagal 46 straipsnį dėl suskaidymo į pirkimo dalis sutartis buvo suskaidyta į pirkimo dalis.
- [SPASER](#) – Prancūzijos socialiai ir aplinkosaugos požiūriu atsakingų viešųjų pirkimų skatinimo strategija.

Dalyviai

¹⁷ Sutartiniame dokumente *Cahier des Clauses Administratives Particulières* (CCAP) išdėstytos visos teisinės ir finansinės nuostatos, kuriomis reglamentuojamas sutarties vykdymas, pvz., susijusios su mokėjimu, finansavimu, garantijomis, įgyvendinimo terminais, nuobaudomis, veiklos rezultatų terminais, patikros procedūromis ir pan. SCC taip pat yra sutartinis sutarties vykdymo dokumentas.

¹⁸ Viešojo ir privačiojo sektorių asociacija, kuri buvo įsteigta, kad Strasbūro darbo rinkoje perkančiųjų organizacijų vardu galėtų valdyti į viešųjų pirkimų sutartis įtrauktas integravimo į darbo rinką išlygas.

- Perkančioji organizacija – Strasbūro eurometropolis.
- Paslaugų teikėjai, su kuriais sudarytos sutartys
- Pagalba įtraukiant socialines išlygas – *Relais Chantiers*
- Konkurso dalyvio darbuotojai

Socialinis poveikis

- Pagrindinis procedūros tikslas yra pagerinti įtraukties į darbo rinką paramos gavėjų galimybes tvariai integruotis į darbo rinką. Iš esamų 2015 m. *Relais Chantiers* duomenų matyti, kad nuo 2010 m. įgyvendinant tokias sutartis, kaip ši, buvo išdirbta daugiau kaip 3,5 mln. valandų (tai prilygsta daugiau kaip 450 darbo visą darbo laiką sutarčių per penkerius metus).

Igyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Vertinimo rezultatai patvirtina teigiamą daugelį metų miesto viešųjų pirkimų rinkose taikytų socialinių išlygų poveikį. Šio paramos gavėjų grupių ateities vertinimo tyrimo rezultatai patvirtina, kad, taikant šią sistemą, atsižvelgiama į susirūpinimą dėl nuo darbo rinkos nutolusių asmenų integracijos ir kvalifikacijos.
- Konkrečiai jie rodo, kad 55 proc. socialine išlyga besinaudojančioms grupėms priklausančių asmenų tebedirba arba tebesimoko ir praėjus 6–12 mėnesių nuo paskyrimo, o 39 proc. tebedirba toje įmonėje, kuri jiems suteikė pirmąją galimybę.

Kontaktiniai duomenys

Bruno Koebel, už veiksmingumą ir teisinius klausimus atsakingas direktoriaus pavaduotojas, Strasbūro miestas ir eurometropolis, Bruno.Koebel@strasbourg.eu

16. Šieno modelis gerina užimtumo kokybę statybos sektoriuje

Būsena – galutinis.

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Šieno savivaldybė, Norvegija.

Produkto arba paslaugos sektorius – statyba.

Įvadas / pirkimo tikslas

Šieno savivaldybė siekia skatinti deramą darbą ir kovoti su darbo srities nusikalstamomis veikomis, socialiniu dempingu bei darbuotojų išnaudojimu tiekimo grandinėse. Šiuo tikslu ji įgyvendina standartinės sutarčių sąlygas, taikomas tam tikroms sutartims dėl darbo teisių atžvilgiu itin jautrių prekių, paslaugų, pastatų ir statybos. Šis didelės rizikos sektoriams taikomas bendrų sutartinių reikalavimų rinkinys vadinamas Šieno modeliu.

Šieno modelis buvo įgyvendintas pagal miesto tarybos nutarimą 2014 m., o persvarstytas – 2019 m. Modelio santrauka (norvegų k.) pateikta [čia](#). Šį modelį privaloma taikyti visoms pastatų ir statybos sutartims, o sutartims dėl prekių ir paslaugų jis taikomas, jei praktiškai įmanoma ir proporcinga.

Nustatydamas šiuos standartus Šienas siekia sudaryti tiekėjams vienodas sąlygas ir sukurti galimybių atveriančią sistemą, skirtą į kokybišką užimtumą ir įmonių socialinę atsakomybę investuojantiems darbdaviams.

Šienas kartu su dar penkiomis savivaldybėmis (Bamblės, Drangedalio, Kragerio, Porsgriuno, Siljano) taip pat dalyvauja savivaldybių pirkimų partnerystėje *Grenlandskommunenes innkjøpsenh*. 2019 m. sausio mėn. šios savivaldybės taip pat priėmė Šieno modelį.

Socialinės politikos tikslas ir (arba) pamatinis standartas

Neformalų darbą ir su darbu susijusią nusikalstamą veiką sunku įvertinti, bet apskaičiuotas ekonominis jų poveikis sudaro apie 1,2 proc. nacionalinio BVP arba 28 mlrd. NOK (apie 3 mlrd. EUR).¹⁹

Atsižvelgdama į sunkumus, kylančius dėl darbo srityje daromų nusikalstamų veikų ir statybos sektoriuje egzistuojančios neteisėtos darbo rinkos, Šieno savivaldybė ėmė naudotis pirkimais kaip svarbia priemone, įgyvendindama iniciatyvas, kuriomis siekiama užtikrinti deramą darbą, sąžiningus darbo standartus ir kokybišką užimtumą.

Šieno modelis buvo sukurtas bendromis Šieno savivaldybės, kaip perkančiosios organizacijos, ir visų kitų susijusių viešųjų pirkimų veikloje dalyvaujančių suinteresuotųjų subjektų pastangomis. Buvo surengtos diskusijos su statybos verslo organizacijomis, kurios pasidalijo mintimis apie pagrindinius sunkumus, su kuriais susiduria vykdydamos savo veiklą, ir profesinėmis sąjungomis, kurios pateikė savo idėjų dėl tinkamų veiksmų ir pirkimų reikalavimų, kad būtų galima pasiekti geresnių rezultatų. Perkančiosios organizacijos pripažino būtinybę gerinti darbo standartus, bet kartu užtikrinti, kad reikalavimai nesudarytų papildomų kliūčių dalyvauti viešuosiuose pirkimuose patikimiems tiekėjams.

Savivaldybė ieškojo būdų užtikrinti koordinuotą kitų perkančiųjų prie savivaldybių pirkimų partnerystės prisijungusių organizacijų požiūrį, kuriuo per pirkimus būtų galima atsižvelgti į darbo sąlygas ir standartus. Todėl buvo parengtos standartinės nuostatos ir sutartys, kuriomis užtikrinamas geresnis tiekėjų nuspėjamumas ir saugi veiklos aplinka pirkimų praktikams.

¹⁹ Kaip nurodyta Norvegijos darbo ir socialinių reikalų ministerijos užsakytame *Economics Norway* darbe: <https://www.eurofound.europa.eu/publications/article/2017/norway-strategies-to-tackle-work-related-crime>.

Modeliu atsižvelgiama į toliau aprašytas sritis²⁰

- *Naudojimas daugiausia pastovių darbuotojų paslaugomis*

Stabilūs darbo santykiai didina darbuotojų saugumą, o valdžios institucijoms lengviau tikrinti rangovų mokamą darbo užmokestį ir užtikrinti darbuotojų saugą bei sveikatą. Tačiau pastatų ir statybos sektoriuje dėl skirtingo projektų masto arba rinkos ciklo reikia tam tikro lankstumo. Todėl savivaldybė reikalauja, kad vykdant sutartis dalyvaujančius darbuotojus rangovai įdarbintų pagal Norvegijos įstatymus, kuriais draudžiamos nenustatytos apimties darbo sutartys. Be to, pagal šį modelį taip pat reikalaujama, kad naudojamasi laikinųjų (darbo agentūrų siunčiamų) darbuotojų paslaugomis perkančioji organizacija patvirtintų iš anksto. Be to, tiekėjai privalo įrodyti, kad laikinieji darbuotojai, kurių paslaugomis naudojamas vykdančios darbus, yra sudarę darbo sutartis, kuriomis užtikrinamas darbo užmokestis pagal teisiškai privalomas kolektyvines sutartis.

- *Pameistrių priėmimas*

Siekdama skatinti specializaciją ir tinkamą mokymo lygį susijusiuose sektoriuose, savivaldybė reikalavo, kad į sutartis, kurios susijusios su specializuotais darbais, būtų konkrečiai įtraukiama pameistrystė. Be to, reikalaujama, kad tiekėjai būtų prisijungę prie pameistrystės programos.

Siekiant užtikrinti, kad šis reikalavimas neproporcingai nepaveiktų mažesnių sutarčių ir smulkesnių tiekėjų, jis taikomas tik ilgesnės nei trijų mėnesių trukmės sutartims, kurių vertė, sudarant pastatų ir statybos sutartis, viršija 0,5 mln. NOK (apie 50 000 EUR), o prekių ir paslaugų sutartis – 2 mln. NOK (200 000 EUR). Visas kitas išimtis turi patvirtinti savivaldybė.

- *Naudojimas kvalifikuotų darbuotojų paslaugomis*

Skatinant pakankamą kvalifikacijos ir gebėjimų lygį, mažėja galimybės įdarbinti pažeidžiamus darbuotojus, kuriems trūksta žinių apie verslą arba savo teises. Be to, norint priimti pameistrių, vietoje turi būti kvalifikuotų darbuotojų, kurie galėtų būti jų mentorais. Pagal Šieno modelį reikalaujama, kad dauguma vykdančios pastatų ir statybos sutartis dalyvaujančių darbuotojų turėtų atitinkamą profesinę kvalifikaciją.

- *Subrangovų lygmenų skaičiaus ribojimas*

Apribojus didžiausią subrangovų skaičių, galima geriau stebėti ir kontroliuoti darbo sąlygas ir perkančiosios organizacijos taikomus standartus. Todėl savivaldybė nustatė, kad paprastai už pagrindinio tiekėjo gali būti daugiausia vienas subrangos lygmuo. Nors subrangovų skaičiui arba subrangos sutarties daliai apribojimų nenustatyta, visus rangovus turi tiesiogiai valdyti pagrindinis rangovas, kad būtų galima išvengti atsakomybės susiskaidymo. Subrangovai turi būti nurodyti sutartyje.

Šia nuostata sutartyje atsižvelgiama į specializacijos poreikius ir netrukdoma dalyvauti viešuosiuose pirkimuose smulkesniems veiklos vykdytojams. Todėl perkančiosioms organizacijoms leidžiama nustatyti šios taisyklės išimtį prieš konkursą dėl su rinka susijusių priežasčių, o sutarties vykdymo laikotarpiu – tik dėl ypatingų arba nenumatytų priežasčių.

- *Žmogaus teisių pažeidimų prevencija tiekimo grandinėje*

Tiekėjas yra įpareigotas savo organizacijoje nustatyti gaires, apimančias pagarbą pagrindinėms žmogaus teisėms ir pagrindinių TDO konvencijų laikymąsi vykdančios jo paties veiklą ir jo tiekimo grandinėje. Būtina imtis kontrolės priemonių ir teikti ataskaitas dėl konkrečios tolesnės subrangovų kontrolės visoje tiekimo grandinėje. Be to, kas išdėstyta pirmiau, savivaldybė papildomai reikalauja:

²⁰ Į šią atnaujintą ataskaitos redakciją neįtraukta dalis dėl šios praktikos subrangos elementų, kuri buvo įtraukta į pirminę redakciją. Ši dalis buvo pašalinta atsižvelgiant į abejones, kilusias dėl tokių elementų teisėtumo.

- *neatlikti jokių mokėjimų grynaisiais*; visas darbo užmokestis arba kitas atlyginimas turi būti mokamas į asmeninę darbuotojo banko sąskaitą. Darbo užmokesčio mokėjimai turi būti atliekami į banko sąskaitą ir darbdavys turi galėti atsekti mokėjimą. Visi kiti tiekėjo atliekami su sutarties vykdymu susiję mokėjimai, kurie nėra darbo užmokestis, taip pat turi būti mokami elektroninėmis priemonėmis ir turi būti atsekami. Paprašyti tiekėjai privalo nurodyti savo banką;
- *užtikrinti minimalųjį darbo užmokestį ir būtiniausias darbo sąlygas*; savivaldybės tiekėjai privalo užtikrinti, kad darbuotojų darbo užmokestis būtų ne mažesnis, o darbo sąlygos – ne prastesnės, nei privaloma pagal šalies masto kolektyvinius susitarimus dėl darbo užmokesčio.

Patikra

Reikalavimai įtraukti į sutarties nuostatas, todėl dalyvaujanti konkurse rangovai įsipareigoja laikytis šių nuostatų sutarties vykdymo laikotarpiu.

Paprašyti konkurso dalyviai privalo pateikti dokumentus apie savo darbuotojų darbo užmokesčius ir darbo sąlygas. Konkurso dalyviai privalo patvirtinti atitiktį [TDO konvencijai Nr. 94 dėl darbo išlųgų viešųjų pirkimų sutartyse](#).

Perkančioji organizacija gali taikyti konkurso dalyviams kasdienę baudą, jei jie arba jų subrangovai naudojami neteisėtu arba reikalavimų neatitinkančiu darbu ir padėtis neištaisoma iki kliento raštu nustatyto termino. Kasdienė bauda sudaro vieną tūkstantą sutarties vertės, bet ne mažiau kaip 1 000 NOK (apytiksliai 100 EUR) už darbo dieną, kol situacija ištaisoma.

Jei patvirtinama, kad pažeistos modelio nuostatos ir rangovas šio pažeidimo ištaisyti negali, perkančioji organizacija gali nutraukti sutartį ir nustatyti būsimo dalyvavimo pirkimų procedūrose sustabdymo laikotarpį.

Sutarties vertė

Skiriasi atsižvelgiant į konkrečias skiriamas sutartis.

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 18 straipsnio 2 dalis dėl privalomos socialinės išlygos ir 70 straipsnis dėl sutarčių įvykdymo sąlygų. Naudojantis šiomis nuostatomis, būtina laikytis Darbuotojų komandiravimo direktyvos (Direktyva 96/71/EB su pakeitimais, padarytais Direktyva (ES) 2018/957).

Dalyviai

- Perkančioji organizacija: Šieno savivaldybė, jos tarnybos, agentūros ir pan.
- Profsąjungos ir darbdavių organizacijos (modelis grindžiamas trišaliu savivaldybių ir socialinių partnerių bendradarbiavimu)
- Pastatų ir statybos paslaugų teikėjai
- Darbuotojai

Socialinis poveikis

- Veiksmingi ir socialiai atsakingi viešieji pirkimai – ir modelis, kuris įkvėpė kitas savivaldybes priimti atsakomybę.

- Prisiimant socialinę atsakomybę, gerėja viešoji reputacija.
- Apsaugomas deramas darbas ir gerinama darbo kokybė.
- Geresnė darbuotojų saugos ir sveikatos kontrolė (saugesnė darbo aplinka).
- Skatinamas pameistrių mokymas, kvalifikuotų darbuotojų įdarbinimas ir didinamas prie pameistrystės programos prisijungusių įmonių skaičius.
- Skatinami rimti ir patikimi rangovai, kurie savo ruožtu užtikrina stabilumą, kokybę ir nuspėjamumą.
- Sąžininga konkurencija ir vienodos sąlygos tiekėjams.
- Mažiau mokesčių slėpimo ir mokestinio sukčiavimo – mažiau su darbu susijusių nusikalstamų veikų.

Generalinis audito biuras savo ataskaitoje dėl socialinio dempingo šalinimo per viešuosius pirkimus atkreipia dėmesį į tai, kad daugelis vietos valdžios institucijų šią sritį gali dar tobulinti ir rekomendavo sekti Šieno pavyzdžiu. Iš tikrųjų Šieno modelį pradeda taikyti vis daugiau Norvegijos vietos valdžios institucijų. Iki 2019 m. maždaug 180 iš 426 Norvegijos savivaldybių buvo įgyvendinusios įvairius pirkimų modelius, siekdamos užtikrinti socialiai atsakingus viešuosius pirkimus. Šieno modelis yra novatoriškas; Norvegijos savivaldybėse taikomi įvairūs skirtingi modeliai. Kai kurie modeliai atkartoja Šieno modelį, kiti pritaikomi, kad atitiktų įvairių vietovių, sektorių ir politikos sričių interesus ir poreikius.

Įgyta patirtis ir būsiami uždaviniai

- Palaikyti dialogą su socialiniais partneriais ir suinteresuotaisiais sektoriaus subjektais labai svarbu, siekiant realistiškai nustatyti reikalavimus ir užtikrinti atitiktį bei veiksmingus rezultatus.
- Svarbu reikalavimams taikyti laipsnišką požiūrį. Šiuo atžvilgiu pastatų ir statybos sektoriuje priimti standartai grindžiami ankstesnėmis savivaldybės taikytomis priemonėmis; šiame sektoriuje juos pradėta diegti sparčiau, atsižvelgiant į suvokiamą didelę neatitikties riziką.
- Standartinės išlygos ir sutartys yra naudingos užtikrinant atitiktį standartams peržengiant sienas. Bendrieji standartai dėl pagrindinių ir (arba) horizontaliųjų klausimų, pvz., susijusių su darbuotojų teisėmis ir užimtumo kokybe, yra suderinami su procedūrų pritaikymu prie konkrečių perkančiųjų organizacijų poreikių.
- 2019 m. modelis buvo persvarstytas, siekiant jį patikslinti ir pagerinti, remiantis iki tol įgyta praktine patirtimi, ir užtikrinti jo atitiktį nacionaliniams ir Europos ekonominės erdvės teisės aktams, perkėlus 2014 m. viešųjų pirkimų direktyvą į nacionalinės teisės aktus. Savivaldybė apsvairstė modelio poveikį rinkai, darbuotojams ir savivaldybių poreikiams bei politikai. Pavyzdžiui, pagal ankstesnį modelį buvo reikalaujama, kad darbo užmokestis būtų mokamas į Norvegijos banko sąskaitą. Tačiau Šienas suabejojo, ar tai tikrai būtina – savivaldybė turi tik galėti atsekti pinigus, o tai galima padaryti net jei banko sąskaita nėra norvegiška. Be to, pagal senosios versijos modelį priimti pameistrius buvo reikalaujama tik iš Norvegijos rangovų, bet dabar tai tapo bendroju reikalavimu (jei reikia skatinti pameistrystę).
- Modelis bus persvarstomas kas dvejus metus, siekiant jį patikslinti atsižvelgiant į tai, kaip kinta ir vystosi rinkos ir su darbu susijusios nusikalstamos veikos, taip pat pritaikant prie savivaldybės reikalavimų.
- Reikalavimų vykdymo stebėseną ir kontrolę yra nuolatinė užduotis. Šiuo tikslu svarbus vaidmuo tenka skaitmeninimui, tikralaiki informacijai ir sistemingam duomenų rinkimui.

Kontaktiniai duomenys

Ingrid Buset, patarėja, *Fagforbundet* (Norvegijos bendrojo sektoriaus ir savivaldybių darbuotojų profesinė sąjunga), Ingrid.Buset@fagforbundet.no

Anette Wessel Gerner, Savivaldybių pirkimų skyriaus vadovė, Šieno savivaldybė, AnetteWessel.Gerner@skien.kommune.no

Jonas Bals, patarėjas, LO (Norvegijos profesinių sąjungų konfederacija), Jonas.bals@lo.no

17. Greindžgormano užimtumo chartija, Airija

Būsena – galutinė versija.

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – *Grangegorman Development Agency*, Airija.

Produkto arba paslaugos sektorius – statyba.

Įvadas / pirkimo tikslai

Greindžgormano plėtros agentūra (angl. *Grangegorman Development Agency*, toliau – GDA) kartu su užimtumo ir mokymo koordinatoriumi bei Greindžgormano darbo ir mokymosi forumu (angl. *Grangegorman Labour and Learning Forum*, GLLF) yra parengusi ir įgyvendina [Greindžgormano užimtumo chartija](#).

Remiantis [2009 m. tyrimu](#) dėl užimtumo galimybių, atsirandančių vykdant plėtrą šiaurinės Dublino miesto centro dalies rajone Greindžgormane, buvo suformuota strategija, kuri vėliau buvo išplėtotą į chartiją. Ji buvo pristatyta 2012 m., kai nedarbo lygis Airijoje buvo didelis (apie 16 proc.), o dar didesnis – aplink Greindžgormano plėtros teritoriją, kurioje gyveno didelį skurdą patiriančios ir nepalankioje padėtyje esančios bendruomenės. Vykdant plėtrą, pirmiausia buvo siekiama sukurti pagrindinę švietimo, sveikatos ir viešųjų paslaugų infrastruktūrą. Labai svarbus plėtros aspektas yra didžiausio Airijos universiteto – Dublino TU – stiprinimas Greindžgormano teritorijoje. Tradicinis Dublino TU aktyvumas ir bendruomenių informavimo veikla labai praverė didinant pritarimą užimtumo chartijai aplinkinėse bendruomenėse ir įgyvendinant paramos aspektus.

Šios chartijos tikslas yra užtikrinti, kad vietos bendruomenė, pirmiausia – darbo neturintys asmenys, galėtų pasinaudoti užimtumo galimybėmis, atsirandančiomis vykdant Greindžgormano projektą, pagal kurį, be kita ko, šiaurinėje Dublino miesto centro dalyje plėtojamas naujas miesto kvartalas.

Chartijoje nustatyta, kokie rangovai ir subrangovai gali pagerinti Greindžgormano rajono gyventojų užimtumo ir mokymo galimybes, atsirandančias vykdant Greindžgormano plėtros projektą. Chartijoje taip pat nurodyta, kaip šis procesas bus stebimas ir kaip už jį bus atsiskaitoma.

Visi rangovai ir subrangovai, su kuriais sudaromos sutartys, yra instruktuojami, siekiant užtikrinti, kad jie aiškiai suprastų, ko iš jų reikalaujama atskaitomybės, įskaitant tolesnį planavimą, atžvilgiu, ir, kad jie nustatytų galimas darbo vietas, kuriose būtų galima įdarbinti vietos gyventojus. Chartija taikoma rangovams dėl specialiųjų darbų, kuriems taikomos sutartys su GDA. Ji parengta taip, kad būtų atsižvelgiama į rangovo teises pagal Airijos bei Europos teisę, ir turi būti atitinkamai aiškinama.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Geroji patirtis susijusi su etapu po pirkimo.

Konkurso dokumentuose nurodoma Greindžgormano užimtumo chartija, kurioje nustatytos su socialiniais aspektais susijusios sutarčių įvykdymo sąlygos. Chartija yra neprivaloma, todėl įmonė, su kuria sudaryta sutartis, gali pasirinkti, ar jos laikytis. Iki šiol jos laikytis įsipareigojo visi rangovai.

Įsipareigojimai pagal chartiją taikomi tik darbų ir sutarties vykdymui. GDA siekia užtikrinti, kad bent 20 proc. vykdant su naująja plėtra susijusius projektus sukurtų naujų darbo vietų būtų pasiūlyta Greindžgormano rajono gyventojams, o paskui – aplinkinių vietovių gyventojams. Jei rangovas sutinka laikytis chartijos, jis įsipareigoja imtis visų pagrįstų veiksmų, kad į bent 10 proc. projektui vykdyti sukurtų naujų darbo vietų būtų priimami darbo rinkos naujokai arba ilgalaikiai bedarbiai. Jis taikys vietos gyventojams vienodą požiūrį ir ypatingą dėmesį skirs jų užimtumui.

Be to, rangovas per keturias savaites nuo sutarties vykdymo pradžios ir (arba) prieš numatomas suteikti užimtumo galimybes dalyvaus susitikimo su rangovu dienos renginyje (jis nurodytas Greindžgormano užimtumo chartijos 5 straipsnyje). Šios dienos renginio tikslas yra pristatyti projektą ir rangovą vietos

gyventojams bei įmonėms, kad rangovai galėtų užmegzti ryšius ir parengti vietas gyventojams tinkamas užimtumo bei mokymo galimybes.

Socialinės politikos tikslas ir (arba) pamatinis standartas

GDA užimtumo chartija yra paramos priemonė, kuria siekiama integruoti nuo darbo rinkos nutolusius asmenis ir ilgalaikius bedarbius į darbo rinką, naudojantis su socialiniais aspektais susijusiomis sutarties įvykdymo sąlygomis, t. y. rangovams įgyvendinant chartiją.

Patikra

- GDA projektavimo komanda turi stebėti, kaip rangovai įgyvendina chartiją, ir teikia atitinkamą informaciją užimtumo koordinatoriui.
- Kad būtų galima stebėti ir peržiūrėti chartijos įgyvendinimą, kas mėnesį rengiami užimtumo koordinatoriaus ir rangovo ryšių palaikymo pareigūno susitikimai.
- Užimtumo koordinatorius stebi ir peržiūri priemonių, kurių imamasi siekiant įvykdyti visus rangovo pagal chartiją prisiimtus įsipareigojimus arba tikslus, veiksmingumą.
- Rangovo ryšių palaikymo pareigūnas kartu su užimtumo koordinatoriumi taip pat stebi, kiek vietos gyventojų įdarbinama projektui vykdyti, ir praneša apie jų skaičių.

Sutarties vertė

Įvairių sutarčių vertė skiriasi.

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 70 straipsnis (dėl sutarčių įvykdymo sąlygų)

Dalyviai

- Perkančioji organizacija – *Grangegorman Development Agency*.
- Rangovai ir subrangovai, su kuriais sudarytos sutartys:
 - 1 rangovas – *John Sisk & Son* ir *FCC Construcción* (subrangovai: *SISK, FCC, Sodexo, Building Management Services, Kennedy Security, Duggan Systems Ltd., Techrete Ireland & UK, Crown Roofing Ltd., Wintrop Engineering, Cleartech, Designer Group*).
 - 2 rangovas – *Energy Centre, John Paul Construction*.
 - 3 rangovas – *Purcell Construction*.

Socialinis poveikis

- Struktūrinis ir socialinis Greindžgormano rajono atkūrimas, siekiant užtikrinti tvarią ateitį vietos gyventojams ir įmonėms.
- Socialinė įtrauktis, teikiant užimtumo ir mokymosi galimybes socialinę atskirtį patiriančioms grupėms.
- Į plėtrą įtraukiant vietos bendruomenę, atsirado atsakomybė už projektą vietos lygmeniu. Taikant šį požiūrį, į projektą įsitraukė ir jam ėmė pritarti vietos bendruomenė.
- Sukurta Greindžgormano bendruomenei naudinga viešųjų ir privačiųjų interesų sąsaja.
- Vykdamas Greindžgormano plėtros projektą, pagerintos užimtumo ir mokymo galimybės.
- Parama teikiant mokymo, pameistrystės ir užimtumo galimybes nuo darbo rinkos nutolusiems žmonėms, ypač ilgalaikiams bedarbiams.

- Atitiktis vertinama kas mėnesį nustatant vietinių darbuotojų skaičių per konkretų mėnesį, lyginant jį su visu tą mėnesį vietoje dirbančių darbuotojų skaičiumi. Pavienių darbuotojų tapatybė nenustatoma – tikrinama tik procentinė vietos darbuotojų dalis kiekvieną mėnesį. Vidutiniai skaičiai vietoje per metus: 2015 m. – 130 iš viso / 24 vietiniai, t. y. 19 proc. buvo vietiniai darbuotojai; 2016 m. – 49 iš viso / 8 vietiniai, t. y. 17 proc.; 2017 m. – statyba nevykdyta; 2018 m. – 275 iš viso / 35 vietiniai, t. y. 13 proc.; 2019 m. – 760 iš viso / 76 vietiniai, t. y. 10 proc.²¹ Šis mažėjimas atitinka laipsnišką darbo rinkos padėties gerėjimą ir mažėjantį nedarbo lygį Airijoje. Todėl chartija buvo pritaikyta, kad būtų taikoma nuo darbo rinkos nutolusiems ir specialesnių paramos poreikių turintiems žmonėms.

Kita nauda

- Modelį atkartoją Dublino technologijos universitetas (TU). Tai rodo galimybes perkelti šią gerą patirtį į kitas sritis.
- Greindžgormanų plėtros veikloje dalyvaujančių rangovų informacija taip pat skelbiama GDA svetainėje (www.ggda.ie/employment-and-training), todėl žmonės, taip pat gyvenantys už chartijos geografinės taikymo srities, panorėję su darbdaviais gali susisiekti tiesiogiai.
- Pagal chartiją tarnybos tarpusavyje bendradarbiauja: (sub)rangovas praneša užimtumo koordinatoriui apie laisvas darbo vietas, tada šis koordinatorius perduoda informaciją tarnybai *Intreo* (Užimtumo reikalų ir socialinės apsaugos departamentas), o ši ją išplatina atitinkamoms agentūroms, pvz., vietos užimtumo tarnyboms.
- Susitikimo su rangovu renginys buvo surengtas 2020 m. sausio 21 d. Greindžgormanų plėtros agentūroje. Šis renginys buvo skirtas žmonėms iš vietos ir miesto bendruomenių (ypač esantiems itin nepalankioje ekonominėje ir socialinėje padėtyje). Atsakas viršijo lūkesčius. GDA bendravo su maždaug 400 žmonių iš šių bendruomenių, kurie domėjosi darbu infrastruktūros valdymo pareigose naujuosiuose Dublino TU pastatuose Greindžgormanė, kuriuos numatyta atidaryti ateinančiais mėnesiais. Tai pirmosios nuolatinės darbo vietos Greindžgormanų plėtros rajone ir vienos iš pirmųjų užimtumo galimybių moterims (Airijos statybos sektorius lyčių aspektu tebėra ribotas).

Igyta patirtis ir būsiami uždaviniai

- GDA toliau taiko chartiją, nors pakitusioje darbo rinkoje sunkiau pasiekti pirminius tikslus.
- Todėl dabar ji ieško galimybių remti organizacijas ir projektus (įskaitant socialines įmones), kurie daug dėmesio skiria likusiems 5 proc. darbo rinkos nuošalyje esantiems ir, Airijos Vyriausybės duomenimis, visiško užimtumo nepasiekusiems gyventojams.
- Šiuo tikslu Greindžgormanų darbo ir mokymosi forumas (GLLF) yra įsteigęs Greindžgormanų verslo ir įmonių grupę, kuri siekia didinti informuotumą apie Greindžgormanų plėtros galimybes vietos įmonėms ir išsiaiškinti, kaip GLLF galėtų paremti vietos įmones (ypač mažąsias ir labai mažas įmones).

Kontaktiniai duomenys

Kathleen McCann, Greindžgormanų plėtros agentūros užimtumo ir mokymo koordinatore,
kathleen.mccann@ggda.ie

²¹ Šiuos skaičius ir išsamesnę Užimtumo chartijos poveikio Dublino Šiaurės vakarų miesto centrui apžvalgą galima rasti šiuo adresu: <http://ggda.ie/assets/Joining-up-the-Dots-3-Report.pdf> (91–94 p.)

3 SEKTORIUS. Maisto ir aprūpinimo maistu bei gėrimais paslaugos

18. Socialinėms įmonėms rezervuotas konkursas

Būsena – galutinė versija.

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Vandėjos departamentas, Prancūzija.

Produkto arba paslaugos sektorius – maistas ir aprūpinimas maistu bei gėrimais.

Įvadas / pirkimo tikslai

Remdamasis savo tarybos sprendimu, departamentas 2010 m. nusprendė skatinti naudoti mokyklose (koledžuose) kokybiškus ir ekologiškus produktus.

Buvo sumanyta, kad žemės ūkio produktų centrą per įvairius konkursus reikia susieti su ekologiškų daržovių, vaisių ir pieno produktų gamintojais.

2010 m. atlikus poreikių analizę, buvo padaryta išvada, kad yra tokių socialinių įmonių, kuriose įdarbinta neįgaliųjų ir kurios teikia su žemės ūkio maisto produktais susijusias paslaugas, ir sertifikuotų ekologiškų produktų gamintojų, kuriuos galbūt būtų galima susieti departamento sutartimis. Paskelbęs rezervuotą konkursą, Vandėjos departamentas 2011 m. skyrė sutartį socialinei įmonei, kuri buvo nustatyta atliekant poreikių analizę ir kurioje su žemės ūkio produktais susijusioms paslaugoms teikti yra įdarbinta apie dešimt neįgaliųjų. 2015 m. paskelbus konkursą iš naujo, sutartis buvo pratęsta šešeriems metams.

Paslaugos teikiamos daugiau kaip trisdešimčiai departamento teritorijoje veikiančių mokyklų. Per metus apdorojama vidutiniškai daugiau kaip 100 t produktų.

Pasirašęs pirmąją sutartį, departamentas nustatė galimybę tiekti žaliavinius produktus socialinei įmonei, su kuria sutartis dėl maisto produktų tiekimo buvo sudaryta 2012 m. ir 2016 m. Buvo įsteigta departamento ir mokyklų pirkėjų grupė, skatinanti naudotis žemės ūkio maisto produktų centro paslaugomis.

Dalykas

Su žemės ūkio produktais susijusios paslaugos: žaliavinių produktų laikymas, apdorojimas (valymas, skutimas ir pjaustymas), pakavimas ir apdorotų produktų pristatymas.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Konkursas buvo rezervuotas organizacijoms, kuriose dirba 55–100 proc. neįgaliųjų. Paskelbtam konkursui geografinių reikalavimų nebuvo nustatyta. Skelbime reikalavimai buvo apibrėžti objektyviai, siekiant gauti atsakymų iš įvairių konkurso dalyvių.

Paskelbus konkursą, pasiūlymą pateikė tik vienas konkurso dalyvis. Šis pasiūlymas buvo išanalizuotas pagal konkurso dokumentuose apibrėžtus sutarties skyrimo kriterijus:

- kaina – 35 proc., remiantis apskaičiuotu metiniu apdorotų maisto produktų kiekiu;
- aplinkosauginis veiksmingumas – 25 proc., remiantis pasiūlytomis paslaugomis ir šioms paslaugoms teikti nekenkiant aplinkai naudojamais energijos šaltiniais;
- techninė kokybė – 25 proc., remiantis personalo bei institucinio organizavimo kokybe ir maisto produktų apdorojimo pelningumo garantijomis.

Konkursą laimėjo organizacija ADAPEI-ARIA 85. Ši socialinė įmonė dirba su neįgaliaisiais ir suteikia jiems ne tik darbo vietą, bet ir medicininę bei socialinę paramą. Organizacija Prancūzijoje yra įdarbinusi iš viso daugiau kaip 1 400 žmonių, o apie dešimt žmonių dirba įmonėje, vykdančioje Vandėjoje skirtą sutartį.

Socialinės politikos tikslas ir pamatinis standartas

Pirminė sutartis, kuri buvo skirta prieš priimant 2014 m. ES viešųjų pirkimų direktyvas, buvo rezervuota pagal 2006 m. Prancūzijos Viešųjų sutarčių kodekso 15 straipsnį.

Patikra

- Taikoma patikros sistema, kuria tikrinama procentinė įdarbintų neįgaliųjų dalis. Prancūzijos įstatymuose reikalaujama taikyti patikros sistemą „pritaikytoms įmonėms“, norint sudaryti sutartį su Prancūzijos valdžios institucijomis, kad būtų galima nustatyti tikslus (procentinę neįgaliųjų dalį, neįgaliesiems skirtą paramos ir judumo planą), gauti patvirtinimą ir valstybinių valdžios institucijų teikiamą finansinę pagalbą. Valstybinės valdžios institucijos turi atlikti reguliarias patikras. Į sutartį taip pat įtraukta nuostata, pagal kurią rangovas turi kasmet pateikti veiklos ataskaitą ir joje nurodyti: procentinę paslaugoms teikti įdarbintų neįgaliųjų dalį, įvairias teiktų paslaugų rūšis ir susijusių neįgaliųjų išdirbtų valandų skaičių.
- Sutarties vykdymo metu konkurso dalyvis turi nuolat teikti informaciją apie apdorotų daržovių, vaisių ir pieno produktų kiekį, produktų pristatymą į mokyklas ir ekologiškiems produktams taikomų taisyklių laikymąsi.
- Perkančioji organizacija į specifikacijas yra įtraukusi teisę pavesti atlikti tiektų produktų analizę oficialiai tokias analizes atlikti įgaliotai laboratorijai (pvz., Vandėjos aplinkos ir maisto laboratorijai LEAV).
- Už reikalavimų nesilaikymą konkurso dokumentuose nustatytos sankcijos. Sankcijos nustatytos konkurso dokumentuose (finansinė bauda, jei neatliktas mokėjimas) ir organizacijos su valstybinėmis valdžios institucijomis sudarytoje sutartyje: mažesnė pagalba, sutarties nepratęsimas arba nutraukimas.

Sutarties vertė

Sutartis įvertinta apie 105 000 EUR per metus; ši suma skiriama su žemės ūkio produktais susijusioms paslaugoms, kurias teikiant ruošiami ekologiški maisto produktai (pirmiausia daržovės, vaisiai ir pieno produktai).

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 20 straipsnis dėl rezervuotų sutarčių

Dalyviai

- Perkančioji organizacija – Vandėjos departamentas.
- Paslaugų teikėjas, su kuriuo sudaryta sutartis – socialinė įmonė ADAPEI-ARIA 85.
- Paramos gavėjai: įvairius maisto produktus perka daugiau kaip 30 mokyklų (koledžų), Pajūrio Olono savivaldybė ir Liusono vidurinė mokykla.
- Parama rengiant konkursą: įmonė RESECO (anksčiau ji vadinosi *Réseau Grand Ouest*, RGO) – nepriklausoma asociacija, kurios tikslas yra suvienyti ir sujungti savivaldybes, taip pat padėti joms vykdyti veiklą rengiant žaliuosius ir socialiai atsakingus viešuosius pirkimus.

Socialinis poveikis

Skyręs rezervuotą sutartį su neįgaliaisiais dirbančiais socialinei įmonei, Vandėjos departamentas užtikrino teigiamą socialinį poveikį, paskatino naudoti vietoje pagamintus ekologiškus maisto produktus ir pasiekė šių tikslų:

- su žemės ūkio produktais susijusiomis paslaugomis, dėl kurių sudarytos sutartys, paremtas dešimties žmonių įdarbinimas;
- kasmet į 34 mokyklas pristatoma daugiau kaip 1,8 mln. maisto daivinių, kuriuos sudaro daugiau kaip 100 t ekologiškų produktų; ekologiški produktai sudaro 10–15 proc. teikiamų maisto daivinių turinio.

Kita nauda

- Vykdamas šį aprūpinimo maistu ir gėrimais projektą, numatoma sutaupyti 281,59 t išmetamo CO₂ kiekio per metus.
- Sumažinus pervežimą, numatoma sutaupyti 1,03 GWh pirminės energijos per metus. Socialinei įmonei teikiant bendro pristatymo paslaugas, pristatymų kiekis sumažėja dviem trečdaliais (2 200 pristatymų, jei mokyklos organizuoja produktų pristatymą pačios; maždaug 700 pristatymų naudojantis socialinės įmonės paslaugomis). Imantis šios veiklos, buvo sukurta verslo galimybių gretimose vietovėse įsikūrusiems smulkiesiems gamintojams, patiriant mažiau logistikos išlaidų. Pagal šią schemą daugiau kaip trisdešimt ekologiškas daržoves bei vaisius auginančių ir pieno produktus gaminančių smulkiųjų gamintojų šiuo metu tiekia maisto produktus už maždaug 170 000 EUR per metus.
- Iš kitos naudos būtų galima paminėti įsteigtą pirkėjų grupę, kuri mažina pirkimų ir sutarčių valdymo išlaidas, ir socialinės įmonės teikiamas paslaugas, pvz., medicininę ir socialinę darbuotojams teikiamą paramą.
- Kova su maisto atliekomis yra Prancūzijos politikos tikslas. Šis projektas didina mokinių informuotumą apie maisto atliekų mažinimo ir tvarios plėtros svarbą.

Įgyta patirtis ir būsiami uždaviniai

- Tai buvo sėkmingas modelis, pagal kurį nustatytas bendras visuotinis viešųjų pirkimų požiūris maisto ir aprūpinimo maistu bei gėrimais sektoriuje, apimantis tris tvarios plėtros ramsčius: aplinkosauginį, socialinį ir ekonominį.
- Pagal šį požiūrį skyrus rezervuotą sutartį socialinei įmonei, žemės ūkio produktų paslaugų teikėjų poreikiai buvo veiksmingai susieti su įvairių pirkėjų apsirūpinimo poreikiais.
- Dabar Vandėjos departamentas svarsto galimybes išplėsti programos taikymo sritį, įtraukiant į ją kitų pirkėjų (senelių namus, mokyklas ir savivaldybes). Nuo 2016 m. Vandėjos departamentas panašų požiūrį ėmė taikyti žuvies ir mėsos pirkimams.
- Į projektą buvo atkreiptas dėmesys Europoje (per šiame projekte dalyvavusią įmonę RESECO) ir Prancūzijoje, ypač per aprūpinimo maistu ir gėrimais srityje veikiančią ir įmonės RESECO bei centro CNFPT (*Centre National de la Fonction Publique Territoriale*) valdomą e. bendruomenę (<https://e-communaut.es.cnfpt.fr/alimentation-restauration-collective>) – organizaciją, į kurią yra susibūrę įvairūs techninės ir teisines struktūras formuojantys subjektai.

Kontaktiniai duomenys

Mickaël TESSIER, Vandėjos departamento konkursų teisės ekspertas, mickael.tessier@vendee.fr

19. Socialiai atsakingas Oslo miesto maisto ir gėrimų pirkimas

Būsena – galutinė versija.

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Oslo miestas, Norvegija.

Produkto arba paslaugos sektorius – maistas ir aprūpinimas maistu bei gėrimais.

Įvadas / pirkimo tikslai

Oslo miestas turi 50 agentūrų. Kiekviena iš jų atsako už savo kasdieniškai veiklai reikiamus pirkimus. Tobulinimo ir plėtros agentūra (angl. *Agency for Improvement and Development*, AID) yra centrinis patariamasis pirkimų skyrius. AID rengia ir administruoja miesto agentūrų preliminariąsias sutartis ir teikia gaires, standartinius sutarčių šablonus, rengia mokymus ir teikia konsultavimo paslaugas visoms agentūroms.

2017–2018 m. AID surengė pirkimus dėl trijų preliminariųjų sutarčių, susijusių su maistu ir gėrimais, vaisiais, daržovėmis ir pieno produktais. Be išsamių aplinkosaugos reikalavimų, įskaitant reikalavimą naudoti ekologiškas alternatyvas, Oslo miestas taikė įvairius socialinius kriterijus ir sutarčių išlygas, siekdamas užtikrinti pagarbą pagrindinėms žmogaus ir darbo teisėms žemės ūkio produktų, su kuriais susijusi didelė rizika, tiekimo grandinėse.

Socialinius kriterijus miestas įtraukia į visas sutartis, susijusias su gamybos procesais, per kuriuos kyla neigiamo poveikio tarptautinėms žmogaus teisėms ir darbo teisėms pavojus. Dabartiniai socialiai atsakingų viešųjų pirkimų (SAVP) reikalavimai yra suderinti su pagrindinėmis tarptautinėmis sistemomis, pvz., JT verslo ir žmogaus teisių pagrindiniais principais ir EBPO išsamaus patikrinimo rekomendacija dėl atsakingo verslo.

Dalykas

Maisto ir gėrimų, įskaitant vaisius, daržoves ir pieno produktus, pirkimas įvairioms Oslo miesto įstaigoms ir tarnyboms, pvz., vaikų priežiūros įstaigoms, senolių namams ir pan.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Šis pirkimas buvo surengtas kaip konkurso procedūra su derybomis.

Atrankos kriterijai

Norėdama būti laikoma galimu Oslo miesto tiekėju, įmonė turėjo dokumentais pagrįsti kokybės valdymą ir tinkamą atsekamumo sistemą, kurią taikant visoje tiekimo grandinėje būtų galima tikrinti atitiktį socialinėms išlygoms.

Specifikacijos

- Sąžiningos prekybos kava (visa kava turi būti sertifikuota kaip sąžiningos prekybos produktas ir pažymėta ženklu *Fairtrade* arba lygiaverčiu ženklu).
- Sąžiningos prekybos bananai (visi bananai turi būti sertifikuoti kaip sąžiningos prekybos produktai ir pažymėti ženklu *Fairtrade* arba lygiaverčiu ženklu).

Sutarties skyrimo kriterijai

- Balai buvo skiriami už kitus sąžiningos prekybos kilmės produktus (kiti produktai, kurie siūlomi kaip sąžiningos prekybos kilmės, turi būti pažymėti ženklu *Fairtrade*, UTZ arba lygiaverčiu ženklu).

Sutarties įvykdymo sąlygos

- Į sutartį įtrauktos Oslo standartinės socialinės sutarčių vykdymo išlygos (žr. toliau priemonių skirsnyje pateiktą aprašymą).

Socialinės politikos tikslas ir (arba) pamatinis standartas

Palaikant dialogą su vidaus ir išorės suinteresuotaisiais subjektais, 2017 m. buvo parengta nauja pirkimų strategija. Ji grindžiama tvarumo principais. Pagrindinis jos tikslas yra tas, kad Oslo miestas vykdytų tinkamus ir ekonomiškai efektyvius pirkimus, užtikrindamas tinkamus ir tvarius trumpalaikius ir ilgalaikius sprendimus. Potiksluose nurodyta, kad pirkimai turi padėti tapti Oslui žalesniu, socialiai įtraukesniu ir novatoriškesniu miestu, teikiančiu savo gyventojams, įmonėms ir pramonei tokius sprendimus ir paslaugas, kurie atitiktų dabartinius ir būsimus jų poreikius. 3 potikslyje atsižvelgiama į socialinius pirkimų aspektus; į jį įtraukta strateginė gairė, kurioje nurodyta, kad *savivaldybė negali naudotis tiekėjais, kurie gali būti siejami su pagrindinių žmogaus teisių, TDO pagrindinių konvencijų arba tarptautinių teisės aktų, kurie Norvegijai taikomi pagal JT rezoliucijas, pažeidimais*. Be to, *Oslo miestas turi stengtis aktyviai užtikrinti, kad savivaldybės pasaulinėse tiekimo grandinėse būtų paisoma pagrindinių žmogaus teisių, TDO pagrindinių konvencijų ir tarptautinių taisyklių, kurios Norvegijai taikomos pagal JT rezoliucijas*. Galiausiai *savivaldybė turi taikyti kategorijų valdymą (strateginį produktų grupių valdymą pagal prekybos partnerystes), siekdama didinti sąžiningos prekybos produktų dalį*.

Miesto tarybos kovos su vaikų darbu reglamentas. Pirmasis Oslo miesto tarybos kovos su vaikų darbu reglamentas buvo priimtas 1996 m. Jo nuostatos buvo taikomos nedaugelyje sutarčių. 2005 m. jo taikymo sritis buvo išplėsta, įtraukiant į ją visas standartinės sutartis dėl prekių, su kuriomis siejama didelė žmogaus ir darbo teisių pažeidimo rizika.

Oslo modelis. 2012 m. Oslas pateikė paraišką dėl prisijungimo prie JT pasaulinio susitarimo. Buvo priimtas persvarstytas reglamentas dėl dešimties pagrindinių pirkimo principų įgyvendinimo. Jame taip pat buvo nustatyta griežtesnė standartinė sutarčių vykdymo išlyga ir socialiniai atrankos kriterijai. Ši išlyga ir kriterijai buvo taikomi visose su didele rizika siejamose sutartyse dėl prekių. Naujausiame reglamente, vadinamajame Oslo modelyje, kuris buvo priimtas 2017 m., socialiniai reikalavimai buvo dar labiau išplėtoti bei sugriežtinti ir buvo išplėsta jų taikymo sritis, įtraukiant į ją sutartis dėl paslaugų ir statybos darbų, kuriems naudojami su didele rizika siejami produktai, pvz., statybinės medžiagos.

Etiškos prekybos Norvegija. 2017 m. Oslas tapo iniciatyvos *Etiškos prekybos Norvegija* nariu. *Etiškos prekybos Norvegija* – tai įvairių suinteresuotųjų subjektų iniciatyva, kuriai atstovauja NVO, profesinės sąjungos, įmonės ir Norvegijos įmonių federacija. Pagal ją buvo sukurtas išteklių centras ir ginama etiškos prekybos praktika. Dalyvaudamas iniciatyvoje *Etiškos prekybos Norvegija*, Oslas siekia parodyti savo įsipareigojimą per viešuosius pirkimus stengtis užtikrinti etišką prekybą. Miestas skatina savo tiekėjus ir partnerius laikytis etiškos prekybos principų.

Sąžiningos prekybos miestas. Oslas taip pat yra sąžiningos prekybos miestas. Buvo įsteigtas iš savivaldybės, verslo įmonių ir NVO atstovų sudarytas iniciatyvinis komitetas, kuris imasi veiksmų skatindamas sąžiningą prekybą²² pagrindinių miesto veiklos srityse, įskaitant pirkimus, ir tarp miesto gyventojų. Svarbiausias pastarųjų dvejų metų žingsnis šioje srityje buvo kategorijų valdymas, siekiant padidinti savivaldybės perkamų sertifikuotų sąžiningos prekybos produktų dalį.

Patikra

Tiekėjai turi imtis aktyvių priemonių, siekdami skatinti tarptautines žmogaus teises, ir užtikrinti, kad visoje tiekimo grandinėje darbo sąlygos atitiktų pagrindines žmogaus teises, TDO pagrindines konvencijas ir susijusius nacionalinius šalių gamintojų darbo teisės aktus. Buvo taikomi šie patikros metodai:

²² Sąžininga prekyba vadinamos tokios prekybos sąlygos, kuriomis užtikrinama, kad įsigyjamų prekių tiekimo grandinėse būtų sudaromos orios darbo sąlygos ir mokamas bent aktualus minimalusis darbo užmokestis, o gamintojai turėtų geras prekybos sąlygas, nes už prekes būtų mokama bent minimali kaina.

- 2018 m. buvo užpildyta įsivertinimo forma;
- 2019–2020 m. buvo vykdomas vidaus stebėsenos procesas;
- 2019–2020 m. buvo vykdomas koordinuotas stebėsenos procesas; pagal jį Oslo miestas kartu su įvairiomis kitomis Norvegijos viešojo sektoriaus institucijomis vadovauja ekspertų komandai koordinuotos į sutartis dėl maisto ir gėrimų įtrauktų socialinių kriterijų stebėsenos klausimais. Tai projekto dalis, kurią inicijavo ir kuriai vadovavo *Etiškos prekybos Norvegija*. Jo tikslas – atkreipti dėmesį į stebėsenos proceso efektyvumą, kelioms svarbioms viešojo sektoriaus institucijoms suvienijus pajėgas bendrų tiekėjų atžvilgiu, ir sutaupyti tiek viešojo sektoriaus institucijų, tiek tiekėjų išlaidų.

Neatitikties atveju Oslo miestas pirmiausia pateikia tiekėjui įspėjimą, o paskui jį sankcionuoja, kaip ir pagal kitas sutartis. Dėl kitų sutarčių nutraukimo miesto administracija yra pateikusi įspėjimus du kartus. Pirmuoju atveju įspėjimas buvo pateiktas atlikus trečiosios šalies auditą darbo drabužių gamybos vietoje Kinijoje. Antruoju atveju įspėjimas buvo pateiktas atlikus trečiosios šalies auditą pagrindiniame buvusio medicinos reikmenų gamintojo biure Norvegijoje. Vis dėlto abiem atvejais tiekėjai ėmėsi gerai dokumentuotų taisomųjų priemonių, kurias administracija patvirtino. Taigi, vien dėl socialinių su pasaulinėmis tiekimo grandinėmis susijusių sutarties išlygų pažeidimų sutarčių niekada neteko nutraukti. Vis dėlto vietos valdžios institucija turi teisę nutraukti sutartį dėl kovos su vaikų darbu arba kitų pagrindines darbo ir žmogaus teises reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų, net jei tiekėjai imasi taisomųjų priemonių.

Sutarties vertė

Numatoma metinė sutarties vertė trijose sutarties srityse (maisto ir gėrimų; vaisių ir daržovių; pieno produktų) siekia 80 mln. NOK (6,9 mln. EUR). 2018 m. ji siekė iš viso 78 720 462 NOK (6,8 mln. EUR).

Priemonės

- Direktyvos 2014/24/ES 18 straipsnio 2 dalis dėl taikytinų pareigų aplinkos, socialinės ir darbo teisės srityse laikymosi.

Dalyviai

- Perkančioji organizacija – Oslo miestas.
- Paslaugų teikėjai, su kuriais sudarytos sutartys:
 - dėl maisto ir gėrimų – *Servicegrossistene AS*;
 - dėl vaisių ir daržovių – *Cater Drammen AS*;
 - dėl pieno produktų – *Tine SA*.

Socialinis poveikis

Taikydamas socialinius atrankos kriterijus, miestas padidino tiekėjų atsakomybę ir pasiekė šių tikslų:

- per pirmuosius keturis 2019 m. mėnesius pagal viešuosius pirkimus įsigytų *Fairtrade* sertifikuotų ir ekologiškų bananų dalis padidėjo nuo 3 proc. iki 50 proc.;
- sertifikuotos sąžiningos prekybos kavos dalis per tą patį laikotarpį padidėjo nuo 9 proc. iki 13 proc.

Tai rodo, kad centralizuotos preliminariosios sutartys ir kategorijų valdymas yra veiksmingos priemonės, kuriomis galima naudotis skatinant etišką prekybą. Miestas kartu su tiekėjais stengiasi užtikrinti socialiai atsakingesnę rinką ir padidinti sąžiningos prekybos ir ekologiškų alternatyvų tiekimą už gerą kainą.

Kita nauda

- Kartu su *Fairtrade* produktais, padidėjo ir ekologiškų maisto produktų dalis.

Igyta patirtis ir būsimi uždaviniai

Imantis kitų veiksmų, siekiant nuolat didinti socialinę atsakomybę per Oslo pirkimus, bus:

- apsvaustoma galimybė taikyti socialinius sutarčių skyrimo kriterijus, pvz., remiantis atrinktų produktų rizikos vertinimu;
- apsvaustoma galimybė įtraukti laipsniškas socialines sutarčių vykdymo išlygas, pagal kurias, pvz., sutarties vykdymo laikotarpiu būtų didinama kitų pasirinktų sąžiningos prekybos produktų dalis.

Kontaktiniai duomenys

Katja Khardikova, tvarių pirkimų koordinatore, Oslo miestas, katja.khardikova@uke.oslo.kommune.no

20. Privaloma sąžiningos prekybos išlyga Madrido savivaldybės sutartyse

Būsena – galutinė versija.

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Madrido miestas, Ispanija.

Produkto arba paslaugos sektorius – maistas ir aprūpinimas maistu bei gėrimais.

Įvadas ir viešojo pirkimo tikslai

2016 m. liepos 18 d. Madrido savivaldybė priėmė reglamentą dėl privalomų socialinių išlygų įtraukimo į vietos valdžios institucijos viešąsias sutartis, koncesijas ir leidimus.

Šiame reglamente reikalaujama, kad viešojo sektoriaus įstaigos per savo pirkimus taikytų sąžiningos prekybos išlygą, todėl į pasiūlymą privaloma įtraukti bent vieną sąžiningos arba atsakingos prekybos produktą iš atrinktos kategorijos. Ši išlyga apima atrinktus produktus, kurie renkamsi perkant maisto produktus aprūpinimo maistu ir gėrimais paslaugoms.

Reglamentas buvo įtrauktas į Madrido savivaldybės platesnio masto planą, kuriuo siekiama skatinti atsakingam vartojimui ir sąžiningai prekybai palankią aplinką ir kuris jau buvo įtvirtintas 2011 m. savivaldybės potvarkyje dėl vartojimo (žr. 48, 49 ir 50 straipsnius dėl atsakingų viešųjų pirkimų ir socialinių kriterijų).

Vietos teisės aktų įgyvendinimo etape konkurso paraiškas teikiančioms įmonėms buvo pateikti internetiniai moduliai ir pavyzdžiai (žr. patikros skirsnį). Šia nuostata siekta užtikrinti sklandesnį ir visoms įmonėms prieinamesnį procesą.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Reglamente nurodyta, kad sąžiningos prekybos išlyga turi būti įtraukiama į pirkimo objektą, pavadinimą ir skelbimą apie viešąjį pirkimą. Privalomą sąžiningos prekybos išlygą, atsižvelgiant į pirkimo ypatybes, galima įtraukti kaip specialią sutarties vykdymo išlygą arba kaip sutarties skyrimo kriterijų. Per pirkimus būtinai reikalaujama pateikti ženklą (žr. pamatinio standarto skirsnį) arba jam lygiavertį patvirtinimą. Sutarties skyrimo kriterijų atveju sąžininga prekyba gali sudaryti iki 10 proc. taškų. Teisės akte sąžiningos prekybos produktai apibrėžiami ir išskiriami pagal šią sąžiningos ir atsakingos prekybos sampratą:

- sąvoka „sąžiningas“ reiškia darbo teisių paisymą ir aplinkos apsaugą pagal Europos Parlamento deklaraciją 2005/2245 dėl Sąžiningos prekybos ir plėtros.
- Sąvoka „atsakingas“ susijusi su ta pačia EP deklaracija 2005/2245; pažymėtina, kad atsakingos prekybos sąvoka neapima specifikacijų dėl minimalios kainos ir sąžiningos prekybos premijos skyrimo gamintojams; todėl jos apibrėžtis yra mažiau griežta nei sąžiningos prekybos apibrėžtis.

Į reglamentus įtraukti produktai yra kava, arbata ir kiti užpilai, cukrus, ledinukai, sausainiai, kakavos ir šokolado produktai. Šių produktų sąžiningos prekybos kriterijus turi atitikti aprūpinimo maistu ir gėrimais paslaugų teikėjai, restoranai, kavinės, valgyklos ir prekybos automatai. Šiais atvejais bent vienas iš šių produktų turi būti visiškai sąžiningos arba atsakingos prekybos produktas.

Išlyga taip pat privaloma nedidelės vertės sutartims. Pagal Ispanijos teisės aktus nedidelės vertės sutartys yra susijusios su specifiniais poreikiais arba veiksmais, kurie sistemingai nesikartoja laikui bėgant, o numatoma jų vertė negali viršyti 15 000 EUR.

Socialinės politikos tikslas ir (arba) pamatinis standartas

Reglamentas dėl vietos valdžios institucijų sąžiningos prekybos praktikos buvo parengtas įgyvendinant platesnio masto iniciatyvą, kuria siekiama gerinti sąžiningą prekybą Ispanijoje. 2000–2016 m. bendrosios išlaidos sąžiningos prekybos produktams padidėjo nuo 10 mln. EUR iki 40 mln. EUR. Siekiamos remti šiuos

pokyčius, nacionalinė vyriausybė ir vietos valdžios institucijos įsipareigojo didinti gyventojų informuotumą šiuo klausimu ir didinti sąžiningai bei atsakingai prekybai skiriamas viešąsias išlaidas. 2016 m. savivaldybės reglamentas buvo priimtas skatinant atsakingą prekybą, kuri nurodyta 2011 m. Madrido miesto potvarkyje dėl vartojimo.

Nurodant sąžiningos prekybos produktų apibrėžtį, reglamente nustatytas įpareigojimas įtraukti šiuos standartus ir organizacijas:

- Pasaulinę sąžiningos prekybos organizaciją – vadovaujančią organizaciją, aktyviai veikiančią sąžiningos prekybos patikros ir standartizavimo srityse;
- *FairTrade* – tarptautinę sąžiningos prekybos organizaciją, suteikiančią ženklą FAIRTRADE tarptautinius standartus atitinkantiems gamintojams ir įmonėms;
- *Naturland Fair* – tarptautinę ekologiško žemės ūkio organizaciją, veikiančią 58 šalyse visame pasaulyje;
- *EcoCert* – tarptautinę tvarumo asociaciją, išduodančią sąžiningos prekybos sertifikatus, įskaitant tvaraus ūkininkavimo ir atsakingo medžiagų naudojimo;
- *Fair for Life* – tarptautinę sąžiningos prekybos organizaciją, daug dėmesio skiriančią žmogaus teisėms ir tinkamoms darbo sąlygoms;
- *Símbolo de Pequeños Productores* – tarptautinį mažųjų ir vidutinių ekologiškų produktų gamintojų tinklą, veikiančį daugiausia Lotynų Amerikos šalyse;
- *Rainforest Alliance Certified* – aplinkosauginio, socialinio ir ekonominio produkto tvarumo sertifikata;
- *UTZ certified* – visą tiekimo grandinę apimančią tvarumo ženklą;
- kitus lygiaverčio tikslo ir paskirties ženklus bei organizacijas.

Patikra

- Konkurso dalyvis patvirtina, kad naudoja sąžiningos prekybos produktą, naudodamasis Madrido administracijos teikiamu internetiniu moduliu. Patikra vykdoma sutarčių skyrimo etape.
- Kad įmonėms būtų lengviau užpildyti dokumentus, jos konkurso metu gali susipažinti su šablonu ir pavyzdžiais.
- Kadangi procesas ir administracijos darbuotojams, ir įmonėms, su kuriomis sudaromos sutartys, yra naujas, Madrido savivaldybė surengė savo darbuotojams specialų mokymą sąžiningos prekybos praktikos klausimais.

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 43 straipsnis dėl ženklavimo
- Madrido savivaldybės 2016 m. liepos mėn. priimtas dekretas, kuriuo įgyvendinamas Ekonomikos ministerijos nacionalinis pagrindų dekretas dėl socialinių išlygų įtraukimo į miesto valdžios institucijų viešuosius pirkimus (2016 m. sausio 19 d.). Vėliau šios nuostatos buvo įtvirtintos 2017 m. lapkričio mėn. viešųjų pirkimų įstatyme dėl Direktyvos 2014/24/ES perkėlimo į nacionalinę teisę.

Dalyviai

- Perkančioji organizacija – Madrido savivaldybė (Pirkimų ir paslaugų departamentas ir Ekonomikos, inovacijų ir užimtumo departamentas).
- Pasiūlymų teikėjai ir tiekėjai, su kuriais buvo sudarytos sutartys

Socialinis poveikis

- Reglamentas paskatino įmones ir viešojo sektoriaus institucijas, teikiant jų aprūpinimo maistu ir gėrimais paslaugas, daugiau dėmesio skirti sąžiningos ir atsakingos prekybos gaminių naudojimui. Į reglamento taikymo sritį patenka produktai, kuriems su sąžininga prekyba susijęs vartojimas turi didžiausią poveikį: 2016 m. kava sudarė 43 proc. viso pardavimo vykdant sąžiningą prekybą, kiek mažesnę dalį sudarė cukrus ir saldumynai (40 proc.), arbata (3 proc.) ir kiti maisto produktai (7 proc.).
- Todėl reglamentas padėjo užtikrinti socialines sąlygas darbuotojams kakavos, arbatos ir cukraus gamybos sektoriuose, nes pagal jį produktai buvo atsirenkami remiantis sąžiningos prekybos ženklu. 2016–2018 m. laikotarpiu Madrido savivaldybės institucijos skyrė 126 sutartis, į kurias buvo įtrauktos sąžiningos arba atsakingos prekybos išlygos, o 2018 m. – 46. Į jas įskaičiuotos sutartys dėl 47 vaikų darželių, siūlomos valgyklų paslaugos.

Įgyta patirtis ir tolesni veiksmai

- Madrido savivaldybė nuosekliai naudojo sąžiningos prekybos ženklus kaip priemones didinti teigiamą socialinį vietos administracijos poveikį.
- Miesto pareigūnai pabrėžė, kad dėl didelio susijusių rangovų ir produktų skaičiaus, siekiant užtikrinti veiksmingą sutarčių vykdymą, svarbu vykdyti kompiuterizuotą stebėseną. Be to, skubi priemonė, kuria būtų galima užtikrinti veiksmingus etiškos ir sąžiningos prekybos principais grindžiamus pirkimus ir išplėsti jų taikymo sritį, būtų ženklų standartizavimas.
- Atsižvelgdama į iniciatyvos sėkmę, miesto taryba dabar svarsto galimybę išplėsti į sąžiningos prekybos sąrašą įtrauktų produktų spektrą.

Kontaktiniai duomenys

Maria Sanchez Rebollo, Viešųjų pirkimų ir paslaugų generalinis direktoratas, rebollosmc@madrid.es
(pagrindinis kontaktinis asmuo)

Angel Rodrigo Bravo, Madrido miestas, Dg.contraser@madrid.es (pagalbinis kontaktinis asmuo)

21. Rezervuotų sudėtingos biudžeto struktūros suskaidymas į pirkimo dalis

Būsena – galutinis.

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Korfu savivaldybė, Graikija.

Produkto arba paslaugos sektorius – maistas ir aprūpinimas maistu bei gėrimais.

Įvadas / pirkimo tikslai

Šio tūkstantmečio pirmojo dešimtmečio pradžioje vykdydama psichikos sveikatos sistemos reformą, Korfu sala labai skatino socialinį verslumą, siekdama užtikrinti su psichosocialinėmis problemomis susiduriančių žmonių socialinę integraciją ir įtraukimą į darbo rinką. Taip Korfu savivaldybė užtikrino didelį informuotumą apie socialinį pirkimą ir įgijo svarbios patirties, kaip naudotis integracijos į darbo rinką socialinėms įmonėms skirtais rezervuotais konkursais.

Šiuo konkrečiu atveju buvo siekiama išplėsti savivaldybės socialinių viešųjų pirkimų veiklą, pagal vieną rezervuotą konkursą perkant aprūpinimo maistu ir gėrimais paslaugas dviem skirtingiems savivaldybės padaliniais, besinaudojantiems skirtingais finansavimo šaltiniais (vienas iš jų buvo švietimo padalinys, finansuojamas dotacija, kurią savivaldybei buvo skyrusi Graikijos vidaus reikalų ministerija, o kitas – socialinės gerovės padalinys, bendrai finansuojamas ES ir nacionalinėmis lėšomis pagal nacionalinio strateginių krypčių plano (NSKP) projektą).

Dalykas

Korfu muzikos mokyklos aprūpinimas mokykliniais pietumis ir paruoštų maisto daavinų teikimas moterims bei vaikams, apgyvendintiems smurto namuose aukoms skirtame Korfu socialiniame hostelyje.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Konkursą Korfu savivaldybė paskelbė 2017 m. gruodžio 28 d. kaip rezervuotą konkursą, skirtą integracijos į darbo rinką socialinėms įmonėms, remiantis vien išlaidų (mažiausios kainos) kriterijumi. Kvietimas buvo apibrėžtas objektyviai ir jame buvo aiškiai nurodyta, kad atsiliepti į jį gali visos Graikijoje arba bet kurioje kitoje valstybėje narėje įsisteigusios integracijos į darbo rinką socialinės įmonės, kurios veikia aprūpinimo maistu ir gėrimais sektoriuje ir kurių bent 30 proc. darbuotojų yra neįgalieji arba nepalankioje padėtyje esantys darbuotojai.

Šis konkursas išsiskyrė perkančiosios organizacijos iniciatyva išskaidyti sutartį į pirkimo dalis, siekiant išvengti sunkumų dėl to, kad šie du savivaldybės padaliniai naudojami skirtingais finansavimo šaltiniais (skirtinga trukmė, skirtingos mokėjimo procedūros ir pan.). Šios dvi pirkimo dalys buvo apibrėžtos taip:

- 1 pirkimo dalis – Korfu muzikos mokyklai skirtos aprūpinimo maistu ir gėrimais paslaugos nuo sutarties pasirašymo datos iki 2018 m. gruodžio 31 d. arba vėlesnės datos, jei dar liktų produktų (ir kol produktai bus išsekvoti);
- 2 pirkimo dalis – aprūpinimo maistu ir gėrimais paslaugos, kuriomis naudojamos teikiant maisto daavinius moterims ir vaikams, apgyvendintiems smurto namuose aukoms skirtame savivaldybės hostelyje, laikotarpiu nuo sutarties pasirašymo datos iki bendrai finansuojamo projekto užbaigimo datos – 2018 m. lapkričio 30 d.

Perkančioji organizacija skelbime apie pirkimą nurodė, kad pasiūlymus galima teikti dėl vienos arba abiejų pirkimo dalių.

Per pirkimo etapą buvo pateiktas tik vienas pasiūlymas. Konkurso dalyvis buvo *KoiSPE Corfu New Horizons* – vietos socialinė įmonė, skatinanti su psichosocialinėmis problemomis susiduriančių žmonių integraciją į darbo

rinką ir aktyviai veikianti aprūpinimo maistu ir gėrimais sektoriuje. Tai, kad nebuvo pateikta daugiau pasiūlymų, galima susieti su perkamų paslaugų (šviežio maisto daivinių) pobūdžiu ir geografine Korfu salos padėtimi, nes kitur įsisteigusios įmonės būtų turėjusios kasdien pervežti šviežio maisto daivinius laivu iš žemyninės dalies (ir tai būtų užtrukę bent 1,5 valandos).

Sutartis buvo skirta vieninteliam konkurso dalyviui *KoiSPE Corfu New Horizons*. Paslaugų teikėjas vykdė paslaugas kompetentingai ir pagal sutartį.

Socialinės politikos tikslas ir (arba) pamatinis standartas

Socialinės politikos tikslas buvo pagerinti integracijos į darbo rinką įmonių galimybes dalyvauti vietos viešųjų pirkimų rinkoje, naudojantis vienu rezervuotu konkursu, apimančiu pirkimo poreikius daugiau nei viename savivaldybės padalinyje, neatsižvelgiant į skirtingus jų finansavimo šaltinius.

Patikra

Integracijos į darbo rinką paskirties ir reikiamos procentinės nepalankioje padėtyje esančių darbuotojų dalies patikra vyksta ir viešojo pirkimo etapu, ir sutarties vykdymo metu. Perkančioji organizacija reikalavo, kad konkurso dalyviai (o vėliau – paslaugų teikėjas) pateiktų susijusius kompetentingų valdžios institucijų išduotus pažymėjimus. Graikijoje šiuos pažymėjimus išduoda Darbo ir socialinių reikalų ministerijos Socialinio verslumo registras ir (konkrečiai įmonei *KoiSPE*) – Sveikatos ministerijos Psichikos sveikatos direktoratas.

Sutartis buvo vykdyta sėkmingai: 1 pirkimo dalis – iki 2018 m. gruodžio mėn. pabaigos, o 2 pirkimo dalis – iki 2018 m. lapkričio mėn. pabaigos.

Sutarties vertė

Bendra abiejų pirkimo dalių sutarties vertė buvo 177,653 EUR be PVM. 1 pirkimo dalies vertė buvo 113,243 EUR, o 2 pirkimo dalies – 64,410 EUR.

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 20 straipsnis (dėl rezervuotų sutarčių) ir 46 straipsnis (dėl sutarčių skaidymo į pirkimo dalis)
- Šie straipsniai į nacionalinę teisę buvo perkelti Graikijos viešojo pirkimo įstatymo Nr. 4412/2016 20 ir 59 straipsniais

Dalyviai

- Perkančioji organizacija – Korfu savivaldybė.
- Paslaugų teikėjas, su kuriuo sudaryta sutartis – Korfu įsisteigusi socialinė įmonė *KoiSPE Corfu New Horizons*, kurios teisinė forma yra *KoiSPE* (ribotos atsakomybės socialinis kooperatyvas), o specializacija – su psichosocialinėmis problemomis susiduriančių žmonių integracija į darbo rinką.
- Padedantieji subjektai: kad būtų galima atsižvelgti į sudėtingumą dėl skirtingų sutarties finansavimo šaltinių, techninę pagalbą savivaldybei teikė ir ją konsultavo nepriklausoma Graikijos viešųjų pirkimų institucija EAADHSY (atsakinga už nacionalinių perkančiųjų organizacijų auditą ir gairių joms teikimą) ir Jonijos salų regionas (atsakingas už NSKP regioninių veiksmų programų valdymą per savo specialią regioninę vadovaujančiąją instituciją). Savo teigiamu požiūriu ir bendradarbiavimu jie padėjo užtikrinti šių pastangų sėkmę.

Socialinis poveikis

Konkursą laimėjusi įmonė *KoiSPE Corfu New Horizons* turi 234 narius (psichikos sveikatos specialistus ir su psichosocialinėmis problemomis susiduriančius žmones) ir vykdo plataus masto verslo veiklą, pvz., aprūpinimo maistu ir gėrimais, valymo, maisto gamybos ir perdirbimo, stovėjimo aikštelių valdymo ir atvirųjų erdvių

priežiūros. Joje dirba 85 asmenys, iš kurių 60 turi psichikos ir elgesio sutrikimų. Todėl procentinė neįgaliųjų dalis yra didesnė nei 70 proc. ir viršija konkurso dokumentuose nurodytą mažiausią 30 proc. dalį.

Socialinis šio konkretaus kvietimo poreikis nebuvo įvertintas. Tačiau *KoiSPE Corfu New Horizons* (užsakiusi išorės vertinimą, kurį atliko nepriklausomi psichiatrijos ir žmogiškųjų išteklių ekspertai) įvertino, kokį socialinį poveikį per pastaruosius penkerius metus (2014–2018 m.) turėjo jos ekonominė veikla, kurios pusė susijusi su viešųjų sutarčių vykdymu. Remiantis esamais duomenimis, socialinis įmonės *KoiSPE Corfu New Horizons* poveikis joje dirbančių psichikos ir elgesio sutrikimų turinčių žmonių sveikatai ir gerovei, yra šis:

- labai sumažėjo atkritimo atvejų (35 proc.);
- labai pagerėjo komunikacijos rodikliai darbe (25 proc.);
- sumažėjo poreikis naudotis psichikos sveikatos paslaugomis;
- profesinė ir socialinė įtrauktis;
- pagerėjo streso valdymas;
- pagerėjo mokymosi įgūdžiai;
- teikiama didelė su pajamomis susijusi parama.

Apskritai vykdydama ekonominę veiklą įmonė *KoiSPE Corfu New Horizons* taip pat prisidėjo prie salos vietos ekonominės bei socialinės plėtros ir užtikrino šią naudą:

- didino bendruomenės informuotumą;
- skatino vietos socialinio verslumo tvarumą;
- plėtojo gerąją praktiką, kurią galima taikyti kitoms pažeidžiamoms gyventojų grupėms;
- sumažino vietos sveikatos ir socialinės gerovės pasistemių paslaugų poreikį.

Kita nauda

- Ši atvejį gali plačiai atkartoti kitos Graikijos ir kitų šalių perkančiosios organizacijos, įgyvendinančios NSKP projektus, ypač regioniniu lygmeniu.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

Šis atvejis parodė ryžtingas mažos vietos valdžios institucijos pastangas įgyvendinti sudėtingesnį rezervuotų konkursų modelį. Pagrindinę įgytą patirtį galima apibendrinti taip:

- socialinius pirkimus galima sėkmingai taikyti net esant sudėtingiems sutarties biudžeto finansavimo šaltiniams;
- sutarties skaidymas į pirkimo dalis yra pažangus metodas, kurį galima taikyti ne tik siekiant palengvinti socialinių įmonių galimybes patekti į viešųjų sutarčių rinką, bet ir siekiant užtikrinti lankstumą sudėtingais pirkimų atvejais;
- kadangi tokiais atvejais pagrindinis uždavinys yra užtikrinti, kad visos finansuojant sutarties biudžetą dalyvaujančios šalys sutartų dėl vieno rezervuoto konkurso rengimo, nepaisant skirtingų finansavimo mechanizmų, raktas į sėkmę yra tvirtas perkančiosios organizacijos ir kompetentingos NSKP vadovaujančiosios institucijos bendradarbiavimas. Taip pat labai svarbios gali būti nacionalinių pirkimų auditorių suteikiamos galios.

Svarbiausias būsimas uždavinys yra didinti vietos perkančiųjų organizacijų ir regioninių NSKP vadovujančiųjų institucijų informuotumą apie supaprastintą socialinių pirkimų skatinimą, sudarant su ES lėšomis bendrai finansuojamais projektais susijusias viešąsias sutartis.

Kontaktiniai duomenys

Athanasios Papavlassopoulos, įmonės *KoiSPE Corfu New Horizons* generalinis direktorius,
thanassios@yahoo.gr ir koi-spekerk@yahoo.gr

22. Įtraukimui į darbo rinką rezervuotos sutartys siekiant įvairių tvarumo tikslų

Būsena – galutinė versija.

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Federalinė socialinės integracijos, kovos su skurdu, socialinės ekonomikos ir federalinės miestų politikos viešojo planavimo tarnyba (angl. PPS SI), BELGIJA (<https://www.mi-is.be>).

Produkto arba paslaugos sektorius – maistas ir aprūpinimas maistu bei gėrimais.

Įvadas / pirkimo tikslai

PPS SI – tai Belgijos federalinė viešoji agentūra, kuriai pavesta užtikrinti orų skurstančiųjų gyvenimą, projektuojant, įgyvendinant, vertinant įtraukią socialinės integracijos politiką ir imantis dėl jos tolesnių veiksmų. Šiuo atžvilgiu agentūrai PPS SI taip pat tenka užduotis vadovauti Belgijoje įgyvendinamai Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo (EPLSAF) veiksmų programai, pagal kurią teikiama su maistu susijusi pagalba nepritekliuje gyvenantiems žmonėms. PPS SI, kaip nacionalinė EPLSAF vadovaujanti institucija, perka visus maisto produktus, kurie nemokamai išdalijami žemiau skurdo ribos gyvenantiems žmonėms.

Šiuo konkrečiu atveju perkančioji organizacija siekė trijų tikslų:

1. užtikrinti sveikus ir maistingus produktus labiausiai skurstantiems Belgijos gyventojams;
2. prisidėti prie maisto atliekų prevencijos, reikalaujant kaip žaliavas panaudoti neparduotą daržovių perteklių, ir
3. pagerinti nepalankioje padėtyje esančių darbuotojų įtraukimą į darbo rinką, rezervuojant sutarčių skyrimo procesą įtraukties į darbo rinką socialinėms įmonėms.

Dalykas

Sriubos iš daržovių pertekliaus ruošimas, pakavimas ir vežimas į iš anksto nustatytas laikymo vietas. Sriuba yra vienas iš maisto produktų, nemokamai platinamų labiausiai skurstantiems gyventojams pagal Belgijos nacionalinę EPLSAF programą.

Pirkimo etapas ir kriterijai

2018 m. PPS SI pradėjo pirkimo procesą kaip konkurso procedūrą su derybomis, rezervuotą globojamoms darbo grupėms ir ekonominės veiklos vykdytojams, kurių pagrindinis tikslas yra socialinė ir profesinė neįgaliųjų ir nepalankioje padėtyje esančių asmenų integracija. Sutarties vertė nesiekė ES ribos. Naudodamiesi šia procedūra pasiūlymų teikėjai galėjo pritaikyti savo pasiūlymus prie perkančiosios organizacijos lūkesčių ir, jei kaina viršytų turimą biudžetą, dėl jos derėtis.

Kvietimas buvo apibrėžtas objektyviai. Teikti pasiūlymus buvo pakviestos visų tipų integracijos į darbo rinką socialinės įmonės, kurios yra įsisteigusios Belgijoje ir atitinka 1999 m. kovo 26 d. įstatymo (jis susijęs su 1998 m. Belgijos užimtumo veiksmų planu) 59 straipsnyje nustatytą įtraukties į socialinę ekonomiką kriterijų arba kurios yra įsisteigusios kurioje nors kitoje valstybėje narėje arba prie Sutarties dėl viešųjų pirkimų (SVP) prisijungusioje šalyje ir atitinka lygiavertį kriterijų pagal atitinkamus nacionalinės teisės aktus.

Atsižvelgdama į šio konkretaus pirkimo sudėtingumą ir novatoriškumą, perkančioji organizacija prieš pasiūlymų pateikimo terminą galimiems pasiūlymų teikėjams surengė informacinę sesiją.

Sutartis buvo skirta atsižvelgiant į ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą, atitinkantį geriausią kainos ir kokybės santykį, remiantis dviem kriterijais:

1. pasiūlytą galutinio produkto vieneto kainą (70 proc. viso įvertinimo);
2. pasiūlyto sutarties vykdymo metodo aprašymą (30 proc. viso įvertinimo), įskaitant 3 pakriterijus:
 - pasiūlyto daržovių pertekliaus tiekimo šaltinio patikimumą;
 - pasiūlyto sriubos ruošimo proceso patikimumą ir
 - pasiūlyto produkto pristatymo į perkančiosios organizacijos nurodytas laikymo vietas tvarkaraščio patikimumą.

Pirkimo etapu buvo gautas tik vienas pasiūlymas iš kelių socialinių įmonių konsorciumo, kuriam galiausiai ir buvo skirta sutartis. Tai, kad nebuvo pateikta daugiau pasiūlymų, galima susieti su labai griežtu paslaugoms taikytų techninių specifikacijų pobūdžiu (griežtomis techninėmis maisto produktų specifikacijomis, griežtais pristatymo terminais, pristatymą šaltoje aplinkoje ir pan.), kurios viršijo kitų socialinių įmonių sektoriaus veiklos vykdytojų pajėgumus.

Konkursą laimėjęs konsorciumas kompetentingai ir pagal sutartį teikė paslaugas nuo 2018 m. spalio mėn. iki 2019 m. liepos mėn.

Socialinės politikos tikslas ir (arba) pamatinis standartas

Kvietime pateikti pasiūlymus aiškiai nurodytas šio pirkimo socialinės politikos tikslas buvo vykdyti socialinę ir profesinę neįgaliųjų ir nepalankioje padėtyje esančių žmonių integraciją. Flandrijoje įtraukimo į darbo rinką socialinių įmonių darbuotojai įtraukia į įprastą darbo rinką (nedidelę) psichikos arba fizinę negalią turinčius ir kitus dirbti negalintčius žmones (didelių psichologinių problemų turinčius žmones, įskaitant traumas patyrusius pabėgėlius, reikiamų socialinių įgūdžių neturinčius žmones ir pan.).

Patikra

Prieš skiriant sutartį, buvo tikrinama:

- pasiūlymų teikėjų atitiktis administraciniams reikalavimams (socialinės ekonomikos įmonė, mokumas ir pan.);
- daržovių pertekliaus kilmė;
- gamybos ir pakavimo metodai;
- tiekimo planavimas.

Administracinius reikalavimus tikrino Finansų departamento viešojo pirkimo ekspertai, remdamiesi finansinių bei fiskalinių duomenų bazėse ir pripažintų socialinės ekonomikos įmonių registre saugoma informacija. Kitų trijų elementų patikrinimus atliko EPLSAF vadovaujančioji institucija, remdamasi į pasiūlymą įtrauktais dokumentais.

Sutarties vykdymo metu buvo tikrinama:

- produktų kontrolė;
- pristatymo kokybė.

Produktų ir pristatymo kokybę tikrino EPLSAF vadovaujančioji institucija. Siekdama įvertinti produktų kokybę, ji ėmė mėginius ir pavedė juos ištirti laboratorijoje. Kad įvertintų pristatymo kokybę, ji pristatymo metu atlieka vieną ar kelis patikrinimus vietoje.

Po pristatymo buvo tikrinama lyginant visus pristatymo dokumentus su sąskaitomis faktūromis, siekiant įsitikinti, ar pristatytas visas planuotas produktų kiekis.

Nors sutarties vykdymo socialinio pobūdžio kriterijų nebuvo nustatyta, tarnyba PPS SI nustatė kelis aplinkosauginio veiksmingumo kriterijus, pvz., naudoti perdirbtą popierių ir teikti pirmenybę elektroniam

keitimuisi duomenimis, siekiant riboti popieriaus naudojimą, laikantis EMAS ženklo reikalavimų dėl šios tarnybos veiklos poveikio aplinkai mažinimo.

Sutarties vertė

Visa sutarties vertė siekė 134 500 EUR (be PVM).

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 20 straipsnis dėl rezervuotų sutarčių
- Jis į nacionalinę teisę buvo perkeltas 2016 m. birželio 17 d. Belgijos viešųjų pirkimų įstatymo 15 straipsniu.

Dalyviai

- Perkančioji organizacija – Socialinės integracijos viešojo planavimo tarnyba (PPS SI).
- Paslaugų teikėjas, su kuriuo sudaryta sutartis: susivienijimo *Trabajo Arbeidskansen vzw* vadovaujamas dešimties įtraukties į darbo rinką socialinių įmonių konsorciumas.
- Padedantieji subjektai: Belgijos maisto bankų federacija parėmė procesą priimdama tiekiamus produktus savo patalpose ir toliau paskirstydama juos tarnybos PPS SI EPLSAF organizacijoms partnerėms.

Socialinis poveikis

Šiomis pirmosiomis bandomosiomis pastangomis siekta išsiaiškinti, kaip vieną bendrą pirkimą būtų galima parengti taip, kad būtų galima padėti siekti socialinio, ekonominio ir aplinkosauginio tvarumo tikslų. Perkančioji organizacija tikisi pasinaudoti šia patirtimi, kai kartu su kitomis regionų valdžios institucijomis per kitą 2021–2027 m. programavimo laikotarpį rengs panašius ESF+ projektus.

Rezervuojant sutartį globojamoms darbo grupėms ir užimtumo programoms, buvo padidintas socialinis poveikis, o konkurso procedūra su derybomis buvo naudojama siekiant paskatinti konkurso dalyvius teikti produktus, kuriais būtų galima išvengti maisto atliekų (iš daržovių pertekliaus paruoštą sriubą). Nors oficialus šio proceso vertinimas dar nėra baigtas, svarbiausias poveikis yra šis:

- socialinės įmonės turėjo galimybę išbandyti savo gebėjimus gaminti šviežio maisto gaminius pagal griežtas technines specifikacijas ir investuoti į reikiamą įrangą bei sistemas;
- dešimties socialinių įmonių konsorciumas, su kuriuo buvo sudaryta sutartis, vykdydamas šią sutartį, bendradarbiavo, todėl bus geriau prisitaikęs bendradarbiauti su kitomis socialinėmis įmonėmis ir ateityje konkuruoti dėl viešųjų sutarčių;
- perkančioji organizacija turėjo galimybę užtikrinti tvarius ir sveikus maisto produktus labiausiai skurstantiems žmonėms, taip pat aktyviai panaudoti daržovių perteklių ir išvengti maisto atliekų.

Kita nauda

- Skatindama panaudoti daržovių perteklių sriubai, perkančioji organizacija sumažino maisto atliekų kiekį, o atitinkamai – ir organinių atliekų kiekį, kurį reikėtų perdirbti regioniniuose atliekų tvarkymo įrenginiuose. Taip panaudojant daržovių perteklių, taip pat efektyviai naudojami išteklių ir ekonomiškai valdoma Belgijos įgyvendinama EPLSAF programa.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Ši atvejį gali plačiai atkartoti perkančiosios organizacijos visose kitose ES valstybėse narėse, įgyvendinančiose projektus pagal EPLSAF programą. Rengti panašius pirkimus norintys subjektai turėtų atsižvelgti į toliau pateikiamus patarimus.

- Svarbus sėkmės veiksnys yra socialinių įmonių pajėgumai ir gebėjimas sudaryti konsorciumą. Perkančioji organizacija turėtų ištirti rinkos pajėgumus, siekdama įsitikinti, kad gali gauti konkurencingų pasiūlymų, pagal kuriuos būtų galima tiekti pageidaujamus produktus arba teikti pageidaujamas paslaugas.
- Šiam atvejui būdingi stiprūs novatoriški aspektai, nes juo pagal visoje šalyje įgyvendinamą ES programą vienu metu skatinamas ir socialinis gyvybingumas (socialiniai pirkimai), ir gamtos išteklių gyvybingumas (maisto atliekų prevencija).

Pagrindinę įgytą patirtį galima apibendrinti taip:

- per socialiai atsakingus viešuosius pirkimus perkančiosios organizacijos, kūrybingai derindamos įvairias priemones, gali padėti didinti ir socialinį, ir gamtos išteklių gyvybingumą;
- dėl savo pobūdžio EPLSAF programa, kaip maisto platinimo programa, tinka įgyvendinant tvarumo tikslus maisto atliekų prevencijos srityje.

Iš būsimų uždavinių būtų galima paminėti šiuos:

- remti socialines įmones, siekiant gerinti jų gebėjimus sėkmingai dalyvauti tokiuose pirkimuose;
- gerinti techninius reikalavimus, kad jais būtų palengvinta logistika ir padidintas jos ekonominis veiksmingumas (pvz., riboti laikymo šaldytuvuose poreikius);
- rengti specialius EPLSAF programos ir ESF programų (pvz., vietos ESF iniciatyvų) tarpusavio bendradarbiavimo mechanizmus, siekiant pagerinti su šios rūšies pirkimu susijusių įdarbinimo ir mokymo išlaidų finansavimo šaltinius.

Kontaktiniai duomenys

Tom Anthuenis, už Europos fondų paslaugas atsakingas direktorius (PPS SI), tom.anthuenis@mi-is.be

23. „AQUA Mühle“ ir Feldkircho bei Brégenco miestai bendromis pastangomis teikia socialines maisto paslaugas

Būsena – nustatytas.

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Brégenco miestas (Austrija) ir Feldkircho miestas (Austrija).

Produkto arba paslaugos sektorius – maistas ir aprūpinimas maistu bei gėrimais.

Įvadas / pirkimo tikslas

2017 m. ir 2018 m. dvi Vakarų Austrijos savivaldybės – Brégencas ir Feldkirchas – pasinaudojo pirkimų teisės aktuose nustatytomis galimybėmis skatinti socialinį ir ekologinį tvarumą. Šių dviejų analizuotų konkursų tikslas buvo aprūpinti visas viešąsias mokyklas bei vaikų darželius sveiku maistu ir kartu padėti siekti socialinio tikslo.

Todėl į visų viešųjų mokyklų ir vaikų darželių aprūpinimo maistu ir gėrimais paslaugų viešuosius pirkimus buvo įtraukti ilgalaikių bedarbių ir neįgaliųjų įdarbinimo grindžiami sutarčių skyrimo kriterijai. Abi sutartis laimėjo integracijos į darbo rinką socialinė įmonė *AQUA Mühle*.

Dalykas

Socialinių ir aplinkosaugos aspektų įtraukimas į viešuosius pirkimus, susijusius su viešųjų mokyklų ir darželių aprūpinimu maistu Austrijos Foralbergo žemėje.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Paramos skyrimo kriterijai. Iš viso buvo skirta 100 taškų, remiantis šiais kriterijais:

- kaina (50),
- meniu planavimo kokybė (5),
- formalieji su meniu planavimu susiję kriterijai (20),
- maisto kokybė (10),
- poveikio aplinkai mažinimas (5),
- atsako laikotarpio trumpinimas (5),
- ilgalaikių bedarbių įdarbinimas (2,5),
- neįgaliųjų įdarbinimas (2,5).

Socialinės politikos tikslas ir (arba) pamatinis standartas

Pagrindinis pamatinis standartas buvo 2006 m. Austrijos įstatymas *Bundesvergabegesetz*, pagal kurį leidžiama įtraukti su socialine politika susijusius aspektus ir ekologinius kriterijus (5. Abschnitt, Grundsätze des Vergabeverfahrens, 19 paragrafo 6 dalis; 6. Abschnitt, Die Ausschreibung, 4. Unterabschnitt, Bestimmungen über den Leistungsvertrag, 99 paragrafo 1 dalis).

Socialinis šio pirkimo tikslas buvo nepalankioje padėtyje esančių žmonių įtrauktis integracijos į darbo rinką priemonėmis, siekiant kovoti su ilgalaikiu nedarbu ir tarpusavyje susieti socialinį, ekonominį ir ekologinį tvarumą.

Patikra

Abi sutartys buvo skirtos įmonei *AQUA Mühle*, kaip didžiausią bendrą balą surinkusiam konkurso dalyviui; ji taip pat gavo taškų už ilgalaikių bedarbių ir neįgaliųjų, kaip darbuotojų, įtrauktį.

Dėl neįgaliųjų įdarbinimo įmonė *AQUA Mühle* pateikė viešosios sveikatos draudimo įmonės (*Gebietskrankenkasse*) išduotą darbuotojų neįgalumo patvirtinimą. Dėl ilgalaikių bedarbių konkurso dalyvė kaip įrodymą perkančiajai organizacijai pateikė vidaus dokumentus.

Perkančiajai organizacijai buvo pateikti vidaus rodikliai ir skaičiavimai, susiję su ekologiškų maisto produktų dalimi, ir nurodyti pagrindiniai maisto tiekėjai.

Kol kas šie kriterijai toliau vertinti nebuvo.

Sutarties vertė

Abiejų sutarčių trukmė buvo vieni metai. Brėgenco sutarties vertė buvo apie 300 000 EUR, o Feldkircho – apie 400 000 EUR. Pagal abi jas viešosioms mokykloms buvo tiekama 150 000 maisto davinių per metus.

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 67 straipsnis dėl sutarties skyrimo kriterijų

Dalyviai

- Perkančiosios organizacijos: Brėgenco savivaldybė ir Feldkircho savivaldybė.
- Paslaugų teikėjas, su kuriuo sudaryta sutartis: *AQUA Mühle* – tai puikiai regione įsitvirtinusi integracijos į darbo rinką socialinė įmonė, vykdanči labai įvairią veiklą, įskaitant maisto paslaugas; ji laimėjo abi sutartis. *AQUA Mühle* siūlo mokymą ir darbą ilgalaikiams bedarbiams ir kitoms pažeidžiamoms asmenų grupėms. Ši organizacija turi ilgalaikės su maisto paslaugomis susijusios patirties. Ji teikia aprūpinimo maistu ir gėrimais paslaugas viešojo sektoriaus institucijoms ir privačioms organizacijoms bei asmenims, turi kavinę ir gamina sveikus paruoštus maisto produktus.

Socialinis poveikis

- Įtraukus į šį pirkimą socialinius kriterijus, šioje vietovėje buvo paskatinta ilgalaikių bedarbių ir neįgaliųjų integracija į darbo rinką. Perkančiosios organizacijos galėjo užtikrinti kokybišką maistą savo viešosioms mokykloms ir kartu įgyvendinti socialinius bei aplinkosauginius tikslus.
- Kadangi subjektas, su kuriuo buvo sudaryta sutartis, buvo vietos įmonė, papildoma įdarbinimo pagal pirkimą nauda yra ta, kad sukurta gerovė išlieka bendruomenėje.

Kita nauda

- Sumažinus su mokyklų aprūpinimu maisto daaviniais susijusį pervežimą regione, buvo pasiekta aplinkosauginės naudos, taip pat buvo paskatintas ekologiškesnis maistas.
- Iš esmės šią patirtį galima pritaikyti kitur, nors ne visos integracijos į darbo rinką socialinės įmonės yra tokios didelės, patyrusios ir gali dalyvauti tokiuose kaip šis konkursuose.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Prieš pradėdant vykdyti sutartį, būtų pravartu daugiau bendrauti su perkančiąja organizacija, nes taip galima geriau įvertinti būsimus scenarijus, turinčius įtakos sutarties dalykui. Pavyzdžiui, rangovas mano, kad būtų naudinga palaikyti intensyvesnį perkančiosios organizacijos ir teikėjo dialogą tokiais klausimais kaip galimi sutarties apimties pasikeitimai (pvz., papildomi darželiai).

Kontaktiniai duomenys

Clara Moder, mokslininkė, *arbeit plus* – Austrijos socialinės įmonės, clara.moder@arbeitplus.at

4 SEKTORIUS. Baldai

24. Emilija-Romanija renkasi mažesnę poveikį aplinkai ir socialinę poveikį turinčius baldus

Būsena – galutinė versija.

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – *Intercent-Emilia Romagna*, Italija.

Produkto arba paslaugos sektorius – baldai.

Įvadas ir pirkimo tikslai

Regioninė Emilijos-Romanijos elektroninių prekyviečių plėtros agentūra (*Intercent-ER*) yra pirmaujanti Emilijos-Romanijos regioninės vyriausybės finansuojama regioninė kolektyvinių viešųjų pirkimų institucija.

Nuo savo veiklos pradžios 2006 m. *Intercent-ER* veikia kaip centrinis regioninės viešosios administracijos viešųjų pirkimų skyrius ir valdo elektroninių pirkimų sistemą. Įsitvirtinusi kaip pirmaujanti žaliųjų bei socialinių viešųjų pirkimų ir tvarios praktikos institucija, ji per metinį nacionalinį Italijos tvarytųjų viešųjų pirkimų renginį *Compraverde Forum* dvejus metus iš eilės laimėjo Italijos socialinių viešųjų pirkimų apdovanojimą.

2018 m. buvo pradėta pirkimo procedūra dėl viešosios administracijos biurams skirtų baldų pirkimo. Šios pirkimo procedūros tikslas buvo aprūpinti biurus naujais mažesnio poveikio aplinkai baldais. Be to, pirkimas taip pat apėmė pakeistų baldų utilizavimą, siekiant padovanoti juos labdaros organizacijai, pvz., Raudonajam Kryžiui arba kitai Italijoje arba užsienio šalyje registruotai savanoriško darbo organizacijai.

Dalykas Naujų mažesnę poveikį aplinkai ir socialinę poveikį turinčių baldų pirkimas

Pirkimo etapas ir kriterijai

Pirkimo procesas prasidėjo 2017 m. lapkričio 21 d. skelbimu *Intercent-ER* svetainėje ir *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* portale. Buvo taikoma dviejų etapų procedūra. Atvirojo etapo metu buvo leidžiami du klausimų ir atsakymų raundai; šie klausimai ir atsakymai buvo skaidriai paskelbti svetainėje. Pirkimas buvo suskaidytas į tris dalis, remiantis su medžiagomis susijusiomis ir techninėmis baldų specifikacijomis. Tai buvo padaryta, kad specializuotiems tiekėjams, atsiliepiant į kvietimą, būtų lengviau teikti pasiūlymus. Buvo numatyta, kad sutartis truks 24 mėnesius ir kad, pasibaigus jų galiojimo trukmei, jas bus galima pratęsti dar dvylikai mėnesių. Sutartis buvo skirta remiantis ekonomiškai naudingiausiu pasiūlymu ir atsižvelgiant į pasiūlymų techninę kokybę, aplinkosaugos ir socialinius standartus.

Pirkime dalyvavo septynios įmonės; pirkimų dalys buvo skirtos trimis skirtingoms įmonėms, atitinkamai dėl metalinių baldų, medinių baldų ir kėdžių.

Sutarčių skyrimo kriterijai

Buvo nustatyta tokia sutarčių skyrimo kriterijų vertė:

- išlaidos – 30 proc.;
- techninis pasiūlymas – 70 proc.

Į techninį pasiūlymą buvo įtraukti socialiniai kriterijai, už kuriuos buvo galima gauti 7 iš 70 taškų (10 proc.), kurie pasiskirstė taip:

- 2 taškai už turimą SA 8000 sertifikata arba lygiavertį patvirtinimą, kuriuo kovojama su vaiku, priverstiniu ir diskriminuojamu darbu;

- 2 taškai už turimą BS OHSAS 18001 ženklą arba lygiavertį patvirtinimą dėl saugos ir sveikatos apsaugos;
- 3 taškai už pakartotinį senų baldų naudojimą, patvirtintą į pasiūlymą įtrauktu pareiškimu.

Be to, iki 5 taškų taip pat buvo galima gauti už atitiktį EMAS, ISO 14001 arba *Carbon Footprint* arba lygiaverčiam standartui.

Sutarties įvykdymo sąlygos

Į sutarties sąlygas taip pat buvo įtrauktas sukuriant vertinimo sistemą nustatytas mechanizmas, kuriuo naudojantis galima vertinti ir gerinti tiekimo grandinę sutarties stebėsenos etapu. Taikant šį stebėsenos mechanizmą, remiamasi pasiūlymus pateikusių įmonių pateiktu pareiškimu apie tai, kaip sutarties sąlygos bus vykdomos atsižvelgiant į socialinius konkurso tikslus. Gavę dokumentus, *Intercent-ER* darbuotojai stebi ir tikrina atitiktį, kaip aprašyta toliau patikros skirsnyje. Pasiūlymus teikiančios įmonės raginamos nurodyti savo produktų tiekimo grandinę ir tikrinti atitiktį pasiūlymus teikiančios organizacijos socialines normas, kuriomis užkertamas kelias socialiniam dempingui.

Socialinės politikos tikslas ir (arba) pamatinis standartas

Konkurso procedūros socialinės politikos tikslai buvo du:

- socialinių ženklų ir standartų stiprinimo srityje administracija norėjo užtikrinti tinkamą su regiono valdžios institucija dirbančių įmonių socialinį standartą ir taip visame regione sustiprinti socialinio tvarumo politiką;
- pakartotinio senų baldų naudojimo srityje užsibrėžtu tikslu siekta sukurti tokią aplinką, kurioje būtų galima palaikyti teigiamas viešosios administracijos, privačių įmonių ir ne pelno organizacijų partnerystes.

Per viešojo konkurso procesą remtasi dviem pagrindiniais į sutarčių skyrimo kriterijus įtrauktais pamatiniais socialiniais standartais: SA 8000 ir BS OHSAS 18001:

- SA 8000 yra tarptautinis sertifikavimo standartas, kuriuo organizacijos skatinamos rengti, prižiūrėti ir taikyti socialiai priimtina praktiką darbo vietoje; jis apima vaikų darbo, asociacijų laisvės, diskriminacijos, darbo valandų ir su vadovavimo sistemomis susijusius klausimus, daug dėmesio skiriant darbuotojams.
- BS OHSAS 18001 ženklas susijęs su darbuotojų darbo vietos ir sveikatos vertinimu. Paraiškas dėl BS OHSAS 18001 standarto teikiančios organizacijos turi užtikrinti savo darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos sistemą.

Aplinkosaugos standartai atitiko 2017 m. sausio 11 d. ministerijos dekretą dėl baldų techninių specifikacijų ir energijos taupymo. Pagrindinis šio dekreto tikslas buvo didinti energijos sąnaudas viešojoje administracijoje, atsižvelgiant į 2020 m. Europos tikslus.

Sutarties vertė

Sutarties vertė buvo iš viso 4,1 mln. EUR dvejiems metams; ji buvo suskaidyta taip:

- 1 pirkimo dalis – 1,65 mln. EUR (mediniai baldai);
- 2 pirkimo dalis – 1,05 mln. EUR (metaliniai baldai);
- 3 pirkimo dalis – 1,38 mln. EUR (biuro kėdės).

Patikra

Per pirkimą itin daug dėmesio buvo skiriama tolesnės patikros mechanizmui, kuriuo būtų užtikrinami veiksmingi viešojo konkurso rezultatai. Patikra apėmė šiuos aspektus:

- įmonė, kuriai skiriama sutartis, sutinka su išorės auditais, per kuriuos tikrinama, ar laikomasi būtinausių socialinių standartų;
- Per šešis mėnesius nuo sutarties skyrimo įmonė turėjo pristatyti *Intercent-ER* aiškia ir dokumentais pagrįstą tiekinių produktų tiekimo grandinės viziją;
- visoje tiekimo grandinėje turėjo būti taikoma stebėsenos ir vertinimo sistema, kurios pagrindinis tikslas yra nuolatinis aplinkos ir socialinių standartų gerinimas;
- per dvylika mėnesių nuo sutarties vykdymo pradžios rangovas turėjo pateikti dokumentą dėl taisomųjų veiksmų, kurių imtasi tiekimo grandinėje.

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 67 straipsnis (dėl sutarties skyrimo kriterijų) ir 70 straipsnis (dėl sutarčių įvykdymo sąlygų)
- Italijos 2016 m. balandžio 18 d. įstatyminis dekretas.

Dalyviai

- Perkančiosios organizacijos:
 - Emilijos-Romanijos regionas,
 - *Intercent-ER* – pirkimus koordinuojanti regioninė perkančioji organizacija.
- Pirminių rinkos konsultacijų dalyviai:
 - *Armet s.r.l.*,
 - *Mobilferro s.r.l.*,
 - *Metalplex s.p.a.*,
 - *L.T. Form2 s.r.l.*,
 - *Laezza s.p.a.*,
 - *Moschella sedute s.r.l.*,
 - *SO.C.A.M. Società Cooperativa*.
- Paslaugų teikėjai, su kuriais sudarytos sutartys:
 - dėl 1 pirkimo dalies (mediniai baldai) – *Metalplex s.p.a.*,
 - dėl 2 pirkimo dalies (metaliniai baldai) – *Mobilferro s.r.l.*,
 - dėl 3 pirkimo dalies (biuro kėdės) – *Moschella sedute s.r.l.*

Socialinis poveikis

- Šis pirkimas parodė novatorišką regionų valdžios institucijų požiūrį į socialinių kriterijų įgyvendinimą per viešuosius pirkimus. *Intercent-ER* pamatė tvarios plėtros ir socialinio tvarumo srityje veikiančių subjektų ir NVO susidomėjimą. Kadangi sutartis pradėta vykdyti visai neseniai, šiuo metu dar nenustatyta paskirties organizacija, kuri turėtų gauti panaudotus baldus; tačiau šį procesą stebi *Intercent-ER*.
- Tvarių viešųjų pirkimų praktikos link regionas praėjo eiti 2011 m.; nuo to laiko socialiai atsakingi kriterijai buvo įtraukti į trisdešimt agentūros *Intercent-ER* skirtų sutarčių. Ši iniciatyva laikoma sėkminga. Dabar dauguma pasiūlymus teikiančių įmonių ir konkursų dalyvių, kurie ieško galimybių dalyvauti viešuosiuose pirkimuose, dažniau turi SA 8000 sertifikata; be to, vis daugiau iš jų konkuruoja dėl socialinės atsakomybės ypatybių.

Igyta patirtis ir būsiami uždaviniai

- Agentūra *Intercent-ER* yra pasirengusi toliau naudotis socialiai atsakingais pirkimais, užsibrėždama dar platesnio užmojo tikslus. Vis dėlto administracija pabrėžė, kad, siekiant užtikrinti konkretesnius rezultatus, svarbu platinti priemones tarp regioninių administracijos įstaigų ir įmonių, pirmiausia – rengti mokymus.
- *Intercent-ER* toliau pripažins ir vertins konkursuose dalyvaujančių įmonių socialinę atsakomybę, kaip regiono socialinių įmonių ir išteklių optimizavimo galimybę. Be to, regiono valdžios institucija tikisi toliau įgyvendinti ir tarpusavyje susieti nacionalines ir regionų socialinės integracijos naudojantis viešaisiais pirkimais strategijas ir sukurti socialiai atsakingą rinką tiek pasiūlos, tiek paklausos atžvilgiais. Taigi, socialiniai pirkimai bus labai svarbūs užtikrinant atsakingą paklausą produktų sektoriuose, kurie bus atsparesni pokyčiams; *Intercent-ER* yra įsipareigojusi įtraukti į būsimas sutartis daugiau SAVP išlygų.

Kontaktiniai duomenys

Rossella Galli, Emilijos-Romanijos regionas, rossella.galli@regione.emilia-romagna.it, 051 5273480 (pagrindinis kontaktinis asmuo)

Elisabetta Bonfiglioli, Emilijos-Romanijos regionas, elisabetta.bonfiglioli@regione.emilia-romagna.it, 0515273027 (pagalbinis kontaktinis asmuo)

25. Centralizuotas biuro baldų pirkimas Rumunijos viešosioms institucijoms

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Nacionalinis centralizuotų viešųjų pirkimų biuras (NCVPB), Rumunija.

Produkto arba paslaugos sektorius – baldai.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Šios viešųjų pirkimų procedūros tikslas – valdyti centralizuotą biuro baldų įsigijimą ekonominio efektyvumo sąlygomis ir kartu didinti dalyvaujančių subjektų (perkančiųjų organizacijų ir konkurso dalyvių) informuotumą socialinio aspekto klausimais.

NCVPB, būdama centralizuota viešųjų pirkimų įstaiga, tiria vartotojų (vyriausybės ir viešųjų institucijų) poreikius, susijusius su biuro baldais. Po to NCVPB nusprendžia, kurie produktai bus perkami naudojant centralizuotą sistemą, parengia atrinktų produktų technines specifikacijas ir centralizuotai perka biuro baldus, sudarydamas preliminarinę sutartį su ne mažiau kaip trimis ekonominės veiklos vykdytojais.

NCVPB yra pasirengimo biuro baldų pirkimui etape. Šiame pasirengimo pirkimui etape siekiama nustatyti konkrečius Rumunijos vyriausybės ir viešųjų institucijų poreikius, taip pat patikrinti, ar potencialūs ekonominės veiklos vykdytojai yra suinteresuoti įvykdyti su socialiniu aspektu susijusias procedūros sąlygas. Tikimasi, kad procedūra bus pradėta 2020 m. balandžio mėn.

Dalykas

Biuro baldai.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Pasirengimo pirkimui etapas

Apie pasirengimo pirkimui etapą buvo paskelbta SEAP (Rumunijos elektroninėje viešųjų pirkimų sistemoje) ir jis buvo vykdomas trimis etapais:

1. vykdant atviras konsultacijas¹ buvo pateiktas klausimynas, kurį užpildė 6 ekonominės veiklos vykdytojai;
2. pirkimo dokumentų rengimo etape buvo surengtas pirmasis susitikimas su potencialiais ekonominės veiklos vykdytojais, siekiant informuoti juos apie NCVPB ketinimą pradėti pirkimą taikant socialinius ir aplinkosauginius kriterijus;
3. antrojo susitikimo metu buvo vykdoma rinkos konsultacija su potencialiais konkurso dalyviais, prieš tai išsiaiškinus valdžios institucijų poreikius, siekiant baigti rengti pirkimo dokumentus.

Antrajame susitikime dalyvavo penki ekonominės veiklos vykdytojai. Įvertinus valdžios institucijų poreikius, bus surengtas trečiasis susitikimas.

Vykdant rinkos konsultacijas buvo užduoti šie klausimai:

¹ <http://e-licitatie.ro/pub/notices/mc-notice/view/100059944>; NCVPB kvietimus taip pat išsiuntė 25 ekonominės veiklos vykdytojams, 4 profilio grupėms ir Rumunijos baldų gamintojų asociacijai.

- ar pritariate tam, kad socialinės atsakomybės politika viešųjų pirkimų srityje būtų skatinama nustatant su ja susijusius vertinimo veiksnius? *Potencialūs tiekėjai vieningai atsakė taip;*
- kokią socialinės atsakomybės politiką siūlote taikyti vykdant šią centralizuotą preliminarią sutartį? *Potencialių tiekėjų atsakymai buvo tokie: investuoti į bendruomenę (vykdant socialinius projektus), įtraukti, technologijų naudojimą socialinėms problemoms spręsti, verslo etiką, vartotojų teises, ekonominę ir socialinę teisingumą, aplinkos apsaugą, lygias galimybes ir moralinę neliečiamybę.*

Techninės specifikacijos

Viena iš pirkimo dalių susijusi su reguliuojamo aukščio biuro baldų tiekimu, siekiant užtikrinti, kad visi darbuotojai galėtų naudoti jų poreikius atitinkančią įrangą. Tai, be kita ko, asmenys, kurie turi fizinę negalią ar sutrikimų juosmens srityje ir dirbdami turi stovėti.

Sutarties skyrimo kriterijai

Sutartis buvo skiriama atsižvelgiant į ekonominiu atžvilgiu naudingiausius konkurso pasiūlymus. Nustatomas toks kriterijų lyginamasis svoris:

- kaina – 80 proc.,
- papildoma produkto garantija – 10 proc.,
- siūlomo socialinio projekto vertė – 10 proc.

Vertinant garantiją balai suteikiami kaip nurodyta toliau:

- 0 balų, jei ekonominės veiklos vykdytojas suteikia 3 metų garantiją (minimalus reikalavimas),
- 5 balai, jei suteikiama 4 metų garantija,
- 10 balų, jei suteikiama 5 metų garantija.

Vykdant socialinį projektą baldai bus skiriami socialinėms paslaugoms teikti, pavyzdžiui, specialiųjų mokyklų, vaikų darželių ar pagyvenusių žmonių namų paslaugas. Konkurso dalyviai pirkimo dokumentuose (pranešime apie dalyvavimą, specifikacijoje, preliminariojoje sutartyje ir vėlesnėje sutartyje) bus informuojami apie tai, kad socialinis projektas turėtų būti tiesiogiai susijęs su teikiama produktais, laikantis Direktyvos 2014/24/ES 67 straipsnio. Socialinis projektas turės būti baigtas pirmaisiais sutarties vykdymo metais.

Sutarties įvykdymo sąlygos

Į pirkimo dokumentus įtraukta „Deklaracija dėl aplinkosauginių, socialinių ir darbo sąlygų laikymosi visą sutarties dėl darbų atlikimo galiojimo laikotarpį“.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

Vykdant šią procedūrą socialinės politikos tikslas yra teikti veiksmingas ir įtraukias viešąsias paslaugas, atsižvelgiant į konkrečius naudotojų poreikius. Vienas konkretus tikslas – sudaryti sąlygas naudotis priemonėmis, skirtomis neįgalųjų (priklausomai nuo negalios pobūdžio) darbo vietoms įrengti, pavyzdžiui, atlikti struktūrinius pritaikymus arba įsigyti pritaikytus baldus – yra numatytas Rumunijos nacionalinėje neįgalųjų socialinės įtraukties strategijoje (2014–2020 m.). Šiuo atžvilgiu neįgalieji galės vykdyti individualią veiklą arba dirbti komandoje, jei jie turės tinkamus, jų poreikius atitinkančius baldus. Be to, NCVPB imsis tinkamų priemonių siekdamas užtikrinti, kad vykdydami viešąsias sutartis ekonominės veiklos vykdytojai laikytųsi taikytinų pareigų aplinkos, socialinės ir darbo teisės srityse, nustatytų Sąjungos ir nacionaline teise. Į sutarties dokumentus įtraukta deklaracija parengta pagal Direktyvos 2014/24/ES 18 straipsnį, pagal kurį reikalaujama laikytis taikytinų aplinkos, socialinės ir darbo teisės aktų.

Tikrinimas

Siūlomi socialiniai projektai bus vertinami atsižvelgiant į investuoto kapitalo sumą. Finansinė garantija, kuria užtikrinamas tinkamas vykdymas, grąžinama priklausomai nuo to, ar įvykdytas deklaruotas projektas.

Teikiant pasiūlymą dėl pirkimo dalies, susijusios su reguliuojamo aukščio biuro baldais, konkurso dalyviams taikomi būtiniausi techniniai reikalavimai ir jų neatitinkantys pasiūlymai bus atmesti.

Sutarties vertė

Bendra sutarties vertė dar nenustatyta, tačiau numatoma, kad ji viršys 2019 m. spalio 30 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2019/1828 nustatytą ir *Oficialiajame leidinyje* paskelbtą ribą.

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 18 straipsnio 2 dalis, 40, 42, 67 ir 70 straipsniai.

Dalyviai

Viešuosiuose pirkimuose dalyvauja šie subjektai:

- perkančioji organizacija – NCVPB, veikianti kaip centralizuota viešųjų pirkimų įstaiga;
- naudos gavėjai – naudotojų registre registruotos perkančiosios organizacijos, kurios perduos savo poreikius NCVPB;
- perkančiųjų organizacijų darbuotojai, kurie bus perkamų baldų galutiniai naudotojai;
- ekonominės veiklos vykdytojai, kurie teiks pasiūlymus dalyvauti centralizuotoje procedūroje, ir jų darbuotojai.

NCVPB pirkimą vykdys naudotojų registre registruotų perkančiųjų organizacijų, perdavusių savo poreikius, vardu. Nuo 2020 m. vasario mėn. naudotojų registre užsiregistravę 2 978 naudotojai (remiantis duomenimis, pateiktais http://onac.gov.ro/wp-content/uploads/2019/10/RU_07.10.2019_ONAC.pdf

Atsižvelgiant į tai, kad pirmuosiuose centralizuotuose viešuosiuose pirkimuose, kuriuos vykdant buvo siekiama įsigyti spausdinimui skirtą popierių, dalyvavo 1 153 viešosios institucijos, galima tikėtis, kad centralizuotuose biuro baldų viešuosiuose pirkimuose dalyvaus daugiau kaip 1 000 naudotojų.

Socialinis poveikis

- Skirdama papildomų balų už lėšų skyrimą socialiniams projektams siekiant įgyvendinti socialinį aspektą, NCVPB tikisi dalį konkurso dalyvių pelno nukreipti į socialinius projektus.
- Siekdama skatinti neįgaliųjų ir (arba) netipinio ūgio asmenų įtrauktį į darbo rinką, NCVPB šioms grupėms skyrė konkrečią pirkimo dalį, kad palengvintų jų integraciją darbo vietoje.

Kita nauda

- Kadangi ši procedūra yra pirmasis centralizuotas biuro baldų pirkimas Rumunijoje, tikimasi, kad socialinių kriterijų taikymo poveikis bus labai didelis, nes NCVPB atlikti pirkimai bus laikomi pavyzdžiu kitoms nacionalinėms perkančiosioms organizacijoms.
- Be to, NCVPB atliktos viešųjų pirkimų procedūros pavyzdžiu gali naudotis kiti centralizuoti viešųjų pirkimų padaliniai kitose ES šalyse.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Nėra duomenų, nes procedūra vis dar vykdoma.

Kontaktiniai duomenys

Alin Ion Izvoran, Nacionalinio centralizuotų viešųjų pirkimų biuro direktorius, alin.izvoran@onac.gov.ro,
+40 786 826 901.

5 SEKTORIUS. Sodininkystės paslaugos

26. Bendradarbiavimas su socialiniais kooperatyvais siekiant įtraukios darbo rinkos Toskanoje

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – ESTAR, Italija.

Produkto arba paslaugos sektorius – sodininkystė.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

2017 m. gegužės mėn. perkančioji organizacija ESTAR (Įstatymu Nr. 40/2005 įsteigtas techninės ir administracinės regioninės paramos subjektas) pradėjo atvirą konkursą dėl Toskanos sveikatos priežiūros įstaigoms teiktinų žaliosios zonos priežiūros paslaugų.

Viešųjų pirkimų tikslas buvo sudaryti sąlygas dalyvauti B tipo socialiniams kooperatyvams (toliau – socialiniai kooperatyvai) ir skatinti neįgalųjų ir palankių sąlygų neturinčių asmenų integraciją į darbo rinką, kartu užtikrinant teigiamą poveikį aplinkai. Tai buvo pasiekta:

- sutartį padalijus į pirkimo dalis (aštuonios iš vienuolikos pirkimo dalių buvo rezervuotos socialinėms įmonėms) ir
- įtraukus aplinkosaugos ir socialinius reikalavimus.

Dalykas

Sveikatos priežiūros įstaigų žaliųjų zonų priežiūros paslaugos Toskanos regione, Italijoje.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Sutarties skyrimo kriterijai

Vykdam 1–8 rezervuotų pirkimo dalių pirkimo procedūras buvo taikomi šie sutarties skyrimo kriterijai:

socialiniai kriterijai (iš viso 22 balai):

- veiksmai ir procedūros, susijusius su darbuotoju, kurie turi būti integruoti į darbo rinką, atranka ir įdarbinimu – 4 balai
- darbo organizavimo metodai – 7 balai,
- paramos darbuotojams paslaugų teikimo metu metodika – 7 balai,
- mokymai, įskaitant valandų skaičių ir asmeninio lygmens tikslus, – 4 balai,;

aplinkosauginiai kriterijai (iš viso 40 balų):

- metodų, kuriuos taikant išvengiama būtinybės naudoti pesticidus (augalų apsaugos produktus), naudojimas – 12 balų,
- drėkinimo metodų ir vandens suvartojimą mažinančių technologijų naudojimas – 2 balai,
- vietinių rūšių augalų, tinkamų auginti teritorijoje, atsižvelgiant į jos savybes (t. y. klimatą, laistymo poreikius ir endemines ligas), sodinimas – 5 balai,
- komposto naudojimas tręšiant – 8 balai,
- perdirbtų talpyklų arba vynuojimo medžiagos naudojimas arba pakartotinis jų naudojimas – 5 balai,

- Europos ekologinius kriterijus atitinkančių produktų naudojimas – 8 balai.

Sutarties įvykdymo sąlygos

Į kiekvienos iš aštuonių pirkimo dalių sutartis įtrauktos socialinės ir aplinkosauginės sąlygos, kurias socialiniai kooperatyvai turi įgyvendinti. Taikant socialines sąlygas reikalaujama, kad socialiniai kooperatyvai, su kuriais sudarytos sutartys:

- skatintų pastovių darbo vietų kūrimą pagal sutartį dirbantiems darbuotojams, įsipareigodami jiems pasiūlyti darbo sutartį visam konkurso sutarties galiojimo laikotarpiui, t. y. 72 mėnesiams, ir
- įsipareigotų visam sutarties galiojimo laikotarpiui įdarbinti darbuotojus, anksčiau pagal darbo sutartį teikusius tas pačias paslaugas sveikatos agentūrų patalpose, darbuotojus, priklausančius palankių sąlygų neturinčių darbuotojų kategorijoms arba neįgalius darbuotojus (darbo vietos apsaugos sąlyga); rangovas gali įdarbinti toms pačioms kategorijoms priklausančius naujus darbuotojus, kad įvykdytų įsipareigojimą sutartyje nurodytoms paslaugoms teikti skirti ne mažiau kaip 30 proc. įdarbintos darbo jėgos.

Be to, taikant aplinkosaugines sąlygas reikalaujama, kad socialiniai kooperatyvai, su kuriais sudarytos sutartys, rinktųsi metodus, priemones ir produktus, kuriuos taikant nenaudojamas per didelis vandens ar tam tikrų pesticidų kiekis, ir, jei galima, naudotų perdirbtas ir pakartotinai naudojamas medžiagas.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

- Suteikti integracijos į darbo rinką galimybių neįgaliems ar palankių sąlygų neturintiems asmenims.
- Skatinti socialinių kooperatyvų dalyvavimą viešųjų pirkimų rinkose.
- Užtikrinti, kad socialiniuose kooperatyvuose dirbantiems asmenims būtų taikomi deramo darbo standartai.

Tikrinimas

Stebėseną vykdo Toskanos regiono sveikatos agentūros ir ESTAR (centrinė perkančioji organizacija). Sveikatos agentūros, remdamosi joms taikomais teisės aktais, nustato stebėsenos tvarkaraštį ir būdus. Siekdama užtikrinti, kad būtų visiškai įvykdyti sutartiniai įsipareigojimai, ESTAR gali vykdyti sveikatos agentūrų atliekamų tikrinimų *ad hoc* stebėseną, pavyzdžiui, tikrinimus vietoje ir tikrinamuosius vizitus. Šios *ad hoc* patikros gali būti susijusios su techninėse specifikacijose nustatytais prievolėmis, taip pat su į rangovo techninį pasiūlymą įtrauktomis paslaugomis, kurias vertino perkančioji organizacija.

Sutarties vertė

Visų vienuolikos pirkimo dalių bendra sutarčių vertė – 40 mln. EUR, o iš jų aštuonioms rezervuotoms pirkimo dalims skirta apie 24 mln. EUR (trukmė – 72 mėnesiai).

Kiekvienai pirkimo daliai skiriama suma:

- 1 pirkimo dalis – 3 110 000 EUR,
- 2 pirkimo dalis – 6 000 000 EUR,
- 3 pirkimo dalis – 3 400 000 EUR,
- 4 pirkimo dalis – 810 000 EUR,
- 5 pirkimo dalis – 1 910 000 EUR,
- 6 pirkimo dalis – 625 000 EUR,
- 7 pirkimo dalis – 3 610 000 EUR,
- 8 pirkimo dalis – 4 685 000 EUR.

Priemonė

Ši praktika grindžiama penkerių metų trukmės susitarimo memorandumu, 2017 m. balandžio 10 d. pasirašytu Toskanos regiono, ESTAR, *Confcooperative Toscana, Federsolidarit , Legacoopsociali, Lega Coop Toscana* ir Bendrosios Italijos kooperatyvų asociacijos (AGCI), kuriuo siekiama skatinti viešųjų institucijų ir socialinių kooperatyvų ryšius. Memorandume nurodyta, kad perkančiosios organizacijos įsipareigoja taikyti tokias priemones, kaip socialiniams kooperatyvams rezervuotos sutartys, pirkimuose, kurių vertė viršija nustatytą ribą arba jos nesiekia, ir pirkimo padalijimas į pirkimo dalis, kad būtų užtikrinamas MVĮ dalyvavimas.

Toskanos regionas 2018 m. spalio 31 d. parengė Regioninį įstatymą Nr. 58 „Socialinio bendradarbiavimo Toskanoje normos“, o šio įstatymo rengimo pagrindas buvo šis susitarimo memorandumas. Pagal šį naują įstatymą Toskanos regione taikomi novatoriški sprendimai, susiję su palankių sąlygų neturinčių asmenų ir neįgalių asmenų įdarbinimu ir socialinių paslaugų, sveikatos priežiūros ir švietimo paslaugų valdymu.

Dalyviai:

- perkančioji organizacija – ESTAR (centrinė perkančioji organizacija);
- susitarimo memorandumą pasirašę suinteresuotieji subjektai – socialinių kooperatyvų organizacijos;
- socialiniai kooperatyvai, su kuriais pasirašytos sutartis dėl paslaugų teikimo, ir jų darbuotojai.

Socialinis poveikis

- Dėl socialinių kooperatyvų, su kuriais pasirašytos paslaugų teikimo sutartys, dalyvavimo viešuosiuose pirkimuose stiprinama jų veikla ir taip prisidedama prie ekonominės veiklos vykdytojų pajėgumų kūrimo bei užtikrinamas jų vykdomų programų ir projektų tvarumas. Atsižvelgiant į tai, kaip Italijoje veikia socialiniai kooperatyvai ir į jų atliekamo darbo pobūdį, dėl to taip pat sudaromos sąlygos įgyvendinti nepalankioje padėtyje esančių asmenų integraciją į darbo rinką ir naudotis jų siūlomomis paramos priemonėmis.

Kita nauda

- Dėl aplinkosaugos kriterijų taikymo produktams ir metodams siekiant, kad būtų teikiamos žaliosios paslaugos, mažinamas paslaugų poveikis aplinkai, o jų taikymas taip pat gali būti naudingas darbuotojų sveikatai.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

Nors ši konkreti praktika sėkmingai įgyvendinama, kol kas perkančiųjų organizacijų naudojantis susitarimo memorandumo priemonėmis (t. y. rezervuotomis sutartimis arba pirkimo padalijimu į dalis) parengtų ir paskelbtų kvietimų teikti pasiūlymus skaičius mažesnis nei numatė pasirašiusios šalys, nurodžiusios, kad, remiantis paskelbtais duomenimis, tokių sutarčių pasirašyta nedaug. Todėl tolesnis uždavinys bus paversti regiono politiką konkrečiais veiksmais. Politinės valios, kurios reikia norint įgyvendinti socialiai atsakingus viešuosius pirkimus, esama, kaip matyti iš 2018 m. susitarimo memorandumo ir Toskanos regiono įstatymo. Tačiau siekiant skatinti perkančiąsias organizacijas (pareigūnus ir direktorius) į savo kvietimus teikti pasiūlymus įtraukti socialinius aspektus ir jas remti juos įtraukiant, iš tikrųjų reikia tikslingiau didinti informuotumą ir rengti mokymus socialiai atsakingų viešųjų pirkimų klausimais.

Kontaktiniai duomenys

Francesco Fragola, *Confcooperative* Toskanos regiono atstovas spaudai, fragola.f@confcooperative.it.

27. Rezervuotų sutarčių taikymas įsigyjant sodininkystės paslaugas Kastilijoje-La Mančioje

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Kastilijos-La Mančos regioninė valdžia, Ispanija.

Produkto arba paslaugos sektorius – sodininkystė.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Departamentas nustatė galimybę pradėti sodininkystės paslaugų pirkimo procedūrą taikant rezervuotas sutartis. Nors nacionaliniais ir regioniniais viešųjų pirkimų teisės aktais skatinama taikyti rezervuotas sutartis kaip priemonę, skirtą dėl įvairių priežasčių nepalankioje padėtyje esančių asmenų profesinei ir socialinei įtraukčiai įgyvendinti, kai kuriais atvejais perkančiosios organizacijos vis dar nenori taikyti tokių procedūrų. Dažniausiai taip yra todėl, kad trūksta žinių apie socialinės ekonomikos subjektus ir jų potencialą reaguoti į valdžios institucijų poreikius.

Todėl vykdant šią procedūrą pasirengimo pirkimui etapas buvo labai svarbus siekiant suprasti rinkos galimybes, užtikrinti, kad sutarties reikalavimai būtų pritaikyti specifiniam integracijos į darbo rinką srityje veikiančių socialinių įmonių pobūdžiui ir jų darbuotojams, ir taip užtikrinti, kad paslauga būtų teikiama sėkmingai.

Ši procedūra taip pat apima socialinius aspektus, susijusius su sutarties vykdymu. Bendra sutarties vertė yra gerokai mažesnė už Direktyvos 2014/24/ES taikymo ribą.

Dalykas

Sodininkystės paslaugos, teiktinos Kastilijos-La Mančos regioninio ekonomikos departamento būstinėje ir Toledo miesto mokymo centre.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Kvietimas pateikti pasiūlymus paskelbtas 2019 m. rugpjūčio 2 d.²

Departamentas siekė vykdyti šią procedūrą integracijos į darbo rinką srityje veikiančioms socialinėms įmonėms rezervuotų sutarčių pagrindu. Departamentas dėjo dideles pastangas, kad tinkamai įvykdytų pasirengimo pirkimui etapą, siekdamas užtikrinti, kad sodininkystės paslaugų teikimo sutarčiai nustatyti reikalavimai atitiktų integracijos į darbo rinką srityje veikiančioms socialinėms įmonėms ir jų darbuotojams būdingas savybes. Šis rinkos tyrimas buvo viena iš pirmųjų departamento patirčių, susijusių su pasirengimo pirkimui etapu.

Įvykdęs pradinį rinkos tyrimo etapą, departamentas toliau nagrinėjo integracijos į darbo rinką srityje veikiančių socialinių įmonių ypatumus, be kita ko, šio tipo ekonominės veiklos vykdytojams taikomą kolektyvinę sutartį.

Į procedūrą įtraukti socialiniai aspektai, taikyti kaip sutarties įvykdymo sąlygos. Sutartyje numatyta prievolė megzti darbo santykius, atitinkančius taikytinos kolektyvinės sutarties nuostatas dėl darbo užmokesčio, mokymo ir socialinės apsaugos prievolių.

Be to, pagal sutarties sąlygas darbo sutartyse numatyta darbo trukmė turėjo būti ne trumpesnė kaip 20 valandų per savaitę. Rangovas turėjo pateikti perkančiajai organizacijai informaciją apie asmenims, pasamdytiems sutarčiai vykdyti, suteiktas darbo sąlygas.

²https://contrataciondelestado.es/wps/wcm/connect/e632650d-197a-4981-95c0-ff6bcf877dc6/DOC_CD2019-843013.html?MOD=AJPERES (ispanų kalba).

Vykdydamas sutartį rangovas taip pat turėjo atsižvelgti į lyčių aspektą (pavyzdžiui, įsipareigoti užtikrinti vienodas sąlygas ir pateikti pagal lytį suskirstytus duomenis). Lyčių aspektas turėjo būti įtrauktas į visus dokumentus, ataskaitas, duomenis ir t. t.; visa skleidžiama medžiaga turėjo būti neutrali lyčių atžvilgiu.

Kokybiniais sutarties skyrimo kriterijais buvo atsižvelgiama į vietinių augalų rūšių, necheminių herbicidų, tvarių augalų apsaugos produktų ir organinių trąšų naudojimą. Šių kriterijų lyginamasis svoris buvo ne didesnis kaip 10 balų (po 2,5 balo už kiekvieną kriterijų), o likę 90 balų buvo skiriami atsižvelgiant tik į kainą.

Jei pasiūlymai buvo įvertinti vienodai, sutartis buvo skiriama atsižvelgiant į šiuos socialinius kriterijus (toliau nurodyta eilės tvarka): a) didžiausią neįgalių ar kitaip socialinę atskirtį patiriančių darbuotojų dalį; jei dalis vienoda, atsižvelgiama į nuolatinių darbuotojų skaičių, b) mažiausią terminuotų darbo sutarčių dalį ir c) didžiausią įdarbintų moterų dalį.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

- Suteikti įsidarbinimo galimybių asmenims, kurie yra nutolę nuo darbo rinkų ir kuriems gresia socialinė atskirtis.
- Skatinti integracijos į darbo rinką srityje veikiančių socialinių įmonių dalyvavimą viešųjų pirkimų rinkose.
- Užtikrinti, kad asmenims, dirbantiems integracijos į darbo rinką srityje veikiančiose socialinėse įmonėse, būtų taikomi tinkamo darbo standartai.

Tikrinimas

Perkančioji organizacija stebi, kaip laikomasi socialinių sąlygų, ir kas ketvirtį apie tai teikia ataskaitas. Šiuo tikslu, kai reikia, ji gali prašyti rangovo pateikti rašytinį pareiškimą.

Rangovas taip pat privalo paskirti asmenį, atsakingą už ryšius su perkančiąja organizacija, ir prižiūrėti, kaip vykdoma sutartis, ypatingą dėmesį skiriant darbuotojų užduočių organizavimui, jų buvimui darbe ar bet kokiems pokyčiams komandoje.

Sutarties vertė

23 747 EUR per 2 metus.

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 20 straipsnis dėl rezervuotų sutarčių.
- Perkelta į Ispanijos teisės aktus (Įstatymas Nr. 9/2017, *disposición adicional 4a*), kuriuos taikant dėl sutarčių konkuruoja tik globojamos darbo grupės, globojamų darbo grupių užimtumo programos ir integracijos į darbo rinką srityje veikiančios socialinės įmonės, kuriose dirba ne mažiau kaip 30 proc. neįgalių ar kitų nepalankioje padėtyje esančių asmenų.

Dalyviai:

- perkančioji organizacija – Kastilijos–La Mančos vyriausybės ekonomikos departamentas;
- paslaugų teikėjai, su kuriais sudarytos sutartys – integracijos į darbo rinką srityje veikiančios socialinės įmonės;
- įmonės, su kuria sudaryta sutartis, darbuotojai – rangovo įdarbinti už sodininkystės paslaugų teikimą atsakingi darbuotojai. Kai sudaroma nauja paslaugų teikimo sutartis, remiantis Direktyva 2001/23/EB, įsipareigojama užtikrinti dabartinių darbuotojų dalyvavimą.

Socialinis poveikis

- Įgyvendinant sutartį sudarytos sąlygos trims visą darbo laiką dirbantiems neįgaliems darbuotojams (dviems darbuotojams turintiems fizinę negalią ir vienam darbuotojui turinčiam intelekto negalią) integruotis į įprastinę viešojo administravimo darbo aplinką.
- Darbuotojai yra visiškai integruoti į departamento darbuotojų komandą, o kiti darbuotojai pripažįsta jų darbo vertę. Paslauga buvo sėkmingai suteikta nesusiduriant su didelėmis problemomis ir visiškai atitinka perkančiosios organizacijos specifikacijas ir lūkesčius.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Patirtis buvo visais atžvilgiais teigiama, todėl departamentas pasidalino išsamia šios procedūros informacija su kitomis perkančiosiomis organizacijomis, kad paskatintų jas ją taikyti. Nors pagal regioninį įstatymą taikoma prievolė rezervuoti ne mažiau kaip 6 proc. sutarčių vertės konkrečioms paslaugoms, kartais perkančiosios organizacijos nenori taikyti tokių procedūrų, nes jos laikomos palyginti naujomis ir todėl nežinomomis.
- Sudarius šią sutartį, bus paskelbtas naujas konkursas taikant tą patį metodą. Šiuo atveju departamentas siekia didinti kokybės kriterijų lyginamąjį svorį taikant sutarties skyrimo kriterijus (vis dar daugiausia atsižvelgiama į kainą). Jis taip pat turi tikslą pasiekti kitas tikslines grupes, pavyzdžiui, užmezgant partnerystes su valstybinėmis užimtumo tarnybomis ir socialinėmis tarnybomis, kurios gali nurodyti atitinkamo profilio integracijos į darbo rinką srityje veikiančias socialines įmones.
- Investavus į pasirengimo pirkimui etapą užtikrinta, kad paslaugos specifikacija ir rinkoje siūlomi rezervuotų sutarčių sprendimai atitiktų vienas kitą.

Kontaktiniai duomenys

María Jesús Hernández García, Kastilijos-La Manšos bendruomenių tarybos Provincijos ekonomikos, verslo ir užimtumo delegacijos provincijos sekretorė,
delegacionprovincialeconomiaempresasyempleoto@jccm.es, +34 925 38 91 79.

28. Rezervuotos sutartys, taikomos kaip priemonė pažeidžiamiausiems asmenims ir aplinkai apsaugoti

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Salamankos savivaldybė (Ispanija).

Produkto arba paslaugos sektorius – sodininkystė.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Salamankos savivaldybė į 2016 m. lapkričio 11 d. susitarimą įtraukė nuostatą dėl skatinimo taikyti rezervuotas sutartis vykdant viešuosius pirkimus. Sudarant [susitarimą](#) buvo tiesiogiai atsižvelgta į Ispanijos teisės aktų nuostatas, kuriose pabrėžiamas esminis rezervuotų sutarčių vaidmuo siekiant gerinti socialinės ekonomikos veikimą. Jame nustatyta, kad minimali vietos išlaidų, skirtų rezervuotoms sutartims, dalis turi sudaryti bent 17,56 proc. Pagal susitarimą rezervuotos sutartys taikomos įsigyjant konkrečių rūšių paslaugas: sodininkystės, kenkėjų kontrolės, valymo, maitinimo, dėvėtų drabužių surinkimo, atliekų surinkimo ir tvarkymo ir naftos perdirbimo paslaugas.

Pagrindinis rezervuotų sutarčių, kurias vykdo integracijos į darbo rinką srityje veikiančios socialinės įmonės, tikslas – teikiant aplinkosaugos paslaugas sukurti individualiems poreikiams pritaikytus integracijos į darbo rinką ir socialinės integracijos būdus, skirtus taikyti asmenims, kuriems gresia socialinė atskirtis. Įgyvendinant abi sutartis tuo pačiu metu siekiama socialinių, aplinkosaugos ir ekonominių tikslų, todėl jos turi teigiamą poveikį savivaldybės socialinei ir užimtumo politikai.

Kvietimas pateikti pasiūlymus *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbtas 2018 m. kovo mėn.

Dalykas

Vietos parkų, žaliųjų erdvių, miesto medžių ir sporto centrų valymo ir priežiūros paslaugos, rezervuotos integracijos į darbo rinką srityje veikiančioms socialinėms įmonėms.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Į sodininkystės paslaugų teikimo sutarties skyrimo kriterijus buvo įtrauktos kelios socialinės nuostatos, kuriomis viršijami reikalavimai, konkrečiai susiję su galimybe sudaryti rezervuotas sutartis.

- Kaina (iki 35 balų)
- Įdarbintų palankių sąlygų neturinčių asmenų dalis viršija reikalaujamą minimalią dalį (iki 10 balų)
- Mažataršių transporto priemonių ir mašinų naudojimas (iki 5 balų)
- Naujų augalų rūšių naudojimas (iki 5 balų)
- Socialiniai kriterijai (15 balų), įskaitant lyčių lygybės plano parengimą (5 balai), priemones, kuriomis sudaromos sąlygos pasiekti profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą (5 balai), ir darbuotojų mokymo programą (5 balai)
- Aplinkosauginiai kriterijai (15 balų), įskaitant išmetamųjų teršalų kontrolės priemones (5 balai), informuotumo didinimo veiksmus (5 balai) arba atliekų tvarkymo organizavimą (5 balai)
- Paslaugų organizavimo kokybė (15 balų)

Konkursą laimėjo integracijos į darbo rinką srityje veikianti socialinė įmonė *La Encina*. *La Encina* Salamankoje veikia nuo 2000 m., kai ji buvo įsteigta vietos lygmeniu veikiančios *Caritas* organizacijos (Katalikų bažnyčios organizacija, teikianti socialinę pagalbą).

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

- Mažinti skurdo ir socialinės atskirties lygį skatinant kurti įtraukias darbo rinkas.
- Tenkinti pažeidžiamiausių asmenų grupių poreikius, kad jie galėtų dalyvauti darbo rinkose.
- Tobulinti ir stiprinti aktyvią įtraukties politiką intervencinėms priemonėms, kurias įgyvendinant naudojamos pilietinės visuomenės organizacijų patirtimi, įgyta bendradarbiaujant su tikslinėmis grupėmis, taikant holistinį požiūrį.

Tikrinimas

Sutarties skyrimo etape buvo tikrinama, ar atitinkama sutarties skyrimo reikalavimus. Po to savivaldybė visą sutarties vykdymo laikotarpį stebi, kaip vykdomi socialiniai ir techniniai reikalavimai. Rangovas taip pat privalo pateikti metinę veiklos ataskaitą.

Sutarties vertė

2 177 403,48 EUR per 4 metus (galimas sutarties pratęsimas dar dvejiems metams).

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 20 straipsnis (dėl rezervuotų sutarčių) ir 67 straipsnis (dėl sutarčių skyrimo kriterijų).
- Galimybę taikyti rezervuotas sutartis Salamankos savivaldybė pirmą kartą įtraukė į 2016 m. susitarimą. Salamankos savivaldybės įsipareigojimas vykdyti socialiai atsakingus viešuosius pirkimus taip pat pabrėžiamas 2018 m. gruodžio mėn. priimtame naujame vietos įstatyme (*Instrucción*), kuriuo raginama socialinius kriterijus integruoti į visas sutarčių sudarymo procedūras. Šiais socialiniais kriterijais visų pirma turėtų būti skatinama gerinti užimtumo kokybę, didinti asmenų, kurie yra nutolę nuo darbo rinkų³ (įskaitant neįgaliuosius), įsidarbinimo galimybes, skatinti lygybę, prieinamumą, aplinkos tvarumą, sąžiningą prekybą ir didesnę skaidrumą visuose sutarčių sudarymo procedūrų etapuose.

Dalyviai:

- perkančioji organizacija – Salamankos savivaldybė;
- paslaugų teikėjai, su kuriais sudarytos sutartys – integracijos į darbo rinką srityje veikiančios socialinės įmonės;

³ Palankių sąlygų neturintys asmenys, kuriems gali būti taikomos įdarbinimo sąlygos, tai taip pat: a) minimalių pajamų gavėjai arba namų ūkių, gaunančių minimalias pajamas, nariai, b) asmenys, kurie neatitinka minimalių pajamų išmokų gavimo reikalavimų dėl gyvenimo šalyje trukmės, kurios nepakanka, kad galėtų gauti minimalių pajamų išmokas, arba kurie minimalių pajamų išmokas jau yra gavę ilgiausią galimą laikotarpį, c) jauni 18–30 metų amžiaus asmenys, kuriems buvo taikoma vaiko apsauga; jauni vyresni nei 16 metų amžiaus nusikalstamų veikų padarę asmenys ir jaunesni nei 30 metų amžiaus anksčiau nusikalstamų veikų padarę asmenys, d) su piktnaudžiavimu medžiagomis susijusių problemų arba kitokių priklausomybių turintys besigydantys asmenys, e) nusikalstamų veikų padarę arba anksčiau nusikalstamų veikų padarę asmenys, turintys teisę dirbti, f) ilgalaikiai bedarbiai, g) moterys, nukentėjusios nuo smurto lyties pagrindu, ir h) benamiai, kuriems teikiamos paramos paslaugos.

- pagalbą įtraukiant socialines sąlygas teikia valstybinės užimtumo ir socialinės tarnybos;
- naudos gavėjai – darbuotojai, kuriuos vietos lygmeniu veikiančios valstybinės užimtumo ir socialinės tarnybos nukreipė į organizaciją *La Encina*, arba darbuotojai, kurie naudojami vietos lygmeniu veikiančios organizacijos *Caritas* teikiamais prie individualių poreikių pritaikytais įtraukties būdais.

Socialinis poveikis

- Taikant rezervuotas sutartis, kuriomis sudaromos socialinės įtraukties ir sanglaudos sąlygos, socialinę atskirtį patiriantiems asmenims sukurta naujų užimtumo galimybių.
- Miesto gaunama socialinė ir ekonominė grąža didesnė, nes sudaromos sąlygos veikti vietos lygmeniu veikiantiems socialinės ekonomikos subjektams, siekiantiems socialinio tikslo dalyvauti veikloje, kuria skatinamas tvarus vystymasis vietos lygmeniu.
- Gaunami rezultatai yra teigiami tiek vietos bendruomenei, tiek darbuotojams, kuriems suteikiamos galimybės gauti pajamų, dėl kurių gerėja jų gyvenimo kokybė.
- Kuriamą aplinkos atžvilgiu tvari praktika.

Kita nauda

- Įgyvendinant partnerystę su pilietinės visuomenės organizacijomis gali būti prisidedama prie valstybinių užimtumo ir socialinių paslaugų tvarumo.
- Padidėjo ne pelno subjektų galimybės dalyvauti viešuosiuose pirkimuose, todėl socialinės paskirties įmonėms, kurios savo veikloje daugiausia dėmesio skiria žmonėms, suteikiama daugiau erdvės veikti.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Nuo 2000 m. perkančioji organizacija ir socialinė ekonomika bendradarbiauja *ad hoc* susitarimų pagrindu. Tačiau įgyvendinant susitarimą dėl rezervuotų sutarčių, Salamankoje gyvenantiems palankių sąlygų neturintiems asmenims dažniau suteikiamos oficialaus darbo galimybės ir plačiau taikomos įsigalėjusios darbo sąlygos.
- Įgyvendinant valdžios institucijų ir pilietinės visuomenės partnerystę gali būti veiksmingai sprendžiami visuomenės uždaviniai. Pagrindinis tokios novatoriškos valdymo struktūros elementas yra veiksmingas žmonių, kuriems gresia socialinė atskirtis, dalyvavimas. Jų nuomonė yra labai svarbi norint suprasti, kokia jų patirtis naudojantis integracijos būdais ir kokių patobulinimų reikia.
- Rezervuotos sutartys yra priemonė, kurią taikant dėl įvairių priežasčių palankių sąlygų neturintiems asmenims, kuriems labai sunku patekti į pagrindines darbo rinkas, sudaromos sąlygos įsidarbinti ir įgyvendinama jų socialinė įtrauktis. Pagrindinės darbuotojų grupės yra išteklių neturintys migrantai, asmenys, turintys problemų, susijusių su narkotikų vartojimu, arba ilgalaikiai bedarbiai.
- Dėl teikiamų ekosisteminių paslaugų integracijos į darbo rinką srityje veikiančios socialinės įmonės galėjo išplėsti savo specializaciją savo veikloje taikydamos tvaresnius metodus. Pavyzdžiui, *La Encina* nebenaudoja herbicidų ar cheminių produktų augalų sveikatai užtikrinti ir nuo šiol naudoja mažai teršalų išmetančias mašinas.

Kontaktiniai duomenys

Ana Fe Félix Iglesias, organizacijos *La Encina Servicios Integrados* vadovė, laencina_ei@infonegocio.com, 923193149.

6 SEKTORIUS. Sveikatos priežiūra

29. Paslaugos ŽIV užsikrėtusiems žmonėms, gyvenantiems Ukrainoje

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – nacionalinis Visuomenės sveikatos centras, Ukraina.

Produkto arba paslaugos sektorius – sveikatos priežiūra.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Pastaraisiais metais Ukrainoje buvo vykdomos viešųjų pirkimų teisinės ir techninės sistemos reformos, be kita ko, sukuriant gerai žinomą platformą [ProZorro](#). Pirmiausia buvo siekiama padidinti skaidrumą ir sumažinti korupcijos galimybes, kartu didinant įmonių pasitikėjimą ir taip skatinant didesnę konkurenciją viešųjų pirkimų srityje. Remiantis ES ir Ukrainos [asociacijos susitarimu](#), viešųjų pirkimų teisės aktai palaipsniui derinami su ES viešųjų pirkimų direktyvomis. 2020 m. balandžio mėn. įsigalios naujas viešųjų pirkimų įstatymas, į kurį įtrauktos kelios naujos nuostatos, susijusios su socialiai atsakingais viešaisiais pirkimais.

Vienas iš socialinių iššūkių, su kuriais susiduriama Ukrainoje, yra sveikatos priežiūros paslaugų teikimas 240 000 žmonių, užsikrėtusių ŽIV. Nors padaryta pažanga mažinant su AIDS susijusių mirčių ir naujų ŽIV infekcijų skaičių, 2018 m. apie savo būklę žinojo mažiau nei pusė ŽIV užsikrėtusių žmonių ir tik 35 proc. gydėsi. 2019 m. Ukrainos nacionalinis [Visuomenės sveikatos centras](#) perėmė atsakomybę už paslaugų, skirtų ŽIV užsikrėtusiems asmenims, pirkimą; anksčiau šias paslaugas teikė tarptautinės humanitarinės organizacijos. Tai [platesnio Ukrainos sveikatos priežiūros sistemos reformų rinkinio](#) dalis, įskaitant centrinės vaistų pirkimo įstaigos įsteigimą. NVO „100 % Life“ – didžiausia į pacientus orientuota organizacija Ukrainoje – taip pat atlieka svarbų vaidmenį remiant su ŽIV susijusių paslaugų teikimą visoje šalyje ir platesniame regione.

Dalykas

Priežiūros ir paramos paslaugos ŽIV užsikrėtusiems asmenims.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Reikalingų paslaugų teikimo rinka Ukrainoje gana ribota, todėl 2019 m. buvo atšaukti keli konkursai. Visuomenės sveikatos centras nusprendė skirti atskiras sutartis, kad ŽIV užsikrėtusiems pacientams visuose regionuose būtų teikiamos visos paramos paslaugos. Į kvalifikacinius (atrankos) kriterijus, kurių pagrindu skiriamos sutartys, įtraukti šie reikalavimai:

- ankstesnės patirties vykdant panašias sutartis įrodymai. Panaši sutartis suprantama kaip paslaugų sutartis, labdaros pagrindu teikiama pagalba, dotacija, subdotacija ar kitas susitarimas, kuriuo patvirtinama bent dvejų metų patirtis teikiant tokias paslaugas kaip ŽIV prevencija ir gydymas, parama teikiant priežiūros paslaugas ir socialinė apsauga, teikiamos grupėse, kuriose kyla didesnė užsikrėtimo ŽIV rizika, ir ŽIV užsikrėtusiems asmenims;
- atitinkamą kvalifikaciją, žinių ir patirties turintys darbuotojai, be kita ko, bent vienas darbuotojas, kurio kvalifikacija socialinio darbo, socialinės pedagogikos, medicinos, visuomenės sveikatos ar psichologijos srityje yra aukštesnio lygio, ir mažiausiai penki darbuotojai, baigę specializuotus mokymo kursus ŽIV ar kitomis lėtinėmis ligomis sergančių asmenų priežiūros srityje.

Techninėse specifikacijose apibrėžiama, kokios paramos ir priežiūros paslaugos teiktinos, įskaitant:

- gauti informuoto dalyvio sutikimą;
- įvertinti dalyvių sveikatos priežiūros poreikius;

- rengti individualius paramos planus, be kita ko, vykdant struktūrines temines sesijas, kuriose dėmesys sutelkiamas į konkrečius kiekvieno dalyvio poreikius ir užtikrinama galimybė gauti socialinę paramą, kad būtų pagerinta jų gyvenimo ir sveikatos kokybė;
- užtikrinti aktyvų nukreipimą (įskaitant nukreipimą į medicinos įstaigas, žalos mažinimo programas, narkomanijos gydymo įstaigas ir t. t.);

didinti dalyvių motyvaciją ir sąmoningumą, susijusį su rūpinimusi savo sveikata, įskaitant dalijimąsi informacija apie tai, kad yra užsikrėtę ŽIV, su giminaičiais ir draugais bei saugų elgesį.

Teikdami pirmiau nurodytas paslaugas, paslaugų teikėjai privalo:

- pritaikyti paslaugų teikimo laiką ir vietą prie paslaugų gavėjų poreikių;
- suteikti informacijos apie diagnozę ir gydymo kryptis nuo momento, kai klientas gauna teigiamą greito ŽIV testo rezultatą;
- kurti klientų, įskaitant turinčius sudėtingų poreikių, motyvavimo metodus;
- taikyti vidaus stebėsenos sistemą ir paskirti atskirą (-us) specialistą (-us), atsakingą (-us) už jos įgyvendinimą;
- užtikrinti galimybes tiesioginiams paslaugų teikėjams nuolatos naudotis mokymo sistema.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

2013 m. UNAIDS nustatė [90–90–90 pasaulinės pažangos ŽIV gydymo srityje tikslus](#) iki 2020 m.:

- 90 proc. ŽIV užsikrėtusių žmonių žino apie tai, kad yra užsikrėtę ŽIV,
- 90 proc. žmonių, kurie žino, kad yra užsikrėtę ŽIV, kreipsis dėl gydymo ir
- 90 proc. gydomų pacientų bus sumažinta viruso koncentracija.

Ukrainos vyriausybė ir parlamentas priėmė įvairių įstatymų, dekretų ir sprendimų dėl ŽIV ir tuberkuliozės gydymo, kuriuos galima rasti [čia](#). Jais nustatoma pagrindinė teisinė, organizacinė ir finansinė valdžios institucijų, kurios yra tiesiogiai atsakingos už su ŽIV / AIDS susijusią padėtį Ukrainoje, veiklos sistema.

Tikrinimas

Įrodymai dėl anksčiau įvykdytų panašių sutarčių; atitinkamų darbuotojų gyvenimo aprašymai; projekto planas.

Sutarties vertė

Kiekvienos iš dešimties sutarčių numatoma vertė svyruoja nuo 250 000 UAH (10 000 EUR) iki 10,9 mln. UAH (405 000 EUR). Sutartys skiriamos dėl paslaugų teikimo šiuose Ukrainos regionuose:

- Dnipropetrovsko,
- Donecko,
- Užkarpatės,
- Zaporizės,
- Poltavos,
- Sumų,
- Chersono,
- Čerkasų,
- Vynycios,
- Voluinės.

Priemonė

Ukrainos teisėje nėra numatytas paprastesnio režimo, taikytino įsigyjant socialines, sveikatos priežiūros ir kitas konkrečias paslaugas, atitikmuo, t. y. šioms paslaugoms taikomos tos pačios taisyklės kaip ir kitoms viešojo pirkimo sutartims. Pagal 2016 m. viešųjų pirkimų įstatymą naudoti kitas procedūras nei atviro konkurso procedūra ir taikyti kitus sutarties sudarymo kriterijus nei kaina, buvo galima tik ypatingais atvejais. 2020 m. į viešųjų pirkimų įstatymą įtraukiamos kelios naujos nuostatos:

- galimybė sutartis, kurių vertė yra mažesnė nei nustatyta, rezervuoti įmonėms, įdarbinančioms neįgaliuosius;
- privalomai taikomas reikalavimas neleisti konkurse dalyvauti asmenims, teistiems už vaikų darbą ar prekybą žmonėmis;
- privalomai taikomas reikalavimas neleisti konkurse dalyvauti asmenims, kurie yra nesumokėję mokesčių ar socialinio draudimo įmokų, išskyrus atvejus, kai su atitinkamu mokesčių administratoriumi buvo sudarytas susitarimas;
- galimybė vykdyti ribotą konkursą (kartu su atviuru konkursu ir konkurenciniu dialogu, kurį galima taikyti pagal 2016 m. viešųjų pirkimų įstatymą);
- reikalavimas, kad į visų viešųjų pirkimų, kurių rezultatai skirti naudoti fiziniams asmenims, technines specifikacijas būtų įtraukti kriterijai, susiję su prieinamumu neįgaliesiems arba prieinamumu visiems;
- galimybė vertinti gyvavimo ciklo sąnaudas;
- nustatytos taisyklės, taikomos tuo atveju, kai siūloma neįprastai maža kaina.

Leidžiama taikyti su išlaidomis nesusijusius (kokybinius) sutarties skyrimo kriterijus, tačiau jie negali viršyti 30 proc. visų skiriamų balų, išskyrus kai vykdomi konkurenciniai dialogai, kurių atveju tokia riba netaikoma. Reikėtų pažymėti, kad didžioji dauguma sutarčių Ukrainoje sudaromos mažiausios kainos pagrindu, o pasiūlymui, kuriuo siūloma mažiausia kaina, nustatyti naudojamas elektroninis aukcionas. Remiantis 2020 m. viešųjų pirkimų įstatymu, perkant su ŽIV susijusias paslaugas bus galima taikyti daugiau kokybinių metodų.

Dalyviai:

- perkančioji organizacija – Ukrainos nacionalinis Visuomenės sveikatos centras (atsakingas už paslaugų pirkimą);
- „100 % Life“ (pacientams paramą teikianti ir jiems atstovaujanti organizacija);
- Ukrainos sveikatos apsaugos ministerija (vykdo Visuomenės sveikatos centro priežiūrą);
- Platforma *ProZorro* (skirta konkursų skelbimui ir dalyvavimui juose).

Socialinis poveikis

- Užtikrinant didesnį ŽIV užsikrėtusių žmonių informuotumą ir daugiau jų nukreipiant gydytis bus padedama mažinti naujų infekcijų skaičių, kartu gerinant užsikrėtusiųjų ir jų šeimų gyvenimo kokybę. Bendradarbiavimas su kvalifikuotomis ir patyrusiomis organizacijomis, įskaitant NVO, ir dėmesys pacientų įtraukimui į jų priežiūrą yra laikomi svarbiausiais veiksniais, lemiančiais šių sutarčių sėkmingą įvykdymą.

Kita nauda

- Skaidrios sutarčių skyrimo procedūros, įskaitant procedūras, susijusias su sveikatos priežiūros paslaugų ir vaistų pirkimu, Ukrainos visuomenei yra labai naudingos. Naudojant platformą *ProZorro* padidėjo skaidrumas ir konkurencija viešųjų pirkimų srityje ir apskaičiuota, kad dėl to pavyko

sutaupyti 10 proc. viešųjų išlaidų, kurios gali būti nukreiptos socialiniams poreikiams tenkinti. Piliečiai ir įmonės gali matyti, kaip leidžiamos viešosios lėšos, todėl didinamas pasitikėjimas valstybinėmis paslaugomis.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Kad būtų užtikrinamas geras rezultatas, vykdant konkursą dėl su ŽIV susijusių paramos paslaugų reikia suprasti rinką ir taikyti tikslinius kriterijus.
- Reikalavimai, susiję su ankstesne patirtimi ir darbuotojų kvalifikacija, turi būti proporcingi, kad konkurse galėtų dalyvauti įvairios organizacijos, įskaitant NVO ir socialines įmones.
- Techninėse specifikacijose taip pat turėtų būti nurodyti pageidaujami paslaugų rezultatai, tačiau jie neturėtų būti pernelyg ribojantys.

Kontaktiniai duomenys

Artem Kremen, nacionalinis Visuomenės sveikatos centras, a.kremen@phc.org.ua.

30. Atsakingai vykdomas apsauginių pirštinių, naudojamų teikiant sveikatos priežiūros paslaugas, pirkimas Suomijoje

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Tamperės miestas (*Tuomi Logistiikka Oy*), Suomija.

Produkto arba paslaugos sektorius – sveikatos priežiūra.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Apsauginių pirštinių, naudojamų teikiant sveikatos priežiūros paslaugas, gamybos metodai neatsiejami nuo problemų, susijusių su darbuotojų teisėmis ir sveikata, darbo valandomis ir darbo sąlygomis. Šias problemas nurodė „Finnwatch“, nevyriausybinė organizacija, kuri daugiausia dėmesio skiria įmonių socialinei atsakomybei pasauliniu mastu, taip pat kitos organizacijos. Apsauginių pirštinių gamyba, naudojimas ir šalinimas taip pat kelia įvairių aplinkosaugos problemų, pvz., anksčiau teikiant sveikatos priežiūros paslaugas būdavo naudojamos iš PVC pagamintos vinilo pirštinės. Dėl medžiagos, iš kurios pirštinės būdavo gaminamos, jas šalinti būdavo sudėtinga. PVC atliekų tvarkymas yra labai problemiškas dėl jose esančio chloro kiekio. Vinilo pirštines dėvintys asmenys taip pat susiduria su cheminių medžiagų poveikiu ir daugeliui jų dėl to kyla odos problemų.

Todėl Tamperės miestas (*Tuomi Logistiikka Oy*) pradėjo apsauginių pirštinių, naudojamų teikiant sveikatos priežiūros paslaugas, pirkimo procedūrą, kurią vykdant tiekėjams buvo taikomas reikalavimas naudoti atsakingus gamybos metodus. Savivaldybė į procedūrą taip pat įtraukė aplinkosaugos aspektus, atsižvelgdama ne tik į apsauginių pirštinių įsigijimo kainą, bet ir į jų gyvavimo ciklo sąnaudas.

Dalykas

Apsauginių pirštinių, naudojamų teikiant sveikatos priežiūros paslaugas, įsigijimas Tamperės mieste.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Remdamasi Direktyvos 2014/24/ES 18 straipsnio 2 dalimi ir 42 straipsniu, Savivaldybė į pirkimo dokumentus įtraukė su gamybos metodais susijusius reikalavimus.

Su apsauginių pirštinių gamyba susijusioje pasaulinėje vertės grandinėje dalyvaujantys tiekėjai ir (arba) gamintojai turėjo laikytis TDO deklaracijos dėl pagrindinių principų ir teisių darbe nuostatų. Reikalavimai buvo taikomi kaip sutarties įvykdymo sąlygos. Į gyvavimo ciklo sąnaudas taip pat buvo atsižvelgta kaip į sutarties skyrimo kriterijų.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

Vykdydamas šį viešąjį pirkimą Tamperės miestas siekia skatinti pasaulinę atsakomybę, darbuotojų ir aplinkos gerovę bei teisingesnę ekonomiką. Todėl šiuo viešuoju pirkimu buvo siekiama sutaupyti išlaidų, užtikrinti aplinkos kokybę ir atsižvelgti į socialinius aspektus. Miestas taip pat norėjo, kad produktų pasirinkimas būtų praktiškesnis; nors pagal ankstesnes sutartis buvo galima naudoti beveik dešimties tipų apsaugines pirštines, dabar miestas siekė, kad būtų siūlomos tik vieno tipo apsauginės pirštinės.

Tikrinimas

Prie pasiūlymų turėjo būti pridėtas Suomijos užimtumo ministerijos parengtas įsivertinimo klausimynas, susijęs su socialiniais ir etiniais aspektais. Šiais klausimais siekta paaiškinti socialinę atsakomybę, kai gamyba vykdoma rizikos šalyse. Šie klausimai buvo susiję su pagal sutartį tiekiamų prekių, neatsižvelgiant į tai, ar jos pagamintos tiekėjo, ar subtiekėjo, gamybos sąlygomis. Šio viešojo pirkimo dalyviai užpildė klausimyną ir jų taip pat buvo paprašyta pateikti tvarumo ataskaitą arba panašų pareiškimą, kad būtų galima ištirti, kaip jie

taiko TDO deklaraciją. Viso susitarimo galiojimo laikotarpio metu Tamperės miestas atlieka kasmetinę įmonės socialinės atsakomybės įgyvendinimo kontrolę.

Sutarties vertė

Nuo 2016 m. sausio mėn. iki 2016 m. spalio mėn. apsauginių pirštinių pirkimo sutarties vertė buvo apie 300 000 EUR.

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 42 straipsnis (techninės specifikacijos) ir 18 straipsnio 2 dalis (pirkimų principai – aplinkos, socialinės ir darbo teisės srityse taikytinų pareigų laikymasis).
- Suomijos viešųjų pirkimų ir koncesijų įstatyme nustatyta, kad perkančiosios organizacijos turi stengtis organizuoti savo pirkimus taip, kad juos būtų galima vykdyti ekonomiškiausiu, kokybiškiausiu ir sistemingiausiu būdu, taikant esamas konkurencijos sąlygas ir atsižvelgiant į aplinkos ir socialinius aspektus.

Dalyviai:

- perkančioji organizacija – Tamperės miestas;
- tiekėjas – *Abena Finland Oy*;
- galutiniai pirštinių naudotojai – asmenys, dirbantys visuomenės sveikatos priežiūros srityje, ir jų prižiūrimi pacientai.

Socialinis poveikis

Daugiausia dėmesio skiriant gyvavimo ciklo sąnaudoms, vietoje vinilo pirštinių buvo įsigytos nitrilo pirštinės. Nitrilo pirštinių pradinė vieneto kaina didesnė, tačiau, jei atsižvelgiama į gyvavimo ciklo sąnaudas, bendrai pigiau yra įsigyti didesnę kiekį nitrilo pirštinių. Taip sumažinamos ir logistikos išlaidos. Todėl išlaidos yra apie 100 000 EUR mažesnės, palyginti su ankstesne apsauginių pirštinių pirkimo sutartimi. Tamperės miestas taip pat mažina savo viešųjų pirkimų poveikį aplinkai, kartu rūpindamasis darbuotojų teisėmis ir darbo sąlygomis.

Apibendrinant:

- atsižvelgiant į gyvavimo ciklo sąnaudas, buvo sutaupyta daug išlaidų. Dėl to buvo lengviau išsirinkti produktus, o jų kokybė buvo aukštesnė;
- vykdant šį pirkimą skatinami švaresnių medžiagų naudojimo ciklai, nes šalinant nitrilo pirštines aplinkai kenkiama mažiau nei šalinant vinilo pirštines;
- vykdant šį pirkimą atsižvelgiama į socialinius gamybos grandinės aspektus.

Kita nauda

- Palyginti su latekso pirštinėmis, nitrilo pirštinės suteikia geresnę apsaugą ir jų geresnis mechaninis stiprumas. Jos nesukelia alerginio poveikio ir gali būti šalinamos deginant.
- Logistikos išlaidos yra mažesnės, nes apsauginių pirštinių pirkimas supaprastinamas perkant tik vieno tipo pirštines.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

Tampere's miestas sužinojo, kad galima nusipirkti geresnės kokybės pirštinių patiriant mažesnes sąnaudas, darant mažesnį poveikį aplinkai ir užsiimant tvaresne gamyba.

Kontaktiniai duomenys

Nina Wihlman, produktų kategorijos vadovė įmonėje *Tuomi Logistiikka Oy*,
Nina.wihlman@tuomilogistiikka.fi.

31. Oslo strategija siekiant skatinti ne pelno sveikatos priežiūros ir socialinės rūpybos paslaugų teikėjų dalyvavimą

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Oslo savivaldybė, Norvegija.

Produkto arba paslaugos sektorius – sveikatos priežiūra.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Pagal nusistovėjusias tradicijas sveikatos priežiūros ir socialines paslaugas asmenims, kuriems reikia priežiūros, Osle teikia ir ne pelno organizacijos. Pripažindama ne pelno veiklos vykdytojų visuomeninę vertę, Oslo savivaldybė siekė, kad šios rūšies paslaugų teikėjai turėtų daugiau galimybių patekti į viešųjų pirkimų rinkas ir kad iki 2025 m. bent 25 proc. visų vietų slaugos namuose Osle valdytų ne pelno paslaugų teikėjai.

Nuo 2019 m. birželio mėn. komercinės veiklos vykdytojai slaugos namuose Osle valdo 1 188 vietas, o tai sudaro 29 proc. visų vietų. Ne pelno ekonominės veiklos vykdytojai šiuo metu valdo 746 vietas arba apie 18 proc. visų vietų. Likę 53 proc. vietų yra valdomos viešųjų įstaigų.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

Sveikatos priežiūros ir socialinės rūpybos paslaugų teikimas yra įstatymu nustatyta prievolė, kurią Oslo savivaldybė gali pasirinkti vykdyti pati, kaip tiesioginis paslaugų teikėjas, arba gali sudaryti sutartis su ūkio subjektais, kurie teiktų paslaugas jos vardu. Tokios sutartys turėtų kuo labiau atitikti reikalavimus, kurių savivaldybė laikosi, kai veikia kaip tiesioginis paslaugų teikėjas.

Sveikatos priežiūros ir socialinės rūpybos paslaugų sutartys paprastai yra didelės vertės ir galioja kelerius metus (dažnai iki 10 metų). Labai svarbu, kad tokios paslaugos atitiktų poreikius, kuriuos nustato paslaugų naudotojai ir paslaugų naudotojų grupės. Tai reiškia, kad kaina nebūtinai yra svarbiausias paslaugų vertinimo elementas, ir teikiant paslaugas gali tekti prisitaikyti prie besikeičiančių naudotojų poreikių.

Oslo strategija, kuria siekiama sudaryti geresnes galimybes sveikatos priežiūros ir socialinės rūpybos paslaugų teikėjams dalyvauti ir skatinti juos dalyvauti, yra integruota į platesnį strateginį požiūrį, taikomą Oslo savivaldybės vykdomiems viešiesiems pirkimams (Miesto vyriausybės pasiūlymas Nr. 1104/17). Šios strategijos bendrasis tikslas – supaprastinti viešųjų pirkimų taisykles ir strategiškiau jomis naudotis; ji taikoma nuo 2017 m. sausio mėn., perkėlus Direktyvą 2014/24 į nacionalinę teisę (2016 m. birželio 17 d. Įstatymas Nr. 73 ir 2016 m. rugpjūčio 12 d. Reglamentas Nr. 974 dėl viešųjų pirkimų).

Siekdama, kad 25 proc. vietų valdytų ne pelno paslaugų teikėjai, savivaldybė turi tikslą palaipsniui nutraukti kai kurias šiuo metu su komercinės veiklos vykdytojais sudarytas sutartis ir kartu įgyvendinti priemones, kuriomis siekiama didinti ne pelno subjektų dalyvavimą vietos viešųjų pirkimų rinkoje.

Oslo savivaldybė dėmesį sutelkia į sveikatos priežiūros ir socialinės rūpybos paslaugas, nes šiai veiklai būdingas papildomas socialinis aspektas. Remdamasi šiuo požiūriu, savivaldybė siekia užtikrinti, kad viešųjų išteklių naudojimas visuomeninei veiklai vykdyti būtų naudingas bendruomenei.

Strategijoje numatytos keturios pagrindinės priemonės numatytam tikslui pasiekti. Šios priemonės yra skirtingos ir jomis daromas poveikis viso viešųjų pirkimų ciklo metu.

- **Rezervuotos sutartys.** Įgyvendinant strategiją siekiama kuo labiau padidinti galimybes rezervuotomis sutartimis naudotis ne pelno veiklos vykdytojams, siekiant padidinti jų dalyvavimą teikiant sveikatos priežiūros ir socialinės rūpybos paslaugas. Sutartys, sudarytos taikant rezervuotas sutarties priemonę, negali viršyti trejų metų, kaip nustatyta 77 straipsnyje.

- **Įtraukti aspektus, kurie ypač svarbūs ne pelno veiklos vykdytojams.** Kai dėl sutarčių gali konkuruoti visų rūšių subjektai, taikant strategiją ypatingą dėmesį siekiama skirti kokybės kriterijams, kurie yra techninių specifikacijų, sutarties skyrimo kriterijų, kvalifikacijos reikalavimų, įvykdymo kriterijų arba bendrųjų sutarties sąlygų dalis. Šie aspektai, tai, be kita ko, naudotojų poreikiai, susiję su kokybe, tęstinumu, universalumu, priimtina kainodara, prienamumu ir visapusiškų paslaugų teikimu, ekspertinėmis žinioms ir patirtimi, naudotojų dalyvavimu ir naudotojų neliečiamybės užtikrinimu. Klientui taip pat gali būti svarbūs jo poreikiai, susiję su įvairove, tęstinumu ir naujovėmis. Išteklių sutelkimas naudotojo aplinkoje taip pat yra prioritetas.
- **Įtraukti sutarčių nuostatas, kuriomis užtikrinama piliečiams teikiamų paslaugų kokybė ir geros darbo sąlygos darbuotojams.** Miesto taryba patvirtino Oslo sveikatos ir priežiūros sektoriaus modelį (Miesto tarybos byla Nr. 1006/19). Šiame gerosios patirties kodekse nustatyta prievolė užtikrinti, kad su Oslo miestu sudarytą sutartį daugiausia vykdys nuolatiniai darbuotojai. Tai taikoma ir subrangovams. Sveikatos priežiūros ir socialinės rūpybos sektoriuje daug ne visą darbo laiką dirbančių asmenų – vidutiniškai 2 iš 3 Norvegijos savivaldybių darbuotojų. Dėl ilgų pamainų, slenkančio darbo grafiko ir naktinio darbo sunku užtikrinti reikalavimo dėl darbo visą darbo laiką laikymąsi. Dėl šios priežasties savivaldybė reikalauja, kad darbuotojų, su kuriais sudaromos darbo sutartys, darbo laikas būtų kaip įmanoma panašesnis į visą darbo laiką ir kad siekti šio tikslo būtų bent jau skatinama, kai tik įmanoma. Pagal kodeksą visi darbuotojai, bendraujantys su pacientais ir naudotojais, turi mokėti gerai kalbėti ir rašyti norvegų kalba. Šis reikalavimas bus privalomas, tačiau taikomas atskiroms darbo kategorijoms ir susijęs su darbo vietai priskiriamomis pareigomis. Norvegijos darbo ir socialinės apsaugos administracija yra pagrindinis naujų darbuotojų įdarbinimo šiame sektoriuje kanalas. Miesto taryba taip pat siekia, kad sektorius būtų kuo įtraukesnis darbuotojų, kuriems gali prireikti papildomos paramos ar pagalbos, kad jie galėtų visiškai integruotis į darbo vietą, atžvilgiu.
- **Dialogas su ne pelno subjektais.** Siekdama sustiprinti ne pelno subjektų dalyvavimą sveikatos ir socialinės rūpybos paslaugų sektoriuje, savivaldybė skatins sistemingą dialogą su ne pelno priežiūros paslaugų teikėjais ir jų interesams atstovaujančiomis asociacijomis. Vykdam šį dialogą pirmiausia bus siekiama išsiaiškinti, ko reikia norint teikti aukštos kokybės paslaugas savivaldybei ir bendruomenei, ką jie, kaip paslaugų teikėjai, yra pajėgūs įvykdyti ir kaip pagerinti jų galimybes dalyvauti viešuosiuose pirkimuose. Vykdydama kiekvieną sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų konkursą, savivaldybė pasirengimo pirkimui etape imasi veiksmų, kuriais siekia įvertinti, koku mastu ne pelno organizacijos gali dalyvauti kiekviename konkurse.

Sutarties vertė

Priklausys nuo konkrečių sutarčių, dėl kurių skelbiamas konkursas. Orientacinė informacija: 2018 m. Oslo savivaldybė sveikatos priežiūros, slaugos, priežiūros ir socialinėms paslaugoms išleido daugiau kaip 59 mlrd. NOK (5,9 mlrd. EUR) (Norvegijos statistikos departamentas).

Priemonė

- Direktyvos 2014/22/ES 20, 40, 67, 70 ir 77 straipsniai.
- Oslo strategija siekiant skatinti ne pelno sveikatos priežiūros ir socialinės rūpybos paslaugų teikėjų dalyvavimą.

Dalyviai:

- perkančioji organizacija – Oslo miestas;
- paslaugų teikėjai, su kuriais sudarytos sutartys – ne pelno sveikatos priežiūros ir socialinės rūpybos paslaugų teikėjai;
- pagalbą įtraukiant užimtumo sąlygas teikia Norvegijos darbo ir socialinės apsaugos administracija;

- dialogo dalyviai – paslaugų teikėjų organizacijos ir naudotojų grupės;
- naudotojai – sveikatos priežiūros ir socialinės rūpybos paslaugų gavėjai.

Socialinis poveikis

- Strategija buvo priimta tik 2019 m. spalio mėn., todėl socialinio poveikio kol kas neįmanoma nustatyti arba kiekybiškai įvertinti. Pagrindinis tokios nuostatos tikslas – padidinti ne pelno siekiančių sveikatos priežiūros ir socialinės rūpybos paslaugų teikėjų slaugos namuose valdomų vietų dalį. Iki 2025 m. ne pelno siekiančių subjektų dalį padidindamas iki bent 25 proc., miestas taip pat nori skatinti didinamąjį poveikį, nes daugelis šių veiklos vykdytojų dirba socialinio tikslo pagrindu ir jį siekdami. Todėl miestui sudarius sutartis su ne pelno paslaugų teikėjais, naudos gaus visa bendruomenė.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Šiuo metu vykdomas 2019 m. spalio mėn. priimtą strategiją įgyvendinimo etapas.

Kontaktiniai duomenys

Oslo miesto taryba, Pagyvenusių žmonių, sveikatos ir darbo departamentas,
postmottak@byr.oslo.kommune.no.

7 SEKTORIUS. Socialinės paslaugos

32. Siekiant imigrantų integracijos į darbo rinką išleidžiamos socialinio poveikio obligacijos

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Ekonomikos ir užimtumo ministerija, Suomija.

Produkto arba paslaugos sektorius – socialinės paslaugos.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

2015 m. sparčiai išaugo į Suomiją atvykstančių žmonių skaičius. Reaguodama į šią situaciją Ekonomikos ir užimtumo ministerija ėmėsi veiksmų ir vienas iš jų yra projektas, kurį įgyvendinant siekiama padėti neseniai atvykusiems imigrantams patekti į darbo rinką. Migrantų nedarbo lygis buvo maždaug dvigubai didesnis, palyginti su suomių nedarbo lygiu.

Atlikusi mokslinius tyrimus ir rinkos konsultacijas ministerija nusprendė projektą vykdyti socialinio poveikio obligacijų, kurios yra socialinių rezultatų įsigijimo būdas, kurį taikant privatus partneris teikia finansavimą ir prisiima riziką, susijusią su veiklos rezultatais, pagrindu. Sudarius sutartį dėl socialinio poveikio obligacijų, viešoji įstaiga moka tik tada, kai pasiekiami tam tikri veiklos rezultatai. Šiuo atveju veiklos rodikliai buvo grindžiami mažesniu nedarbo išmokų poreikiu ir didesnėmis mokestinėmis pajamomis, susijusiomis su programos dalyvių užimtumu.

Šis projektas, vadinamas *Koto* socialinio poveikio obligacijų projektu, buvo vienas iš pirmųjų Europoje įgyvendinamų projektų, kurį bendrai finansavo Europos investicijų fondas ir Europos Komisija kartu su daugeliu kitų privačių ir institucinių investuotojų.

Dalykas

2015 m. pabaigoje buvo pradėta viešųjų pirkimų procedūra siekiant paskirti socialinio poveikio obligacijų projekto vadovą. Projekto vadovas atsakingas už, be kita ko, šių užduočių vykdymą:

- įsteigti investicinį fondą;
- siūlyti fondo obligacijas išorės investuotojams, pvz., fondams ir privatiems asmenims;
- rasti instruktorių ir darbo bei organizuoti dalyvių mokymą.

Nustatytas siektinas programos dalyvių skaičius buvo 2 500 dalyvių per trejus metus, o į teiktinas paslaugas įtrauktas švietimas ir su konkrečiu darbu susijęs mokymas. Įsidarbinę dalyviai gauna nuolatinę profesinę ir su kalba bei kultūra susijusią paramą.

Pirkimo etapas ir kriterijai

2015 m. gruodžio mėn. *Oficialiajame leidinyje* paskelbtas išankstinis informacinis skelbimas, kuriame prašoma informacijos apie rinką. Išankstiniame informaciniame skelbime aprašomas ministerijos interesas išleisti socialinio poveikio obligacijas, kad būtų išbandyti nauji švietimo ir užimtumo modeliai, siekiant paspartinti imigrantų įsidarbinimą. Kelios organizacijos atsakė į išankstinį informacinį skelbimą ir buvo surengta informacijos diena, per kurią buvo pateikti dokumentų projektai, o rinkos dalyviai galėjo pateikti pastabas.

2016 m. kovo mėn. buvo paskelbtas skelbimas apie atviro konkurso pagrindu vykdomą pirkimą, kuriame buvo kviečiama teikti pasiūlymus dėl socialinio poveikio obligacijų projekto valdymo. Projekto vadovas atsakingas už, be kita ko, šių užduočių vykdymą:

- parengti ir valdyti projektą;
- organizuoti veiklą, susijusią su migrantų mokymu ir užimtumu, atsižvelgiant į projekto rezultatus ir bendradarbiaujant su paslaugų teikėjais;
- vykdyti stebėseną, teikti tarpines ir galutines ataskaitas.

Sutarties skyrimo kriterijais buvo susitelkiama į projekto planą (60 proc.) ir projekto vadovo darbuotojų patirtį (40 proc.). Paskelbus kvietimą buvo gautas tik vienas pasiūlymas, kurį pateikė *Epicus Oy* (dabar *FIM Vaikuttavuussijoitukset Oy*). Tai atspindi naujovišką projekto pobūdį ir palyginti mažą šioje rinkoje veikiančių įmonių skaičių. Į pasiūlymą kaip subrangovai buvo įtraukti įvairūs paslaugų teikėjai, siekiant švietimo, mokymo ir įdarbinimo paslaugas teikti skirtingose Suomijos vietose.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

Pagrindinis viešųjų pirkimų socialinės politikos tikslas buvo suteikti įsidarbinimo galimybių ir skatinti imigrantų integraciją į Suomijos darbo rinką. Projektas taip pat buvo vertinamas kaip galimybė išbandyti socialinio poveikio obligacijų modelį Suomijoje ir nustatyti galimybes naudoti jį kaip pavyzdį.

Tikrinimas

Projekto vadovo užmokestis nustatomas lyginant surinktus mokesčius su bedarbio pašalpomis, kurių nereikėjo skirti:

- socialinio poveikio obligacijų programos dalyviams ir
- pagal tradicinį modelį integruotai kontrolinei grupei.

Palyginimas bus atliktas pasibaigus sutarties galiojimo laikotarpiui. Jei įgyvendinus projektą vyriausybė sutaupys lėšų, pusę jų gaus projekto vadovas. Be to, projekto vadovas gauna 1 500 EUR mokesčių už kiekvieną dalyvį, kuriam suteikiami ilgesni kaip 70 dienų mokymai.

Sutarties vertė

Numatoma sutarties vertė buvo 8 625 000 EUR. Tačiau bendra sutarties vertė bus nustatyta remiantis sutarties sąlygų vykdymu. Bendra socialinio poveikio obligacijomis finansuojamo investicinio fondo, vertė – 14,2 mln. EUR.

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 40 straipsnis (dėl pirminių rinkos konsultacijų) ir 70 straipsnis (dėl sutarčių įvykdymo sąlygų).

Dalyviai:

- perkančioji institucija – Ekonomikos ir užimtumo ministerija, Suomija;
- strateginiai partneriai: *Hansel* (centrinė perkančioji organizacija); SITRA (Suomijos inovacijų fondas).
- projekto vadovas – *Epicus Oy*;
- kiti investuotojai – Europos investicijų fondas;
- paslaugų teikėjai;

programos dalyviai.

Socialinis poveikis

- Iš iki šiol pasiektų rezultatų matyti, kad apie 50 proc. *Koto* socialinio poveikio obligacijų projekto dalyvių rado darbą todėl šiuo atžvilgiu jiems sekasi gerokai geriau nei kontrolinei grupei.
- Programos dalyviai mokosi kalbos ir yra įdarbinami. Jiems taip pat suteikiamos asmeninės konsultuojamojo ugdymo paslaugos. Mokymas paprastai trunka 3–4 mėnesius.
- Parama taip pat teikiama darbdaviams; kai kurie iš jų neturi imigrantų įdarbinimo patirties.
- Iki 2019 m. pabaigos *Koto* socialinio poveikio obligacijų projekte iš viso dalyvavo 2 211 dalyvių, o 869 asmenys buvo įdarbinti. Šiame projekte siūlomos labai įvairios darbo vietos ir dalyvauja įvairūs darbdaviai, dažniausiai veikiantys maitinimo ir (arba) restoranų sektoriuje, logistikos, valymo ir gamybos sektoriuose. Programos dalyvių demografinis pasiskirstymas yra toks: 63 proc. vyrų ir 37 proc. moterų; iš dalies tai rodo, kad Suomijoje yra daugiau migrantų vyrų.
- Aukštąjį išsilavinimą turintiems dalyviams taip pat buvo pasiūlytas verslo ir verslumo mokymas, įskaitant galimybę dalyvauti [technologijų startuolių programoje](#).

Kita nauda

- Įgyvendindama šią iniciatyvą ministerija nuo 2016 m. sutaupė bent 20 mln. EUR. *Koto* socialinio poveikio obligacijų projekto sėkmė paskatino kitas Suomijos valdžios institucijas naudoti šį modelį, pavyzdžiui, teikiant paslaugas jaunimui.
- Ministerija taip pat nusprendė įsigyti pagal panašų modelį vykdytiną antrą projektą, šį kartą siekdama suteikti su užimtumu susijusią pagalbą ilgalaikiams bedarbiams, kurie nėra migrantai. Projektų pasiūlymai buvo teikiami taikant konkurencinio dialogo procedūrą, o sutartis pradėta vykdyti 2019 m.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Ministerijos Migracijos reikalų direktorė ir projekto komisarė Sonja Hämäläinen sako: „Projektui ir jo sėkmei gyvybiškai svarbus tarpininkas, suprantantis poveikio investicijų sudėtingumą, nes jas vykdyti reikia atsižvelgti į tiek daug dalykų: reikia gauti privačių investicijų, pasirašyti sutartį su nauju projekto vadovu, įvertinti poveikį taikant naujus metodus ir t. t. Nepriklausomas tarpininkas, kuris gali su jumis dalintis idėjomis, yra pagrindinis sėkmės veiksnys.“

Kontaktiniai duomenys

Susanna Piepponen, Ekonomikos reikalų ir užimtumo ministerijos vyresnioji specialistė,
susanna.piepponen@tem.fi.

33. Bendras viešųjų pirkimų, susijusių su viešųjų būstų priežiūros paslaugomis, projektas

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Seulo būsto ir bendruomenių korporacija, Pietų Korėjos Respublika.

Produkto arba paslaugos sektorius – socialinės paslaugos.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Ši iniciatyva – tai bendras Seulo būsto ir bendruomenių korporacijos ir Seulo socialinės ekonomikos centro viešųjų pirkimų, kuriuos vykdant siekiama įsigyti paslaugas, projektas. Iniciatyvos tikslas buvo dvejopas:

- užtikrinti gerą gyvenamąją aplinką nuomojamų viešųjų būstų gyventojams, kurie daugiausia yra mažas pajamas gaunantys namų ūkiai, teikiant kokybiškas priežiūros paslaugas pasitelkus socialinės ekonomikos organizacijas ir įmones;
- socialinėms įmonėms atverti naują rinką, susijusią su dideliu viešųjų butų kompleksu.

Korėjoje teisiškai apibrėžtos keturios socialinės ekonomikos organizacijų ir įmonių kategorijos: socialinės įmonės, kooperatyvai, bendruomeninės įmonės ir savipagalbos įmonės (angl. *self-help enterprises*). Šiuo atveju konsorciumą sudarė kooperatyvas ir socialinė įmonė.

Pasiūlymą dėl viešojo būsto (nuomojamų butų) priežiūros biuro pirmi 2017 m. pateikė Seulo socialinės ekonomikos centras ir kelios socialinės ekonomikos organizacijos ir įmonės, o jį įgyvendino Seulo būsto ir bendruomenių korporacija ir Seulo socialinės ekonomikos centras, remdamiesi socialinės ekonomikos modeliu. Šis integruotas valdymo modelis yra bendruomenės nuosavybė, o jį įgyvendinant suteikiama daugiau galimybių gauti su būstu susijusią socialinę apsaugą.

Jį taikant teikiamos ne tik tradicinės pastatų priežiūros paslaugos (pvz., valymas, apsauga, santechnikos, elektros, liftų priežiūra ir kt.), bet ir bendruomeninės paslaugos butų komplekse (pvz., konsultacijos gyventojams užimtumo klausimais, pagyvenusių žmonių ir vaikų bendruomeninė globa, bendruomeninių erdvių valdymas, kultūriniai renginiai ir t. t.).

Dalykas

Priežiūros ir valdymo paslaugos nuomojamuose viešuosiuose būstuose, taip pat bendruomeninės paslaugos.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Seulo būsto ir bendruomenių korporacija parengė pasiūlymų teikimo procesą ir, siekdama užtikrinti socialinės ekonomikos organizacijų ir įmonių dalyvavimą iniciatyvoje, įtraukė šiuos elementus:

- pirkimo proceso projektą parengti kartu su socialinės ekonomikos sektoriumi:
 - mažinti su kvalifikacija susijusias dalyvavimo kliūtis, siekiant užtikrinti, kad dalyvauti galėtų socialinės ekonomikos organizacijos ir įmonės, kurios yra naujos rinkos dalyvės;
 - taikyti rezervuotos sutarties priemonę socialinės ekonomikos įmonėms;
- konsultuoti socialinės ekonomikos organizacijas ir įmones dėl sertifikato, reikalingo siekiant valdyti tokį kolektyvinį būstą kaip viešųjų butų kompleksą, gavimo.

Vykdamas viešųjų pirkimų procedūrą buvo taikoma priemonė – socialinėms įmonėms rezervuotos sutartys (panašios į nurodytas Direktyvos 2014/24/ES 77 straipsnyje), – pagrįsta Pietų Korėjos [įstatymo dėl sutarčių, kurių viena šalis yra vietos valdžia](#) 9 straipsniu „Pirkimo metodai“ ir [įstatymo dėl socialinių įmonių skatinimo](#) (su pakeitimais, padarytais iki 2013 m. birželio 30 d.) 12 straipsniu „Viešųjų įstaigų vykdomi preferenciniai pirkimai“.

Pasiūlymus galėjo teikti šie ekonominės veiklos vykdytojai (buvo skatinama teikti bendrus pasiūlymus):

- dėl būsto valdymo paslaugos (85 proc. visos sutarties vertės) – būsto valdymo įmonė;
- dėl su būstu susijusių socialinės apsaugos paslaugų (15 proc. visos sutarties vertės) – socialinės apsaugos korporacija arba socialinė įmonė, kaip apibrėžta Socialinių įmonių skatinimo įstatymo 7 ir 8 straipsniuose.

Vertinant pasiūlymus buvo taikomi šie kriterijai:

- įmonės pajėgumas – 80 proc.
(vertinta remiantis įmonės finansine būkle ir įsiskolinimu, ankstesne patirtimi vykdamas projektus, panašius savo dydžiu ir turiniu, reikiamų įgūdžių turinčių techninių darbuotojų skaičiumi, investicijų į mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą procentine dalimi, rizikos valdymo politika ir laiko valdymu),
- konkurencingumas, atsižvelgiant į siūlomas viso projekto išlaidas, – 20 proc.

Seulo būsto ir bendruomenių korporacija pasirinko socialinės ekonomikos organizacijų ir įmonių konsorciumą, sudarytą iš kooperatyvo ir socialinės įmonės, kurios atliko priežiūros paslaugų teikėjo ir socialinių paslaugų teikėjo funkcijas. Inicijatyva pradėta 2017 m. Seulo *Jungrang* rajone esančiame *Sinnae* komplekse, kuriame socialinės ekonomikos organizacijos ir įmonės yra atsakingos už viso komplekso priežiūros biurų valdymą (1 300 namų ūkių).

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

Vykdamas šią procedūrą taikytos socialinės politikos tikslas buvo sudaryti palankesnes sąlygas socialinės ekonomikos organizacijoms dalyvauti konkurse dėl priežiūros paslaugų teikimo nuomojamuose viešuosiuose būstuose. Kitas tikslas buvo kurti darbo vietas butų komplekse, kuriame mažas pajamas gaunančių šeimų koncentracija yra didelė, gyventojams.

Tikrinimas

Perkančioji organizacija patikrino, ar ekonominės veiklos vykdytojai atitiko remiantis nacionaliniais įstatymais nustatytus kriterijus.

Sutarties dėl priežiūros paslaugų biuro valdymo vertė – apie 300 000 EUR, o sutarties dėl darbo vietų kūrimo bendruomenės globos paslaugų sektoriuje vertė – apie 1,1 mln. EUR.

Todėl bendra paslaugų, dėl kurių sudarytos sutartys, dvejų metų (nuo 2015 m. spalio mėn. iki 2017 m. spalio mėn.) vertė buvo 1,4 mln. EUR, nepaisant to, kad pirkimas buvo padalintas į tris sutartis (dvi sutartys dėl priežiūros paslaugų ir viena sutartis dėl bendruomeninės globos paslaugų).

Priemonė

- [įstatymo dėl sutarčių, kurių viena šalis yra vietos valdžia](#), 9 straipsnis „Pirkimo metodai“, kuriuo remiantis leidžiama taikyti rezervuotas sutartis, panašias į tas, kurios taikomos remiantis Direktyvos 2014/24/ES 77 straipsniu.

- [Įstatymo dėl socialinių įmonių skatinimo](#) (su pakeitimais, padarytais iki 2013 m. birželio 30 d.) 12 straipsnis „Viešųjų įstaigų vykdomi preferenciniai pirkimai“.
- Korėja yra PPO Sutarties dėl viešųjų pirkimų šalis ir taikomos priemonės atitinka šios sutarties nuostatas.

Dalyviai:

- projekto vadovas ir perkančioji organizacija – Seulo būsto ir bendruomenių korporacija (savivaldybės korporacija, atsakinga už nuomojamų viešųjų būstų statybą ir valdymą);
- paramą socialinėms įmonėms teikia Seulo socialinės ekonomikos centras;
- konkurso dalyviai – Socialinės ekonomikos organizacijos, įskaitant „Green Environment Korea“, kuri teikė paslaugas;
- naudos gavėjai – butų komplekso gyventojai, kurie įgyvendinant iniciatyvą dalyvavo kaip vartotojai arba kaip paslaugų teikėjo darbuotojai.

Socialinis poveikis

- Šiuo atveju valdžios įstaiga ir socialinės ekonomikos sektorius bendradarbiavo nuo viešųjų pirkimų proceso kūrimo etapo, turėdami bendrą interesą – užtikrinti, kad būtų teikiamos geresnės paslaugos ir kuriama geresnė aplinka viešuosiuose būstuose gyvenantiems asmenims.
- Socialinės ekonomikos organizacijos ir įmonės yra vertinamos dėl savo specializacijos, susijusios su techniniais ir socialiniais aspektais viešojo būsto kūrimo ir priežiūros srityje. Viešoji korporacija padidino konkurso socialinę vertę pakeisdama savo įprastą pirkimo praktiką taip, kad pirkime būtų lengviau dalyvauti socialinės ekonomikos organizacijoms ir įmonėms.
- Paslaugų teikėjas sukūrė darbo vietų nuomojamų viešųjų būstų gyventojams, daugiausia namų ūkiu besirūpinantiems sutuoktiniams / globėjams, galintiems dirbti ne visą darbo laiką, arba bedarbiams.

Kita nauda

- Šis atvejis galėtų būti lengvai naudojamas kaip pavyzdys ir išplėstas įtraukiant kitus viešuosius ir privačius kolektyvinius būstus (didelius butų kompleksus su tūkstančiais namų ūkių), kurie yra labiausiai paplitęs būsto tipas Seulo mieste. Todėl įgyvendinant šį modelį socialinės ekonomikos įmonėms gali būti atverta nauja verslo vykdymo erdvė, suteikiant joms didelių galimybių ir darant socialinį poveikį.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Iš pradžių aprašytą modelį sudarė su gyventojų poreikiais suderintas integruotas įvairių paslaugų (įskaitant pastatų valdymą, priežiūrą ir profesinį mokymą) pasiūlymas, taikomas kaip tam tikras žiedinės ekonomikos modelis viename gyvenamųjų pastatų komplekse. Tačiau už įvairių paslaugų teikimą buvo atsakingi skirtingi paslaugų teikėjai, todėl kartais buvo sunku nuosekliai ir visapusiškai teikti paslaugas.
- Naudojant šį atvejį kaip pavyzdį reikėtų didinti sutarties mastą, o vykdant viešuosius pirkimus turėtų būti siekiama įsigyti labiau integruotų paslaugų. Siekiant užtikrinti stabilesnę paslaugų teikimą, reikėtų pailginti sutarties galiojimo laikotarpį.
- Rekomenduojama taikyti lankstesnes įmonių konsorciumo sudarymo sąlygas.

Kontaktiniai duomenys

Ahreum Kim, Pasaulinio socialinės ekonomikos forumo sekretoriato komandos vadovė, ahreum.kim@gsef-net.org.

Li Yoo, Seulo socialinės ekonomikos centro vyresnioji vadovė, lilyatom@sehub.net.

34. Bendras paslaugos, skirtos nepilnamečių vaikų turinčių tėvų žinioms ir įgūdžiams gerinti, kūrimas ir įgyvendinimas

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Brešos savivaldybė, Italija.

Produkto arba paslaugos sektorius – socialinės paslaugos.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Vykdam šią procedūrą numatoma atrinkti ekonominės veiklos vykdytojus, tinkamus kartu su Brešos savivaldybe dalyvauti procese kuriant paslaugą, skirtą šeimoms su nepilnamečiais vaikais (iki 18 metų). Galutinis paslaugos, kuri bus teikiama vėlesniame etape, tikslas:

- skatinti tinkamą kiekvieno šeimos vaiko vystymąsi ir augimą, puoselėjant šeimos santykius ir apsaugant vaiką ar nepilnametį nuo bet kokių sutrikimų, kurie gali turėti įtakos jų gerovei;
- remti geresnę šeimų įtrauktį į vietos bendruomenes.

Ši paslauga bus skirta nepilnamečių vaikų turinčioms ir Brešos savivaldybėje gyvenančioms šeimoms, kurios pačios ieško šios paslaugos arba privalo ja naudotis teismo sprendimo pagrindu.

Jei perkamos paslaugos standartai tiksliai apibrėžti, savivaldybė gali pradėti standartinę viešųjų pirkimų procedūrą. Tačiau, jei ji nori geriau apibrėžti savo standartus arba įdiegti naujus ir naujoviškus elementus, bendras kūrimo procesas gali būti geras būdas įtraukti ekonominės veiklos vykdytojus ir pasisemti naujų idėjų, kaip kurti ir teikti geresnes paslaugas.

Anksčiau Brešos savivaldybė savo paslaugas vaikams ir jų šeimoms organizavo centralizuotai. 2015 m. jie įgyvendino paslaugų reorganizavimą – buvo įsteigtos penkios teritorinės tarnybos už kurias buvo atsakingi atskiri asmenys. Šiuo kvietimu savivaldybė norėjo pagerinti esamos paslaugos organizavimą teritoriniu lygmeniu, suburdama į bendruomenės darbą orientuotas teritorines ir daugiaprofesines grupes⁴. Bendruomeninio darbo tikslas – užkirsti kelią šeimų patiriamies sunkumams ir marginalizacijai, o kraštutiniais atvejais – apsaugoti vaikus, taip pat visais įmanomais būdais vengti jų atskyrimo nuo šeimų.

Šio konkurso idėja kilo reguliariai vykdam Brešos savivaldybės ir subjektų, dalyvaujančių vykdam Brešos „Piano di Zona“ (Vietos teritorijos planą), dialogą ir jiems reguliariai bendradarbiaujant. Toks planas privalomas pagal Italijos įstatymą Nr. 328/2000, kuriame apibrėžiamos socialinės politikos ir paslaugų planavimo ir reorganizavimo taisyklės. Šis planas yra priemonė, skirta vietos lygmeniu teikiamoms socialinėms paslaugoms programuoti. Jame apibrėžiami prioritetai, strateginiai tikslai, būdai, priemonės ir žmogiškieji ištekliai, būtini integruotai viešųjų paslaugų ir socialinių intervencijų sistemai įgyvendinti.

Dalykas

Bendras paslaugos, skirtos nepilnamečių vaikų turinčių tėvų žinioms ir įgūdžiams gerinti, kūrimas.

⁴ Bendruomenės darbas yra procesas, kurio metu socialiniai darbuotojai ir kiti specialistai padeda žmonėms gerinti santykius su vietos bendruomene, kurioje jie gyvena, ir bendrystę su ja imantis kolektyvinių veiksmų.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Pirmasis procedūros etapas buvo atviras konkursas, kurio tikslas – atrinkti ekonominės veiklos vykdytoją (-us), su kuriuo (-iais) bus kuriama atitinkamos paslaugos bendro kūrimo veikla. Pasiūlymai buvo vertinami remiantis geriausiu kainos ir kokybės santykiu. Iki 80 balų buvo skiriama už projekto kokybę, o ne daugiau kaip 20 balų – už ekonominį pasiūlymą.

Kokybės kriterijai buvo šie:

- paslaugos organizavimas, ne daugiau kaip 40 balų skiriant:
 - už bendrą projekto pasiūlymo sukūrimą (20 balų), ypatingą dėmesį skiriant veiklai, kurios turi imtis kiekvieno profesinio profilio atstovai, ir bendrų paslaugos tikslų ir uždavinių pasiekimui;
 - už intervencijų rengimo, vertinimo ir planavimo bendradarbiaujant su viešąja socialine tarnyba procedūrų ir metodų aprašymą (10 balų);
 - už įvairių profesinių profilių atstovų dalyvavimo teikiant konkrečias jau teikiamas paslaugas (pvz., vykdant pagal Apgyvendinimo specialioje įstaigoje intervencijos programą vykdomą šeimos konsultavimo projektą⁵ arba globos šeimoje projektą) ir naujas teiktinas paslaugas (pvz., švietimo paslaugas savivaldybių vaikų darželiuose) aprašymą (10 balų);
- profesionali komanda, ne daugiau kaip 25 balus skiriant:
 - už darbuotojų, kurie bus įdarbinti teikti bendrai kuriamą paslaugą, skaičių ir kvalifikaciją (nurodant visą darbo laiką ir ne visą darbo laiką dirbančių darbuotojų skaičių, vidutinį darbo stažą, konkrečią papildomą patirtį ir reikalavimuose nurodytą kvalifikaciją šioje srityje) (10 balų);
 - už koordinavimo ir paramos mechanizmus, skirtus skirtingų dalyvaujančių specialistų bendradarbiavimo priemonėms kurti (komandų formavimo stiprinimo metodus, daugiaprofesinių integruotų vertinimų rengimo priemones, konkrečius kiekvieno specialisto veiklos rezultatų tikslus ir pasiektų tarpinių ir galutinių rezultatų nustatymą) (10 balų);
 - už darbuotojams siūlomą mokymo ir techninio tęstinio mokymo planą, išskyrus privalomą mokymą, kurio reikalaujama pagal įstatymus ir kuris siūlomas ekonominiame pasiūlyme (5 balai);
- darbas su bendruomene, ne daugiau kaip 15 balų skiriant:
 - už įvairaus profesinio profilio atstovų bendradarbiavimo su teritorinėje srityje veikiančiomis institucijomis ir subjektais būdų, taip pat bendradarbiavimo palengvinimo priemonių aprašymą (10 balų);
 - už novatoriškus pasiūlymus, susijusius su tėvų žinių ir įgūdžių ugdymu ir stiprinimu (5 balai).

Skirtingų profesinių profilių asmenys su šeimomis dirba kaip nurodyta toliau:

⁵ Apgyvendinimo specialioje įstaigoje intervencijos programa. Programa pradėta įgyvendinti 2010 m., bendradarbiaujant Darbo ir socialinės politikos ministerijai, Paduvos universitetui, 10 Italijos miestų ir socialinėms tarnyboms, veikiančioms nepilnamečių apsaugos srityje. Programa siekiama atnaujinti intervencinę praktiką, kad būtų sumažinta smurto rizika ir su tuo susijęs vaikų atskyrimas nuo jų šeimų. Tai pasiekama nuosekliai apibrėžiant įvairias veiklos sritis, susijusias su tokiose šeimose gyvenančių vaikų poreikiais, atsižvelgiant į tėvų ir pačių vaikų perspektyvą atliekant analizę ir reaguojant į šiuos poreikius.

- psichologas teikia paramą psichologiniu, švietimo, socialiniu ir klinikiu požiūriu;
- pedagogo užduotis – remti tėvų ir vaikų santykius bei santykius šeimoje dirbant šeimos namuose ir dalyvaujant kasdieniame jos gyvenime;
- socialinio darbuotojo užduotis – užtikrinti, kad būtų tenkinami namų ūkių priežiūros ir higienos poreikiai;
- globos šeimoje konsultantas teikia paramą vykdomuose arba vykdytinuose globos šeimoje projektuose;
- etninės kilmės srityje dirbantis klinikinis konsultantas yra atsakingas už šeimos iš kitos šalies ir įvairių susijusių tarnybų bei specialistų vienas kito supratimą, santykių tarp jų kūrimą ir derybas;
- tarpininko kultūros ir kalbos srityje užduotis – palengvinti informacijos apie paslaugas perdavimą šeimoms iš kitų kultūrų nei Italijos;
- paslaugos koordinatorius užtikrina paslaugos kokybę, prižiūri veiklos įgyvendinimą ir susijusius darbuotojus ir stebi paslaugos efektyvumą ir veiksmingumą.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

- Gerinti apibūdintų paslaugų strateginį programavimą ir veiklos planavimą.
- Skatinti bendruomenės darbo plėtojimą penkiose Brešos teritorinėse srityse.
- Stiprinti prevencinį požiūrį į atitinkamas paslaugas siekiant išvengti sunkumų, smurto ar sutrikimų, kurie gali turėti įtakos vaikams ir nepilnamečiams.
- Gerinti šia paslauga besinaudojančių šeimų įtrauktį į vietos bendruomenę ir užkirsti kelią menkam išsilavinimui.

Tikrinimas

Vertindama techninius ir finansinius pajėgumus, perkančioji organizacija tikrino, ar laikomasi reikalavimų, taikomų šiems šešioms profesiniams profiliams: psichologo, pedagogo, socialinio darbuotojo, globos šeimoje konsultanto, etninės kilmės srityje dirbančio klinikinio konsultanto, tarpininko kultūros ir kalbos srityje ir paslaugos koordinatoriaus, analizuodama konkurso dalyvio pasiūlytų specialistų gyvenimo aprašymus.

Sutarties vertė

Metinė paslaugos sutarties vertė yra 600 275 EUR be PVM, o bendra suma už ketverius metus – 2 401 102,10 EUR be PVM. Ši suma turi būti papildyta ištekliais, kuriuos kaip bendrą finansavimą turi skirti pasirinktas (-i) ekonominės veiklos vykdytojas (-ai).

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 74–77 straipsniai dėl paprastesnio režimo perkant socialines ir kitas specialias paslaugas.

- 2017 m. liepos 3 d. Įstatyminio dekreto Nr. 117 (trečiojo sektoriaus kodeksas) 55 straipsnis, kuriame be kitų viešojo administravimo institucijų ir trečiojo sektoriaus subjektų bendradarbiavimo formų apibrėžiama jų bendro paslaugų kūrimo priemonė.
- Italijos įstatymas Nr. 328/2000, kuriame apibrėžiamos socialinės politikos ir paslaugų planavimo ir reorganizavimo taisyklės.

Dalyviai:

- perkančioji organizacija – Brešos savivaldybė;
- Brešos vietos lygmens veiksmų plano įgyvendinimo partneriai: savivaldybės, asociacijos, socialiniai kooperatyvai, *Caritas* (pagalbos, plėtros ir socialines paslaugas teikiančių Romos katalikų organizacijų konfederacija) ir parapijos, kurios aktyviai dalyvauja planuojant ir įgyvendinant socialinę politiką ir teikiant paslaugas vietos lygmeniu.
- paslaugų teikėjas, su kuriuo sudaryta sutartis – trijų socialinių kooperatyvų grupė (šiam kvietime dalyvauti konkurse dalyvavo dvi iš trijų socialinių kooperatyvų sudarytos grupės ir abi pateikė pasiūlymus).
- bendrai sukurtos paslaugos naudotojai – šeimos su nepilnamečiais vaikais (tėvai ir vaikai).

Socialinis poveikis

Veikla pradėta pasibaigus 2019 m. vasarai ir poveikis dar neįvertintas. Pagrindiniai rodikliai bus numatomas vaikų atskyrimo nuo šeimų ir smurto šeimoje prieš moteris atvejų skaičiaus sumažėjimas. Svarbiausias iki šiol pasiektas socialinis poveikis:

- sukūrus šią paslaugą kartu su socialiniais kooperatyvais buvo užtikrintos geresnės kokybės paslaugos, nes buvo atsižvelgiama į socialinių kooperatyvų, kurie šioje srityje turi patirties ir gerai supranta šia paslauga besinaudojančių šeimų aplinkybes, perspektyvas;
- bendrai sukurta paslauga buvo padedama taikyti prevencinį požiūrį vaikų apsaugos tarnybų ir nepilnamečiams bei jų šeimoms skirtų tarnybų veikloje, kartu su kitais savivaldybės vykdomais projektais ir intervencijomis;
- įvairių susijusių subjektų bendradarbiavimas (visų pirma bendradarbiavimas su mokyklomis); sustiprinta parama šeimoms, teikiama padedant kitoms šeimoms;
- sunkumų patiriančioms šeimoms sukurta apsaugos sistema, kuria siekiama užkirsti kelią izoliavimui ir marginalizacijai.

Kita nauda

- Procedūra, kuria siekiama pradėti bendrai kurti paslaugą, jau buvo atkartota Brešoje. Šis kvietimas yra antras su paslaugomis vaikams, nepilnamečiams ir jų šeimoms susijęs kvietimas. Taip pat pradėta procedūra dėl bendro procesų, kuriais siekiama reorganizuoti paslaugas, skirtas kovoti su ypač dideliu skurdu ir socialine atskirtimi, kūrimo. Panašus kvietimas dalyvauti konkurse galėtų būti paskelbtas negalios srityje.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Laikotarpis, kurio reikia siekiant pradėti panašią administracinę bendro paslaugų kūrimo procedūrą, yra 30 proc. ilgesnis, palyginti su laikotarpiu, kurio reikia vykdant standartinę viešųjų pirkimų procedūrą, ir ją vykdant patiriamos susijusios personalo išlaidos, o savivaldybė turi labai gerai organizuoti ir planuoti.
- Prieš pradėdant šį bendro kūrimo procesą buvo būtina, kad įgyvendinant vietos veiksmų planą būtų atliktas preliminarus strateginis planavimas. Planuojant buvo nustatyti su bendru socialinių paslaugų teikimu susiję savivaldybės poreikiai, prioritetai ir ištekliai. Šis planavimas padėjo apibrėžti paslaugos standartus.
- Labai svarbu, kad savivaldybė ir kiti susiję subjektai turėtų kompetentingų darbuotojų, išmanančių bendro kūrimo procesus ir suprantančių socialinę padėtį vietos lygmeniu. Taip pat būtina turėti informatyvių duomenų apie socialinę padėtį.

Kontaktiniai duomenys

Massimo Molgora, už socialinių paslaugų sektorių atsakingas vadovas Žmogiškųjų išteklių ir švietimo skyriuje, MMolgora@comune.brescia.it.

35. Priežiūros paslaugų kūrimui, organizavimui ir teikimui taikomų kokybės standartų dalyvaujamas apibrėžimas ir jų įtraukimas į viešuosius pirkimus

Perkančiosios organizacijos pavadinimas – *Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej*, Gdynė (Gdynės savivaldybės socialinių paslaugų centras), Lenkija.

Produkto arba paslaugos sektorius – socialinės paslaugos.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

2011 ir 2012 m. Gdynės miestas surengė renginį „Gdynės dialogas priežiūros paslaugų kokybės klausimais“. Jo tikslas buvo nustatyti priežiūros paslaugų suinteresuotųjų subjektų poreikius ir lūkesčius ir į juos atsižvelgti, kad būtų pagerinta priežiūros paslaugų kokybė. Tai buvo galimybė surengti plačias diskusijas, kuriose dalyvavo visos suinteresuotosios šalys; dalyvavo daugiau kaip 1 000 žmonių, be kita ko, priežiūros paslaugų gavėjai ir teikėjai. Priežiūros paslaugų gavėjai ir teikėjai susitiko ir grupėse, ir individualiai, o tie, kurie negalėjo dalyvauti nė vienoje iš 18 sesijų, sulaukė vizitų į namus ir ten buvo apklausti. Dalyvių buvo klausiama, kas, jų manymu, yra gera priežiūros paslauga.

Atsakymų pagrindu buvo suformuluoti bendri kokybės kriterijai, gairės ir standartai, kuriuos taikant turėtų būti padedama gerinti priežiūros paslaugų kokybę ir darbo kokybę priežiūros paslaugų sektoriuje.

Tada nustatyti priežiūros paslaugų standartai buvo integruoti į viešųjų pirkimų procedūras. Nustatydamos reikalavimus dėl slaugytojų įdarbinimo (pvz., dėl minimalaus darbo užmokesčio, tinkamos sutarties taikymo ir mokymų fondo, skirto specializuotiems mokymams ir profesiniams kursams, kuriais gerinama priežiūros paslaugų teikimo kvalifikacija ir įgūdžiai, taikymo arba darbdavių indėlio į vietos mokymo fondą), vietos valdžios institucijos siekia pagerinti slaugytojų profesijos įvaizdį ir slaugytojų išsilavinimo lygį. Gdynės dialogo priežiūros paslaugų kokybės klausimais šūkis buvo toks: „*Mes norime matyti. Mes norime girdėti. Mes norime priimti sprendimus kartu.*“

Dalykas

Veiksmingų ir įtraukių priežiūros paslaugų teikimas atsižvelgiant į konkrečius priežiūros paslaugų gavėjų poreikius.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Pasirengimo pirkimui etapas

Pirmasis pasirengimo pirkimui proceso rezultatas buvo „Kokybiškų priežiūros paslaugų chartija“, kurioje apibūdintos pagrindinės vertybės ir pagrindiniai suinteresuotųjų šalių nustatyti kokybės kriterijai, kaip antai: veiksmingumas, geras valdymas, teigiamas požiūris į bendradarbiavimą, informacijos srautas, abipusė pagarba, prieinamumas, atsakomybė, gebėjimas prisitaikyti ir solidarumas.

Specifikacijos

Vykdamas viešųjų pirkimų procedūras į priežiūros paslaugų technines specifikacijas įtraukiami esminiai reikalavimai, nustatyti remiantis konsultacijomis. Naudingiausias pasiūlymas pasirenkamas remiantis šiais sutarties skyrimo kriterijais:

- kaina – 45 proc.,
- sutarčiai vykdyti paskirtų slaugytojų profesinė kvalifikacija ir skaičius – 45 proc.,

slaugytojų darbo sąlygos – 10 proc. *Sutarties vykdymo sąlygos*

Į sutartis įtraukti griežti reikalavimai, kuriais siekiama užtikrinti deramas slaugytojų darbo sąlygas (be kita ko, deramą darbo užmokestį ir darbo laiką) ir saviugdą bei profesinės kvalifikacijos kėlimo galimybę. Pavyzdžiui, iki 2014 m. rangovas turėjo sukurti mokymo fondą, kurio suma sudarytų 1 proc. darbo užmokesčio fondo ir kuris būtų naudojamas specializuotiems slaugytojų mokymams.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

Buvo sukurtas „Gdynės slaugos paslaugų, teikiamų gyvenamojoje vietoje, standartas“, nes Lenkijos šeimos, darbo ir socialinės politikos ministerija vis dar nėra pateikusi rekomendacijų dėl teisinių reikalavimų, taikomų priežiūros paslaugų standartams ar gairėms.

Dokumente aprašoma, kaip organizuoti ir teikti kokybiškas priežiūros paslaugas, atitinkančias vietos suinteresuotųjų subjektų poreikius. Pirmiausia apibrėžiami priežiūros paslaugų tikslai ir laukiami rezultatai, tada pateikiamas vietos lygmeniu teikiamų priežiūros paslaugų katalogas, įskaitant didelę asmeninio pobūdžio ir namų ruošos paslaugų pasiūlą.

Dar nustatomos priežiūros paslaugų organizatorių, paslaugų teikėjų ir slaugytojų pareigos ir teisės, taip pat slaugytojų profesinės kvalifikacijos reikalavimai. Įdarbinant slaugytojus remiamasi šiomis pagrindinėmis vertybėmis: patvirtinta aštuonių valandų darbo diena ir taikoma darbo sutartis, deramos darbo užmokesčio sąlygos, nediskriminavimas taikant darbo sąlygas ir profesinio mokymo prieinamumas.

Šį standartą Gdynės miesto meras priėmė taikyti kaip priežiūros paslaugų teikimo vietos lygmeniu pavyzdį, o nuo 2011 m. gegužės mėn. jis turi būti įtrauktas į specifikacijas ir sutarties sąlygas.

Pamattinius standartus sudaro atitinkamos pagrindinės TDO konvencijos, kaip antai:

- TDO konstitucijos 427 straipsnis;
- C100 – Konvencija dėl vienodo atlyginimo vyrams ir moterims už lygiavertį darbą;
- C111 – Konvencija dėl diskriminacijos darbo ir profesinės veiklos srityje;
- C140 – Konvencijos dėl mokamų mokymosi atostogų;
- C175 – Konvencijos dėl darbo ne visą darbo laiką.

Tikrinimas

Atliekant tikrinimą ir stebėseną atsižvelgiama į tai, ar:

- laikomasi kiekybinių ir kokybinių priežiūros paslaugų teikimo kriterijų, taikomų remiantis Gdynės priežiūros paslaugų standartu;
- užtikrinama, kad slaugytojų atlyginimas atitiktų Lenkijos teisę (teisėtas minimalus valandinis įkainis, kuris nėra mažesnis už vadovaujantis Lenkijos teise standartiškai taikomą darbo užmokestį ir kuris priklauso nuo išsilavinimo lygio ir profesinės kvalifikacijos);
- užtikrinamos reikiamos darbo sąlygos ir suteikiamos asmeninės apsaugos priemonės;
- užtikrinama tinkama darbo forma (darbo sutartis);
- užtikrinamas darbo laiko standartų laikymasis (aštuonių valandų darbo diena);
- slaugytojams sudaromos sąlygos dalyvauti mokymuose;
- užtikrinamas slaugytojų išsilavinimo lygis, įskaitant vertinimą, kiek turima aukštos kvalifikacijos slaugytojų;
- užtikrinamas priežiūros darbuotojų pakeitimas, pavadavimų organizavimo veiksmingumas.

Sutarties vertė

2011–2018 m. vykdytos 39 viešųjų pirkimų procedūros, į kurias buvo įtrauktos socialinės sąlygos, ir pasirašytos 39 sutartys dėl priežiūros paslaugų teikimo, kurių bendra vertė – 49,1 mln. PLN, arba apie 11,4 mln. EUR.

Priemonės

- Direktyvos 2014/24/ES 67 straipsnis (dėl sutarties skyrimo kriterijų) ir 70 straipsnis (dėl sutarčių įvykdymo sąlygų).
- Reguliavimas vietos lygmeniu atliekamas taikant 2011 m. gegužės 24 d. Gdynės mero potvarkį Nr. 2073/11/VI/R.

Dalyviai

Dialogo procese dalyvavo daugiau kaip 1 000 tiesioginių ir netiesioginių priežiūros paslaugų suinteresuotųjų subjektų, be kita ko:

- galutiniai naudotojai (vyresnio amžiaus piliečiai ir jų šeimos nariai);
- paslaugas teikiantys darbuotojai (slaugytojai);
- savanorišku pagrindu dirbantys asmenys;
- socialiniai darbuotojai;
- paslaugų pirkėjų ir paslaugų teikėjų vadovai;
- vietos valdžios institucija.

Socialinis poveikis

- Sukurta bendra teikiamų priežiūros paslaugų geros kokybės vizija vietos aplinkoje.
- Gerinama darbo sąlygų kokybė priežiūros sektoriuje, kuris laikomas vienu iš sektorių, kuriuose darbuotojai vertinami nepakankamai ir darbo bei darbo užmokesčio sąlygos yra prastos.
- Didinama slaugytojų kompetencija ir išsilavinimo lygis.
- Gerinamas slaugytojo profesijos įvaizdis.
- Gerinama naudotojams teikiamų priežiūros paslaugų kokybė, taigi ir jų kasdienio gyvenimo kokybė.

Kita nauda

- Gdynės patirtis, susijusi su dalyvaujamojo proceso taikymu nustatant viešųjų paslaugų esmę ir socialinę vertę bei su priemonių, skirtų užimtumo sąlygoms gerinti, naudojimu viešuosiuose pirkimuose, patvirtina, kad šie veiksmai gali būti priemonės šių paslaugų kokybei gerinti, įtakai darbo rinkoje daryti ir įmonių socialinei atsakomybei skatinti.
- Dalyvaujamas procesas, kurį įvykdžius buvo nustatyti socialiai atsakingi viešųjų pirkimų standartai, buvo sėkmingai išbandytas bei įgyvendintas ir vis dar veikia. Šį procesą galima naudoti kaip pavyzdį kitų socialinių paslaugų pirkimuose; jį vykdyti gali ir kitos organizacijos.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Dėl vykstančių demografinių procesų ir pokyčių šeimos modelyje vykdant socialinę politiką jau dabar kyla rimtų uždavinių, o priežiūros paslaugų apimtį ir mastą, taip pat šiuo tikslu vykdomų išlaidų lygį ir veiksmingumą, neabejotinai reikės nuolat keisti prisitaikant prie padėties.

- Taikant dalyvavimu grindžiamą požiūrį į priežiūros paslaugų planavimą, organizavimą ir teikimą, jos tampa veiksmingesnės, įtraukesnės ir labiau pritaikytos prie individualių paslaugų gavėjų poreikių, o rangovams sudaromos tinkamos sąlygos jas teikti.

Kontaktiniai duomenys

Katarzyna Stec, Savivaldybės socialinių paslaugų centras Gdynėje, Lenkijoje, k.stec@mopsgdynia.pl.

36. Kelių organizacijų teikiamos socialinės rūpybos paslaugos

Perkančiosios organizacijos pavadinimas – Rygos miesto tarybos Socialinės rūpybos skyrius, Latvija.

Produkto arba paslaugos sektorius – socialinės paslaugos.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Rygos mieste socialinės rūpybos paslaugas taikydamos preliminariąją sutartį šiuo metu teikia kelios organizacijos. Šia priemone Rygos miesto tarybos Socialinės rūpybos skyrius naudojami pastaruosius šešerius metus.

Prieš tai perkančiajai organizacijai paskelbus kvietimą dalyvauti konkurse, ji paprastai laimėdavo vienas ekonominės veiklos vykdytojas, teritorinės aprėpties atžvilgiu turintis labai ribotus paslaugų teikimo pajėgumus. Latvijos samariečiai savo prieštaravimą šiai praktikai išreiškė Valstybinei viešųjų pirkimų tarnybai (atliekančiai apeliacinės įstaigos funkciją), teigdami, kad tai yra Rygoje teikiamų socialinių paslaugų monopolizavimas. Byla buvo išspręsta Latvijos samariečių naudai ir buvo nustota taikyti monopolines sąlygas sukuriančią viešųjų pirkimų praktiką. Ji pakeista skaidresnėmis, konkurencingesnėmis ir atviresnėmis viešųjų pirkimų procedūromis. Šiuo tikslu perkančioji organizacija taiko preliminariąsias sutartis dėl socialinės rūpybos paslaugų teikimo Rygos mieste. Pagal Direktyvos 2014/24/ES 74–77 straipsnius šioms paslaugoms pirkti taikomas paprastesnis režimas.

Į taikant preliminariąją sutartį perkamas paslaugas įeina pagalba teikiant asmeninės priežiūros ir (arba) namų ruošos darbus asmenims, kurie dėl savo amžiaus ar negalios negali šių darbų atlikti patys. Šios paslaugos teikiamos asmenims, kurie gyvena vieni, arba tada, kai su jais gyvenantys šeimos nariai dėl savo amžiaus, sveikatos būklės ar darbo negali suteikti būtinos priežiūros. Preliminarioji sutartis taip pat apima neįgalių nepilnamečių priežiūros paslaugų teikimą.

Dalykas

Su keliais ekonominės veiklos vykdytojais pasirašyta preliminarioji sutartis dėl priežiūros paslaugų namuose teikimo Rygos socialinių paslaugų naudotojams 2020 m.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Preliminarioji sutartis buvo skirta įvykdyti viešojo pirkimo procedūrą dėl socialinės rūpybos paslaugų (kaip nurodyta Latvijos viešųjų pirkimų įstatymo 2 priede), kuri laikoma atviro konkurso rūšimi. Numatoma, kad socialinių paslaugų teikėjai sutarties galiojimo laikotarpiu suteiks 250 000 paslaugų valandų ir 130 kartų teiks skubios pagalbos paslaugas. Su paslaugų gavėjais pasirašomos individualios sutartys, o dėl priežiūros planų turi būti susitarta pagal bendrąsias sąlygas.

Konkurso dalyviai turėjo atitikti šiuos su jų techniniu ir profesiniu pajėgumu susijusius kriterijus:

- turėti socialinės rūpybos darbuotojų, turinčių bent pirmosios pakopos aukštąjį išsilavinimą socialinės rūpybos srityje arba bent profesinį vidurinį išsilavinimą socialinės rūpybos srityje (pabaigusią profesinio vidurinio ugdymo įstaigą ar kitą švietimo įstaigą, vykdančią profesinio vidurinio ugdymo programas), ir slaugytojų (atitinkančių mažesnius išsilavinimo reikalavimus);
- užtikrinti nuolatinį profesinės kompetencijos ugdymą pagal 2017 m. birželio 13 d. Ministrų kabineto reglamento Nr. 338 dėl reikalavimų socialinių paslaugų teikėjams 9 dalį.

Techniniame pasiūlyme konkurso dalyviai turėjo pateikti informaciją apie:

- rajonuose turimus padalinius ir slaugytojų skaičių bei priežiūros namuose suteiktų paslaugų valandų skaičių;

- paslaugų teikimo tvarką, įskaitant klientų skundų nagrinėjimo tvarką ir naudotinus išteklius;
- paslaugų teikimo trukmę, slaugytojų darbo laiko organizavimą ir atitiktį norminiams reikalavimams;
- suaugusiems ir nepilnamečiams skirtų paslaugų sudėtį, įskaitant informaciją apie teisės aktų reikalavimų laikymąsi, darbo metodus ir medžiagą, naudojamą darbe, tarnybinius dokumentus ir dokumentų saugojimą.
- Pasiūlymus teikiančios įmonės ir organizacijos vertinamos atsižvelgiant į jų teritorinę aprėptį, darbuotojų kvalifikaciją ir patirtį bei turimą infrastruktūrą.

Buvo gauti šeši pasiūlymai ir visiems šešioms paslaugų teikėjams buvo leista vykdyti preliminariąją sutartį.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

Rygos savivaldybė nusprendė pasinaudoti preliminariąją sutartimi (pagal Direktyvos 24/2014/ES 33 straipsnį), kad užtikrintų:

- fizinį paslaugų prieinamumą, t. y. paslaugos teikiamos netoli naudotojų gyvenamosios vietos;
- aukštą paslaugų kokybę, t. y. organizacijos gali teikti priežiūros paslaugas namuose, turi patirties ir atitinka profesinius reikalavimus;
- paslaugų prieinamumą, t. y. pagal preliminariąją sutartį suteikiama galimybė Rygoje sukurti socialinių paslaugų teikėjų tinklą taip padidinant galimybes teikti priežiūros paslaugas namuose.

Viešojo pirkimo sutarties tikslas – gerinti asmens ir (arba) šeimos gyvenimo kokybę, tenkinti būtiniausius asmeninius poreikius, padėti atlikti namų ūkio darbus ir teikti asmeninę priežiūrą asmenis, kurie dėl amžiaus ar negalios rūpindamiesi savimi susiduria su objektyviais sunkumais.

Tikrinimas

- Viešųjų pirkimų komisija išnagrinėjo techninių pasiūlymų atitiktį 2017 m. birželio 13 d. Ministrų kabineto reglamento Nr. 338 dėl reikalavimų socialinių paslaugų teikėjams 1.6 straipsnyje nustatytiems reikalavimams.
- Teikdami konkurso dokumentus, konkurso dalyviai turėjo pateikti specialisto pažymą, patvirtinančią, kad konkurso dalyvis atitinka specialųjį profesinio tobulėjimo reikalavimą.
- Konkurso dalyvio teikiamų paslaugų kokybę prareikus vertina Rygos socialinės tarnybos specialistai.
- Konkurso dalyviai bent kartą per metus turi atlikti paslaugų kokybės vertinimą.
- Sutarties vykdymo stebėseną atlieka Paslaugų teikėjo darbuotojai.
- Perkančiajai organizacijai teikiamos metinės ataskaitos ir sąskaitos faktūros.

Sutarties vertė

Numatoma, kad bendra įgyvendinamos preliminariosios sutarties vertė neviršys 12 877 609 EUR be PVM. Valandos išlaidos vienam asmeniui negali viršyti 4,44 EUR, o išlaidos priežiūros namuose kritinių situacijų atveju teikiamoms paslaugoms negali viršyti 30 EUR per dieną. Pradinė preliminariosios sutarties galiojimo trukmė – vieni metai nuo 2020 m. sausio 1 d.

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 74–77 straipsniai dėl paprastesnio režimo perkant socialines ir kitas specialias paslaugas.

- 2017 m. birželio 13 d. Ministrų kabineto reglamentas Nr. 338 dėl reikalavimų socialinių paslaugų teikėjams.

Dalyviai:

- perkančioji organizacija – Rygos miesto tarybos Socialinės rūpybos skyrius;
- organizacijos, vykdančios preliminarią sutartį:
 - „Latvijas Samariešu apvienība“ (Latvijos samariečių asociacija);
 - „Latvijas Sarkanais Krusts“ (Latvijos Raudonasis Kryžius);
 - „Biedrība SIA Mājas aprūpe“ (socialinė įmonė, teikianti priežiūros namuose paslaugas Rygoje);
 - „Svētā Jāņa Palīdzība“ (savanoriška veikla pagrįstos humanitarinės organizacijos *Johanniter International* narė, veikianti Latvijoje);
 - „SIA Pirmais Patronāžas Serviss“ (organizacija, teikianti socialines rūpybos paslaugas vyresnio amžiaus žmonėms ir neįgaliesiems);
 - „AS Aprūpes birojs“ (organizacija, teikianti profesionalias sveikatos priežiūros paslaugas namuose esantiems pacientams).

Socialinis poveikis

- Teikiamos socialinės paslaugos yra geresnės kokybės, geresnė ir jų teritorinė aprėptis Rygos mieste asmenų, kurie negali patys savimi pasirūpinti, atžvilgiu, todėl ir šių asmenų bei jų šeimų gyvenimo kokybė yra geresnė.
- Kiekvienas naudotojas gali pasirinkti tinkamiausią paslaugų teikėją pagal skirtingus kriterijus, pavyzdžiui, organizaciją, kuri yra religinė arba nereliginė.

Kita nauda

- Preliminariosios sutarties taikymas yra ypač naudingas, nes socialinės rūpybos organizacijų, kurios gali teikti tinkamas socialinės rūpybos paslaugas Rygos savivaldybėje, yra daug, o vienos organizacijos, kuri galėtų teikti visas teritorijoje reikalingas socialines paslaugas nėra. Taikant šią priemonę buvo sudarytos sąlygos Rygoje sukurti socialinių paslaugų teikėjų tinklą, nes jie galėjo bendradarbiauti vykdydami preliminarią sutartį, taip pat buvo sustiprintas ne pelno socialinių paslaugų sektorius, jo atstovams suteikiant galimybę dalyvauti viešuosiuose pirkimuose, kurios jie anksčiau neturėjo.
- Socialinės rūpybos paslaugas teikia kelios organizacijos, todėl viena konkreči organizacija negali veikti monopolio sąlygomis. Socialinės įmonės turi geresnes galimybes dalyvauti viešuosiuose pirkimuose.
- Konkurencija reguliuojama, o geriausias paslaugų teikėjas pasirenkamas ne tik dėl to, kad siūlo žemiausią kainą, bet ir dėl to, kad jo pasiūlymas tinkamiausias vartotojui.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Preliminarioji sutartis galioja vienus metus ir gali būti kasmet atnaujinama, bet ne ilgesniam nei ketverių metų laikotarpiui. Kai kurios kitos vietos savivaldybės nustatė (savo vietos norminiuose aktuose), kad sutartis gali būti pasirašyta trejų metų laikotarpiui. Kai sutartis galioja ilgiau nei vienus metus, paslaugų naudotojams ir paslaugų teikėjams suteikiama daugiau stabilumo. Tačiau tais atvejais, kai sutartys galioja ilgiau nei vienus metus, naujiems paslaugų teikėjams sunkiau patekti į rinką.

- Tais atvejais, kai teikiant socialinēs rūpybos paslaugas aprūpinama būstu, sutarties sąlygos turētu galioti ilgiau nei vienus metus. Tačiau kai kurios vietas savivaldybēs viešujų pirkimų procedūras vykdo kasmet, todėl kyla pavojus, kad naudotojai kasmet turēs persikelti iš vieno būsto į kitą.

Kontaktiniai duomenys

Agnese Fridenberga, teisēs ekspertē, agnese.fridenberga@providus.lv.

Andris Bērziņš, Latvijas samariečū asociācijas direktoriuss, samariesi@samariesi.lv.

37. Socialinių paslaugų, skirtų savarankiškam gyvenimui užtikrinti, pirkimas Kaišiadoryse (Lietuva)

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Kaišiadorių savivaldybė, Lietuva.

Produkto arba paslaugos sektorius – socialinės paslaugos.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Lietuvos pažangos strategijoje iki 2030 m. pateikiama strateginė programa, kuria valdžios institucijos vadovaujasi reaguodamos į socialinius, ekonominius ir su aplinka susijusius iššūkius per ateinančius kelerius metus. Įgyvendinant vieną iš pagrindinių strategijos ramsčių siekiama sudaryti sąlygas bendruomenėms, ne pelno subjektams ir NVO tiesiogiai dalyvauti siekiant veiksmingiau spręsti tokius uždavinius. Tai turėjo tam tikrų svarbių pasekmių viešųjų pirkimų organizavimui ir valdžios institucijų, kaip tiesioginių socialinių paslaugų teikėjų, vaidmeniui. Pirmia, strategijoje teigiama, kad viešasis sektorius turėtų teikti paslaugas tik tada, kai jų suteikti negali NVO, pilietinės visuomenės organizacijos ir privačios įmonės. Antra, kaip nurodyta 2014–2020 m. nacionalinėje pažangos programoje, bent 15 proc. vietos lygmeniu teikiamų viešųjų socialinių paslaugų turėtų būti perkamos iš tokių privačių ekonominės veiklos vykdytojų ir jų teikiamos.

Sudarant sąlygas privatiems ekonominės veiklos vykdytojams teikti daugiau socialinių paslaugų siekiama:

- užtikrinti aukštesnę paslaugų kokybę dėl geresnio socialinio poveikio vertinimo,
- įveikti kompetencijos ir patirties trūkumą, kai siekiama teikti paslaugas didesniu mastu ir
- skatinti kurti viešajame paslaugų pirkime taikytinus rezultatais (poveikiu) grindžiamus metodus (vietoje metodų, grindžiamų veiklomis ir indėliu).

„Versli Lietuva“ yra Ekonomikos ir inovacijų ministerijos įsteigta ne pelno agentūra, kurios veikla siekiama skatinti verslumą ir verslo plėtrą, parengė [Viešųjų paslaugų perdavimo vadovą](#). Vadovas skirtas vietos valdžios institucijoms ir juo siekiama gilinti žinias apie viešųjų pirkimų taisykles, poveikio vertinimo metodus ir turimą finansavimą bei konsultuoti svarbiausiais teisiniais klausimais.

„Versli Lietuva“ taip pat prisidėjo prie kai kurių vietos valdžios institucijų viešųjų pirkimų projektų, skirtų psichikos sveikatos problemų turinčių žmonių socialinei ir ekonominei integracijai skatinti. Šiuo metu psichikos sveikatos problemų turintys žmonės gyvena savarankiškai, bendruomenės pagrindu veikiančioje aplinkoje. Tačiau valdžios institucijos siekia ne tik rūpintis psichikos sveikatos problemų turinčių žmonių gerove, bet ir skatinti jų integraciją į visuomenę ir gerinti jų gyvenimo kokybę. Visų pirma psichikos sveikatos problemų turintiems žmonėms trūksta galimybių dalyvauti visuomenės gyvenime, turėti pomėgius ir būti pripažintiems vertingais savo bendruomenių nariais, netaikant jiems neigiamų stereotipų. Pagrindinė kliūtis ekonominei integracijai yra tai, kad trūksta darbo galimybių, kurios būtų prieinamos bendruomenėse (arba netoli jų) ir atitiktų kiekvieno asmens gebėjimus.

2019 m. gruodžio mėn. Kaišiadorių savivaldybė pradėjo pirmąją paslaugų, kurias teikiant remiamas savarankiškas gyvenimas, pirkimo procedūrą, siekdama didinti psichikos negalią turinčių asmenų savarankiškumą ir integraciją. Paslaugos poveikis bus vertinamas po šešių mėnesių. Užmokestis už teikiamą paslaugą grindžiamas dvejopa sistema, pagal kurią paslaugų teikėjas gauna premiją, jei pasiekiamas laukiamas rezultatas, arba baudžiamas, jei jis nepasiekiamas.

Dalykas

Paslaugų, kuriomis skatinamas psichikos negalią turinčių asmenų savarankiškas gyvenimas namuose, dėl kurio didėja jų užimtumo ir socialinės integracijos galimybės, viešieji pirkimai.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Siekdama taikyti pirmiau minėtą rezultatais grindžiamą požiūrį ir užtikrinti tinkamų konkurso dalyvių prieinamumą, perkančioji organizacija pasinaudojo Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo, kuriuo įgyvendinama Direktyva 2014/24/ES, teikiamomis galimybėmis. Visų pirma pasirengimo pirkimui etape ji naudojo rinkos konsultacijomis ir vykdė konkurso procedūrą su derybomis. Įgyvendinant kitus svarbius elementus buvo siekiama nustatyti numatomus procedūros tikslus trumpuoju ir ilguoju laikotarpiu ir sukurti dvejopą užmokesčio sistemą.

Pasirengimo pirkimui etape vykdytose konsultacijose dalyvavo galimi socialinių paslaugų teikėjai ir bendruomenės. Konsultacijų metu buvo siekiama išsiaiškinti, ar paslaugų teikėjai galėtų pasiekti savivaldybės laukiamus rezultatus, aptarti galimos sutarties sąlygas ir nustatyti sąlygas, dėl kurių paslaugų teikėjams galėtų kilti sunkumų. Šie dialogai taip pat buvo rengiami siekiant nustatyti paslaugų teikėjų bendradarbiavimo galimybes, jei vienas paslaugų teikėjas negalėtų pasiekti visų savivaldybės nustatytų tikslų. Konsultacijose buvo aptarti paslaugų kokybės kriterijai, kuriuos nustatė savivaldybė ir patvirtino galimi tame etape dalyvaujantys paslaugų teikėjai ir suinteresuotosios šalys.

Pasiūlymai buvo vertinami remiantis geriausiu kainos ir kokybės santykiu. Kaina (išlaidos vienam asmeniui per mėnesį) sudarė 60 proc. lyginamojo svorio, o kokybė – likusius 40 proc.

Kokybė buvo vertinama remiantis trimis kriterijais, o konkurso dalyviai buvo pakviesti kiekvienam iš jų pasiūlyti parametų rinkinį:

- paslaugų gavėjai gali save išlaikyti dirbdami ir užsidirba pajamų; vertinama pagal mėnesių, kuriais žmonės dirbo, skaičių per metus (po sutarties su paslaugų teikėju sudarymo) ir jų darbo užmokesčio lygį (ne daugiau kaip 15 balų);
- paslaugų gavėjai gali pasirūpinti savo higiena ir savivalda (ne daugiau kaip 15 balų);
- siūlomos (-ų) paslaugos (-ų) aprašymas, kuriame nurodoma, kokį poveikį paslaugų teikimas daro tikslinei grupei, ir atsižvelgiama į perkančiosios organizacijos siekiamus tikslus (įskaitant savanorių įtraukimą į rezultatų siekimo veiksmus ir partnerystę su vietos NVO ir privačiomis įmonėmis) (ne daugiau kaip 10 balų).

Taikant tokius konkurso laimėtojo pasiūlytus kriterijus apibrėžiamas poveikio vertinimas ir mokėjimas.

Pasiūlymuose buvo kviečiama pateikti paslaugos kainą vienam asmeniui per mėnesį. Didžiausia sutarties vertė apskaičiuojama taip: *fiksuota kaina asmeniui per mėnesį**10 (*naudotojų skaičius*)*12 (*mėnesių skaičius*).

Ši procedūra buvo atvira visų rūšių ekonominės veiklos vykdytojams, o sutartis buvo skirta ne pelno paslaugų teikėjui, atsižvelgiant į perdavimo vadove nurodytą tikslą išplėsti socialinės ekonomikos srityje veikiančių ekonominės veiklos vykdytojų, kaip paslaugų teikėjų, vaidmenį, visų pirma tų, kuriems taikomas paprastesnis režimas.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

- Ugdyti socialinius įgūdžius. Perkamų paslaugų tikslas – didinti psichikos sveikatos problemų turinčių žmonių atsakingumą ir atsakomybę už savo gyvenimą. Tai apima savarankišką gyvenimą, mokymąsi dalyvauti bendruomenėje ir didesnį socialinį dalyvavimą. Teikiant paramą turėtų būti didinamas naudotojų gebėjimas bendrauti ir reikšti savo poreikius, taip pat priimti atsakomybę už savo sprendimus ir veiksmus.

- Derinti galimybes įsidarbinti su kiekvieno asmens gebėjimais ir kompetencijomis. Galimybė dirbti apmokamą darbą ir teisė valdyti savo pajamas lemia veiksmingą žmonių teisę priimti sprendimus dėl savo gyvenimo ir savarankiškumo.
- Pateikti holistinį paramos paslaugų rinkinį, kurį taikant būtų sudaromos sąlygos psichikos sveikatos problemų turinčius žmones įtraukti į darbą ir visuomenę. Visapusiškas socialinių paslaugų, kuriomis tenkinami ne tik sveikatos priežiūros, bet ir kiti kiekvieno asmens poreikiai, teikimas yra būtina sąlyga siekiant užtikrinti jų integracijos tvarumą.

Tikrinimas

Siekdama palengvinti pasiūlymų vertinimą, perkančioji organizacija apibrėžė savo strategiją, nustatydamą numatomus vidutinės trukmės laikotarpio rezultatus ir numatomą ilgalaikį poveikį, taip pat metodinį principą, taikomą siekiant juos įvertinti atliekant tikrinimą.

Sutarties vertė

Sutartis buvo pradėta vykdyti 2019 m. gruodžio mėn. ir baigs galioti 2020 m. lapkričio mėn. (12 mėnesių). Ji gali būti pratęsta dar 12 mėnesių. Bendra sudarytos sutarties vertė buvo 55 000 EUR už vienus metus, su galimybe sutartį pratęsti dar vieniems metams taikant tą pačią kainą.

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 40 straipsnis (dėl pirminės rinkos konsultacijos) ir 74–77 straipsniai (dėl paprastesnio režimo perkant socialines ir kitas specialias paslaugas).

Dalyviai:

- perkančioji organizacija – Kaišiadorių savivaldybė;
- paslaugų teikėjai, su kuriais sudarytos sutartys – sveikatos ir socialinės rūpybos paslaugų teikėjai (privatūs ir ne pelno veiklos vykdytojai);
- paramą teikia „Versli Lietuva“ ir jos konsultantai, kurie savivaldybei padėjo viso viešųjų pirkimų ciklo metu – nuo paslaugų poreikio nustatymo iki procedūros vykdymo ir sutarties skyrimo. Jie taip pat padeda perkančiajai organizacijai įgyvendinti sutartį. Kitas jų veiklos etapas – pirmasis poveikio vertinimas po 6 mėnesių;
- naudos gavėjai – psichinę negalią turintys asmenys, kurie yra paslaugų, dėl kurių sudaroma sutartis, gavėjai.

Socialinis poveikis

- Pagrindinis teikiamų paslaugų tikslas – didinti socialinę ir ekonominę psichikos sveikatos problemų turinčių žmonių, gyvenančių bendruomeninėje aplinkoje, integraciją.
- Ieškodama novatoriškų būdų teikti paslaugas psichikos sveikatos problemų turintiems žmonėms savivaldybė galėjo pasinaudoti nevalstybinių veiklos vykdytojų, visų pirma ne pelno socialinių paslaugų teikėjų, patirtimi ir kompetencija.
- Vykdam šį pirkimą buvo sudarytos sąlygos integruoti rezultatais grindžiamus viešuosius pirkimus, kad būtų didinamas socialinių paslaugų veiksmingumas ir užtikrinamas geriausias kainos ir kokybės santykis.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Įgyvendinti šį naują požiūrį buvo nelengva dėl riboto paslaugų teikėjų, galinčių vykdyti sutartį taip, kaip reikalauja perkančioji organizacija, skaičiaus. Nepaisant to, savivaldybė dėjo pastangas, kad dalyvauti galėtų tiek privatūs, tiek ne pelno paslaugų teikėjai, kurie jau teikia panašias paslaugas, ir kad užtikrintų galimybę bendruomenėms (naudotojų grupėms, neįgaliųjų organizacijoms ir kt.) pareikšti savo nuomonę. Didelis dėmesys konsultacijoms ir deryboms – svarbus perdavimo vadovo elementas.
- Savivaldybėms turi būti padedama įgyvendinti poveikį darančius viešuosius pirkimus ir apie juos informuoti rinką, nes šis pirkimo procedūrose taikomas požiūris yra sudėtingesnis už tradicinį požiūrį. Kita vertus, valdžios institucijoms, ypač veikiančioms vietos lygmeniu, dažnai trūksta specialistų, kurie būtų įpratę dirbti su socialinių tikslų siekiančiais paslaugų teikėjais ir spręsti problemas, susijusias su pasirengimo pirkimui etapu.
- Savivaldybės turėtų planuoti savo viešųjų pirkimų veiklą ilguoju laikotarpiu, nes poveikiu grindžiamos procedūros yra sudėtingesnės ir jas vykdant reikia atlikti išsamesnę analizę kiekviename viešųjų pirkimų etape.
- Labai svarbu bendradarbiauti su potencialiais paslaugų tiekėjais siekiant didinti informuotumą apie rinkos konsultacijų naudą ir suteikti informacijos apie tai, kodėl jie turėtų dalyvauti šiose konsultacijose.

Kontaktiniai duomenys

Aušra Pulauskaitė, „Versli Lietuva“ projektų vadovė, a.pulauskaite@enterpriselithuania.com.

38. Rezultatais grindžiamos jaunimui skirtos pagalbos paslaugos, įskaitant socialinės gražos reikalavimus

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Roterdamo miestas, Nyderlandai.

Produkto arba paslaugos sektorius – socialinės paslaugos.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

2014 m. Nyderlanduose buvo priimtas naujas Jaunimo įstatymas, kuriuo buvo restruktūrizuotos ir decentralizuotos jaunimo tarnybos, kad būtų galima taikyti vietos lygmeniu tinkamesnius metodus. Todėl 15 Reinmondo regiono savivaldybių (Nyderlandų vakarinėje dalyje esanti provincija) suvienijo pastangas ir sukūrė Bendrą Reinmondo jaunimui skirtos paramos programą, kurią vykdant pirmininkauja Roterdamo savivaldybė. 2018 m. iš naujo vykdant konkursą dėl jaunimui skirtų paslaugų, teiktinų pagal Bendrą Reinmondo jaunimui skirtos paramos programą, pirkimo, buvo nuspręsta įgyvendinti rezultatais grindžiamą finansavimo modelį, kurį taikant dėmesys būtų sutelkiamas ne į darbo atlikimą, o į rezultatus, kad būtų skatinama didesnė rangovų atsakomybė už rezultatus ir skatinamos inovacijos.

Kad būtų užtikrinamas nuolatinis ir tinkamas priežiūros paslaugų teikimas, vykdant Bendros Reinmondo jaunimui skirtos paramos programos pirkimą jaunimui skirtos paslaugos buvo suskirstytos į pirkimo dalis ir buvo sudaryta preliminarioji sutartis, kad dėl vienos pirkimo dalies būtų galima sudaryti sutartis su keliais paslaugų teikėjais. Pradinė preliminariosios sutarties trukmė yra treji metai (nuo 2018 m. sausio 1 d.) ir ji gali būti pratęsta du kartus, kiekvieną kartą vieniems metams. Taikant preliminariąją sutartį teikiamoms paslaugoms taikomas paprastesnis režimas (Direktyvos 2014/24/ES 74–77 straipsniai).

Dalykas

Jaunimui skirta pagalba: A pirkimo dalis – globa šeimoje (laikinas arba ilgalaikis jaunų žmonių patikėjimas stabiliai šeimai).

Pirkimo etapas ir kriterijai

Vykdant Bendros Reinmondo jaunimui skirtos paramos programos pirkimą buvo taikoma atviro konkurso priemonė, o vertinant konkurso dalyvius buvo taikomi šie sutarties skyrimo kriterijai:

- darbuotojų žinios, kompetencija ir patirtis (30 balų);
- jaunimui skirtos pagalbos įgyvendinimas taikant rezultatais grindžiamą požiūrį (40 balų);
- bendradarbiavimas (atsižvelgiama į tai, kaip konkurso dalyvis bendradarbiaus su kitais subjektais, kad užtikrintų visapusišką pagalbą jaunimui) (30 balų).

Kadangi užmokestis sumokamas tik pasiekus rezultatus, konkurso dalyvių buvo paprašyta pateikti aprašymą, kaip jie įgyvendins rezultatais grindžiamą jaunimui skirtą pagalbą, be kita ko, aprašant:

- kaip organizacija rengiasi užtikrinti veiksmingą ir efektyvų pasinaudojimą naujomis galimybėmis, suteikiamomis taikant rezultatais grindžiamą finansavimą, be kita ko, apibrėždama tikslus, prioritetus ir veiksmus, ir nurodydama, kaip ji užtikrins, kad būtiniems rezultatams pasiekti būtų skiriama laiko ir išteklių;
- koku mastu organizacija atsižvelgia į riziką, ją kontroliuoja ir valdo pradėjusi taikyti rezultatais grindžiamą finansavimo metodiką;
- koku mastu organizacija teikia kompleksinę priežiūrą, apimančią visas jaunimui skirtas paslaugas, ir prireikus bendradarbiauja su kitais priežiūros paslaugų teikėjais.

Pasiūlymai buvo vertinami pagal skalę nuo 0 iki 5 (nuo „Netinkamas“ iki „Puikus“). Vertinimo grupę sudarė ne mažiau kaip penki nariai, įskaitant Bendros Reinmondo jaunimui skirtos paramos programos politikos pareigūnus ir sutarčių valdymo vadovus.

Galiausiai į Bendros Reinmondo jaunimui skirtos paramos programos sutartį su galutiniais laimėtojais buvo įtrauktos socialinės gražos sąlygos. Paslaugų teikėjai turi įvykdyti platesnę socialinės gražos prievolę, pirmiausia siekdami suteikti su darbu susijusių galimybių labiausiai nuo darbo rinkos nutolusiems asmenims (t. y. asmenims, gaunantiems darbo ieškantiems asmenims skirtas išmokas, arba jaunimui, dalyvaujančiam mokymo programose). Tai pagrįsta Roterdamo socialinės gražos protokolu, kuriame išvardytos visos veiklos rūšys, kurios laikomos svarbiomis, ir šios veiklos vertinimo metodika. Neįvykdžius prievolių skiriama bauda, kurios vertė – 125 proc. sumos, kuri atitinka neįvykdytą prievolę.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

Šis konkursas parengtas priėmus Nacionalinį jaunimo įstatymą (2014 m. kovo 1 d.), kuriuo siekiama sudaryti sąlygas jauniems žmonėms sveikai ir saugiai augti, kad jie būtų nepriklausomi ir pakankamai savarankiški, kad galėtų dalyvauti visuomenės gyvenime. Be to, Roterdamas visose sutartyse, kurių vertė viršija 50 000 EUR, taiko socialinės gražos sąlygas, kad būtų sukurtos užimtumo galimybės žmonėms, kuriems priešingu atveju būtų sunku rasti darbo.

Tikrinimas

Norėdami įrodyti savo pagrindines darbo su klientų grupe kompetencijas, konkurso dalyviai privalo pateikti panašaus darbo, atlikto likus ne daugiau kaip trejiems metams iki pasiūlymų pateikimo termino, pavyzdį.

Bendros Reinmondo jaunimui skirtos paramos programos atstovai paslaugos veiksmingumą stebės taikydami keturis nacionaliniu lygmeniu nustatytus rodiklius: klientų pasitenkinimą, tikslų pasiekimą, nesėkmę ir laukimo laiką. Paslaugų teikėjas taip pat gali prašyti įtraukti papildomus rodiklius, kurie leistų tinkamai apžvelgti pasiektus rezultatus. Be to, paslaugų teikėjo veiklos rezultatai bus stebimi kas ketvirtį, atsižvelgiant į keturias dalykus:

- vietos komandos (apibrėžtos savivaldybės darbuotojų, dirbančių jaunimui skirtos pagalbos srityje, grupės) atsiliepimus apie bendradarbiavimo metodą, prieinamumą, skaidrumą, elgesį su paslaugų naudotojais, bendradarbiavimą su kitomis organizacijomis ir veiksmų ėmimosi spartą;
- paslaugų naudotojų skundus, kasmet rengiant pokalbius su jaunimu;
- rezultatų įgyvendinimą;
- jaunų žmonių, kuriems buvo suteikta pagalba, skaičių ir vidutinės išlaidas klientui.

Bendros Reinmondo jaunimui skirtos paramos programos atstovai ir tiekėjas keturis kartus per metus aptars rezultatus ir veiksmus, kurių būtina imtis. Finansinė ataskaita teikiama kasmet, kad remiantis bendrais programos biudžetais būtų galima apskaičiuoti išmokas už visus pagalbą gaunančius ir (arba) remiamus jaunos žmones. Prie šios ataskaitos turi būti pridėta auditoriaus išvada (išskyrus atvejus, kai metinė apyvarta yra mažesnė nei 125 000 EUR – tada pakanka savideklaracijos).

Be to, tiekėjas turi pranešti apie socialinės gražos sąlygos vykdymą. Bendros Reinmondo jaunimui skirtos paramos programos atstovai pateikia Socialinės gražos protokolą, kuriame išvardijama taikytina socialinės gražos veikla ir šios veiklos finansinė vertė. Pavyzdžiui, už asmens, gaunančio bedarbio pašalpą, įdarbinimą į rangovo socialinį indėlį įtraukiama 30 000 EUR per metus arba 20,51 EUR už valandą. Ši suma padidėja iki 35 000 EUR per metus arba 29,92 EUR už valandą, jei asmuo yra bedarbis ilgiau nei vienus metus. Norėdami sekti savo indėlį, tiekėjai turi registruoti socialinės gražos veiklą Bendros Reinmondo jaunimui skirtos paramos programos Socialinės gražos registravimo sistemoje. Tiekėjas turi įrodyti, kad darbuotojas priklauso vienai iš tikslinių grupių. Be to, jis turi pateikti atlyginimo lapelį arba darbo sutartį.

Esama įvairių būdų, kaip socialinę grąžą Nyderlanduose įtraukti į viešuosius pirkimus. Šios galimybės tai, be kita ko, specialių vykdymo sąlygų nustatymas, sutarties skyrimo kriterijų įtraukimas arba rezervuotų sutarčių taikymas globojamo užimtumo įmonėms. Taip pat žr. susijusius atvejus iš Vageningeno (p. X) arba Harlemono (p. X).

Sutarties vertė

Trejų metų trukmės sutarties dėl jaunimui skirtų pagalbos paslaugų teikimo bendra vertė buvo 50 mln. EUR (18 mln. EUR už A pirkimo dalį).

Priemonė

- Direktyvos 2015/24/ES 46 straipsnis (dėl sutarčių skaidymo į pirkimo dalis) ir 67 straipsnis (dėl sutarčių skyrimo kriterijų). Be to, 74–77 straipsniuose nustatytas paprastesnis režimas, taikomas socialinėms ir kitoms specialioms paslaugoms, suteikiant daugiau lankstumo procedūrų atžvilgiu ir skatinant taikyti kokybinius kriterijus.
- 2014 m. priimta direktyva Nyderlanduose įgyvendinta 2012 m. priimtu Viešųjų pirkimų įstatymu (iš dalies pakeistu 2016 m. liepos 1 d.).

Dalyviai:

- perkančioji organizacija – Roterdamo miestas ir Bendra Reinmondo jaunimui skirtos paramos programa;
- paslaugų teikėjas, su kuriuo sudaryta sutartis – *Enver*;
- naudos gavėjai – jaunimas, gaunantis pagalbos paslaugas pagal Bendrą Reinmondo jaunimui skirtos paramos programą, ir darbuotojai, įdarbinti socialinės grąžos prievolėms vykdyti.

Socialinis poveikis

- Naudodami rezultatais grindžiamą finansavimo mechanizmą, Bendros Reinmondo jaunimui skirtos paramos programos atstovai gali užtikrinti, kad perkamos jaunimui skirtos paslaugos nebūtų tik atlikta užduotis, o duotų tikrų rezultatų. Jį taikant skatinamos inovacijos ir bendradarbiavimas, nes paslaugos nėra griežtai apibrėžiamos, dėmesį verčia sutelkiant į tai, kas jas teikiant turėtų būti pasiekta.

Kita nauda

- Roterdamo darbo rinka keičiasi. Anksčiau jo uoste dirbo daug žemos kvalifikacijos darbuotojų, tačiau dėl automatizavimo ir kitų pokyčių darbo rinkoje šiems darbuotojams darbo vietų čia nebeliko. Be to, uostas buvo perkeltas toliau nuo miesto ir daugeliui mažas pajamas gaunančių darbo ieškančių asmenų keliauti ten tapo pernelyg sudėtinga.
- Remiantis Roterdamo socialinės grąžos politika, kiekvieną viešojo sektoriaus sutartį, kurios vertė viršija 50 000 EUR, peržiūri socialinės grąžos ekspertas, ieškodamas socialinės grąžos galimybių. Vykdam sutartį 0–50 proc. jos vertės turi būti skiriama užimtumo galimybėms kurti (vidutiniškai nuo sutarties skiriami 5 proc.).
- Pavyzdžiui, vienas iš šio konkurso laimėtojų buvo *Enver*, organizacija, kuri remia Pietų Olandijos regione gyvenančius jaunos žmones ir jų šeimas teikdama kokybiškas jaunimui skirtas paslaugas. Socialinės grąžos prievolei įvykdyti ji skiria 2 proc. visų su Bendra Reinmondo jaunimui skirtos paramos programa sudarytų sutarčių vertės. *Enver* ne tik teikia kokybiškas bendruomenines paslaugas, bet ir tiesiogiai siūlo darbo vietas ir stažuotes asmenims, kurie yra nutolę nuo darbo rinkos, įskaitant socialines išmokas gaunančius asmenis, pažeidžiamus jaunos žmones, kuriems reikia papildomos paramos, ir asmenis, turinčius fizinę ar psichinę negalią.

- Apskritai dėl įgyvendinamos Roterdamo socialinės gražos iniciatyvos įmonės 2018 m. įdarbino 2 519 asmenų, nutolusių nuo darbo rinkos.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Socialinės gražos veikla turi atitikti sektoriaus realijas. Pavyzdžiui, nepaisant to, kad sveikatos priežiūros srityje yra daug laisvų darbo vietų, joms užimti reikalingi asmenys, turintys atitinkamus diplomus, ir šiuo metu nuo darbo rinkos nutolę asmenys jų užimti negali.
- Todėl 2019 m. Roterdamas atnaujino savo socialinės gražos politiką, kad darbdaviams būtų suteikta daugiau lankstumo ir galimybių ją pritaikyti prie individualių poreikių. Taip buvo sudarytos sąlygos taikyti naujus tikslinei grupei tinkamesnius metodus, pavyzdžiui, spręsti su įsiskolinimu susijusias problemas (su kuriomis susiduria 50 proc. socialines išmokas gaunančių asmenų) ir priartinti žmones prie darbo rinkos suteikiant galimybę gauti išsilavinimą ir mokytis (darbo vietoje), taip pat lankyti kalbų kursus, kaip oficialią socialinės gražos veiklą.
- Vykdamas socialinės gražos įgyvendinimo stebėseną, tiekėjai privalo pranešti apie savo veiklą ir pateikti įrodymų. Tiekėjų atsiliepimai rodo, kad šiuo metu administracinė našta yra didelė. Todėl Roterdamas bendradarbiauja su keliomis organizacijomis, kad rastų abiemis šalims naudingų sprendimų.

Kontaktiniai duomenys

Sophie Harbers, Roterdamo miesto patarėja socialinės gražos klausimais, s.harbers@rotterdam.nl.

39. Bendras tarpvalstybinis psichikos sveikatos paslaugų kūrimas ir valdymas

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – GECT GO / EZTS GO (Europos teritorinio bendradarbiavimo grupė, apimanti šią savivaldybių teritoriją: *Comune di Gorizia* (ITA), *Mestna občina Nova Gorica* (SLO) ir *Občina Šempeter-Vrtojba* (SLO)), Goricija, Italija.

Produkto arba paslaugos sektorius – socialinės paslaugos.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Ši geroji patirtis buvo sukurta įgyvendinant projektą „[Salute-Zdravstvo](#)“ – bendrą Slovėnijos ir Italijos projektą, bendrai finansuojamą įgyvendinant iniciatyvą INTERREG, kuris buvo vykdomas 2014–2020 m. ir kurį GECT GO / EZTS GO įgyvendino kaip vienintelė naudotoja. Įgyvendinant projektą siekiama stiprinti ir gerinti sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų teikimą ir kokybę tarp Italijos ir Slovėnijos esančioje tarpvalstybinėje teritorijoje gyvenantiems asmenims, vykdant bandomąjį sveikatos priežiūros paslaugų ir priemonių integravimą.

Viešųjų pirkimų tikslas buvo kurti novatoriškus tarpvalstybinius projektus siekiant patenkinti psichikos sveikatos problemų turinčių jaunuolių poreikius, susijusius tiek su priežiūra, tiek su socialine integracija ir integracija į darbo rinką.

Europos teritorinio bendradarbiavimo grupės (ETBG) buvo sukurtos siekiant skatinti tarpvalstybinį, tarptautinį ir tarpregioninį valstybių narių ir jų regionų bei vietos valdžios institucijų bendradarbiavimą. ETBG šiems partneriams sudaro sąlygas įgyvendinti bendrus projektus, keistis patirtimi, gerinti teritorijų planavimo koordinavimą ir steigti bendrus juridinius asmenis, kad būtų įveikti sunkumai, kylantys dėl skirtingų teisės aktų ir procedūrų skirtingose teritorijose.

Dalykas

Novatoriškų ir eksperimentinių metodų, intervencijų, paslaugų ir individualiems poreikiams pritaikytų projektų, kuriais siekiama įgyvendinti psichikos sveikatos problemų turinčių jaunuolių socialinę įtrauktį, bendras kūrimas ir valdymas.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Atsakydami į bendros darbo grupės⁶ parengtą kvietimą dalyvauti konkurse, konkurso dalyviai turėjo pateikti preliminarų projekto pasiūlymą, kuriame turėjo būti nurodyti individualių ir kolektyvinių intervencijų, remiamų iš sveikatos biudžeto⁷, bendro valdymo kriterijai, konkretaus jų įgyvendinimo metodai ir veiklos pasiūlymai. Į projektų pasiūlymus turėtų būti įtraukti inovacijų, eksperimentinės veiklos ir kokybės elementai, juose turėtų būti numatytas stiprus bei aiškus tarpvalstybinis poveikis. Buvo įvertinti pasiūlymai dėl šių programų kūrimo:

⁶Sudarytos iš: psichologų, pedagogų, socialinių darbuotojų, slaugytojų ir kt., dirbančių šiose Slovėnijos ir Italijos įmonėse: sveikatos centre „Nova Gorica“ (ZD Nova Gorica), Idrijos psichiatrijos ligoninėje (PB Idrija), psichikos sveikatos centre CSM–AAS2, taip pat koordinatorių.

⁷ Sveikatos biudžetas yra naujoviška valdymo galimybė, kuria skatinama priežiūra namuose. Ji įgyvendinant galima sutelkti dėmesį į paramos gavėjų apsisprendimo įgūdžius ir pritaikyti priežiūrą jų poreikiams (pvz., sveikatos priežiūros, priežiūros, rehabilitacijos, būsto, užimtumo ir socialiniams poreikiams).

- *Bendro valdymo ir teritorinės paramos programa.* Projektų pasiūlymų tikslas – užtikrinti visos bendrai sukurtos ir bendrai valdomos tarpvalstybinės veiklos koordinavimą ir stebėseną, siekiant, be kita ko, skatinti mainus ir susijusių ekonominės veiklos vykdytojų darbo santykių stiprinimą;
- *Darbo mokymo programa.* Projektų pasiūlymais siekiama suteikti galimybių mokytis darbo, dideliu mastu įtraukiant žmones, turinčius įvairių psichikos sveikatos problemų. Remiantis pasiūlymais naudotojams bus suteiktos įvairios mokymo galimybės, susijusios su bent trijų rūšių verslo veikla (pvz., ekologija, socialiniu žemės ūkiu, administracinėmis sritimis, maitinimu, tarpusavio paramos darbu, kultūrine ir komunikacijų veikla ir kt.), atsižvelgiant ir į tarpvalstybinį teritorijos aspektą;
- *Socialinė programa.* Projektų pasiūlymai susiję su naudotojams skirta socializacijos veikla. Labiausiai reikalinga reabilitacinio pobūdžio veikla, kuria siekiama kurti socialinius santykius vykdant kultūrinę ir šviečiamąją veiklą, suteikiant galimybių bendrauti;
- *Būsto programa.* Projektų pasiūlymų tikslas – teikti prie individualių poreikių priderintą paramą būstui, aprūpinant privačiu būstu arba bendru būstu. Partneris įsipareigoja įrengti gyvenamuosius butus su individualiems poreikiams pritaikomomis privačiomis erdvėmis, pageidautina Nova Goricos savivaldybės (Slovėnija) teritorijoje, kuriuose galėtų gyventi po ne daugiau kaip keturis žmones.

Aukščiausias įvertinimas, kurį galima skirti pasiūlymui, yra 100 balų, kurie paskirstomi taip:

- už projekto pasiūlymą (įskaitant pirmiau nurodytus punktus) skiriama ne daugiau kaip 85 balai;
- už finansinį verslo planą skiriama ne daugiau kaip 15 balų.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

Socialinis šio viešojo pirkimo tikslas – užtikrinti psichikos sveikatos problemų turinčių jaunuolių socialinę įtrauktį ir įtrauktį į darbo rinką kuriant tarpvalstybinių sveikatos priežiūros paslaugų tinklą, taikytiną kitose sveikatos priežiūros paslaugų srityse.

Tikrinimas

Ne rečiau kaip kas šešis mėnesius darbo grupė susitinka aptarti, kaip siekiama projekto tikslų. Du kartus per metus vykstančio peržiūros posėdžio darbotvarkė padalijama į šias užduotis:

- tikrinti, ar pasiekti su reabilitacija susiję tikslai;
- tikrinti suinteresuotųjų šalių informavimo lygį;
- peržiūrėti bendros grupės susitarimus dėl darbo pasidalijimo;
- dalytis gerąja patirtimi ir aptarti sudėtingas situacijas.

Šio posėdžio rezultatai įrašomi į protokolą ir saugomi darbo grupių koordinatorių.

Sutarties vertė

Bendra 18 mėnesių trukmės sutarties vertė buvo EUR 367 213,11.

Priemonė

Direktyvos 2014/24/ES 74–77 straipsniai dėl paprastesnio režimo perkant socialines ir kitas specialias paslaugas.

Dalyviai:

- perkančioji organizacija – GECT GO / EZTS GO;
- konkurso dalyviai – Italijos ir Slovėnijos ekonominės veiklos vykdytojai, veikiantys trečiajame sektoriuje / vykdančios ne pelno veiklą;
- paslaugų teikėjas, su kuriuo sudaryta sutartis – „La Collina Società Cooperativa Sociale Onlus Impresa Sociale“, Italijoje įsteigtas socialinis kooperatyvas;
- techninę paramą teikia įmonė „Insiel“ ir Friulio-Venecijos Džulijos regiono įkurta IRT įmonė;
- darbo grupės nariai ir projekte dalyvaujančios institucijos:
 - Slovėnijos sveikatos apsaugos ministerija;
 - Italijos Friulio-Venecijos Džulijos regiono sveikatos, socialinės politikos ir negalios reikalų centrinis direktoratas;
 - Slovėnijos nacionalinis visuomenės sveikatos institutas (Nacionalni inštitut za javno zdravje Republike Slovenije, NIJZ);
 - Slovėnijos sveikatos draudimo institutas (Zavod za zdravstveno zavarovanje Republike Slovenije, ZZZS).

Socialinis poveikis

- Įgyvendinant šį projektą socialinės rūpybos ir sveikatos priežiūros specialistai keičiasi gerąja patirtimi per specialiai sukurtą Italijos ir Slovėnijos darbo grupę, kuri dalyvavo rengiant kvietimo dalyvauti konkurse turinį.
- Sveikatos biudžetas yra geroji patirtis, kuriai skiriama daug dėmesio. Jis dažnai taikomas Italijoje, bet ne Slovėnijoje. Konkurso tikslas – taikyti sveikatos biudžeto gerosios praktikos koncepciją teikiant *ad hoc* pagrindu individualiems poreikiams pritaikytas priežiūros paslaugas, skirtas naudotojams, gyvenantiems Slovėnijos Nova Goricos savivaldybės teritorijoje.

Kita nauda

- Šis atvejis yra tikra naujovė teritorijoje ir ypatinga galimybė keistis gerąja patirtimi, siūlyti piliečiams kokybiškesnes paslaugas ir perduoti įgūdžius bei žinias tarpvalstybiniu mastu.
- Vykdam šį projektą taip pat sustiprintas Italijos ir Slovėnijos trečiojo sektoriaus / ne pelno paslaugų teikėjų bendradarbiavimas.
- Tai geroji praktika, kurią galima perkelti į kitas sritis. Kaip pavyzdį ją gali naudoti Europos regionai vykdydami regioninį bendradarbiavimą, taip pat ES nepriklausančios šalys.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Paaiškėjo, kad Italijos trečiojo sektoriaus subjektai dalyvauti konkurse yra pasirengę daug geriau. Siekiant prasmingesnio bendradarbiavimo, Slovėnijos ne pelno paslaugų teikėjams būtų naudinga pasinaudoti mokymais ir didinti savo pajėgumus, kad jie galėtų dalyvauti konkursuose dėl viešųjų pirkimų sutarčių.

- Nuo 2019 m. spalio mėn. visi Italijoje vykdomi konkursai turi būti skelbiami elektroninėse platformose. Teikdami pasiūlymus per Italijos Friulio-Venecijos Džulijos regiono elektroninę platformą⁸, konkurso dalyviai iš Slovėnijos susidūrė su problemomis, nes buvo reikalaujama informacijos, kuri būdinga tik Italijos subjektams, pavyzdžiui, mokesčių mokėtojo kodo. Be to, perkančiosios institucijos nustatė, kad konkurso dalyviai pasiūlymus teikė atsakydami tik į jų atitinkamose šalyse paskelbtus kvietimus. Kad būtų užtikrinamas prasmingas tarpvalstybinis bendradarbiavimas, atsižvelgdama į atvejus, kai Slovėnijos operatoriai teikia pasiūlymus dėl Italijos teritorijoje organizuojamų viešųjų pirkimų, ir atvirkščiai, GECT GO / EZTS GO vykdė veiklą, kuria siekė įvertinti visas naudotinas elektronines platformas, o tada nustatyti platformą, kuri atitinka jų poreikius. Šiuo tikslu jos dalyvavo bandomajame projekte „B-Solutions“, kurį remia Europos Komisijos Regioninės ir miestų politikos generalinis direktoratas (REGIO GD), o valdo Europos pasienio regionų asociacija (EPRA); šis projektas yra vienas iš komunikate „Ekonomikos augimo ir sanglaudos skatinimas ES pasienio regionuose“ siūlomų veiksmų⁹. Tai padėjo perkančiajai organizacijai nustatyti tinkamiausią platformą, kuria ji dabar naudojasi¹⁰.
- Šių dviejų šalių trečiojo sektoriaus subjektams / ne pelno organizacijoms taikomos teisinės sistemos skiriasi. Dėl to kilo problemų, pavyzdžiui, kai Slovėnijos ne pelno subjektas neturi PVM mokėtojo kodo ir todėl kartu su Italijos ekonominės veiklos vykdytojais negali sudaryti konsorciumo ar Europos ekonominių interesų grupės (EEIG). Sukurta Europos teisinė sistema, taikytina visoms socialinės ekonomikos įmonėms ir organizacijoms, būtų perspektyvus sprendimas.

Kontaktiniai duomenys

Fabiana Pieri, Europos teritorinio bendradarbiavimo grupės (GECT GO-EZTS GO) vyresnioji techninė pareigūnė, fabiana.pieri@euro-go.eu.

⁸ <http://appalti.regione.fvg.it/>

⁹ <https://ec.europa.eu/futurium/en/border-regions/pilot-projects>

¹⁰ Net4Market.com

8 sektorius. Informacinės ir ryšių technologijos (IRT)

40. Darbuotojų teisių elektronikos tiekimo grandinėse stiprinimas naudojantis viešaisiais pirkimais Katalonijoje

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Katalonijos vietos valdžios institucijų asociacija (*L'Associació Catalana de Municipis, ACM*), Ispanija.

Produkto arba paslaugos sektorius – informacinės ir ryšių technologijos (IRT).

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Katalonijos vietos valdžios institucijų asociacijai (*L'Associació Catalana de Municipis, ACM*) priklauso daugiau kaip 1 000 vietos valdžios institucijų, kurios sudaro 95 proc. regiono savivaldybių. Viena iš jos atliekamų funkcijų yra centrinės perkančiosios organizacijos, derinančios savo narių poreikius ir mažinančios jų administracines išlaidas. 2018 m. Katalonijos vietos valdžios institucijų asociacija tapo tarptautinės asociacijos „[Electronics Watch](#)“, kuri stebi, kaip IRT tiekimo grandinėse laikomasi žmogaus teisių, asocijuotąja nare. Katalonijos vietos valdžios institucijų asociacijos taikomos socialinės sąlygos, paimtos iš asociacijos „[Electronic Watch](#)“ referencinių sutarčių, dabar įtraukiamos į jos narių vykdomus konkursus, įskaitant naujausią konkursą dėl spausdintuvų sistemų, kuriame dalyvauja 156 savivaldybės narės.

Dalykas

Su keliais ekonominės veiklos vykdytojais sudaryta preliminarioji sutartis dėl spausdintuvų, daugiafunkčių įrenginių ir didelio formato spausdintuvų.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Sutarties įvykdymo sąlygos

Konkurso laimėtojai, atrinkti vykdyti preliminariąją sutartį, turi užtikrinti, kad gamyklų, kuriose gaminamos prekės, dėl kurių sudaryta sutartis, gamybos grandinėje būtų laikomasi darbuotojų teisių ir saugos taisyklių. Šiuo tikslu konkurso laimėtojas privalo:

- atlikti išsamius patikrinimus, siekiant užtikrinti, kad elektronines prekes gaminančios gamyklos atitiktų sutarties su asociacija „[Electronics Watch](#)“ sąlygose nurodyto Darbo standartų kodekso nuostatas¹¹;
- pateikti perkančiajai organizacijai (per 30 dienų nuo sutarties pasirašymo):
 - informacijos atskleidimo formą, kurioje perkančiajai organizacijai pranešama apie gamyklą, kuriose gaminamos sutartyje nurodytos prekės, fizines vietas;
 - informaciją už kiekvienus metus apie bet kurios gamyklos, kurioje buvo pagamintos sutartyje nurodytos prekės, auditą, jei jis atliekamas.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

¹¹ http://electronicswatch.org/electronics-watch-contract-conditions-for-supply-contracts-v-2-0_2556796.pdf

Asociacijos „Electronics Watch“ nuostatose reikalaujama, kad rangovai atliktų išsamius tikrinimus, siekdami užtikrinti tiekimo grandinių skaidrumą, bendradarbiautų su nepriklausomais stebėtojais ir ištaisytų darbuotojų teisių bei saugos standartų pažeidimus.

Asociacijos „Electronics Watch“ nuostatos dera su Direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, taip pat atitinka JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinius principus ir EBPO rekomendacijas daugiadalėms įmonėms. Į šias nuostatas įeina darbo standartų kodeksas, kuriame daroma nuoroda į šalių, kuriose vykdoma gamyba, nacionalinius įstatymus, taip pat į pagrindines TDO konvencijas.

Tikrinimas

Tikrinimas grindžiamas tiesiogiai su sutarties dalykų susijusios informacijos apie gamyklą atskleidimu. Rangovai asociacijos „Electronic Watch“ asocijuotiesiems nariams atskleidžia registruotus gamyklų, kuriose gaminami konkretūs produktų modeliai, pavadinimus ir jų pilnus adresus. Asociacija „Electronics Watch“ stebės, kaip Katalonijos vietos valdžios institucijų asociacija laikosi nustatytų darbuotojų teisių standartų rengdama konkurso dokumentus.

Sutarties vertė

1 127 385,51 EUR už metus.

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 18 straipsnio 2 dalis (dėl taikytinų pareigų aplinkos, socialinės ir darbo teisės srityse laikymosi) ir 70 straipsnis (dėl sutarčių įvykdymo sąlygų).

Dalyviai:

- perkančioji organizacija – Katalonijos vietos valdžios institucijų asociacija ir asociacija „Electronics Watch“, veikianti kaip partnerė;
- tiekėjai, su kuriais sudarytos sutartys:
 - *Basso SA*;
 - *Gircopi Sl-Sistemes D'organització SA*;
 - *Konica Minolta Business Solutions Spain*;
 - *Ricoh Sistemas*;
- nepriklausoma stebėsenos organizacija – asociacija „Electronics Watch“;
- preliminariosios sutarties vykdytojai – Katalonijos vietos valdžios institucijų asociacijos narės savivaldybės.

Socialinis poveikis

- Pirmąjį prašymą atskleisti informaciją rangovai įvertino palankiai. Jie pateikė išsamią tiekimo grandinių informaciją apie konkrečius pagal sutartį naudojamus gaminių modelius ir gamybos vietas. Remdamasi esamais šių modelių ir vietų stebėsenos rezultatais, asociacija „Electronics Watch“ galėjo parengti Katalonijos vietos valdžios institucijų asociacijai skirtą rizikos vertinimą. Katalonijos vietos valdžios institucijų asociacija jau planuoja įtraukti asociacijos „Electronics Watch“ sutarčių sąlygas į dar dvi preliminariąsias sutartis, sudaromas dėl IRT ir plenarinių posėdžių vaizdo įrašymo.

- Dėl vieno tiekėjo atskleistos informacijos buvo sustiprintas pasiryžimas bendradarbiauti su spausdintuvų gamykla Pietų Azijoje, su kuria jau bendradarbiaujama. Remiantis gamybos vietų duomenimis jau sudarytas stebėsenos planas. Stebėseną vykdo asociacijos „Electronic Watch“ vietos partneriai – vietos pilietinės visuomenės organizacijos, turinčios darbuotojų teisių laikymosi stebėsenos patirties.

Kita nauda

- Dėl standartizuoto asociacijos „Electronics Watch“ proceso, stebėseną ir tolesnių veiksmų modelį galima lengvai taikyti prisijungus prie asociacijos.
- Taip pat padidėjo kitų asociacijos „Electronic Watch“ asocijuotųjų narių Europoje, kurie perka tuos pačius produktų modelius, tiekimo grandinės skaidrumas.

Igyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Siekiant palengvinti reikalavimų laikymąsi, apie susijusius įsipareigojimus konkurso dalyvius ir (arba) potencialius rangovus svarbu informuoti sutarties valdymo etape.
- IRT pramonė – tiek perpardavėjai, tiek prekių ženklų gamintojai ir jų tiekėjai – turi toliau didinti tiekimo grandinių skaidrumą. Šiuo metu dėl komponentų lygmens informacijos atskleidimo sektoriuje vis dar kyla sunkumų, tačiau užtikrinti tiekimo grandinės skaidrumą – labai svarbu.
- Valdžios institucijoms dažniau prašant atskleisti informaciją apie gamybos vietas ir procesus, tai taps įprasta praktika sektoriuje.

Kontaktiniai duomenys

Víctor Torrents, Katalonijos vietos valdžios institucijų asociacija, victor.torrents@acm.cat.

41. Socialiai atsakinga preliminarioji sutartis perkant kompiuterius ir knyginius kompiuterius, Suomija

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – įmonė „Hansel Ltd“, Suomija.

Produkto arba paslaugos sektorius – informacinės ir ryšių technologijos (IRT).

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Įmonė „Hansel“ yra nacionaliniu lygmeniu veikianti centrinė perkančioji organizacija Suomijoje. Įmonė „Hansel“ ir jos klientai (Suomijos valdžios institucijos) yra įsipareigoję skatinti vykdyti socialiai atsakingus ir tvarius viešuosius pirkimus. Šiuo tikslu vykdant pirkimus sąžiningai ir taikant socialinės atsakomybės principus pagamintoms prekėms ir paslaugoms teikiama pirmenybė.

Todėl įmonė „Hansel“ parengė Elgesio kodeksą, taikomą perkant elektroninius produktus, kuriame daugiausia dėmesio skiriama socialinei atsakomybei. Sprendimas sutelkti dėmesį į tokio pobūdžio pirkimą buvo grindžiamas tuo, kad šie produktai dažnai gaminami šalyse, kuriose žmogaus ir darbuotojų teisės ne visada pakankamai užtikrinamos. Taikant šį kodeksą siekiama skatinti ir užtikrinti deramas darbo sąlygas darbuotojams visoje kompiuterių ir kitų su IRT susijusių produktų tiekimo grandinėje. Kodeksas turi būti taikomas visose būsimose procedūrose (vykdant preliminariąsias sutartis, sutartis), kurias įmonė „Hansel“ vykdys šioje tiekimo srityje. Šis metodas buvo integruotas į procedūras, susijusias su kitais produktais ir paslaugomis, taikant bendrą kodekso versiją, taikytiną kitų rūšių viešiesiems pirkimams.

Kodekse tiekėjams nustatyta prievolė įsipareigoti laikytis jame nustatytų reikalavimų ir užtikrinti, kad visi į jį įtraukti būtinausi reikalavimai būtų įvykdyti jų pačių, kaip rangovų, veikloje, taip pat visoje tiekimo grandinėje.

Siekdama išbandyti, kaip kodeksas turėtų būti taikomas, įmonė „Hansel“ pradėjo procedūrą, susijusią su IRT produktais. Tuo pačiu metu buvo pradėti panašūs su kitais sektoriais susiję bandomieji projektai, įskaitant procedūrą dėl preliminariosios sutarties sudarymo biuro baldams pirkti. Kodeksas išverstas į anglų kalbą ir juo gali naudotis kitos perkančiosios organizacijos Suomijoje ir už jos ribų.

Kvietimas paskelbtas 2017 m., o sutartis sudaryta 2018 m.¹²

Dalykas

Preliminarioji sutartis dėl biuro ir nešiojamos kompiuterinės įrangos, įskaitant planšetinius kompiuterius, hibridinius kompiuterius, knyginius kompiuterius, monoblokinius kompiuterius, stalinius kompiuterius ir kt., taip pat kitos su IRT susijusios įrangos, priedų ir paslaugų pirkimo.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Buvo vykdomas atviras konkursas, o į socialinės ir su aplinka susijusios atsakomybės kriterijus atsižvelgta juos taikant kaip sutarties skyrimo kriterijus, jiems suteikiant 20 proc. lyginamąjį svorį:

- sutarties skyrimo kriterijai dėl su aplinka susijusios atsakomybės, (10 proc.) tai, be kita ko, kenksmingų medžiagų (t. y. gyvsidabrio, tetrabrombisfenolio A, ftalatų ir PVC) nenaudojimas, taip pat perdirbto arba biologiškai skaidaus plastiko naudojimas gaminant plastikines detales ir pakuotes;
- taikydama socialinius kriterijus (10 proc.), įmonė „Hansel“ vertino tiekėjo skaidrumą, susijusį su vietomis, kuriose atliekamas galutinis gaminių surinkimas ir yra įsikūrę sudedamųjų dalių tiekėjai,

¹² <https://ted.europa.eu/udl?uri=TED:NOTICE:461029-2017:TEXT:LT:HTML&tabId=0>

taip pat su darbo sąlygomis galutinėse surinkimo vietose; tikrinant pragyvenimą užtikrinančio darbo užmokesčio mokėjimą ir darbo valandų skaičių (daugiausia 48 valandos per savaitę, įskaitant viršvalandžius), remiamasi nepriklausoma trečiosios šalies audito ataskaita.

Paaikėjo, kad taikyti šiuos kriterijus sudėtinga (žr. skirsnį „Igyta patirtis“). Teikdami pasiūlymą konkurso dalyviai taip pat turėjo pareikšti, kad įsipareigojimą laikytis nurodytų sąlygų (įskaitant Elgesio kodeksą).

Numatytas didžiausias preliminarią sutartį vykdančių dalyvių skaičius buvo keturi.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

Pagrindinis kodekso (ir procedūros) tikslas – užtikrinti, kad visoje tiekimo grandinėje, kurioje gaminami Suomijos valdžios institucijų perkami IRT produktai, būtų laikomasi deramo darbo standartų ir darbo sąlygų.

Siekiant šio tikslo, Elgesio kodekse nurodomi šie standartai ir konvencijos:

- JT visuotinė žmogaus teisių deklaracija (1948 m.);
- Tarptautinis pilietinių ir politinių teisių paktas (JT, 1966 m.);
- Tarptautinis ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių paktas (JT, 1966 m.);
- JT verslo ir žmogaus teisių pagrindiniai principai;
- EBPO rekomendacijos daugiašalėms įmonėms;
- aštuonios pagrindinės TDO konvencijos: Nr. 29 dėl priverstinio ar privalomojo darbo (1930 m.), Nr. 87 dėl asociacijų laisvės ir teisės jungtis į organizacijas gynimo (1948 m.), Nr. 98 teisės jungtis į organizacijas ir vesti kolektyvines derybas principų taikymo (1949 m.), Nr. 100 dėl vienodo atlyginimo vyrams ir moterims už lygiavertį darbą (1951 m.), Nr. 105 dėl priverstinio darbo panaikinimo (1957 m.), Nr. 111 dėl diskriminacijos darbo ir profesinės veiklos srityje (1958 m.), Nr. 138 dėl minimalaus įdarbinimo amžiaus (1973 m.) ir Nr. 182 dėl nepriimtino vaikų darbo uždraudimo ir neatidėliotinių veiksmų tokiam darbui panaikinti (1999 m.);
- JT vaiko teisių konvencijos 32 straipsnis (1989 m.);
- JT konvencija prieš korupciją (2003 m.);
- šalyje, kurioje gaminamos prekės ir teikiamos paslaugos, galiojantys teisės aktai, susiję su darbuotojų apsauga, darbo principais ir darbo sąlygomis, įskaitant teisės aktus, susijusius su minimaliu darbo užmokesčiu, ir socialinės gerovės apsaugos taisyklės;

taip pat:

- Vienos konvencija dėl ozono sluoksnio apsaugos ir jos Monrealio protokolas dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų;
- Bazelio konvencija dėl pavojingų atliekų tarpvalstybinių pervežimų bei jų tvarkymo kontrolės;
- Stokholmo konvencija dėl patvariųjų organinių teršalų (Stokholmo POT konvencija);
- 1998 m. rugsėjo 10 d. Roterdamo konvencija dėl sutikimo, apie kurį pranešama iš anksto, procedūros, taikomos tam tikroms pavojingoms cheminėms medžiagoms ir pesticidams tarptautinėje prekyboje (UNEP/FAO) (Roterdamo konvencija) ir jos 3 regioniniai protokolai;
- visi šalyje, kurioje gaminamos prekės ir teikiamos paslaugos, galiojantys aplinkos apsaugos teisės aktai.

Tikrinimas

Šio projekto tikslas – sukurti konkrečius kriterijus ir patikimus tikrinimo mechanizmus, kad būtų galima įvertinti įsigyjamų produktų socialinę atsakomybę. Šiuo atžvilgiu kodeksas naudojamas kaip sutarties sąlygų orientacinis standartas ir gairės atliekant sutarties įvykdymo tikrinimą. Be taikytinų standartų, kodekse taip pat nustatyti kiti socialiniai reikalavimai ir mechanizmai, skirti taikyti neatitikties ir pažeidimų atvejais. Tiekėjas ir (arba) jo patronuojančioji bendrovė paskelbs metinę tvarumo ataskaitą. Tiekėjai imasi atitinkamų sutartyje numatytų priemonių, kad savo veikloje taikytų Elgesio kodeksą, taip pat užtikrintų jo taikymą tiekimo grandinėje.

Vienas iš pagrindinių kodekso aspektų yra susijęs su dalijimusi socialinės atsakomybės auditų rezultatais ir taisomaisiais veiksmais, kurių imtasi, be kita ko, platinant audito ataskaitų santraukas. Tokios informacijos sklaidos tikslas yra, viena vertus, gilinti žinias apie socialinės atsakomybės reikalavimus (pasaulinėse) tiekimo grandinėse ir, kita vertus, išvengti dubliavimosi ir daugkartinio skirtingų perkančiųjų organizacijų atliekamo reikalavimus atitinkančių operatorių audito.

Sutarties vertė

Preliminariosios sutarties vertė – 180 mln. EUR. Pradinis terminas yra dveji metai, kuris gali būti pratęstas ne daugiau kaip ketveriems metams.

Priemonė

Direktyvos 2014/24/ES 18 straipsnio 2 (dėl privalomų socialinio pobūdžio nuostatų), 71 straipsnis (dėl subrangos) ir 67 straipsnis (dėl sutarčių skyrimo kriterijų).

Dalyviai:

- centrinė perkančioji organizacija – įmonė „Hansel Ltd“.
- pagrindinis partneris – organizacija „Finnwatch“;
- tiekėjai;
- tikrintojai ir (arba) auditoriai;
- darbuotojai ir jų atstovai (profesinės sąjungos);
- pilietinės visuomenės organizacijos, veikiančios vystymosi srityje.

Rengiant kodeksą ir IRT pirkimo sutartį, pirmiausia buvo atsižvelgiama į partnerystę. Įmonė „Hansel“ projektą vykdyti pradėjo bendradarbiaudama su „Finnwatch“, NVO, veikiančia pasaulinės įmonių atsakomybės skatinimo srityje, siekiant užtikrinti deramo darbo standartų taikymą viešuosiuose pirkimuose.

Organizacija „Finnwatch“ suteikė įmonei „Hansel“ savo ekspertų pagalbą jai įvairiuose viešųjų pirkimų proceso etapuose nustatant su socialine atsakomybe susijusius kriterijus ir stebint jų įgyvendinimą. Šios iniciatyvos, laikomos gerąja patirtimi, platinimą perkančiosioms organizacijoms, veikiančioms visuose valdžios lygmenyse, rėmė Suomijos profesinių sąjungų solidarumo centras ir KEPA (Suomijos pilietinės visuomenės organizacijos, dirbančias vystomojo bendradarbiavimo srityje, sujungianti organizacija).

Socialinis poveikis

- Dėl šių pastangų tiekėjai ir perkančiosios organizacijos geriau suvokia socialinės atsakomybės klausimus. Organizacija „[Finnwatch](#)“ taip pat internete paskelbė bandomojo projekto, kuriuo siekiama dalytis žiniomis apie socialinę atsakomybę tiekimo grandinėse, ataskaitą (suomių kalba). Pagrindiniai ataskaitos elementai buvo susiję su tuo, kad dialogas ir bendravimas su potencialiais tiekėjais buvo labai svarbūs skatinant abipusį sutarties reikalavimų poveikio jos įvykdymui, auditui ir t. t. supratimą. Be to, siekiant taikyti reikalavimus, kurie viršija minimalius standartus, turėtų būti stiprinamos tikrinimo pastangos vykdymo etape. Daugumai Suomijos tiekėjų trūksta galimybių

tiesiogiai stebėti, kaip standartai taikomi pasaulinėse tiekimo grandinėse, ir jie turi pasikliauti patronuojančiųjų bendrovių socialinės atsakomybės padalinių teikiama informacija. Todėl perkančiosios organizacijos turi išversti svarbiausius dokumentus į anglų kalbą, siekdamos užtikrinti, kad reikalavimai būtų suprantami padaliniuose visame pasaulyje.

- Vis daugiau perkančiųjų organizacijų savo procedūrose taikant tokius standartus, tokie reikalavimai galėtų daryti teigiamą poveikį gamybos lygmeniui – nuo poveikio surinkimo gamykloms iki poveikio tolesnėse tiekimo grandinėse.

Kita nauda

- Dalijantis audito ataskaitomis su kitomis perkančiosiomis organizacijomis galima sutaupyti išteklių ir sumažinti tiek konkurso dalyviams, tiek institucijoms tenkančią administracinę našą.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Sėkmingo Elgesio kodekso įgyvendinimo pagrindas buvo išsamios pirminės rinkos konsultacijos su potencialiais tiekėjais. Rinkos konsultacijos buvo pradėtos likus keliems mėnesiams iki numatytos pirkimo paskelbimo datos, o jas vykdant buvo gauta svarbios informacijos apie atitinkamus standartus ir realistiškus reikalavimus.
- Paaiškėjo, kad vykdant viešųjų pirkimų procedūrą sunku patikrinti atitiktį socialinės atsakomybės kriterijams. Iš prie pasiūlymo pridėtų audito ataskaitų buvo sunku suprasti, ar iš tiesų laikomasi kriterijų (t. y. darbo valandų kriterijų). Kita vertus, pavyzdžiui, ES esančiose gamybos įmonėse auditas paprastai neatliekamas. Kadangi joms jau taikomos griežtesnės ES taisyklės, audito pastangos sutelkiamos į problemines sritis, kuriose jos aktualesnės.
- Kartais tie patys produktai gaminami keliose surinkimo gamyklose. Šiuo atveju auditą sunku atlikti praktiškai (pvz., nes reikia nuspręsti, kuriose gamybos vietose reikėtų atlikti auditą, nustatyti, kaip užtikrinama, kad visi laikytųsi reikalavimų).
- Vietinių tiekėjų arba perpardavėjų iš pasaulinio masto tiekėjų gauti atsakymai į perkančiosios organizacijos klausimus ne visada būna patenkinami.
- Perkančiosioms organizacijoms gali būti sudėtinga užtikrinti, kad būtų laikomasi darbo ir socialinių standartų, ypač pasaulinėse tiekimo grandinėse. Tokios iniciatyvos kaip Elgesio kodeksas yra labai svarbios siekiant parodyti konkrečius metodus, kaip tai padaryti. Atvira ir skaidri tokių išteklių sklaida yra labai svarbi siekiant skatinti kitas perkančiąsias organizacijas juos plačiau naudoti.
- Būtų labai naudinga, jei kitos ES perkančiosios organizacijos vykdydamos viešuosius pirkimus taikytų į Elgesio kodeksą panašias sutarčių skyrimo sąlygas. Taip būtų užkertamas kelias reikalavimų neatitinkantiems veiklos vykdytojams patekti į viešųjų pirkimų rinkas ir skatinama didesnė žmogaus ir darbuotojų teisių konvergenciją visose pasaulinėse tiekimo grandinėse.
- Keistis informacija apie tiekėjų audito ataskaitas su kitomis viešųjų pirkimų institucijomis visoje ES būtų veiksminga ir naudinga, ypač rinkose, kuriose tiekėjai veikia skirtingose viešųjų pirkimų rinkose, pavyzdžiui, IRT.

Kontaktiniai duomenys

Kalle Hietaranta, įmonės „Hansel Ltd“ produktų kategorijos valdymo skyriaus vadovas,
kalle.hietaranta@hansel.fi.

42. Dviejų etapų metodo taikymas vykdant socialiai atsakingus viešuosius pirkimus siekiant įsigyti IRT aparatinę įrangą

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Federalinė ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros ministerija, Vokietija.

Produkto arba paslaugos sektorius – informacinės ir ryšių technologijos (IRT).

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Federalinė ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros ministerija nusprendė vykdydama šį bandomąjį konkursą pagrindinių objektų (kompiuterių ir monitorių), taip pat išorinių įrenginių (klaviatūrų ir pelių) pirkimui taikyti dviejų etapų metodą, į kurį buvo įtraukti privalomi minimalūs kriterijai (techninės specifikacijos) ir papildomi kriterijai (socialiai atsakingo konkurso dalyvio koncepcija, į kurią atsižvelgiama sutarties skyrimo kriterijuose). Tai buvo pagrįsta ankstesniais rinkos tyrimais, susijusiais su žmogaus teisių ir darbo teisės klausimais IRT tiekimo grandinėje, ir tuo, ką rinka gali pasiūlyti (ir įrodyti) šiuo atžvilgiu.

Todėl vykdydama konkursą Federalinė ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros ministerija pirmajam kompiuterių ir monitorių tiekimo grandinės etapui (galutiniam surinkimui) socialinius kriterijus taiko kaip privalomas technines specifikacijas. Tai buvo derinama su griežtais patikros kokybės reikalavimais (ženkliniu arba lygiaverte nepriklausomos trečiosios šalies bandymų ataskaita arba išorės audito įrodymais). Socialiniai kriterijai apėmė pagrindines TDO konvencijas ir kitus socialinius kriterijus (profesinė sveikata ir sauga, minimalus darbo užmokestis ir socialinė apsauga, darbo valandos). Be to, remiantis sutarties skyrimo kriterijais, skiriami balai už konkurso dalyvio koncepciją dėl socialiai atsakingų priemonių taikymo tolesniuose produktų tiekimo grandinės etapuose, t. y. etapuose nuo antro tiekimo grandinės etapo iki žaliavų gavybos (ir papildomai už tokių priemonių taikymą išorinių įrenginių pirmajame tiekimo grandinės etape). Į konkurso dalyvio koncepcijos dokumento struktūrą valdžios institucija įtraukė nurodomuosius klausimus, susijusius su žiniomis apie perkamo produkto tiekimo grandinę, rizikos analizę, prevencines priemones ir tikrinimą.

Vykdamas konkursą nustatyta, kad sudėtinga tiekimo grandine pasižymintiems gaminiams gali būti taikomi socialiniai kriterijai ir veiksmingas patikrinimas, net jei šie kriterijai viršija tai, ko reikalaujama ženklinant.

Dalykas

Tvarių darbo vietoje naudotinių kompiuterių ir monitorių bei išorinių įrenginių (klaviatūrų ir pelių) tiekimas, atsižvelgiant į tai, kaip tiekiamų prekių tiekimo grandinėje (gamyboje ir žaliavų gavyboje) laikomasi žmogaus teisių ir darbo standartų.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Techninės specifikacijos

Pagrindinio konkurso objekto (kompiuterių ir monitorių) atveju konkurso dalyvių prašoma atitikti privalomus pirmo tiekimo grandinės etapo kriterijus:

1. laikytis TDO pagrindinių darbo konvencijų:

- dėl priverstinio darbo ir vergavimo už skolas draudimo (TDO konvencijos Nr. 29 ir 105);
- dėl nediskriminavimo (TDO konvencijos Nr. 100 ir 111);
- dėl vaikų išnaudojimo darbe ir jaunesnių nei 15 metų vaikų įdarbinimo draudimo (TDO konvencijos Nr. 138 ir 182);
- dėl asociacijų laisvės ir teisės vesti kolektyvines derybas (TDO konvencijos Nr. 87 ir 98);

2. laikytis kitų darbo ir socialinių standartų:

- dėl darbuotojų sveikatos ir saugos (TDO konvencijos Nr. 155 ir 170);
- dėl minimalaus darbo užmokesčio ir socialinių išmokų (TDO konvencijos Nr. 131 ir 102);
- dėl pernelyg ilgo darbo laiko draudimo (TDO konvencija Nr. 1).

Sutarties skyrimo kriterijai

Be to, konkurso dalyvių prašoma pateikti dokumentą, vadinamą **konkurso dalyvio koncepcijos dokumentu**, kuriuo įrodoma, kad produktas atitinka šiuos reikalavimus:

- išorinės įrangos (klaviatūrų ir pelių) pirmojo tiekimo grandinės etapo atveju atitinka 1 dalyje nurodytus kriterijus, t. y. TDO konvencijas,
- antrojo ir tolesnių tiekimo grandinės etapų atveju, tiek dėl pagrindinio pasiūlymo objekto (kompiuterių ir monitorių), tiek dėl išorinių įrenginių, konkurso dalyvio prašoma kartu su pasiūlymu pateikti visų priemonių, kurių jis ėmėsi siekdamas įrodyti atitiktį TDO pagrindinėms darbo konvencijoms (išvardytoms 1 dalyje) ir kitų darbo ir socialinių standartų laikymąsi (nurodytų 2 dalyje), aprašymą, ir
- konfliktinių zonų naudingųjų iškasenų naudojimo tiekintose prekėse vengimas, laikantis EBPO išsamaus patikrinimo rekomendacijos dėl atsakingo naudingųjų iškasenų iš konfliktinių ir didelės rizikos zonų tiekimo grandinių.

Bendras taškų, kuriuos galima gauti už konkurso dalyvio koncepciją, skaičius yra 25 000. Išorinių įrenginių (t. y. klaviatūrų ir pelių pirmasis tiekimo grandinės etapas) atveju konkurso dalyvis įrodo, kad laikosi pirmiau minėtų TDO ir kitų standartų (2 000 balų).

Pagrindinio sutarties objekto (kompiuterių ir monitorių) ir išorinių įrenginių (klaviatūrų ir pelių) atveju papildomų balų skiriama už konkurso dalyvio koncepciją, susijusią su socialinių standartų laikymusi tolesniuose tiekimo grandinės etapuose (23 000 balų, pradedant antruoju etapu):

- žinios apie tiekimo grandinę – ne daugiau kaip 4 000 balų;
- darbo sąlygų rizikos analizė – ne daugiau kaip 4 000 balų;
- taisomosios ir prevencinės priemonės – ne daugiau kaip 5 000 balų;
- kontrolės priemonės, pvz., socialiniai auditai – ne daugiau kaip 5 000 balų;
- skundų teikimo mechanizmas – ne daugiau kaip 5000 balų

Konkurso dalyvio koncepcijoje nurodytos priemonės taps sutarties dalimi. Kuo efektyvesnės ir didesnio masto pastangos siekti socialinio tvarumo, tuo aukštesnis kokybės įvertinimas.

Žr. toliau pateiktą lentelę.

KG	K	Type	Designation	Reference to the specification	Length of the answer	Weighting score	Minimum score	maximum attainable score	Points awarded	Points x weight	Met / Not Met	0-10 points
KG 1			Workstation PC			0	0	15000		0	fulfilled	
KG 2			Monitors			1000	0	10000		0	fulfilled	
KG 3			Sustainability and social justice			1000	0	25000		0	fulfilled	
	3.1	B	Standards in the first stage of the supply chain for peripheral devices (key question 1)		M	100		2000		0		s. Explanation Annex 8b
	3.2	B	Knowledge of the supply chain (key questions 2.1 and 2.2)		M	100		4000		0		s. Explanation Annex 8b
	3.3	B	Risk analysis on working conditions (key questions 3.1 and 3.2)		M	100		4000		0		s. Explanation Annex 8b
	3.4	B	Corrective and preventive measures (key question 4.1)		M	100		5000		0		s. Explanation Annex 8b
	3.5	B	Control measures (key question 4.2)		M	100		5000		0		s. Explanation Annex 8b
	3.6	B	Complaints office and complaint management (leading question 4.3)		M	100		5000		0		s. Explanation Annex 8b
						1000	0	27500		0	fulfilled	

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

- Perkančioji organizacija prisideda prie darbo ir socialinių standartų laikymosi ir skatina jų laikytis geriausius pasiūlymus pateikusius dalyvius.
- Perkančioji organizacija skatina didinti informuotumą apie tiekimo grandinę ir ragina įgyvendinti plataus užmojo kovos su išnaudojimu darbe, vaikų išnaudojimu, konflikto zonų žaliavų naudojimu priemones ir užtikrinti sveikatą ir saugą darbe.
- Produktams, kurių tiekimo grandinė yra sudėtinga, taikomi minimalūs kriterijai, kurie yra privalomi (šiuo atveju taikomi tiems tiekimo grandinės etapams, kuriuose didelė rinkos dalis jau laikosi tam tikrų socialinių standartų), ir papildomi kriterijai, kurie yra sutarties skyrimo kriterijai (šiuo atveju taikomi geriausius pasiūlymus pateikusiems konkurso dalyviams), siekiant skatinti įmones laikytis tarptautinių įmonių atsakomybės standartų.

Tikrinimas

Konkurso dalyvis įrodo, kad laikomasi pirmiau minėtų TDO ir kitų pagrindinių darbo standartų:

- ženkliniu, pvz., *TCO Certified* etiketė arba lygiavertė etiketė;
- pateikdamas lygiavertę nepriklausomos trečiosios šalies išduotą patikrinimo ataskaitą (atlikus su konkrečiu produktu susijusį gamybos sąlygų tyrimą darbo ir socialinius standartus, kurių reikalaujama laikytis, pagrindu);
- gamintojo naryste Elektronikos pramonės pilietinėje koalicijoje (angl. *Electronic Industry Citizenship Coalition*, EICC), be kita ko, pateikiant visas nepriklausomos trečiosios šalies pagal EICC patvirtintus audito programos kokybės reikalavimus atliktų auditų ataskaitas (susijusias su tiekinomis prekėmis).

Sutarties vertė

1,8 mln. EUR.

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 18 straipsnio 2 dalis, 43 ir 67 straipsniai.
- Į nacionalinę teisę perkelta Vokietijos teisės aktais viešųjų pirkimų srityje (ypač reglamentu dėl viešųjų sutarčių skyrimo (VgV) ir įstatymu, kuriuo kovojama su konkurencijos apribojimu (GWB)).

Dalyviai:

- perkančioji organizacija – Federalinė ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros ministerija, Vokietija;
- konkurso dalyviai;
- išorės konsultantai socialinių kriterijų klausimais.

Socialinis poveikis

- Perkančiajai organizacijai buvo žinoma, kad 2016 m. didelė dalis konkurso dalyvių dar negalėjo veiksmingai patikrinti, ar visoje tiekimo grandinėje laikomasi darbo ir socialinių standartų ir atsižvelgiama į kitus svarbius aspektus, bet bent jau pirmojo tiekimo grandinės etapo atžvilgiu tai padaryti galėjo. Be to, kai kurios IRT įmonės daro daugiau nei tik tai, ko reikia, ir laikosi socialinių standartų ne tik pirmajame, bet ir tolesniuose tiekimo grandinės etapuose (net susijusiuose su jų produkto gamyboje naudojamomis naudingosiomis iškasenomis). Taikydama privalomus minimalius standartus (technines specifikacijas), taip pat papildomus standartus, kuriais remiantis skiriama sutartis, ji reikalauja, kad būtų bent minimaliai laikomasi socialinių standartų, tačiau taip pat skatina ir remia įmones, kurios šiuo atžvilgiu daro daugiau.

Kita nauda

- Galimybė procedūrą perduoti kitoms valdžios institucijoms: kiekviena valdžios institucija gali ir turėtų naudoti privalomas technines specifikacijas (kartu su griežtais reikalavimais dėl tikrinimo kokybės) kaip pagrindinį reikalavimą, nepriklausomai nuo sutarties apimties ir valdžios institucijos išteklių. Papildomiems sutarties skyrimo kriterijams būtinas minimalus valdžios institucijos žmogiškųjų išteklių lygis, nes reikia įvertinti konkurso dalyvio koncepcijų dokumentus.
- Galimybė taikyti procedūrą visų IRT produktų grupių (taip pat tų, kurioms taikytino socialinių kriterijų atitikimo ženklavimo, nėra) pirkimuose – vykdant konkursą taikomos įvairių rūšių veiksmingo tikrinimo galimybės, tinkančios platesniam IRT produktų spektrui.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Teigiama konkurso dalyvių reakcija – beveik visi konkurso dalyviai laikėsi minimalių standartų.
- Skirtingų tikrinimo metodų derinimas yra teigiamas aspektas (ženklimas ir kitos veiksmingos tikrinimo priemonės; konkurso dalyvių deklaracijos šiuo atveju nebuvo priimanamos).
- Įmonės skatinamos taikyti labiau į žmogaus teises orientuotą požiūrį ne tik pirmame tiekimo grandinės etape.
- Pasiūlymai dėl tolesnių patobulinimų, kad konkurso dalyviai geriau suprastų reikalavimus: naudoti aiškių išdėstymą (paantraštes, langelius, išnašas, šriftą); vykdyti konsultacijas prieš vykdant pirkimą, siekiant paaiškinti įmonėms taikomus reikalavimus ir užtikrinti geresnį jų supratimą; aiškiai atskirti pirmąjį tiekimo grandinės etapą (privalomi kriterijai) ir kitus tiekimo grandinės etapus (sutarties skyrimo kriterijai).
- Prereikūs įtraukti kontrolinį sąrašą arba konkurso dalyviams skirtą formą, kurioje būtų nurodyta, kurie dokumentai ir įrodymai yra pridėti.

- Pasiūlymai dėl tolesnių tobulinimų siekiant pagerinti konkurso dalyvių koncepcijų dokumentų kokybę: taikyti griežtesnius reikalavimus, pavyzdžiui, aiškų nurodymą, kad balai skiriami tik už konkrečius atsakymus į nurodomuosius klausimus. Naudoti rinkos dialogą ir naujausius rinkos tyrimus visada naudinga rengiant pasiūlymą.

Kontaktiniai duomenys

Annelie Evermann, išorės konsultantė socialinių kriterijų klausimais, Federalinė ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros ministerija, annelie.evermann@weed-online.org.

43. E. įtrauktis: prieinamumo kriterijų taikymas perkant interneto svetainių kūrimo paslaugas

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Nacionalinė švietimo agentūra, Suomija.

Produkto arba paslaugos sektorius – interneto svetainių kūrimas.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Suomijos nacionalinė švietimo agentūra yra atsakinga už ankstyvąjį ugdymą ir priežiūrą, ikimokyklinį, pagrindinį, bendrąjį ir profesinį vidurinį ugdymą, taip pat už suaugusiųjų švietimą ir mokymą. Ji taip pat atsakinga už didelę studijų internacionalizavimo dalį Suomijoje, pavyzdžiui, studentų ir mokytojų mainų programas.

Agentūra turėjo atnaujinti tris interneto svetaines ir norėjo tai padaryti taip, kad būtų remiami šiuolaikinės švietimo agentūros tikslai ir užduotys ir užtikrinama gera naudotojų patirtis.

2018 m. buvo sudaryta sutartis dėl interneto svetainių ir internetinių paslaugų kūrimo. Siekdama užtikrinti, kad šios paslaugos būtų prieinamos visiems naudotojams, Švietimo taryba nurodė, kad jos turi atitikti standarto EN 301 549 arba jam lygiavertčio standarto prieinamumo reikalavimus.

Dalykas

Interneto svetainių valdymas ir įkėlimas, naudotojo sąsajos kūrimas, interneto svetainių kūrimas, internetinių paslaugų kūrimas ir tolesnis plėtojimas bei priežiūra.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Viešųjų pirkimų tikslas nebuvo įsigyti pilnai parengtą sistemą. Priešingai, daugiausia dėmesio buvo skiriama siekiant įsigyti išteklių, skirtų lanksčiai prisitaikyti prie pokyčių. Visi darbuotojai (naudotojų sąsajos dizaineris, du svetainės kūrėjai ir paslaugų dizaineris) turėjo turėti bent vienų metų žiniatinklio turinio prieinamumo gairių (WCAG 2.0) taikymo patirtį. Taip pat buvo reikalaujama, kad naudotojų sąsajos dizaineris ir paslaugų dizaineris turėtų patirties naudojant dizaino sistemą „Lean UX“ ir kitą į naudotoją orientuotą dizaino sistemą. Buvo reikalaujama, kad vykdymo plane tiekėjas nurodytų, kaip jis užtikrins į naudotoją orientuoto požiūrio taikymą ir kokias technologijas jis naudos, kad užtikrintų prieinamumą.

Buvo taikoma atviro konkurso procedūra; 60 proc. visų balų buvo skiriami atsižvelgiant į kokybės kriterijus, įskaitant prieinamumą, o 40 proc. – į išlaidas. [ES OL skelbime apie pirkimą](#) pateikta tiesioginė nuoroda į standartą EN 301 549. Iš viso buvo gauti penki pasiūlymai ir juose visuose buvo siūlomos ekspertų, turinčių pakankamai patirties taikant gaires WCAG 2.0, paslaugos. Sutartis buvo sudaryta su „[Wunder Finland Oy](#)“, MVĮ, kuri turi prieinamumo kriterijų taikymo patirties, nes juos taikė kurdamą Turku universiteto šviečiamąsias interneto svetaines.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

Interneto svetainių prieinamumas yra įtrauki praktika, kurią taikant visi, visų pirma neįgalieji arba tam tikros formos regėjimo negalia turintys asmenys, turi galimybę suvokti ir suprasti internetinę aplinką, joje naršyti

ir bendrauti. [Interneto svetainių prieinamumo direktyvoje](#)¹³ reikalaujama, kad viešojo sektoriaus institucijos imtųsi būtinų priemonių, kad jų interneto svetainių ir mobiliųjų programų naudotojai galėtų jas suvokti, naudoti, suprasti ir jos būtų tvarios. [Standartas EN 301 549](#) yra Europos viešojo sektoriaus technologijų prieinamumo standartas. 2014 m. paskelbtame standarte sprendžiami su įvairiomis negaliomis susiję klausimai ir nurodomi IRT produktų ir paslaugų funkcinio prieinamumo reikalavimai, taip pat pateikiamas kiekvieno prieinamumo reikalavimo bandymų procedūrų ir vertinimo metodikos aprašymas (tokia forma, kuri yra tinkama naudoti vykdant viešuosius pirkimus Europoje.) Pagal direktyvą taikomas šis atitikties standartui EN 301 549 įgyvendinimo tvarkaraštis:

- visos naujos viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainės, sukurtos 2019 m. rugsėjo 23 d. arba vėliau, turi atitikti standartą;
- visos viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainės (įskaitant esamas svetaines) turi atitikti standartą ne vėliau kaip 2020 m. rugsėjo 23 d.;
- Visos viešojo sektoriaus institucijų mobiliosios programos turi atitikti standartą ne vėliau kaip 2021 m. birželio 23 d.

Nors standartas skirtas tik viešajam sektoriui, jame pateikiamos nuorodos į žiniatinklio turinio prieinamumo gaires (WCAG), todėl į jį įtraukti ir didesniu mastu taikomi standartai. Standartas EN 301 549 papildomas Europos tinkamumo visiems standartu ([EN 17161](#)), nes jame aprašomi procesai, kuriuos reikia taikyti, kad būtų laikomasi prieinamumo standartų. Tarptautiniu lygmeniu, įgyvendinant [Pasaulinę iniciatyvą įtraukiosioms IRT skatinti](#) sukurtos priemonės ir gairės, taikytinos vykdant viešuosius pirkimus, susijusius su IRT.

Sutarties vertė

Trijų interneto svetainių atnaujinimo sutarties bendra vertė buvo 372 800 EUR.

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 42 straipsnis (dėl techninių specifikacijų) ir 67 straipsnis (dėl sutarčių skyrimo kriterijų).
- Remiantis Interneto svetainių prieinamumo direktyva, ne vėliau kaip 2020 m. rugsėjo 23 d. visos viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainės turi atitikti standartą EN 301 549 arba panašų standartą. Direktyvoje taip pat reikalaujama, kad viešosios įstaigos savo interneto svetainėse skelbtų pareiškimą dėl prieinamumo, kuriame būtų pateikta nuoroda į grįžtamosios informacijos mechanizmą, kurį naudodami naudotojai gali pranešti apie tai, kad nesilaikoma būtiniausių prieinamumo reikalavimų. Stebėseną ir ataskaitų teikimas nacionaliniu lygmeniu numatyti nuo 2021 m. gruodžio mėn.

Dalyviai:

- perkančioji organizacija – Suomijos nacionalinė švietimo agentūra;
- paslaugų teikėjas, su kuriuo sudaryta sutartis – „Wunder Finland Oy“;
- į naudotojus buvo atsižvelgta bendradarbiaujant su Suomijos valstybės išdo skaitmenizacijos paramos skyriumi, siekiant įgyvendinti naudotojų įžvalgos etapą. Trijų naudotojams suorganizuotų

¹³ 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/2102 dėl viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainių ir mobiliųjų programų prieinamumo.

praktinių seminarų ir po jų vykusių pokalbių pagrindu buvo sukurtas pirmasis [dizaino sprintas](#). Tikimasi, kad atnaujinus šias interneto svetaines pagerės jų prieinamumas naudotojams.

Socialinis poveikis

- Siekiant viešųjų paslaugų ir informacijos prieinamumo visiems piliečiams, labai svarbu užtikrinti, kad neįgalieji galėtų naudotis viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainėmis. Numatoma, kad iki 2020 m. penktadalis ES gyventojų turės tam tikros formos negalią¹⁴, todėl užtikrinti prieinamumą visiems kaip niekad svarbu. Kadangi prieinamumo reikalavimai į projektą buvo integruoti nuo pat pradžių, esminių dizaino pakeitimų atlikti nereikėjo, o ateityje priimant bet kokius sprendimus dėl interneto svetainės dizaino ir galimų naujų funkcijų taip pat bus atsižvelgiama į prieinamumo aspektus.

Kita nauda

- Nors standartas EN 301 549 taikomas konkrečiai neįgaliesiems naudotojams, jį taikant interneto svetainės tampa aiškesnės ir kitiems naudotojams, įskaitant vyresnio amžiaus žmones ir tuos, kurie rečiau naudojami internetu, ir jiems jomis patogiau naudotis.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Iš pradžių agentūra siekė įsigyti interneto svetainių kūrimo paslaugą naudodamasi įmonės „Hansel“ paslaugomis (Suomijos viešojo administravimo centrinė viešųjų pirkimų įstaiga). Tačiau nebuvo gauta pasiūlymų, kurie atitiktų agentūros nustatytus konkrečius su kompetencija susijusius reikalavimus. Taigi Agentūra nusprendė pati organizuoti savo viešuosius pirkimus ir rezultatai buvo teigiami (gauti penki pasiūlymai, kurie atitinka kompetencijos reikalavimus).
- Svarbiausias pastebėjimas, į kurį derėtų atsižvelgti vykdant viešuosius pirkimus ateityje, buvo toks, kad kokybės reikalavimai labai susiję su įmonės kompetencijos ugdymo politika, aprašyta jų vykdymo plane. Labai tikėtina, kad agentūra panašius kriterijus taikys būsimiems viešiesiems pirkimams, susijusiems su aukštos kokybės paslaugomis.

Kontaktiniai duomenys

Satu Meriluoto, Suomijos nacionalinė švietimo agentūra, satu.meriluoto@oph.fi.

¹⁴ Šaltinis: Europos Komisija, [Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties GD](#).

9 SEKTORIUS. Tekstilės gaminiai

44. TDO konvencijų taikymas vykdant konkursą dėl tekstilės gaminių Čekijoje

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Darbo ir socialinių reikalų ministerija, Čekijos Respublika.

Produkto arba paslaugos sektorius – tekstilės gaminiai.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Čekijos darbo ir socialinių reikalų ministerija (DSRM) siekia remti socialiai atsakingus viešuosius pirkimus ir tapti jų vykdymo lydere Čekijoje, todėl imasi esminių pokyčių, organizuoja dešimtis renginių ir kuria metodiką bei paramos struktūrą tiems, kurie nori, kad jų organizacijose būtų siekiama tvarumo. Be to, DSRM stengiasi įtraukti pagrindines suinteresuotąsias šalis, kad būtų remiamas tolesnis socialiai atsakingų viešųjų pirkimų plėtojimas.

Dalykas

Tekstilės gaminiai (ypač apatiniai drabužiai), kuriuos labdaros organizacijos platina žmonėms, kuriems reikia pagalbos. Finansinė parama vykdant šį pirkimą teikiama iš Europos Komisijos Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo (EPLSAF).

Pirkimo etapas ir kriterijai

Siekdama užkirsti kelią darbuotojų ir socialinių teisių pažeidimams tekstilės gamybos procese, DSRM reikalavo, kad konkurso dalyviai taikytų sistemą, kurios tikslas – užtikrinti, kad perkamų prekių gamybos procese nebūtų pažeidžiamos darbuotojų teisės, saugomos pagrindinėmis TDO konvencijomis (dėl vaikų darbo, priverstinio darbo ir kt.). Šiame etape DSRM susitelkė tik į pačių tekstilės gamybos procesų sąlygas, bet ne į žaliavų gavybą.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

2015 m. DSRM parengė savo socialiai atsakingą viešųjų pirkimų strategiją, kuria vadovaujasi rengdama konkursus. Strategijoje nustatyti pagrindiniai ministerijos principai ir dėmesys sutelkiamas į viešųjų pirkimų poveikį aplinkai ir jų socialinį poveikį. Perkančioji organizacija supranta savo galimybes daryti įtaką rinkoje ir siekia didinti vykdomų pirkimų poveikį tvarumo atžvilgiu.

Įgyvendinant pirmąją strategiją (priimtą 2015 m.) organizacijoje buvo sukurtos naujos procedūros, todėl DSRM turėjo galimybę išleisti daugiau kaip 20 mln. EUR labiau atsižvelgdama į tvarumo aspektus. Vykdydama pirkimus, DSRM nori kuo labiau sumažinti neigiamą poveikį aplinkai (daugiausia dėmesio skirdama atliekų mažinimui, etiškam medienos tiekimui ir t. t.), užkirsti kelia žmogaus teisių pažeidimams tiekimo grandinėse, remti MVĮ ir socialinių įmonių gebėjimus padėti viešosioms institucijoms ir remti nepalankioje padėtyje esančių žmonių reintegraciją į visuomenę.

Ilgainiui šis metodas tapo strategiškesnio mąstymo apie perkamąją galią pagrindu. Neseniai strategija buvo atnaujinta ir dabar daugiau dėmesio skiriama socialiai atsakingų viešųjų pirkimų plėtojimui pavaldžiose organizacijose (užimtumo tarnyboje, socialinės apsaugos tarnyboje). Vienas iš ateities tikslų – stebėti ir vertinti socialiai atsakingų viešųjų pirkimų poveikį visos organizacijos mastu.

Tikrinimas

Konkurso dalyviai atitiktį šiam reikalavimui galėjo įrodyti būdami organizacijos „Fair Wear Foundation“ (FWF) nariais arba taikydami kitokią sistemą, skirtą darbo sąlygų kontrolei jų tiekimo grandinėje įgyvendinti. Prie FWF prisijungusi organizacija įsipareigoja savo tiekimo grandinėje įgyvendinti aštuonis FWF darbo standartus:

- sava valia atliekamas darbas;
- darbe nėra diskriminacijos;
- nenaudojamas vaikų darbas;
- asociacijų laisvė ir teisė į kolektyvines derybas;
- pragyvenimą užtikrinančio darbo užmokesčio mokėjimas;
- darbo valandos nėra pernelyg ilgos;
- saugios ir sveikatai nekenkiančios darbo sąlygos;
- teisiškai nustatyti darbo santykiai.

Konkurso dalyviai taip pat turėjo nurodyti kiekvienos rūšies produkto gamintoją, prekės ženklą ir gamybos vietą. Taip pirkėjas siekė užsitikrinti galimybę tam tikru mastu gauti informaciją apie darbo sąlygas tiekimo grandinėje ir jas kontroliuoti.

Sutarties vertė

Visa sutarties vertė buvo 550 000 EUR.

Priemonė

Direktyvos 2014/24/ES 58 straipsnis, XII priedas ir 18 straipsnio 2 dalis.

Dalyviai:

- perkančioji organizacija – Darbo ir socialinių reikalų ministerija(DSRM);
- DSRM tiekėjų darbuotojai.

Socialinis poveikis

- Kaip specialias dalyvavimo sąlygas taikant socialinius reikalavimus, tekstilės gaminių gamybos procese sumažėjo darbo ir socialinių standartų pažeidimo rizika.
- Tiekimo grandinė tapo skaidresnė.

Kita nauda

- Konkurso laimėtojas įdarbina teistumą turinčius asmenis, kurie gauna galimybę ugdyti darbinis įgūdžius ir įgyti patirties, kurie padės jiems vėl integruotis į visuomenę.
- Remiantis konkurso laimėtojų pateikta informacija, norėdami įvykdyti savo įsipareigojimus jie neturi gamybos paslaugų pirkti šalyse, kurių darbo sistemų pirkėjas negali patikrinti.
- Dėmesį sutelkus į socialiai atsakingų perkamų prekių gamybos sąlygų įgyvendinimą, ekonominės veiklos vykdytojams galėtų būti sudarytos vienodos konkurencijos sąlygos. Perkančioji organizacija neprivalo pirkti pigiai kitų žmonių sąskaita.

Igyta patirtis ir būsiami uždaviniai

- Jei to reikalauja perkančioji organizacija, tam tikru mastu galima užtikrinti, kad tekstilės sektoriaus gamybos procese būtų paisoma darbuotojų teisių.
- Taikant paprastus tiekimo grandinės skaidrumo reikalavimus gali būti gaunama netikėta nauda, pavyzdžiui, nusikaltėlių reintegracija į visuomenę, viršijanti sutarčių reikalavimus.
- Stebėti sąlygas sutarties vykdymo metu vis dar sudėtinga.
- Sistemą sąlygoms žaliavų (pvz., medvilnės) gavybos procese stebėti dar reikia sukurti.
- Vadovaudamasi savo strategija, DSRM nustato vis naujų konkursų, tinkamų galimybėms išbandyti. Be to, ji demonstruoja realius atvejus kitiems pirkėjams, kad išmokytų ir motyvuotų juos tapti tvariais pirkėjais. Ji taip pat siekia sukurti vidaus procedūras, skirtas sutartims valdyti, sutarčių rezultatams stebėti ir vertinti ir sutarties vertei nustatyti.
- Kad pasaulinės tiekimo grandinės būtų skaidrios, būtinas bendradarbiavimas. Papildomos šio bendradarbiavimo sąnaudos ir pastangos pateisinamos, jei taip pirkėjas užsitikrina kokybiškas sąlygas visoje perkamų produktų tiekimo grandinėje.
- Vykdamas socialiai atsakingus viešuosius pirkimus negalima rinktis paprastų sprendimų – jiems reikia laiko, pastangų ir kritinio mąstymo. Tačiau jie duoda daug naudos, pavyzdžiui: geriau organizuojamas viešųjų pirkimų procesas, geriau suprantami pirkėjo poreikiai ir produkto kokybė, perkama ramia sąžine, užtikrinamos sąžiningos darbo sąlygos ir kaina, skiriama dėmesio grįžtamajam ryšiui ir paprastai labai administraciniame procese taikomas kūrybiškas požiūris. Verta žengti pirmąjį žingsnį ir toliau mokytis eigoje.

Kontaktiniai duomenys

Adam Gromnica, adam.gromnica@mpsv.cz ir Eva Chvalková, eva.chvalkovska@mpsv.cz, Darbo ir socialinių reikalų ministerija.

45. Metodas, kurį Gento miestas taiko pirkdamas socialiai atsakingus darbo drabužius

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Gento savivaldybė, Belgija.

Produkto arba paslaugos sektorius – tekstilės gaminiai.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

2014 m. Gento miestas atnaujino savo viešųjų pirkimų politiką, kad į savo viešuosius pirkimus visapusiškai integruotų tvarumą. Šios pastangos apima socialinius tikslus, pavyzdžiui, skatinti nepalankioje padėtyje esančių grupių užimtumą, vietos ekonomikos augimą ir integruoti tarptautinius standartus bei sąžiningos prekybos principus. Po to, 2016 m., miestas kartu su Flandrijos miestų ir savivaldybių asociacija (FMSA) pritaikė šiuos tikslus darbo drabužių pirkime.

Gentas buvo pirmasis sąžiningos prekybos miestas Belgijoje, pirmoji sąžiningos prekybos sostinė Europoje ir aktyviai skatina pirkėjų ir tiekėjų informuotumą sąžiningos mados tema.

Dalykas

Socialiai atsakingų darbo drabužių pirkimas.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Sutartis pradėta vykdyti 2018 m. pirmąjį pusmetį. Šį pirkimą Gentas vykdė trimis etapais:

- ankstesnių viešųjų konkursų analizė, ieškant geriausios praktikos, kaip įtraukti tvarumo reikalavimus į darbo drabužių specifikacijas Flandrijos regione ir už jo ribų;
- Gento miestas ir FMSA atliko išsamų rinkos tyrimą, kuriame buvo įvertintas rinkos pasirengimas, tiekimo grandinių skaidrumas, sektoriaus ženklavimo galimybės ir renkamos tiekėjų nuomonės apie tvarią paklausą ir socialinių sąlygų taikymą viešuosiuose pirkimuose. Atlikęs šį tyrimą Gentas suprato, kad rinka nėra pasirengusi pasiekti reikalaujamą poveikio aplinkai ir socialinio poveikio lygį;
- buvo sukurtas tiekėjams ir pirkėjams skirtas priemonių rinkinys socialiai atsakingiems darbo drabužiams¹⁵, kuriame jiems pateikiamos gairės, kaip gerinti padėtį sutarties vykdymo laikotarpiu. Miestas suskirstė preliminarąją sutartį į penkias pirkimo dalis, kuriose buvo reikalaujama skirtingo lygio socialinių ir aplinkosauginių rezultatų, o kiekvieno lygio rezultatai buvo apibrėžti priemonių rinkinyje. Į priemonių rinkinį taip pat įtraukti įrodymai, kuriuos konkurso dalyviai turėjo pateikti, ir išsami informacija apie atsakingesnį darbo drabužių gamybos procesą, kurio tiekėjai įsipareigoja laikytis vykdydami sutarties sąlygas.

Pirmajame konkurso etape konkurso dalyviai privalėjo:

1. pasirašyti socialiai atsakingo tiekimo grandinės valdymo elgesio kodeksą;
2. užpildyti socialiai atsakingo tiekimo grandinės valdymo klausimyną. Klausimynas buvo susijęs su bendro pobūdžio informacija apie įmonę, tiekimo grandinės skaidrumą ir socialinę riziką tiekimo

¹⁵ <http://platforma-dev.eu/wp-content/uploads/2018/06/Toolbox-VVSG-EN.pdf>

grandinėje. Šio klausimyno atsakymai nebuvo vertinami, bet buvo naudojami kaip pradinis vertinimas arba įsivertinimas, sudarantis tiekėjo ir Gento miesto dialogo pagrindą;

3. pateikti transporto priemonių, kuriomis bus pristatomos prekės, sąrašą (išmetamųjų teršalų standartas mažiausiai Euro V arba aukštesnis).

Pasiūlymus pateikė devyni tiekėjai. Penki iš jų įvykdė minėtus reikalavimus, todėl jiems buvo leista dalyvauti antrajame etape.

Tada šiems penkiems atrinktiems kandidatams buvo išsiųstos techninės specifikacijos. Tai buvo antrasis procedūros etapas.

Sutarties skyrimo kriterijai skyrėsi atsižvelgiant į pirkimo dalį, tačiau apskritai buvo vertinama kaina, kokybė (laboratorinių tyrimų ir mėginių rezultatai) ir drabužių patvarumas gyvavimo ciklo pabaigoje. Minimali reikalaujama kokybė buvo aprašyta techniniuose kriterijuose. Sutarties skyrimo etape vertinant atitiktį kokybės kriterijams, teigiamai vertinami buvo tie tiekėjai, kurie pasiūlė aukštesnę kokybę nei reikalaujama techniniuose kriterijuose. Gento miestas gavo penkis pasiūlymus ir galiausiai visos pirkimo dalys buvo paskirtos skirtingiems tiekėjams.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

Pagrindinis tikslas buvo įtraukti su tarptautinėmis darbo konvencijomis susijusias garantijas ir padidinti skaidrumą visoje tekstilės tiekimo grandinėje.

Gentas reikalauja, kad jo tiekėjai, viena vertus, laikytųsi minimalių tarptautinių darbo standartų, gerbtų žmogaus teises ir mokėtų pragyvenimą užtikrinančią darbo užmokestį ir, kita vertus, nuolat gerintų socialines sąlygas įsigyjamų produktų tiekimo grandinėse.

Rangovas (ir Gento miesto perkamų produktų gamyboje dalyvaujantys subrangovai) atrankos etape turėjo įsipareigoti užtikrinti skaidrumą ir nuolatinį darbo sąlygų gerinimą visų produktų tiekimo grandinėje per visą sutarties galiojimo laikotarpį. Šis darbo sąlygų gerinimo procesas reiškia, kad tiekėjas turi:

- laikytis elgesio kodekse nustatytų bendros įmonių socialinės atsakomybės ir socialiai atsakingo tiekimo grandinės valdymo principų ir aktyviai juos taikyti. Elgesio kodekse nustatyti principai grindžiami Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) tarptautiniais standartais ir atitinka tokių pagrindinių tarptautinių iniciatyvų kaip standartas ISO 26000, Pasaulinė atsiskaitymo iniciatyva, ETI (angl. *Ethical Trading Initiative*, liet. Etiškos prekybos iniciatyva), FLA (angl. *Fair Labour Association*, liet. Sąžiningo darbo asociacija), „Fair Wear Foundation“, BSCI (angl. *Business Social Compliance Initiative*, liet. Verslo socialinio suderinamumo iniciatyva), standartas SA 8000 ir kt. reikalavimus;
- kasmet teikti informaciją apie tiekimo grandinėje kylančią socialinę riziką. Teikiama informacija turi būti pagrįsta išorės ekspertų patikrinta rizikos ataskaita. Remdamosi tvarumo auditorių (įmonės „Ecovadis“ arba panašaus auditoriaus) parengtomis rizikos ataskaitomis, įmonės gali įvertinti savo tarptautinių tiekėjų aplikosauginio ir socialinio poveikio rezultatus;
- imtis taisomųjų veiksmų, kad būtų laikomasi įmonių socialinės atsakomybės ir socialiai atsakingo tiekimo grandinės valdymo principų.

Tikrinimas

- Tiekėjo veiklos rezultatus tikrina trečiosios šalys, pavyzdžiui, įmonė „Ecovadis“ arba panaši įmonė.
- Susitikimai su tiekėjais rengiami reguliariai.
- Specializuoti auditoriai jau yra parengę įvairių ataskaitų apie penkių tiekėjų veiklos rezultatus.

- Gentas bendradarbiauja su savo tiekėjais, kad įgyvendintų patobulinimus.

Sutarties vertė

Numatoma sutarties vertė yra 1,2 mln. EUR už ketverius metus.

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 46 straipsnis dėl sutarčių skaidymo į pirkimo dalis.

Dalyviai:

- perkančioji organizacija – Gento miestas;
- tiekėjai, su kuriais sudarytos sutartys:
 - įmonė „Alsico“ (dėl tvarių darbo drabužių);
 - įmonė „Bel-Confect“ (dėl standartinių darbo drabužių);
 - įmonė „Stemico“ (dėl baltinių ir kūdikių seilinėlių);
 - įmonė „Tric“ (dėl darbo batų);
 - įmonė „Fabory“ (dėl pirštinių ir kitų asmeninės apsaugos priemonių);
- Flandrijos miestų ir savivaldybių asociacija (FMSA);
- tvarumo auditoriai.

Socialinis poveikis

- Palyginti su rengimosi pirkimui etapo pradžia, tiekėjai ėmė geriau suvokti savo atsakomybę siekiant šio tikslo.
- Vienas tiekėjas tapo organizacijos „Fair Wear Foundation“ nariu, kiti renka informaciją, siekdami skaidresnių tiekimo grandinių, o dar kiti jau yra visiškai skaidrūs ir socialiai atsakingi ir dabar taiko trečiųjų šalių tikrinimo sistemas.

Kita nauda

- Darbo drabužiai (liemenės, kelnės, marškinėliai) yra pagaminti iš ekologiškos ir sąžiningos prekybos sistemai priklausančios medvilnės ir, jei įmanoma, perdirbto poliesterio.
- Darbo drabužiai turi būti pristatomi taip, kad būtų išskiriama kuo mažiau CO₂.
- Pasibaigus drabužių gyvavimo ciklui, jie bus perdirbami į izoliacinę medžiagą ir sodo suolus.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Darbo drabužių tiekėjai buvo pasirengę bendradarbiauti, kad nuolat gerintų darbo sąlygas tiekimo grandinėje. Kad jie tokie būtų, juos reikia įtraukti, skatinti ir remti.
- Sutarties sąlygos yra tik viena sprendimo dalis; siekiant sėkmės, su tiekėjais būtina vykdyti dialogą ir bendradarbiauti. Tai turėtų būti pradedama prieš paskelbiant konkursą ir tęsiama sutarties vykdymo metu.
- Anksčiau tokio pobūdžio viešieji pirkimai paprastai turėdavo vieną pirkimo dalį. Viešųjų pirkimų padalijimas į dalis pasirodė esąs naudingas, nes buvo remiama sveika konkurencija ir buvo atrinktas kiekvienai pirkimo daliai tinkamiausias kandidatas.

- Gentas bendradarbiauja su savo tiekėjais, kad vykdant preliminarią sutartį būtų pasiekti tikslai. Tai mokymosi procesas, kurio metu miestas ir jo tiekėjai stengiasi padėti vieni kitiems.
- Laikas ir išteklių bei politinė valia yra lemiami sėkmingo pirkėjo ir tiekėjo bendradarbiavimo veiksniai siekiant realaus poveikio.
- Viešajam pirkėjui tam tikros techninės žinios tekstilės srityje yra reikalingos. Pavyzdžiui, Gente atsakingas atstovas baigė mokymo kursą, kad daugiau sužinotų apie tekstilės kokybės analizę (tempiamąjį stiprį, plaušavimąsi, susitraukimą).
- Kai įmanoma, viešasis pirkėjas turėtų rinktis procedūrą, kurią taikant būtų galima derėtis. Atvira viešoji procedūra yra labai griežta ir, pavyzdžiui, jei trūksta vieno prekės pavyzdžio, kyla pavojus, kad procedūra bus sustabdyta ir vėl pradėta nuo pradžių.
- Kai buvo sudarytos naujos sutartys, pirmiausia buvo siekiama užtikrinti, kad procesas būtų organizuojamas praktiškai: pritaikomos užsakymo sistemos, organizuojami įžanginiai susitikimai su galutiniais vartotojais ir jiems pateikiama informacija, užtikrinama, kad prieš užsakant drabužius būtų galima pasimatuoti, su tiekėjais sudaromi susitarimai dėl pristatymo, susitariama dėl skalbimo.
- Būsiami uždaviniai yra, be kita ko, skirti pakankamai laiko susitikimams, kuriuose aptariami rezultatai, ir trečiųjų šalių ataskaitoms, skirti dėmesio tiekimo grandinėms, kurios dar nėra visiškai skaidrios, ir prireikus taikyti taisomuosius veiksmus.

Kontaktiniai duomenys

Aline De Cokere, už pirkimus atsakinga Gento miesto darbuotoja, Aline.DeCokere@stad.gent.

46. Atitikties TDO pagrindiniams darbo standartams tikrinimo tekstilės sektoriuje supaprastinimas

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Bonos miestas, Vokietija.

Produkto arba paslaugos sektorius – tekstilės gaminiai.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Bonos miestas yra įsipareigojęs užtikrinti, kad viešojo pirkimo sutartys būtų sudaromos tik su įmonėmis, kurios užtikrina, kad perkamos prekės būtų įsigytos ar pagamintos laikantis būtiniausių standartų, nustatytų pagrindiniuose TDO darbo standartuose.

Tekstilės sektoriuje yra keletas etinio ženklavimo galimybių arba įvairių suinteresuotųjų subjektų iniciatyvų (pvz., organizacijos „Fair Wear Foundation“ arba „Ethical Trading Initiative“), kurie gali padėti patikrinti, ar laikomasi, visiškai arba iš dalies, pagrindinių darbo standartų. Tačiau ne visada lengva suprasti, koks ženklavimas ar kiti lygiavėrciai įrodymai reikalingi siekiant patikrinti atitiktį kiekvienam konkrečiam standartui.

Kad tai išspręstų, Bonos miestas, bendradarbiaudamas su NVO FEMNET, sukūrė patogų ir paprastą socialinių kriterijų klausimyną, kurį naudodami konkurso dalyviai gali lengvai patikrinti, koks ženklavimas, dalyvavimas iniciatyvoje arba alternatyvus įrodymas, pavyzdžiui, nepriklausomų trečiųjų šalių atliktas socialinis ar valdymo auditas, taikytinas siekiant atitikties kiekvienam kriterijui.

Socialinių kriterijų klausimynas pirmą kartą buvo išbandytas 2016 m., paskelbus konkursą dėl žaliųjų erdvių priežiūrą atliekančių darbuotojų uniformų, pagamintų taikant socialiai atsakingas darbo sąlygas, pirkimo. Klausimynas buvo parengtas remiantis rinkos analize, kuri padėjo Bonai nustatyti tinkamus kiekvieno taikytino socialinio standarto įrodymus, taip pat suskirstyti pirkimą į dalis atsižvelgiant į rinkoje esamus etiškai pagamintus drabužius.

2018 m. buvo paskelbtas antrasis kvietimas dalyvauti konkurse, šį kartą taip pat įtraukiant odos dirbiniams skirtas pirkimo dalis. Buvo siekiama įsigyti patvarius darbo drabužius, kartu stiprinant tų paslaugų teikėjų socialinę atsakomybę, kurie jau yra įsipareigoję gaminti produktus socialiai priimtiniu būdu.

Dalykas

Tarnybiniai ir apsauginiai drabužiai, įskaitant odos dirbinius.

Pirkimo etapas ir kriterijai

2018 m. vykdant darbo drabužių viešuosius pirkimus sutarties skyrimo kriterijams buvo priskirtas toks lyginamasis svoris:

- kaina – 40 proc.;
- naudojimo vertė – 30 proc. (po vienodą balų skaičių už kokybę, meistriškumą ir įrangą). Balus skyrė peržiūros komisija, sudaryta iš naudotojų, sveikatos ir saugos pareigūnų ir personalo tarybos (darbuotojų interesams atstovaujanti išrinkta institucija, įprasta Vokietijos organizacijose);
- socialiniai kriterijai – 30 proc. (suteikiami atsižvelgiant į socialinių kriterijų klausimyną, kuris aprašytas dalyje „Tikrinimas“).

Kartu su pasiūlymais turėjo būti pateiktas socialinių kriterijų klausimynas, į kurį buvo įtraukti devyni klausimai apie kiekvieną perkamą produktą. Klausimai susiję su gamybos sąlygomis galutiniame gamybos etape (t. y. gamybos vietoje, kurioje buvo užbaigtas įsigytas produktas).

Socialinių kriterijų klausimyne aiškiai nurodytos priimtinos atitikties patvirtinimo formos (t. y. atitinkamos trečiosios šalies suteiktos tekstilės gaminių plombos, sertifikatai ar narystė). Kai kurios atitikties patvirtinimo formos gali būti naudojamos teigiamai atsakant į visus toliau pateiktus klausimus (taip surenkant visus 29 balus). Kitos atitikties patvirtinimo formos gali būti naudojamos teigiamai atsakant į kai kurias iš toliau pateiktų klausimų, surenkant atitinkamą balų skaičių. Už kiekvieną klausimą skiriamų balų skaičius buvo įvertintas pagal jų atitinkamą socialinį poveikį (už kiekvieną klausimą skiriamų balų skaičius pateikiamas skliausteliuose):

1. Ar jūs, kaip prekyautojas arba prekės ženklo įmonė, konkretaus perkamo produkto galutiniame gamybos etape nustatote riziką, susijusią su TDO standartų laikymusi, ir jos poveikį jų laikymuisi? (2 balai)
2. Ar jūs, kaip prekyautojas arba prekės ženklo įmonė, esate raštu įsipareigojęs laikytis pirmiau nurodytų socialinių standartų konkretaus perkamo produkto galutiniame gamybos etape (taikoma ir galimam subrangovui)? (1 balas)
3. Ar jūs, kaip prekyautojas arba prekės ženklo įmonė, dedate pastangas, kad vietos kalba paskelbtumėte elgesio kodeksą (t. y. politikos ir taisyklių rinkinio, kurį įmonė nustato sau) konkretaus perkamo produkto galutiniame gamybos etape (taikoma ir galimam subrangovui)? (3 balai)
4. Ar jūs, kaip prekyautojas arba prekės ženklo įmonė, turite žinių apie gamybos vietą, kurioje produktas, perkamas pagal konkretų užsakymą, buvo pagamintas kaip galutinis produktas? (3 balai)
5. Ar jūs, kaip prekyautojas arba prekės ženklo įmonė, konkretaus perkamo produkto galutiniame gamybos etape atliekate auditą dėl atitikties pirmiau nurodytiems socialiniams standartams? (3 balai)
6. Ar jūs, kaip prekyautojas ar prekės ženklo įmonė, dedate pastangas laikytis minėtų socialinių standartų sutartyje numatyta galutiniame gamybos etape, reguliariai ir nepriklausomai peržiūrėdamas savo valdymo sistemą arba prekės ženklo įmonę (dėl jų poveikio socialinių standartų laikymuisi)? (5 balai)
7. Ar įdiegėte anoniminę karštąją skundų liniją, kad sudarytumėte sąlygas sau arba prekės ženklo įmonei nustatyti riziką, susijusią su minėtų socialinių standartų laikymusi galutiniame gamybos etape vykdant konkretų užsakymą? (3 balai)
8. Jei galimą riziką nustatote jūs arba prekės ženklo įmonė, ar atitiktį minėtiems socialiniams standartams galutiniame gamybos etape nustato nepriklausomas, gamykloje nedirbantis, bet joje esantis kontaktinis asmuo? (5 balai)
9. Ar jūs, kaip prekyautojas ar prekės ženklo įmonė, remiate gamintojus rengdami mokymus apie socialiai atsakingas gamybos sąlygas gamybos įmonės vadovybei ir darbuotojams galutiniame gamybos etape? (4 balai)

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

Vykdydama šį viešąjį pirkimą Bona siekia pagerinti sąlygas tekstilės gaminių tiekimo grandinėje, užtikrindama, kad pagal šią sutartį pagaminti tekstilės gaminiai būtų gaminami sąlygomis, atitinkančiomis TDO pagrindines konvencijas:

- 1948 m. Konvenciją dėl asociacijų laisvės ir teisės jungtis į organizacijas gynimo (Nr. 87);

- 1949 m. Konvenciją dėl teisės jungtis į organizacijas ir vesti kolektyvines derybas principų taikymo (Nr. 98);
- 1930 m. Konvenciją dėl priverstinio ar privalomojo darbo (Nr. 29) (ir jos 2014 m. protokolą);
- 1957 m. Konvenciją dėl priverstinio darbo panaikinimo (Nr. 105);
- 1973 m. Konvenciją dėl minimalaus įdarbinimo amžiaus (Nr. 138);
- 1999 m. Konvenciją dėl nepriimtino vaikų darbo uždraudimo ir neatidėliotinių veiksmų tokiam darbui panaikinti (Nr. 182);
- 1951 m. Konvenciją dėl vienodo atlyginimo vyrams ir moterims už lygiavertį darbą (Nr. 100);
- 1958 m. Konvenciją dėl diskriminacijos darbo ir profesinės veiklos srityje (Nr. 111).

Tikrinimas

Socialinių kriterijų klausimyne nurodoma, kokie įrodymai būtini kiekvienam klausimui. Tačiau, kad sutaupyti laiko ir išteklių, Bona taip pat sudarė sąlygas vienu metu atsakyti į kelis klausimus, aiškiai nurodant, kokių ženklinimu ar iniciatyvomis atsakoma į kuriuos klausimus (taip patikrinama atitiktis pagrindiniams TDO standartams). Tai keturių etapų arba skirsnių procesas:

- 1 skirsnis: Pagaminimo šalis. Jei prekės nėra gaminamos VPK besivystančių šalių ir teritorijų sąrašė, pateiktame priede (žymima „Pagaminta“), visi klausimai laikomi atsakytais teigiamai ir skiriami 29 balai.
- 2 skirsnis: Jei 1 skirsnis netaikomas, pakankama atitiktis visiems TDO standartams gali būti užtikrinta:
 - pateikiant narystės organizacijoje „Fair Wear Foundation“ (FWF) įrodymą;
 - pateikiant narystės asociacijoje „Fair Labour Association“ (FLA) įrodymą;
 - pateikiant plombai, sertifikatui ar narystei FWF arba FLA lygiavertį įrodymą.

Jei pateikiamas kuri nors iš pirmiau nurodytų įrodymų, visi klausimai laikomi atsakytais teigiamai ir skiriami 29 balai.

- 3 skirsnis: Jei 2 skirsnis netaikomas, į klausimų grupes galima atsakyti taip:
 - pateikiant asociacijos „International Association of Natural Textiles“ sertifikuotos plombos įrodymą > 2, 3 ir 7 klausimai laikomi atsakytais teigiamai atsižvelgiant į standarto kriterijus. Skiriami septyni balai;
 - pateikiant socialinės atsakomybės tarptautinio standarto 8000 (SA 8000) taikymo įrodymą > 2, 3, 4, 5 ir 7 klausimai laikomi atsakytais teigiamai atsižvelgiant į standarto kriterijus. Skiriama 13 balų;
 - pateikiant „Fairtrade Textile Standard“ plombos įrodymą > 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8 ir 9 klausimai laikomi atsakytais teigiamai atsižvelgiant į standarto kriterijus. Skiriami 24 balai;
 - pateikiant narystės organizacijoje „Business Social Compliance Initiative“ įrodymą > 2, 3, 5, 7 ir 9 klausimai laikomi atsakytais teigiamai atsižvelgiant į standarto kriterijus. Skiriama 14 balų;
 - pateikiant „Sustainable Textile Production“ (STeP) sertifikato įrodymą > 1, 2, 4, 5, 6 ir 7 klausimai laikomi atsakytais teigiamai atsižvelgiant į standarto kriterijus. Skiriama 14 balų;

- pateikiant narystės organizacijoje „Ethical Trading Initiative“ (ETI) įrodymą > 1, 2, 3, 6, 7, 8 ir 9 klausimai laikomi atsakytais teigiamai atsižvelgiant į standarto kriterijus. Skiriami 23 balai;
 - lygiavertės plombos, sertifikato arba narystės įrodymas, kuriais teigiamai atsakoma į atskirus klausimyno klausimus. Balai skiriami atsižvelgiant į klausimų, su kuriais susijusių atitiktį galima patvirtinti, skaičių.
- 4 skirsnis: Jei 3 skirsnis netaikomas, galima atsakyti į kiekvieną klausimyno klausimą, jei atsakymus galima patikrinti remiantis atitinkamais klausimyne nurodytais alternatyviais įrodymais.

Jei nepateikiami plombų, sertifikatų ar narystės (arba lygiaverčiai) įrodymai arba jei klausimynas užpildomas nepateikus atitinkamų atitikties įrodymų (kaip nurodyta klausimyne), balų neskiriama.

Sutarties vertė

121 116,03 EUR (dvejų metų trukmės sutartis).

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 18 straipsnio 2 dalis (dėl taikytinų pareigų aplinkos, socialinės ir darbo teisės srityse laikymosi) ir 67 straipsnis (dėl sutarties skyrimo kriterijų).
- Kolektyvinės sutartys ir Vokietijos viešųjų pirkimų teisės aktai.

Dalyviai:

- perkančioji organizacija – Bonos miestas;
- tiekėjas, su kuriuo sudaryta sutartis;
- pagalbą atliekant patikrą teikia FEMNET.

Socialinis poveikis

Tikrinant, ar laikomasi pagrindinių TDO standartų, galima užtikrinti, kad perkamos prekės būtų gaminamos tokioje aplinkoje, kurioje užtikrinamos šios pagrindinės darbuotojų teisės¹⁶:

- laisvė burtis į asociacijas ir veiksmingas kolektyvinių derybų teisės pripažinimas;
- visų formų priverstinio arba privalomo darbo panaikinimas;
- veiksmingas vaikų darbo panaikinimas;
- su užimtumu ir profesija susijusios diskriminacijos panaikinimas.

Kita nauda

- Bona gavo 11 pasiūlymų – daugiau nei vykdant ankstesnį konkursą, – o tai geras rezultatas specializuotoje rinkoje.
- Bona supaprastino atitikties TDO standartams tikrinimo procesą padidindama konkurso dalyvių ir pirkėjų skaidrumą ženkliniu ir narystėmis organizacijose.

¹⁶Šį požiūrį galima pateisinti vienodo požiūrio principu, pagal kurį reikalaujama, kad panašios situacijos nebūtų vertinamos skirtingai, o skirtingos situacijos nebūtų vertinamos vienodai, nebent šis vertinimas yra objektyviai pagrįstas. Šiuo atveju laikoma, kad skirtingas su pagrindinių darbo teisių pažeidimais susijęs išsivysčiusioms ir besivystančioms šalims taikomas rizikos profilis pagrindžia skirtingą šių šalių vertinimą klausimyne.

- Šį metodą dideliu mastu perima kiti tekstilės gaminių pirkėjai. Panašus metodas galėtų būti taikomas ir kituose sektoriuose.

Igyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Įvykdžius bandomąjį konkursą ir prieš vykdant naują konkursą, socialinių kriterijų dalies vertinimo kriterijų visumoje lyginamasis svoris buvo padidintas nuo 15 proc. iki 30 proc. Tai reiškia, kad konkurso dalyviai gali laimėti sutartį, net jei jie nesiūlo žemiausios kainos.
- Dialogas su konkurso dalyviais buvo svarbus žingsnis siekiant užtikrinti, kad klausimynas būtų suprastas, ir sudaryti sąlygas konkurso dalyviams užduoti klausimus apie bendrąją viešųjų pirkimų procedūrą.

Kontaktiniai duomenys

Sabrina Ahrend, Bonos miesto Viešųjų pirkimų paslaugų skyriaus atstovė, referatvergabedienste@bonn.de, ir Rosa Grabe, FEMNET Sąžiningų viešųjų pirkimų projektų vadovė, beschaffung@femnet-ev.de.

47. Dėvėtų drabužių surinkimo ir tekstilės atliekų tvarkymo koncesija Madrیده: integracijos į darbo rinką srityje veikiančioms socialinėms įmonėms rezervuota pirkimo dalis

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Madrido savivaldybė, Ispanija.

Produkto arba paslaugos sektorius – dėvėtų drabužių surinkimas ir tekstilės atliekų tvarkymas.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Madrido savivaldybė siekia skatinti tvarų ir integruotą požiūrį į atliekų surinkimą ir tvarkymą. Tai, be kita ko, skatinimas didinti užimtumo galimybes žmonėms, kurie yra nutolę nuo darbo rinkų ir kuriems gresia socialinė atskirtis. Pripažindama, kad integracijos į darbo rinką srityje veikiančios socialinės įmonės yra priemonė užimtumui tokių žmonių grupėse skatinti, savivaldybė pradėjo procedūrą dėl į pirkimo dalis suskirstytos koncesijos sutarties dėl dėvėtų drabužių surinkimo ir tekstilės atliekų tvarkymo, skyrimo. Sutartyje numatyta, kad Madrido mieste bus pastatyta 1 150 konteinerių. Viena iš pirkimo dalių buvo rezervuota integracijos į darbo rinką srityje veikiančioms socialinėms įmonėms.

Dalykas

Dėvėtų drabužių ir tekstilės atliekų surinkimas ir tvarkymas.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Viešojo pirkimo procedūra grindžiama Ispanijos teisės nuostata dėl rezervuotų sutarčių (Įstatymas Nr. 9/2017, *disposición adicional 4a*), į kurią įtrauktas Direktyvos 2014/23/ES 24 straipsnis ir Direktyvos 2014/24/ES 20 straipsnis. Viena iš trijų sutarties pirkimo dalių buvo rezervuota integracijos į darbo rinką srityje veikiančioms socialinėms įmonėms, kurios turėjo pateikti įrodymą, kad yra įregistruotos kaip tokio tipo įmonės, ir deklaruoti savo statuso galiojimą.

Pasirengimo pirkimui etapas. Prieš paskelbiant konkursą integracijos į darbo rinką srityje veikiančios socialinės įmonės turėjo galimybę bendradarbiauti su perkančiąja organizacija, kad nustatytų pajėgumus, aptartų galimybę padalyti sutartį į pirkimo dalis, mokesčius, taikytinus dėl konteinerių laikymo viešojoje erdvėje, ir t. t. Konsultacijose galėjo dalyvauti visos šia sutartimi besidominčios integracijos į darbo rinką srityje veikiančios socialinės įmonės. Todėl savivaldybė kreipėsi į vietos skėtines organizacijas, kurios išplatino informaciją savo nariams. Dėl tokio nuodugnaus darbo iki viešųjų pirkimų buvo gauta daugiau informacijos apie Madrido miesto trečiojo sektoriaus rinką, o perkančiosios organizacijos turėjo galimybę geriau suprasti savo padėtį.

Koncesijos sutartis padalyta į tris dalis, kurių kiekviena apima skirtingus miesto rajonus (1 pirkimo dalis – 366 konteineriai; 2 pirkimo dalis – 419 konteinerių; 3 pirkimo dalis – 365 konteineriai). 3 pirkimo dalis, apimanti pietinius rajonus, rezervuota integracijos į darbo rinką srityje veikiančioms socialinėms įmonėms dėl teritorijos, kurioje pajamų lygis yra mažesnis nei vidutinis, socialinių ir ekonominių ypatumų. Be to, naudotis infrastruktūra, reikalinga dėvėtų drabužių surinkimui ir tvarkymui, tiekėjui buvo lengviau, nes pramoninė paskirties žemė čia pigesnė, palyginti su kainų vidurkiu mieste.

Į procedūrą įtraukti socialiniai aspektai, taikyti kaip sutarties įvykdymo sąlygos:

- prievolė laikytis taikomų darbo ir socialinių taisyklių, įskaitant prieinamumo ir universalaus dizaino kriterijus, ir JT neįgaliųjų teisių konvencijos;
- užtikrinimas, kad kuo didesnė tekstilės ir audinių dalis bus naudojama pakartotinai;

- reikalavimas perkančiajai organizacijai pateikti visus susijusius dokumentus apie įdarbintus darbuotojus;
- reikalavimas užtikrinti, kad visa su paslaugos teikimu susijusi sklaidos medžiaga būtų neutrali lyties atžvilgiu.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

- Suteikti įsidarbinimo galimybių asmenims, kurie yra nutolę nuo darbo rinkų ir kuriems gresia socialinė atskirtis.
- Skatinti socialinės ekonomikos veiklos vykdytojų dalyvavimą viešųjų pirkimų rinkose.
- Užtikrinti deramo darbo standartus asmenims, dirbantiems globojamose darbo grupėse, globojamų darbo grupių užimtumo programose ir integracijos į darbo rinką srityje veikiančiose socialinėse įmonėse.

Tikrinimas

Asmenis, įdarbintinus rezervuotajai pirkimo daliai vykdyti, nurodo Madrido miesto viešosios socialinės tarnybos. Kad atitiktų reikalavimus, kandidatai turi turėti viešosios socialinės tarnybos išduotą pažymą, kurioje nurodoma, kad jie patiria atskirtį. Reikalavimus atitinkančios tikslinės grupės yra įvairios: ilgalaikiai bedarbiai, migrantai, etninės mažumos, vienišos motinos, kurioms gresia skurdas, arba smurto prieš moteris aukos.

Siekiant skatinti socialinės įtraukties tikslus ir darbo vietų tvarumą, įtraukties į darbo rinką programose dalyvaujantiems asmenims taikomas individualiems poreikiams pritaikytas integracijos planas. Kartu su darbo sutartimis darbuotojai pasirašo individualų integracijos susitarimą su darbo konsultantu, kuriame nustatomi konkretūs veiksmai, kurių jie įsipareigoja imtis, kad pagerintų savo įsidarbinimo galimybes. Daugiausia dėmesio skiriama su darbu susijusiems aspektams, įskaitant pagrindines kvalifikacijas, pavyzdžiui, teisę vairuoti ar valdyti šakinį krautuvą, kalbos įgūdžius ir socialinius emocinius įgūdžius, taip pat socialinės įtraukties aspektams, pavyzdžiui, būstui, laisvalaikiui, sveikatai ir kitokiai asmeniui ar jo arba jos namų ūkiui teikiamai paramai.

Gaudami mokymą darbo vietoje darbuotojai gali ugdyti su konkrečiu darbu susijusius įgūdžius, taip pat mokytis punctualumo, higienos, informacijos perdavimo ir bendravimo su kitais darbuotojais.

Sutarties vertė

Bendra sutarties vertė buvo 5 472 852,50 EUR. 3 pirkimo dalies vertė buvo 232 687,50 EUR. Kadangi sudaroma koncesijos sutartis, sutarties vertė buvo išreikšta suma, kurią konkurso dalyviai sumokėjo perkančiajai organizacijai. Nustatydamas mažesnę kainą 3 pirkimo daliai (75 EUR už konteinerį), perkančioji organizacija siekė kompensuoti dėl savo specifinio pobūdžio integracijos į darbo rinką srityje veikiančių socialinių įmonių patiriamas didesnes išlaidas.

Priemonė

- Direktyvos 2014/23/ES 24 straipsnis (dėl rezervuotų koncesijų).
- Procedūra pagrįsta Madrido miesto parengta Atliekų prevencijos ir tvarkymo strategija 2018–2022 m. Vienas iš strategijos tikslų – atlikti užimtumo skatinimo funkciją, įskaitant užimtumą žmonių, kuriems gresia socialinė atskirtis.

Dalyviai:

- perkančioji organizacija – Madrido savivaldybė;

- tiekėjai, su kuriais sudarytos sutartys – įmonės „Recumadrid“ ir „Solidanza“;
- naudos gavėjai – įdarbinti asmenys.

Socialinis poveikis

- Vykdamas šią sutartį, žmonėms, kurių įsidarbinimo galimybės yra menkos, buvo sukurtos šešios naujos darbo vietos darbuotojams visą darbo laiką. Kai kuriais atvejais darbuotojai yra miesto rajonų, kuriuose drabužiai surenkami, gyventojai, todėl skatinama socialinė sanglauda teritorijoje. Kadangi įtraukties į darbo rinką programos dalyviai dirba, jie negauna išmokų iš nedarbo ar socialinės apsaugos fondų ir prie bendruomenės prisideda kaip mokesčių mokėtojai.
- Įtraukties į darbo rinką programos dalyviai taip pat naudojami papildomomis paslaugomis, kuriomis siekiama užtikrinti jiems darbą ir jų socialinę įtrauktį, pavyzdžiui, mokymais, sveikatos priežiūra ir parama būstui.
- 2020 m. pradžioje įtraukties į darbo rinką galimybės bus išplėtos sukūrus dar keturias darbo vietas darbuotojams visą darbo laiką.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Konsultacijų etapas, vykdytas prieš paskelbiant konkursą, buvo labai svarbus, kad perkančioji organizacija galėtų išsiaiškinti integracijos į darbo rinką srityje veikiančių socialinių įmonių galimybes ir nustatyti tokią procedūrą, kurią taikant jos galėtų patekti į viešųjų pirkimų rinkas.
- Partnerystė naudota kaip priemonė siekiant didinti mažesnių veiklos vykdytojų dalyvavimą – konkursą laimėjo konsorciumas, sudarytas iš dviejų integracijos į darbo rinką srityje veikiančių socialinių įmonių, „Recumadrid“ ir „Solidanza“, turinčių interesų, susijusių su sutarties objektu, ir bendrą profesinę patirtį, susijusią su nepalankioje padėtyje esančių asmenų integracija. Organizacijos susijungė, kad įvykdytų būtinus techninius ir ekonominius sutarties reikalavimus.
- Informuotumo didinimas. Šios sutarties nauda yra tiek socialinė, tiek aplinkosauginė, nes rangovai skatina pakartotinai naudoti namų ūkio reikmenis ir tekstilės gaminius. Rangovas šia sutartimi naudojami siekdamas didinti informuotumą apie alternatyvias vartojimo galimybes, pavyzdžiui, dėvėtų drabužių parduotuves, paramos aplinkai veiklą arba atliekų tvarkymo grandines.
- Pagrindinis iššūkis – visapusiškai pripažinti integracijos į darbo rinką srityje veikiančių socialinių įmonių atliktą profesionalų darbą. Valdžios institucijos turėtų toliau remti socialinės ekonomikos įmones ir žiedinę ekonomiką rengdamos naujus konkursus dėl dėvėtų drabužių surinkimo ir tekstilės atliekų tvarkymo rezervuojant visą sutartį (ne tik jos pirkimo dalis).

Kontaktiniai duomenys

Cristina Salvador, [RECUMADRID](#) direktorė, recumadrid@gmail.com, + 34 91 425 23 84.

48. Darbo drabužių pirkimas, kuriuo siekiama didinti užimtumą Švedijoje

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis –

Viešųjų pirkimų centras, Faliuno–Burlengės regionas, Švedija (*Upphandlingscenter Falun Borlänge regionen, UHC*).

Produkto arba paslaugos sektorius – tekstilės gaminiai.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Viešųjų pirkimų centras yra regioninė perkančioji organizacija, kuri atlieka pirkimus septynioms skirtingoms savivaldybėms Dalarnos apskrityje. Viešųjų pirkimų centras socialiai atsakingais viešaisiais pirkimais užsiima nuo 2016 m. Viešųjų pirkimų centras turi keletą su socialiniu tvarumu susijusių tikslų. Vienas iš jų – pasiekti, kad kiekvienais metais vykdant ne mažiau kaip 30 proc. visų viešųjų pirkimų būtų didinamos įsidarbinimo ir (arba) stažuotės galimybės asmenims, nutolusiems nuo darbo rinkos.

Vykdydamas viešuosius pirkimus Viešųjų pirkimų centras taip pat daug dėmesio skiria su sutarties vykdymu susijusiam pragyvenimą užtikrinančiam darbo užmokesčiui, kuris apibrėžiamas kaip minimalios pajamos, būtinos, kad darbuotojas galėtų patenkinti savo pagrindinius poreikius. To tikslas – didinti sektoriaus informuotumą apie tai, kad viešieji pirkimai turėtų būti naudojami sąžiningai prekybai ir sąžiningoms darbo sąlygoms skatinti.

Dalykas

Darbo drabužių darbuotojams, teikiantiems priežiūros namuose paslaugas, dirbantiems socialinio būsto srityje ir ikimokyklinio ugdymo įstaigose, pirkimas šešiose Dalarnos apskrities savivaldybėse: *Borlänge, Falun, Säter, Gagnef, Hedemora* ir *Ludvika*.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Viešųjų pirkimų centras sutarčių, susijusių su užimtumo didinimu, vykdymui taiko tris sąlygas:

- tiekėjas dalyvauja dialoge su Viešųjų pirkimų centru, kad nustatytų, kaip būtų galima geriau atsižvelgti į socialinius aspektus. To tikslas – didinti tiekėjų informuotumą apie socialinius aspektus;
- tiekėjas nagrinėja galimybes siūlyti darbą arba profesines stažuotes asmenims, nutolusiems nuo darbo rinkos (pvz., ilgalaikiams bedarbiams ar neįgaliesiems);
- tiekėjas bent vienam asmeniui, kuris šiuo metu yra bedarbis, pasiūlo darbą arba tris–šešis mėnesius trunkančią profesinę stažuotę.

Dalyvaudamas darbo drabužių pirkime, tiekėjas turėjo bent vienam asmeniui, kuris yra nutolęs nuo darbo rinkos, pasiūlyti tris–šešis mėnesius trunkančią profesinę stažuotę, susijusią su sutarties objektu. Pretenduoti į stažuoti gali asmenys, turintys ypatingų sunkumų patekti į darbo rinką arba joje įsitvirtinti, pavyzdžiui, ilgalaikiai bedarbiai arba neįgalieji. Vadovaujantis Švedijos valstybinės užimtumo tarnybos arba savivaldybės gairėmis, kaip alternatyvą tiekėjas asmeniui gali pasiūlyti (kaip apibrėžta pirmiau) teisę į tris–šešis mėnesius trunkantį profesinį mokymą.

Nors tai nėra nustatytas reikalavimas, siekiama, kad stažuotė taptų darbu. Kai asmenys įdarbinami šiuo pagrindu, jie negali pakeisti kito tiekėjo jau įdarbinto asmens. Taikoma toliau nurodyta sutarties sąlyga dėl sąžiningos prekybos ir (arba) pragyvenimą užtikrinančio darbo užmokesčio.

Viešųjų pirkimų centras siekia padidinti produktų, pagamintų darbuotojų, gaunančių pragyvenimą užtikrinantį darbo užmokestį, dalį. Pragyvenimą užtikrinantis darbo užmokestis – tai kompensacija už darbą, kuri patenkina pagrindinius asmens poreikius. Iš tiekėjo laukiama teigiamo požiūrio į šių reikalavimų taikymą kuriant produktus ir procedūras. Siekiama, kad iš visų preliminariojoje sutartyje numatytų produktų 1–5 produktai (mažiausiai 1) būtų gaminami tiekėjo arba subrangovo, kuris savo darbuotojams moka darbo užmokestį, atitinkantį šalyje taikomą pragyvenimą užtikrinantį darbo užmokestį. Tai, kad produktas buvo pagamintas sąžiningomis sąlygomis, galima įrodyti, pavyzdžiui, produktus ženklinant „Fair Trade“ (liet. sąžiningos prekybos) ženklu.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

Viešųjų pirkimų centras, vykdydamas savivaldybių, už kurių viešuosius pirkimus yra atsakingas, pirkimo procedūras, taiko bendrą viešųjų pirkimų politiką, kurioje daug dėmesio skiriama socialiniams pirkimams. Vykdydamas šį darbo drabužių pirkimo procesą Viešųjų pirkimų centras norėjo užtikrinti pragyvenimą užtikrinantį darbo užmokestį ir užimtumo galimybes. Viešųjų pirkimų centras atsižvelgia į konkrečius šešių savivaldybių išreikštus su socialine atsakomybe susijusius poreikius. Daugiausia dėmesio skiriama su sutarties įvykdymu susijusiems reikalavimams.

Tikrinimas

Viešųjų pirkimų centras nuolat seka tiekėjų veiklą, susijusią su socialiniais aspektais. Sudarius sutartis, Viešųjų pirkimų centras jas peržiūri kartu su pirkėjais iš savivaldybių, atsakingu Viešųjų pirkimų centro pirkėju ir tiekėju. Į darbo drabužių pirkimą taip pat buvo įtraukti valstybinių užimtumo tarnybų darbuotojai iš šešių savivaldybių, kad atliktų ekspertų, galinčių suderinti darbuotojų ir tiekėjo poreikius, funkciją. Savivaldybės turi užtikrinti, kad stažuotes atliekantys asmenys būtų apdrausti, todėl tiekėjas ir savivaldybės sudaro stažuotės sutartį. Savivaldybės nuolat teiraujasi tiekėjo, kaip sekasi stažuotę atliekantiems ir dirbantiems asmenims.

Sutarties vertė

Numatoma ketverių metų laikotarpiui sudarytos preliminariosios sutarties bendra vertė – 795 000 EUR.

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 70 straipsnis dėl sutarčių įvykdymo sąlygų.
- Švedijos viešųjų pirkimų įstatymo (2016:1145), dar vadinamo LOU, 17 skyriaus 1 dalis.

Dalyviai:

- perkančioji organizacija – *Upphandlingscenter* (UHC) Faliuno–Burlengės regione;
- šią preliminariąją sutartį sudariusios savivaldybės: *Borlänge, Falun, Säter, Gagnef, Hedemora* ir *Ludvika*.
- paslaugų teikėjai, su kuriais sudarytos sutartys – įmonės „Fristads“ ir „Procurator“;
- pagalbą įtraukiant socialines sąlygas teikia Valstybinės užimtumo tarnybos.

Socialinis poveikis

Viešųjų pirkimų centras socialines sąlygas taiko visų pirma tam, kad padėtų bedarbiams patekti į darbo rinką, skatintų sąžiningas darbo sąlygas ir rastų ilgalaikius socialinio tvarumo sprendimus. Viešųjų pirkimų centras nustatė tokį su užimtumo didinimu susijusį poveikį:

- mažesnė atskirtis;

- geresnė psichikos sveikata ir didesnis saugumas;
- didesnė kompetencija;
- ekonominis efektyvumas.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Perkančiosios organizacijos turėtų atkreipti dėmesį į tai, kad socialinės atsakomybės reikalavimai turėtų būti naudingi visoms susijusioms šalims.
- Prieš pradėdant taikyti pažangiausias socialinius reikalavimus viešosioms sutartims, būtina vykdyti dialogą su visais atitinkamais subjektais.
- Pagrindinis ateities uždavinys bus bendradarbiavimas su organizacijomis, kurios gali suderinti žmonių poreikius su konkrečių sutarčių vykdymu. Pradžioje Viešųjų pirkimų centras su vietos užimtumo tarnybomis nebendradarbiavo. Kadangi ji yra perkančioji organizacija, ji neturi įgūdžių ir galimybių, kad galėtų rasti tinkamą asmenį kiekvienam darbui, tačiau tai padaryti gali vietos darbo rinkos institucijos.

Kontaktiniai duomenys

Maria Fridholm, viešųjų pirkimų vykdytoja, *Upphandlingscenter*, Maria.fridholm@ludvika.se.

10 SEKTORIUS. Kita

49. Su užimtumu susijusios sąlygos sutartyje dėl transporto paslaugų Varšuvoje

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Varšuvos viešojo transporto tarnyba (Lenkija).

Produkto arba paslaugos sektorius – transportas.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Varšuvos miestas taiko ir rezervuotas sutartis (rezervuojamos organizacijoms, kuriose dirba ne mažiau kaip 30 proc. asmenų iš grupių, kurioms gresia socialinė atskirtis), ir su užimtumu susijusias sąlygas (bedarbių, neįgalųjų ir paauglių įdarbinimas pasirašant darbo sutartį), siejamas su sutarties įvykdymu. Dažniausia socialinė sąlyga yra reikalavimas įdarbinti pagal darbo sutartį.

Vykdydamas šį viešąjį pirkimą miestas norėjo padidinti pirmiau minėtų nepalankioje padėtyje esančių grupių užimtumą Varšuvoje ir gerinti informuotumą apie galimybes didinti užimtumą vykdant viešųjų pirkimų sutartis.

Dalykas

Reguliarios transporto paslaugos, įtrauktos į vietos viešojo transporto sistemą, ir teikiamos naudojant autobusų linijas, prižiūrimas Varšuvos viešojo transporto tarnybos.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Pirkimas buvo vykdomas kaip atviras konkursas. Varšuvos miestas įtraukė su sutarties įvykdymu susijusį reikalavimą. Konkursą laimėjęs rangovas turėjo pasiūlyti darbą 120 asmenų, kurie tuo metu buvo bedarbiai ir buvo nutolę nuo darbo rinkos. Jiems buvo pasiūlytos vairuotojų ir dispečerių darbo vietos, taikant darbo sutartis, kuriose numatytas darbas visą darbo laiką. Siekiant patvirtinti įdarbinimo faktą, rangovas taip pat turėjo pateikti darbo sutartis Varšuvos miestui.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

Miesto dėmesio centre buvo šie du tikslai:

- didinti bedarbių, neįgalųjų ir jaunimo užimtumą;
- gerinti informuotumą apie galimybes didinti užimtumą vykdant viešųjų pirkimų sutartis.

Tikrinimas

Pradėjus teikti paslaugas, miestas susisiekė su rangovu, kad galėtų patvirtinti vairuotojų ir dispečerių įdarbinimą ir gautų darbuotojų registrą su informacija apie darbo sutarčių skaičių. Ekonominės veiklos vykdytojas atsiunčia nuskenuotą darbo sutartį (taikant BDAR reikalavimus, duomenys nuasmeninami). Be to, darbo sutarčių skaičių miestas tikrina per vizitus ekonominės veiklos vykdytojų autobusų stotyse.

Sutarties vertė

Sutartis pasirašyta 2016 m. vasario mėn., o bendra septyneriems metams – nuo 2016 m. iki 2023 m.– sudarytos sutarties vertė yra 130 mln. EUR.

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 70 straipsnis dėl sutarčių įvykdymo sąlygų.
- Sostinės Varšuvos mero įsakymas Nr. 1243/2015, kuriuo nustatomas privalomas socialinių sąlygų taikymas vykdant 30 000 EUR viršijančias sutartis šiose srityse:
 - aprūpinimo maistu ir gėrimais paslaugos;
 - priežiūros paslaugos;
 - valymo ir priežiūros namuose paslaugos;
 - gatvių ir šaligatvių valymo žiemą ir vasarą paslaugos;
 - žaliųjų zonų priežiūros paslaugos;
 - statybos darbai.

Įsakyme taip pat rekomenduojama vykdant viešųjų pirkimų procedūras socialines sąlygas taikyti sutartims, kurių vertė yra mažesnė nei 30 000 EUR, ir sutartims, kurių vertė viršija 30 000 EUR, tačiau jos vykdomos kitose srityse nei privalomos. Dėl socialinių sąlygų taikymo nuo 2015 m. spalio 1 d. iki 2019 m. kovo 31 d. vykdant įvairius viešuosius pirkimus jos buvo įtrauktos į 444 sutartis, kurių bendra vertė siekia beveik 1 mlrd. EUR.

Dalyviai:

- perkančioji organizacija – Varšuvos viešojo transporto tarnyba;
- tiekėjas – įmonė „Mobilis SP“.

Socialinis poveikis

- 2016–2023 m. padidėjo bendras informuotumas apie įdarbinimo galimybes vykdant viešąsias sutartis. Dar svarbiau yra tai, kad bendras užimtumas didėjo ir toliau didės. Vykdamas šią sutartį darbas visą darbo laiką bus siūlomas 120 žmonių, nutolusių nuo darbo rinkos.
- Kadangi su užimtumu susijusias sąlygas taikyti privaloma, Varšuvos miestas gavo didelę naudą, susijusią su didesniu nuo darbo rinkos nutolusių asmenų įdarbinimu. Daugiau kaip 16 500 asmenų darbo sutarčių pagrindu vykdė sutartis, kuriose taikomos socialinės sąlygos.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Ankstesni rangovai įdarbindavo vairuotojus ir dispečerius pagal darbo sutartis, tačiau ne tokiu mastu, kokio pasiekta sutartyse nustačius konkrečius reikalavimus. Kadangi su darbuotojais susijusi sąlyga yra privaloma ir turi teigiamą socialinį poveikį, tikėtina, kad kitas Transporto tarnybos vykdomas viešasis pirkimas bus labai panašus. Tačiau dabartinė sutartis galioja iki 2023 m., o būsimas aplinkybes sunku numatyti.

Kontaktiniai duomenys

Radosław Maciak, Viešojo transporto parko valdymo technikos departamentas, Varšuvos viešojo transporto tarnyba, r.maciak@ztm.waw.pl.

50. Rezervuotų sutarčių taikymas perkant atliekų tvarkymo paslaugas Žguve (Lenkija)

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Žguvo savivaldybė, Lenkija.

Produkto arba paslaugos sektorius – atliekų tvarkymas.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

2017 m. lapkričio 23 d. Žguvo savivaldybė paskelbė konkursą dėl komunalinių atliekų surinkimo iš Žguvo nekilnojamojo turto savininkų ir jų tvarkymo (naudojimo ar šalinimo), taip pat dėl šiukšlių maišų tiekimo namų ūkiams. Sutarčiai, kurios vertė mažesnė už ES nustatytą ribą, sudaryti buvo taikoma rezervuotos sutarties procedūra, kad nuo darbo rinkos nutolusiems asmenims būtų sukurtos įsidarbinimo galimybės. Į konkursą įtraukti aplinkosauginiai reikalavimai dėl komunalinių atliekų tvarkymo, pavyzdžiui, nustatyti perdirbimo, parengimo pakartotiniam naudojimui ir naudojimui kitais būdais lygiai ir biologiškai skaidžių komunalinių atliekų, perkeliama į saugyklas, svorio mažinimo lygis, laikantis regionui parengto atliekų tvarkymo plano. Be to, į pasiūlymą įtraukti socialiniai aspektai, pavyzdžiui, reikalavimas rangovui įdarbinti marginalizuotoms grupėms priklausančius asmenis.

Konkurso laimėtoja buvo vietos socialinis kooperatyvas „Komunalka Rzgów“. Šiuo metu kooperatyve dirba vienuolika žmonių. Tarp jų ir ilgalaikiai bedarbiai bei neįgalieji. Pagrindinė kooperatyvo veikla – mišrių ir rūšiuojamų atliekų surinkimas iš Žguvo gyventojų.

Dalykas

Komunalinių atliekų surinkimas ir tvarkymas bei šiukšlių maišų tiekimas pagal socialinėms įmonėms rezervuotą sutartį.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo konkursas buvo rezervuotas rangovams, atitinkantiems šias sąlygas:

- turintiems globojamos darbo vietos statusą arba tokiems, kurių veikla apima socialinę ir profesinę asmenų, kurie priklauso socialiai marginalizuotoms grupėms, integraciją ir
- ne mažiau kaip 50 proc. jų darbuotojų yra marginalizaciją patiriančių grupių nariai, kaip nustatyta Lenkijos viešųjų pirkimų kodekso 22 straipsnio 2 dalyje.

Marginalizuotos grupės suprantamos kaip:

- neįgalieji, kaip jie apibrėžti 1997 m. rugpjūčio 27 d. įstatyme;
- bedarbiai, kaip jie apibrėžti 2004 m. balandžio 20 d. įstatyme;
- asmenys, kurių laisvė apribota arba kurie yra paleisti iš kalėjimo ir patiria sunkumų integruodamiesi į visuomenę, nurodyti 1997 m. birželio 6 d. įstatyme;
- psichikos sutrikimų turintys asmenys, kaip jie apibrėžti 1994 m. rugpjūčio 19 d. įstatyme;
- benamiai, kaip jie apibrėžti 2004 m. kovo 12 d. įstatyme;
- asmenys, kuriems Lenkijos Respublika suteikė pabėgėlio statusą arba papildomą apsaugą, kaip nurodyta 2003 m. birželio 13 d. įstatyme;

- ieškantys darbo asmenys arba bedarbiai, kuriems mažiau nei 30 metų ir daugiau nei 50 metų;
- asmenys, priklausantys nepalankioje padėtyje esančioms mažumoms, kaip jie apibrėžti 2005 m. sausio 6 d. įstatyme.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

Į darbo rinką integruoti marginalizuotoms grupėms priklausančius asmenis, taip pat gerinti komunalinių atliekų perdirbimą, pakartotinį naudojimą ir naudojimą, kaip numatyta 2022 m. regioniniame atliekų tvarkymo plane.

Tikrinimas

Rangovas turėjo pateikti savivaldybei dokumentą, kuriuo patvirtinamas jo globojamos darbo vietos statusas, arba deklaraciją, kuria patvirtinama, kad jo veikla apima socialinę ir profesinę asmenų, kurie yra socialiai marginalizuotų grupių nariai, integraciją ir kad ne mažiau kaip 50 proc. darbuotojų, atliekančių sutartyje numatytą darbą, priklauso socialiai marginalizuotoms grupėms. Rangovas pateikė pirmiau minėtus kriterijus atitinkančių asmenų (nenurodant vardų ir pavardžių) sąrašą.

Sutarties vertė

Bendra sutarties, sudarytos šešių mėnesių laikotarpiui, vertė buvo 378 000 PLN (t. y. 89 559,45 EUR).

Priemonės

- Direktyvos 2014/24/ES 20 straipsnis dėl rezervuotų sutarčių.
- Didžiosios Lenkijos regiono 2016–2022 m. atliekų tvarkymo ekonominis planas.

Dalyviai:

- perkančioji organizacija – Žguvo Konino savivaldybė, Didžiosios Lenkijos vaivadija, Lenkija;
- paslaugų teikėjas, su kuriuo sudaryta sutartis – „Komunalka Rzgów Cooperative“;
- naudos gavėjai – kooperatyvo, su kuriuo sudaryta sutartis, darbuotojai, priklausantys socialiai marginalizuotoms grupėms.

Socialinis poveikis

- Dalyvaudamas viešuosiuose pirkimuose socialinis kooperatyvas *Komunalka Rzgów* sustiprėjo, o tai padeda užtikrinti jo programų ir projektų tvarumą.
- Šiai sutarčiai vykdyti kooperatyvas pasamdė tris socialiai marginalizuotai grupei priklausančius asmenis.

Kita nauda

- Ši geroji patirtis gali būti atkartojama kitose organizacijose ir kituose sektoriuose arba ji į juos gali būti perkelta.
- Siekiantiems atkartoti šią praktiką, savivaldybė pataria taikyti rezervuotas sutartis, nes jomis sudaromos sąlygos perkant darbus ar paslaugas siekti socialinės politikos tikslų.
- Konkurso aplinkosauginiai aspektai, pavyzdžiui, geresnis komunalinių atliekų perdirbimas, pakartotinis naudojimas ir naudojimas, taip pat suderinti su miesto atliekų tvarkymo planu.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Perkančioji organizacija mano, kad rezervuotų sutarčių taikymas siekiant komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas įsigyti iš socialinių įmonių, kuriose dirba marginalizuotoms grupės priklausantys asmenys, buvo sėkmingas, nes socialinis kooperatyvas sklandžiai atliko sutartyje numatytus darbus ir pasiūlė darbą grupėms, dėl kurių įdarbinimo savivaldybė imasi veiksmų, todėl pasiektas dvigubas viešųjų pirkimų tikslas. Paskui savivaldybė vėl taikė šią praktiką kituose konkursuose dėl atliekų tvarkymo.
- Ateityje savivaldybė sieks dažniau naudotis šios rūšies sutartimis, taip pat ir kituose sektoriuose.
- Kitas galimas žingsnis būtų į savivaldybės socialinės įtraukties strategiją įtraukti socialiai atsakingų viešųjų pirkimų naudojimą siekiant joje nustatytų socialinių tikslų.

Kontaktiniai duomenys

Iwona Maciejewska, socialinio kooperatyvo *Komunalka Rzgów* pirmininkė,
iwona.maciejewska@komunalkarzgow.pl.

51. Lilio miesto ir socialinės įmonės GECCO partnerystė gaminant biodyzeliną iš panaudotų maistinių aliejų

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis –

Lilio savivaldybė, Prancūzija.

Produkto arba paslaugos sektorius –

vietos transportas.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

2017 m. sausio mėn. Lilio savivaldybė sudarė sutartį su Lilyje ir Aukštutinės Prancūzijos regione veikiančia socialine įmone GECCO. Sutartis, kurios vertė mažesnė už ES nustatytą ribą, buvo sudaryta dėl mokslinių tyrimų ir plėtros paslaugų. Teikiant šias paslaugas pirmiausia siekiama iš naudoto aliejaus sukurti viešosiose transporto priemonėse naudotiną biodyzeliną ir išbandyti galimybes sukurti perspektyvią alternatyvą standartinių degalų naudojimui.

GECCO yra socialinė įmonė, kurios specializacija – viešojo maitinimo atliekų surinkimas ir naudojimas. Joje dirba dešimt platų kompetencijos spektrą turinčių žmonių. Tai, be kita ko, gamyklų darbuotojai, vairuotojai, inžinieriai, pardavėjai, mokslo daktarai, projektų vadovai ir administracijos vadovai. Įgyvendindami šią partnerystę GECCO ir Lilio miestas bendradarbiauja siekdami optimizuoti degalų paskirstymą ir transporto priemonių techninę priežiūrą, bendradarbiaudami su automobilių gamintojais. Įgyvendinant šią partnerystę siekiama plėtoti žiedinę ekonomiką teritorijoje, iš naudoto kepimo aliejaus gaminant kurą viešosioms transporto priemonėms. Gavęs GECCO pagamintus biodegalus, Lilio miestas juos naudojo keliose bandomosiose transporto priemonėse.

Dalykas

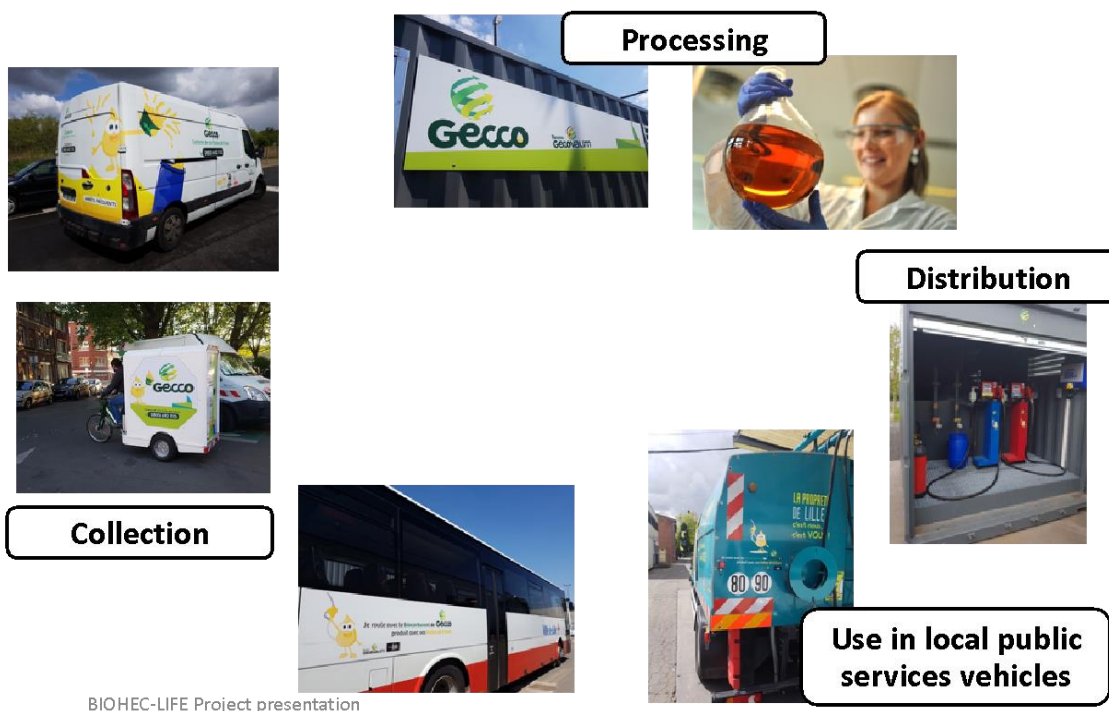
Savivaldybės ir socialinės įmonės partnerystė mokslinių tyrimų ir plėtros srityje siekiant skatinti naujoviško produkto kūrimą biodegalų, skirtų viešosioms transporto priemonėms, srityje.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Savivaldybės ir GECCO partnerystė buvo sukurta įvykdžius derybas be išankstinio skelbimo apie pirkimą ir yra padalinta į du etapus:

- 1 etapas. Šiame etape Lilio miestas išbandė tris transporto priemones – autobusą ir gatvių šlavimo ir plovimo mašinas – varomas biodegalais, pagamintais iš naudoto kepimo aliejaus. Buvo atlikta transporto priemonių, jų variklių ir į atmosferą išmetamų teršalų techninio lygmens stebėseną. Siekiant iširti biodegalų tinkamumą kiekvieno tipo transporto priemonei, buvo naudojamos bandomosios standartiniu dyzelinu varomos kelių transporto priemonės ir ne kelių transportui skirtais degalais varomos ne kelių transporto priemonės. Šis etapas truko 18 mėnesių. Visose trijose transporto priemonėse šiuo metu naudojami naujos rūšies degalai, kuriuos gamina GECCO (B30);
- 2 etapas. 2020 m. eksperimentinis biodegalų naudojimas bus taikomas plačiau, maždaug dvidešimčiai transporto priemonių (galutinis skaičius dar bus nustatytas). Šis etapas bus derinamas su techniniu, ekonominiu, socialiniu ir aplinkos tyrimu, siekiant patvirtinti, kad koncepciją galima diegti.

Pabaigus įgyvendinant šią partnerystę vykdytą eksperimentinę veiklą, perkančioji organizacija įvertins galimybę iš naudoto aliejaus pagamintą kurą naudoti platesniu mastu ir atitinkamai nustatys viešųjų pirkimų procedūras.

BIOHEC-LIFE Project presentation

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

Šis Lilio miesto požiūris yra dalis miesto politikos, susijusios su:

- alternatyvių ir atsinaujinančiųjų energijos išteklių kūrimu,
- inovacijų ir mokslinių tyrimų laboratorijų rėmimu,
- žiedinės ekonomikos sektoriaus, kuriame taikoma trumpa atliekų panaudojimo grandinė ir, kuriant vietas darbo vietas bei žaliąsias darbo vietas, bendruomenei daromas poveikis, susijęs su socialine įtrauktimi ir nuo darbo rinkos nutolusių žmonių integracija, kūrimu ir
- maisto gamintojų ir plačiosios visuomenės informuotumo apie alternatyvius ir atsinaujinančiuosius energijos šaltinius didinimu. Į tai atsižvelgiant, GECCO taip pat įrengė keletą visai teritorijai skirtų kepimo aliejaus, kuris vėliau pakartotinai naudojamas kaip kuras savivaldybės transporto priemonių parkui, surinkimo punktų. (GECCO sukūrė savanoriškus kepimo aliejus surinkimo punktus teritorijoje, o vėliau, aliejų perdirbus, jį pakartotinai panaudojo, su tarnybinių transporto priemonių parku vykdomuose eksperimentuose).

Sutarties vertė

Šiame etape bendra sutarties vertė yra 5 600 EUR (baigtas 1 etapas).

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 14 straipsnis dėl mokslinių tyrimų ir plėtros paslaugų ir dėl kriterijų, kuriais remiantis šios paslaugos neįtraukiamos į viešuosius pirkimus, nustatymo.
- Remiantis Prancūzijos teisės aktais, konkrečiai kovo 26 d. Dekreto 2016–360 dėl viešųjų pirkimų 30-II straipsniu, pagrindžiama derybų be išankstinio skelbimo apie pirkimą procedūra, kai perkami

produktai, gaminami tik mokslinių tyrimų, eksperimentinės veiklos, tyrimų ar plėtros tikslais, nesiekiant pelno arba amortizuoti mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros išlaidas.

Dalyviai:

- perkančioji organizacija – Lilio savivaldybė;
- tiekėjas, su kuriuo sudaryta sutartis – socialinė įmonė GECCO;
- partneriai: projektas remiamas pagal Europos programą LIFE, jį remia Aukštutinės Prancūzijos regionas, Lilio Europos metropolis, *Communauté de Communes Pévèle Carembault* ir įmonė „McCain Food Europe“. GECCO taip pat gavo paramą ekologinėms inovacijoms vykdydama projektą BIOHEC-LIFE ir iš jo partnerių (Lilio universiteto, NEOECO, *Pour la Solidarité*-PLS ir RREUSE).

Socialinis poveikis

- Darbo vietų kūrimas ir profesinė integracija:
 - Pradėjus vykdyti projektą buvo sukurtos trys nuolatinės darbo vietos, o iki 2 etapo pabaigos tikimasi sukurti dar šešias darbo vietas. Du nauji darbuotojai prieš tai dalyvavo profesinės integracijos įmonių veikloje;
 - nuo GECCO įsteigimo 2007 m. joje dirbo 23 asmenys. Prieš įsidarbindami įmonėje 43 proc. jų buvo bedarbiai, 13 proc. dalyvavo profesinės integracijos įmonių veikloje, o 17 proc. buvo praktiką atliekantys studentai;
 - GECCO dalį savo panaudoto kepinio aliejaus surinkimo operacijų perdavė dviems socialinės ir profesinės integracijos įmonėms. 2019 m. šia veikla užsiėmė dvylika žmonių, o 50 proc. jų rado darbą;
- atliktas projekto socialinės investicijų grąžos vertinimas. Iš rezultatų matyti, kad už kiekvieną į projektą investuotą eurą į teritoriją grįžo 1,40 EUR socialinio poveikio;
- didinamas plačiosios visuomenės (suaugusiųjų, paauglių ir vaikų) sąmoningumas apie atliekų naudojimą, gyvenimą nekuriant atliekų ir klimato kaitos švelninimą. Tai daroma vykdant komunikacijos veiksmus ir organizuojant praktinius seminarus.

Kita nauda

Kitas teigiamas šio eksperimento poveikis Lilio miestui yra:

- aplinkosauginis aspektas: naudojant naujuosius biodegalus mažinamas poveikis aplinkai (išmetamas mažesnis šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, vartojama mažiau neatsinaujinančiųjų išteklių energijos, išmetama mažiau smulkiųjų kietųjų dalelių), palyginti su iškastiniu dyzelinu: išmetama 95 proc. mažiau CO₂, 65 proc. mažiau smulkiųjų kietųjų dalelių, kuras gaunamas iš 100 proc. atsinaujinančiųjų išteklių;
- inovacijų aspektas: naudodamos šį novatorišką ir ekologiškai suprojektuotą procesą, vietos valdžios institucijos sudaro sąlygas novatoriškoms ekosistemoms kurtis, kuriose veiklos vykdytojai gali išbandyti ir patvirtinti savo iniciatyvas.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- GECCO uždavinys – toliau plėtoti šią inovaciją, kuri yra žaliųjų darbo vietų šaltinis. Tai įmonė darys didindama surenkamo kepinio aliejaus kiekį, skatindama šį naują biodyzelino transformavimo ir paskirstymo modelį naudoti kituose tarnybinių transporto priemonių parkuose ir didindama jo poveikį naujų partnerysčių pagrindu.

- Taip pat buvo išnagrinėta galimybė perduoti šią praktiką Europos lygmeniu ir kai kuriose ES šalyse jau užmegzti pradiniai ryšiai.

Kontaktiniai duomenys

Lilio savivaldybės kontaktiniai duomenys:

- Eksperimentų su tarnybinių transporto priemonių parku techninio vertinimo techninės priežiūros valdymo skyrius: Pascal Raepsaet, už techninę priežiūrą ir pastatus atsakingas vadovas, praepsaet@mairie-lille.fr;
- Viešųjų pirkimų departamentas, veikiantis pradinių pirkimo procedūrų srityje: Gaëtan KERSKENS, Viešųjų pirkimų vadovas, gkerskens@mairie-lille.fr;
- Tvaraus vystymosi departamentas: Véronique Falise, tvaraus vystymosi vadybininkė, vfalise@mairie-lille.fr.

Įmonės GECCO kontaktiniai duomenys:

- Sutarčių ir bendras projektų valdymas: Michel Millares, generalinis direktorius, michel.millares@gecco.fr;
- Projekto techninis valdymas: Cédric His, mokslinių tyrimų ir plėtros vadovas, cedric.his@gecco.fr;
- Ryšių palaikymas: Alicia Bachelet, projektų vadovė, alicia.bachelet@gecco.fr.

52. Bandomieji projektai, susiję su socialiai atsakingu įdarbinimu Suomijoje

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Vantos ir Helsinkio miestai, Suomija.

Produkto arba paslaugos sektorius – įvairūs sektoriai.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Naudodamosi Europos socialinio fondo (ESF) lėšomis, Suomija ir Švedija pradėjo įgyvendinti tarptautinį projektą – bendrą iniciatyvą, kuria siekiama susieti viešuosius pirkimus ir palankių sąlygų neturinčių asmenų užimtumą. SIUVP (Socialinės inovacijos ir užimtumas vykdant viešuosius pirkimus) vadinamas projektas pradėtas vykdyti 2017 m. ir yra tebevykdomas. Vykdamas projektą SIUVP siekiama spręsti didėjančio nedarbo Švedijoje ir Suomijoje problemą. Jis yra sėkmingo ankstesnio projekto, vykdyto nuo 2014 iki 2017 m., tęsinys.

Susieti viešuosius pirkimus ir užimtumą – labai svarbu, nes taip asmenims, kuriems sunku patiem patekti į darbo rinką, galima atverti galimybes į ją patekti. Vykdamas projektą skirtingo lygmens patirtį turintiems partneriams suteikiama galimybė keistis žiniomis ir mokytis vieniems iš kitų. Be to, projektas skatina ES šalis tarptautiniu mastu keistis gerą patirtimi, kad būtų užtikrinamas bendras požiūris.

Įgyvendinant projektą siekiama:

- kurti mokomosios praktikos, pameistrystės ir stažuotčių galimybes žmonėms, kurie paprastai yra nutolę nuo atviros darbo rinkos;
- įgyti patirties ir gauti informacijos apie naujoviškus patekimo į darbo rinką ir užimtumo kriterijų taikymo procesus, įskaitant naujų partnerystių su privačiomis įmonėmis ir specializuotais subjektais, kaip antai Suomijos sveikatos ir socialinės apsaugos institutu, įgyvendinimą;
- rinkti statistinius duomenis, kuriuos galima palyginti ir pakartotinai naudoti siekiant gauti patikimų žinių šioje srityje;
- sukurti sertifikatą, suteikiamą socialiai atsakingiems tiekėjams;
- vykdyti darbo rinkos ir vietos užimtumo būklės strateginę analizę.

Suomijos Vantos ir Helsinkio miestuose pradėti vykdyti bandomieji viešieji pirkimai, skirti palankių sąlygų neturinčių asmenų užimtumui skatinti. Be to, Suomijos ir Švedijos partneriai pažintinių vizitų tikslu keliavo į Varšuvą, Paryžių, Glazgą, Roterdamą ir Barseloną, kad įgytų tiesioginės patirties socialinės integracijos įtraukimo į viešuosius pirkimus srityje. Vizitų metu vietos valdžios institucijos galėjo rinkti geriausios patirties pavyzdžius. Suomijos partneriai daugiausia dėmesio skyrė tvarių viešųjų pirkimų ir patikimo tikrinimo mechanizmo įgyvendinimui.

Dalykas

Vykdamas bandomuosius pirkimus perkamos pagyvenusių žmonių apgyvendinimo paslaugos su visą parą teikiama priežiūra.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Naujoviški bandomieji viešieji pirkimai buvo vykdomi Helsinkio mieste (dešimt bandomųjų projektų) ir Vantos mieste (šeši bandomieji projektai). Vykdamas bandomuosius projektus buvo nustatyti specialūs

užimtumo kriterijai, kurie buvo įtraukti į mažos apimties viešuosius pirkimus, kurių sutarčių vertė buvo maždaug 10 000 EUR. Vykdamas viešuosius pirkimus, Helsinkyje ir Vantoje buvo taikomos įvairios konkursų procedūros ir sutartys. Pagrindinis šio proceso tikslas – vykdyti mažesnės apimties viešuosius pirkimus kaip bandomuosius projektus, kad ateityje būtų galima šią metodologiją taikyti vykdamas didesnes sutartis.

Apskritai tikimasi, kad vykdamas šiuos viešuosius pirkimus – imantis tiesioginių veiksmų ir gaunant netiesioginės naudos – bus sukurta mažiausiai 100 užimtumo galimybių Helsinkyje ir 30 Vantoje. Pavyzdžiui, vienas iš bandomųjų projektų yra susijęs su pagyvenusių žmonių apgyvendinimo paslaugų su visą parą teikiama priežiūra įsigijimu. Įsigydamas 20 apgyvendinimo su priežiūra paslaugų teikimo vietų paslaugų teikėjas turi devynių mėnesių laikotarpiui įdarbinti vieną bedarbį (20 įsigytų vietų = 1 įdarbintas bedarbis, 40 vietų = 2 įdarbinti bedarbiai ir t. t.). Siekiant įdarbinimo tikslo daugiausia dėmesio skiriama jauniems bedarbiams (jaunesniems nei 25 metų asmenims, kurie nedirbo ilgiau kaip 6 mėnesius) ir ilgalaikiams bedarbiams (kurie daugiau kaip 300 dienų gavo bedarbio pašalpas). Siekiama, kad šie asmenys dirbtų visą darbo laiką.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

Pagrindinis projekto tikslas – didinti nuo darbo rinkos nutolusių asmenų, pavyzdžiui, migrantų, ilgalaikių bedarbių, nesimokančio ir nedirbančio jaunimo, vyresnių nei 50 metų asmenų ir neįgaliųjų, užimtumo galimybes. Ypač sparčiai Suomijoje auga nesimokančių ir nedirbančių jaunuolių, sudarančių 20 proc. visų jaunų gyventojų, skaičius. Ypač sparčiai ilgalaikis nedarbas auga tokiuose dideliuose miestuose kaip Helsinkis ir Vanta. Taip pat sparčiai auga jaunesnių nei 40 metų asmenų nedarbas. Be to, į darbo rinką sunku patekti prieglobsčio prašytojams ir imigrantams.

Tikrinimas

Įdarbinimo sąlyga yra būtinas sutarties vykdymo reikalavimas. Jo nesilaikantis paslaugų teikėjas turi sumokėti 9 000 EUR baudą.

Sutarties vertė

160 000 EUR.

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 70 straipsnis dėl sutarčių įvykdymo sąlygų.

Dalyviai:

- perkančiosios organizacijos – Helsinkio ir Vantos savivaldybės;
- partneris įgyvendinant mokymąsi iš tarptautinių patirčių – Švedijos nacionalinė viešųjų pirkimų agentūra;
- naudos gavėjai – nuo darbo rinkos nutolę asmenys, kurie vykdamas bandomuosius viešuosius pirkimus buvo įdarbinti arba dalyvavo pameistrystės programose.

Socialinis poveikis

- Tiesioginis projekto rezultatas – nuo darbo rinkos nutolusių asmenų dalyvavimas mokomosios praktikos, pameistrystės ir stažuotės programose. Iš iki šiol įgytos patirties matyti, kad viešieji pirkimai gali būti veiksminga ir lengvai taikoma užimtumo didinimo priemonė. Jei priemonė tinkamai naudojama ir gerai suplanuota, jos naudojimo kuriant darbo vietas potencialas gali būti labai didelis.
- Kai kuriais atvejais ilgalaikiai bedarbiai vykdamas projektą buvo įdarbinti bandomajam laikotarpiui, tačiau paskui buvo priimti dirbti visą darbo laiką.

- Po su 20 projekte dalyvaujančių įmonių vykdytų pokalbių ir apžvalgos nustatyta, kad požiūris į šį metodą yra teigiamas arba neutralus; atveju, kai požiūris buvo neigiamas, nebuvo.
- Keturi iš penkių piliečių Helsinkyje mano, kad įdarbinimo sąlygų taikymas viešuosiuose pirkimuose yra geras sprendimas, ir primygtinai reikalauja, kad miestas ir įmonės, su kuriais sudaromos sutartys, prisiimtų atsakomybę laikydamiesi šio reikalavimo.

Kita nauda

Įgyvendinant projektą siekiama vykdyti bandomuosius viešuosius pirkimus, taip pat skleisti žinias, organizuoti mokymąsi tarptautiniu lygmeniu (kartu su Švedija) ir dalytis geriausia patirtimi.

Tarpvalstybiniai praktiniai seminarai, pažintiniai vizitai ir galimybės mokytis vienas iš kito – vieni iš svarbiausių projekto SIUVP elementų. Su viešųjų pirkimų ir užimtumo klausimais susiję pažintiniai vizitai vyko Lenkijoje, Nyderlanduose, Prancūzijoje, Jungtinėje Karalystėje ir Ispanijoje, taip pat Suomijoje ir Švedijoje. Praktiniai seminarai vyko šalyse partnerėse, o bendradarbiavimas šiais klausimais projekto vykdymo laikotarpiu buvo pastovus. Numatoma, kad SIUVP projektas bus baigtas vykdyti 2020 m. kovo mėn. Suomijos ir Švedijos subjektų bendradarbiavimas buvo tvirtas, o tarptautiniame kontekste daug išmokta iš kitų Europos šalių. Be to:

- vykdam bandomuosius projektus Helsinkio ir Vantos miestuose sustiprintas atitinkamų viešųjų pirkimų tarnybų, savivaldybių užimtumo tarnybų ir vietos valdžios tarnybų bendradarbiavimas;
- įmonėms buvo sudarytos galimybės parodyti, kaip jos laikosi įmonių socialinės atsakomybės pareigų.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Įgyvendinant projektą socialinės sąlygos buvo tobulinamos, pavyzdžiui, buvo pailgintas darbo sutarties galiojimo laikotarpis – nuo šešių mėnesių iki ne mažiau kaip devynių mėnesių. Sutartimis buvo paisoma tiek darbdavių, tiek darbuotojų poreikių (pvz., atsižvelgiant į darbo laiką (darbas visą darbo laiką arba ne visą darbo laiką, darbo sutarties tipą, išsamiai aprašant užduotis). Projekto rezultatai iš dalies pasiekti dėl nuolatinio vertinimo ir tobulinimo, pagrįsto vykdam projektą įgyta patirtimi, t. y. žinios įgyjamos vykdam projektą, o tada panaudojamos atitinkamiems pakeitimams atlikti.
- Tolesni veiksmai – įdarbinimo ir socialines sąlygas taikyti Suomijos viešuosiuose pirkimuose toliau vykdam projektą Helsinkyje, Vantoje ir suinteresuotųjų subjektų tinkle. Pavyzdžiui, visam Helsinkio miestui taikomose 2020 m. viešųjų pirkimų biudžeto gairėse nurodyta, kad turi būti svarstoma įdarbinimo sąlygą įtraukti į visus viešuosius pirkimus, kurių vertė viršija 200 000 EUR.
- Tačiau vykdam projektą buvo nustatyta, kad kiekvienoje šalyje ir savivaldybėje taikomi su pasirengimu įtraukti socialines sąlygas ir jų įtraukimu susiję procesai yra skirtingi. Nėra vieno visiems tinkančio sprendimo. Taip pat buvo nustatyta, kad reikia gerinti ir kiekybinį, ir kokybinį tikrinimo etapą.
- Kita vertus, socialinių sąlygų taikymo viešųjų pirkimų sutartyse problemos ir kliūtys taip pat gali būti panašios visur. Veiksmų modelis, taikytinas siekiant skatinti užimtumą vykdam viešuosius pirkimus jau buvo sukurtas ankstesniame ESF projekte. Šis modelis taip pat naudojamas miestuose, kuriuose vykdomi bandomasis SIUVP projektas.
- Suomijos ekonomikos ir užimtumo ministerija 2020 m. pavasarį pradės įgyvendinti pagreitinimo programą, skirtą užimtumui skatinti vykdam viešuosius pirkimus. Programa iš dalies grindžiama bandomojo SIUVP projekto patirtimi ir rekomendacijomis. Socialinių sąlygų taikymas viešuosiuose pirkimuose taip pat patvirtintas Suomijos Ministro Pirmininko Vyriausybės programoje.

Kontaktiniai duomenys

Veera Laurila, Suomijos sveikatos ir socialinės apsaugos instituto projektų vadovo pavaduotoja:
veera.laurila@thl.fi;

Ville Grönberg, Suomijos sveikatos ir socialinės apsaugos instituto skyriaus komandos vadovas:
ville.gronberg@thl.fi;

Mika Villa, ESF nacionalinis kontaktinis asmuo Suomijoje: mika.villa@ely-keskus.fi;

53. Iš ESF lėšų finansuojamas tarptautinis projektas „Socialinės inovacijos ir užimtumas vykdant viešuosius pirkimus“

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Nacionalinė viešųjų pirkimų agentūra, Švedija.

Produkto arba paslaugos sektorius – įvairūs sektoriai.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Įgyvendinant projektą buvo siekiama skatinti kaip darbo vietų kūrimo priemonę didesniu mastu naudoti įdarbinimo sąlygų įtraukimą į viešuosius pirkimus.

2016 m. birželio mėn. Švedijos vyriausybė patvirtino nacionalinę viešųjų pirkimų strategiją. Įgyvendinant šią strategiją skatinama viešuosius pirkimus naudoti kaip strateginę visuomenės uždavinių sprendimo priemonę, be kita ko, kuriant užimtumo galimybes visiems. Švedijos nacionalinė viešųjų pirkimų agentūra atliko svarbų vaidmenį ją įgyvendinant.

Ji nurodė, kad iš Europos socialinio fondo (ESF) finansuojamas tarptautinis bendradarbiavimas – tai galimybė sukurti nacionalinį modelį, kuriuo remiantis į viešųjų pirkimų procedūras gali būti įtrauktos įdarbinimo sąlygos. „Socialinės inovacijos ir užimtumas vykdant viešuosius pirkimus“ – tai tarptautinis ESF projektas, kurį vykdė Švedijos ir Suomijos organizacijos. Daugiau informacijos apie Suomijos patirtį įgyvendinant ESF projektą pateikta byloje X (p. x).

Šio ESF projekto, kuris buvo pradėtas vykdyti 2017 m. sausio mėn. ir buvo vykdomas 34 mėnesius, tikslas buvo stiprinti dalyvaujančių organizacijų žinias ir patirtį, kad viešųjų pirkimų procedūrose būtų geriau atsižvelgiama į socialiai atsakingo įdarbinimo kriterijus. Šiuo tikslu buvo surengti septyni tarptautiniai teminiai praktiniai seminarai, kuriais buvo siekiama plėtoti abipusį mokymąsi, glaudžiai susijusį su sėkmingu socialiai atsakingo įdarbinimo kriterijų įgyvendinimu, įtraukiant šiuos aspektus:

- dabartinės padėties apžvalgą ir keitimąsi informacija, susijusia su geriausios patirties pavyzdžiais ir iššūkiais,
- naujoviškus įdarbinimo kriterijų taikymo būdus, socialinio poveikio obligacijų modelį ir priemonių taikymą,
- įdarbinimo proceso ir darbo rinkos analizę,
- konkrečioms tikslinėms grupėms (pvz., migrantams) skirtas paramos priemones,
- statistinius duomenis ir ekonominio poveikio vertinimą,
- informacijos skleidimą ir poveikio didinimą ir
- socialinių įmonių vaidmenį ir atsakingų tiekėjų įvertinimą.

Be to, tarptautiniai partneriai surengė pažintinius vizitus į kitus miestus – Varšuvą, Paryžių, Glazgą, Roterdamą ir Barseloną, – kurie turi daugiau patirties šioje srityje.

Remdamasi šiuo projektu Švedija parengė [nacionalinį modelį](#) ir metodą, skirtus taikyti į viešuosius pirkimus kaip kriterijų įtraukiant įdarbinimo sąlygas. Šiame modelyje aprašoma, kaip viešuosius pirkimus naudoti kaip strateginę priemonę siekiant kurti darbo vietas nuo darbo rinkos nutolusiems asmenims. Jis apima visus viešųjų pirkimų proceso etapus – parengiamąjį etapą, pirkimo etapą ir etapą atlikus pirkimą.

Jį įtraukta daug įdomių aspektų, pavyzdžiui, lyčių lygybės skatinimas arba socialinių įmonių dalyvavimo viešųjų pirkimų konkursuose skatinimas taikant rezervuotas sutartis. Į šį modelį Švedijos nacionalinė viešųjų pirkimų agentūra taip pat įtraukė [priemonę, kurią taikant galima apskaičiuoti socialinę ir ekonominę naudą](#), kurią gauna susijusieji subjektai: darbuotojai, viešasis sektorius, privatusis sektorius / įmonės, ir bendrą socialinę ir ekonominę naudą šalyje.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Projektu siekiama pagerinti perkančiųjų organizacijų galimybes taikyti socialiai atsakingo įdarbinimo kriterijus kaip sutarties skyrimo kriterijus arba sutarties įvykdymo sąlygas, taip pat stebėti rezultatus ir galiausiai rinkti statistinius duomenis, kad įvykdžius pirkimą būtų galima įvertinti jo metu taikytas viešųjų pirkimų procedūras.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

- Didinti nuo darbo rinkos nutolusių asmenų įsidarbinimo galimybes (Švedijos atveju, visų pirma migrantams, į šalį atvykusiems mažiau nei prieš trejus metus).
- Didinti valdžios institucijų ir savivaldybių informuotumą apie įdarbinimo sąlygas.
- Užtikrinti, kad perkančiosios organizacijos dažniau taikytų įdarbinimo sąlygas ir kriterijus viešųjų pirkimų procedūrose.

Tikrinimas

Tikrinimo mechanizmą nustato perkančioji organizacija.

Projekto vertė

ESF projekto vertė – maždaug 1 mln. EUR (34 mėnesiams). Jį įgyvendinant parengta nacionalinė strategija taikoma visiems Švedijos valdžios institucijų viešiesiems pirkimams, kurių metinė vertė siekia apie 706 mlrd. SEK (apie 67 mlrd. EUR).

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 67 straipsnis (dėl sutarties skyrimo kriterijų) ir 70 straipsnis (dėl sutarčių įvykdymo sąlygų).
- Švedijos nacionalinė viešųjų pirkimų strategija (2016 m.).

Dalyviai:

Partneriai Švedijoje:

- Švedijos valstybinė užimtumo tarnyba;
- Geteborgo miestas;
- Stokholmo miestas;
- Botčirkos miestas;
- Helsingborgo miestas;
- Švedijos transporto administracija.

Partneriai Suomijoje:

- Nacionalinis sveikatos apsaugos ir socialinės paramos institutas;

- Helsinkio miestas;
- Vantos miestas.

Socialinis poveikis

Įgyvendinant projektą sukurta priemonė, kurią taikant galima apskaičiuoti socialinę ir ekonominę naudą susijusiems subjektams: įdarbintiems asmenims, viešajam sektoriui, privačiam sektoriui / įmonėms, ir bendrą socialinę ir ekonominę naudą šalyje.

Ši priemonė gali būti naudojama dviem atvejais:

- siekiant apskaičiuoti numatomą įdarbinimo reikalavimų taikymo viešajame pirkime poveikį dar prieš vykdant viešuosius pirkimus ir
- siekiant imtis tolesnių veiksmų, grindžiamų viešojo pirkimo, į kurį įtrauktos įdarbinimo sąlygos, poveikiu, kai pirkimas užbaigiamas.

Pavyzdžiui, kai naujai atvykęs migrantas, gaudamas įdarbinimo paramą įsidarbina 12 mėnesių laikotarpiui, apskaičiuota nauda visuomenei yra daugiau nei 200 000 SEK. Jei 100 maždaug tokioje pačioje padėtyje esančių naujų migrantų įsidarbintų dėl vykdomų viešųjų pirkimų, vienu metų ekonominis poveikis visuomenei būtų didesnis nei 20 mln. SEK.

Be to, įgyvendinant projektą prisidedama prie didelio kokybinio socialinio poveikio:

- kai įsidarbina, buvęs bedarbis dažnai gauna apčiuopiamos asmeninės naudos, pavyzdžiui, pagerėja jo sveikata ar sustiprėja jo bendrystės jausmas;
- tai taip pat turi teigiamą poveikį, susijusį su asmens tikimybe gauti darbą ateityje, nes jis įgyja daugiau darbo patirties;
- nors šio poveikio negalima įvertinti taikant priemonę, priimant sprendimus dėl įdarbinimo reikalavimų, į jį atsižvelgti derėtų, nes teigiamas poveikis neapsiriboja tik ekonomine nauda.

Neįtraukiant Stokholmo miesto, partneriai bendrai įdarbino daugiau kaip 1 260 asmenų pagal terminuotas darbo sutartis (remiantis pateiktais duomenimis, kuriuose trūksta statistinių duomenų už 2019 m.). Stokholmo miestas apskaičiavo, kad dėl šimtų įvykdytų viešųjų pirkimų buvo sukurta tūkstančiai darbo vietų. Tikslėnių skaičių pateikti neįmanoma, nes nėra įdiegta bendra sistema, kurią taikant būtų renkami ir kaupiami statistiniai duomenys apie socialinių ir įdarbinimo reikalavimų taikymą vykdant viešuosius pirkimus Švedijoje.

Kita nauda

Svarbiausi laimėjimai iki 2019 m. gruodžio mėn.:

- Švedijoje sukurtas nacionalinis strategiškai vykdomų viešųjų pirkimų modelis. Jį sudaro gairės, kuriose aprašomi veiksmai, kurių reikia imtis siekiant diegti strategiškai vykdomus viešuosius pirkimus, ir nurodoma, kurie suinteresuotieji subjektai turi būti įtraukti, valdžios institucijoms skirti šablonai ir kontroliniai sąrašai, ir teisinės konsultacijos perkančiosioms organizacijoms;
- sukurtas tinklas, kuriame nacionaliniu, tarptautiniu ir ES lygmenimis, taip pat su Jungtinėmis Tautomis, keičiamasi informacija apie socialiai atsakingus viešuosius pirkimus ir vykdoma tokios informacijos sklaida, palaikant neformalius ryšius, užmegztus projekto vykdymo metu;
- įvairiuose Švedijos sektoriuose – užimtumo departamentuose ir tarnybose, profesinėse sąjungose ir privačiame sektoriuje – dideliu mastu teikiamos nacionalinio lygmens konsultacijos;

- sukurta saityno priemonė, kurią naudojant galima apskaičiuoti socialinę ir ekonominę įdarbinimo sąlygų taikymo naudą;
- parengta pagalbinė medžiaga apie tai, kaip skatinti integracijos į darbo rinką srityje veikiančių socialinių įmonių dalyvavimą viešuosiuose pirkimuose taikant rezervuotas sutartis, kad būtų padedama nuo darbo rinkos nutolusiems asmenims;
- įgyvendinant projektą sukurta internetinė platforma „Žinių bankas“, kurioje galima rasti visas bendras žinias, pavyzdžiui, įdarbinimo sąlygas, geros patirties pavyzdžius, kitų ES šalių patirtį, įgytą per pažintinius vizitus, sėkmės veiksnius, klausimus ir atsakymus bei šviečiamąją medžiagą;
- įgyvendinant projektą taip pat parengta šviečiamoji medžiaga, kurią organizacijos gali naudoti individualiai arba kartu su kitomis organizacijomis;
- planuojama, kad įgyvendinant projektą sukurtas metodas bus toliau įgyvendinamas nacionaliniu lygmeniu ir skirtinguose regionuose.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Viešojo ir privačiojo sektorių bendradarbiavimas yra labai svarbus sprendžiant socialines ir visuomenės problemas.
- Viešasis sektorius turėtų pripažinti, kad socialinių įmonių ir pilietinės visuomenės organizacijų kompetencija taip pat yra labai svarbi.
- Svarbi sėkmės sąlyga – politinės valios skatinti įdarbinimo sąlygų taikymą viešuosiuose pirkimuose buvimas. Paramą Švedijos projektui teikė vyriausybė ir Nacionalinės viešųjų pirkimų agentūros vadovybė.
- Įgyvendinus projektą reikia toliau skleisti informaciją atitinkamoms tikslinėms grupėms visoje šalyje ir su jomis palaikyti ryšį.
- Reikalinga centralizuota IT sistema, skirta stebėti, tikslinti ir rinkti duomenis apie poveikį nacionaliniu lygmeniu.
- Perkančiosioms institucijoms reikia daugiau išteklių, kad jos galėtų remti šį darbą pasitelkusios tarpininkus ir koordinatorius visoje šalyje.
- Vadovaudamasi tarptautiniu požiūriu, vykdydamos pažintinius vizitus ES ir bendradarbiaudamos su Suomija Švedijos nacionalinės valdžios institucijos ir suinteresuotieji subjektai galėjo įgyti žinių, kurios padėjo sukurti nacionalinį modelį ir žinių banką.
- Taip pat svarbu turėti organizaciją, kuri būtų atsakinga už privačiojo sektoriaus ir darbo ieškančių asmenų poreikių derinimą.
- Nacionalinio modelio kūrimas kartu su įvairiais dalyviais iš įvairių šalies vietovių – sėkmingas metodas, nes jį taikant pagalbinė medžiaga kuriama kartu su faktiniais naudotojais, todėl iškart išsiaiškinama, kas įgyvendinama, o kas ne.
- Šis projektas gali būti atkartojamas kitose valstybėse narėse, atsižvelgiant į teisinių sistemų ir valdymo struktūrų skirtumus. Pavyzdžiui, priešingai nei Prancūzijoje, kur darbo sąlygos dažnai reglamentuojamos teisės aktais ir gali būti įtraukiamos į kvietimus dalyvauti konkurse, Švedijoje svarbu užtikrinti, kad rengiant viešųjų pirkimų procedūras būtų laikomasi kolektyvinių sutarčių. Todėl konsultacijos su socialiniais partneriais, ypač profesinėmis sąjungomis, yra esminė viešųjų pirkimų proceso dalis.

HELSINGBORGIO SAVIVALDYBĖS (vieno iš projekto partnerių) pavyzdys

Helsingborgo miestas turi kelis viešųjų pirkimų padalinius, kurie stebi miesto pirkimo poreikius. Rengdamasis naujam viešajam pirkimui, viešųjų pirkimų padalinys kreipiasi į **darbo rinkos departamentą** (susietą su padaliniu), prašydamas pateikti nuomonę apie tai, ar įdarbinimo sąlygos yra tinkamos. Darbo rinkos departamentas viešųjų pirkimų padalinyje turi savo biurą. Jis teikia nuomonę, pagrįstą įvertintais darbo rinkos poreikiais. Galutinį sprendimą priima viešųjų pirkimų padalinys.

Vykdydamas viešuosius pirkimus Helsingborgo miestas beveik visada įtraukia **dialogo sąlygą**. Tai reiškia, kad tiekėjas privalo konsultuotis su darbo rinkos departamentu dėl galimybių padėti įsidarbinti darbo rinkoje nedalyvaujantiems žmonėms.

Dialogo sąlyga yra trumpa ir nesudėtinga: „Tiekėjas bendradarbiauja su Darbo rinkos administracija, kad integruotų asmenis į darbo rinką, pavyzdžiui, siūlydamas stažuotes, įdarbindamas asmenis iš darbo rinkos administracijos nustatytų tikslinių grupių arba kitais būdais prisiimdamas socialinę atsakomybę. Tiekėjas dalyvauja miesto siūlomuose posėdžiuose. Šalims konsultuojantis susitariama, kaip turėtų būti pranešama apie bendradarbiavimo rezultatus ir kaip susitarimo įgyvendinimo laikotarpiu turėtų būti nenutrūkstamai prisiimama socialinė atsakomybė.“

Dialogo sąlyga skatinamas neformalus perkančiosios organizacijos ir rangovo dialogas. Joje nenurodytas konkretus įdarbintųjų palankių sąlygų neturinčių asmenų skaičius. Vykdamas šį dialogą tiekėjas geriau supranta, ką perkančioji organizacija nori pasiekti, o perkančioji organizacija tiksliau išsiaiškina, ką rangovas gali pasiūlyti. Galiausiai jie pasirašo susitarimą, kuriame nurodoma, kiek palankių sąlygų neturinčių žmonių bus įdarbinta ir iš kurios tikslinės grupės.

Daugiau informacijos galima rasti priede pavadinimu „[Jūs kuriate bendruomenę](#)“, kuriame pateikiama trumpa ir konkreti informacija apie įvairias bendradarbiavimo galimybes. Konkurso vykdymo laikotarpiu tiekėjai kviečiami užduoti su šiuo aspektu susijusius klausimus per viešųjų pirkimų IT sistemą.

Nuo 2015 m. Helsingborgo savivaldybė dėl įdarbinimo sąlygų bendradarbiauja su įvairiais tiekėjais iš įvairių sektorių: statybos rangovais, valymo paslaugų teikėjais, sodininkystės įmonėmis, restoranais ir kavinėmis, architektūros konsultantais, grindų dangos tiekėjais, slaugos namais ir kt. 2019 m. lapkričio mėn. padėtis buvo tokia – įdarbinimo sąlygos buvo įtrauktos į vykdamas 33 viešųjų pirkimų procedūras su Helsingborgo miestu sudarytas 105 atskiras sutartis. Nuo 2015 m. pradžios tiekėjai įdarbino arba sudarė sąlygas stažuotis maždaug 320 asmenų ir į jų sutartis buvo įtrauktos įdarbinimo sąlygos. Savivaldybės vertinimu, maždaug trečdalis šio rezultato – tiesioginė įdarbinimo sąlygos pasekmė. Savivaldybė taip pat mano, kad įdarbinimo sąlyga yra būdas užmegzti tvirtesnius santykius su tiekėju.

Kontaktiniai duomenys

Patrick Amofah, Švedijos nacionalinės viešųjų pirkimų agentūros projektų vadovas,
patrick.amofah@uhmynd.se.

54. Didžiojo Londono savivaldybės atsakingų viešųjų pirkimų strategija

Perkančioji organizacija, valstybė – Didžiojo Londono savivaldybės grupė, Jungtinė Karalystė.

Produkto arba paslaugos sektorius: viešasis transportas, viešosios tvarkos palaikymas, priešgaisrinė sauga, tekstilės gaminiai, ekonominė plėtra ir strateginė politika Londono mieste.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Didžiojo Londono savivaldybės manymu, atsakingi viešieji pirkimai – tai novatoriški, socialiniu, aplinkos ir ekonominiu požiūriu tvarūs viešieji pirkimai, kuriais siekiama užtikrinti geresnę gyvenimo kokybę ir didesnę ekonominę naudingumą. Šis požiūris apima partnerystės kūrimą siekiant padėti daugiau žmonių įsidarbinti ir pagerinti darbo sąlygas. Jį taikant taip pat siekiama suteikti galimybes įvairioms įmonėms ir savanoriškoms bei bendruomeninėms organizacijoms sudaryti sutartis, skatinti tiekėjus taikyti geriausią patirtį ir didinti informuotumą apie aplinkos apsaugą.

Visų Didžiojo Londono savivaldybės narių bendros metinės viešųjų pirkimų išlaidos viršija 11 mlrd. GBP. Atsižvelgiant į jos veiklos mastą, Didžiojo Londono savivaldybė turi galimybę skatinti tobulėjimą ir inovacijas, taip pat kurti socialinę ir ekonominę vertę.

Taikant atsakingų viešųjų pirkimų politiką sudaromos sąlygos užtikrinti, kad Didžiojo Londono savivaldybės narių priimti sprendimai dėl prekių, darbų ar paslaugų pirkimo būtų derinami su jų įsipareigojimais ir jais būtų remiami tokie aspektai kaip socialinės vertės, lygybės ir įvairovės didinimas ir sąžiningos įdarbinimo praktikos įtvirtinimas.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

Strategija buvo peržiūrėta 2017 m. liepos mėn., siekiant užtikrinti, kad Didžiojo Londono savivaldybės viešųjų pirkimų veikla atitiktų visus atitinkamus nacionalinės teisės aktų reikalavimus, įskaitant 2015 m. Šiuolaikinės vergijos įstatymo, 2012 m. Socialinės vertės įstatymo ir 2010 m. Lygybės įstatymo reikalavimus.

Ji taip pat suderinta su Transporto infrastruktūros įgūdžių strategija, kurią paskelbė Transporto departamentas. Be Jungtinės Karalystės teisės aktais nustatytų reikalavimų, toliau nurodytose viešųjų pirkimų procedūrose, susijusiose su tiekimo sutartimis, įtvirtinti tokie reikalavimai, kaip reikalavimas sudaryti pameistrystės sutartis, nustatyti ES direktyvos 2014/24/ES 67 ir 70 straipsniuose.

Į 2018–2019 m. atsakingų pirkimų strategiją įtraukti socialiniai aspektai apima galimybes įgyti įgūdžių, mokymo ir įsidarbinimo galimybes paslaugų teikėjams Londone, taip pat veiksmus, kuriais gerinamos darbo sąlygos darbuotojų uniformų tiekimo grandinėje.

Galimybės įgyti įgūdžių, mokymo ir įsidarbinimo galimybės

2018–2019 m. tiekimo grandinėje buvo sudarytos 548 pameistrystės sutartys, iš kurių daugiau kaip 50 proc. buvo sudaryta su juodaodžiais, azijiečiais ir asmenimis, priklausančiais etninėms mažumoms.

Kai tiekėjai kviečiami dalyvauti konkurse, jų prašoma nurodyti, kaip jie planuoja pasiekti bent vieną Strateginių darbo poreikių ir mokymo rezultatą gaudami 1 000 GBP, 2 000 GBP arba 3 000 GBP, priklausomai nuo sutarties tipo. Įtraukdama šį reikalavimą į atitinkamas tiekėjų sutartis, Didžiojo Londono savivaldybė sukuria daugiau įgūdžių ir užimtumo galimybių.

Strateginių darbo poreikių ir mokymo rezultatai gali būti tokie:

- viena pameistrystės sutartis;
- viena darbo sutartis su bedarbiu;
- 20 dienų trukmės stažuotė sektoriuje arba darbo vietos išbandymas;
- 20 dienų trukmės mokyklų įtraukimo veikla;
- 10 dienų trukmės socialinio judumo stažuotė.

Vykdamas kiekvieną sutartį, ne mažiau kaip pusę siekiamų Strateginių darbo poreikių ir mokymo rezultatų turi sudaryti pameistrystės sutartis, kad įgyvendinant kiekvieną projektą į sektorių būtų įtraukiami naujų darbuotojų.

Etiško tiekimo praktika perkant tekstilės gaminius

Londono transporto įstaiga (angl. *Transport for London*) yra viena iš Didžiojo Londono savivaldybės institucijų. Londono transporto įstaiga yra įsipareigojusi užtikrinti, kad su žmonėmis, kurie gamina jos darbuotojų uniformas, būtų elgiamasi sąžiningai. Ji yra įtraukusi į atitinkamas sutartis aiškius reikalavimus dėl žmogaus teisių apsaugos ir tinkamų darbo sąlygų užtikrinimo ir yra nustačiusi dar pažangesnį išsamaus tiekimo grandinės tikrinimo lygį viešųjų pirkimų kontekste.

Uniformos gaminamos Bangladeše ir Kinijoje. Pagal sutartį reikalaujama (įtraukta į sutarties skirsnį „Sąlygos“), kad nepriklausoma trečioji šalis atliktų gamyklos socialinį auditą taikydama devynis Etiškos prekybos iniciatyvos (angl. *Ethical Trading Initiative*) pagrindų kodekso principus (<https://www.ethicaltrade.org/eti-base-code>). Po to susitariama dėl veiksmų planų, taikomų sprendžiant problemas, susijusias su reikalavimų nesilaikymu. Susipažinti su audito rezultatais ir stebėti planų įgyvendinimą galima internetinėje platformoje „Sedex“.

Tikrinimas

Londono transporto įstaiga supranta, kad socialinio audito poveikis šalinant pagrindines reikalavimų nesilaikymo priežastis yra ribotas. Todėl pagal sutartį dėl uniformų pirkimo taip pat reikalaujama, kad tiekėjas gamybos vietose imtųsi tolesnių veiksmų. Pavyzdžiui, darbuotojai dalyvavo mokymuose darbuotojų teisių, sveikatos ir saugos ir Bangladešo darbo įstatymų srityse, įskaitant mokymus, kaip ir kada teikti skundus. Viena gamykla bendradarbiaudama su vietos universitetu priima stažuotojus, kad padėtų jiems tapti technikais ir dizaineriais. Taip įgalinami pažeidžiami darbuotojai ir jiems padedama geriau suprasti savo teises darbo vietoje.

Londono transporto įstaiga bendradarbiauja su „Fairtrade Foundation“, kad įsitikintų, jog jos perkamose uniformose naudojama medvilnė yra gaunama iš sertifikuotų gamintojų, o tai reiškia, kad su ūkininkais ir darbininkais elgiamasi sąžiningai. Neseniai sudarytoje sutartyje dėl darbo drabužių Londono transporto įstaiga pritaikė vykdamas etišką uniformų pirkimą taikytą požiūrį.

Tarptautinės įmonių atskaitomybės apskritojo stalo diskusijos (angl. *International Corporate Accountability Roundtable*) ir Įmonių atsakomybės koalicijos (angl. *Corporate Responsibility Coalition*) 2018 m. ataskaitoje nurodyta, kad, palyginti su kitais į šią ataskaitą įtrauktais centrinės valdžios departamentais, Londono transporto įstaigos viešųjų pirkimų praktika yra ženkliai socialiai atsakingesnė ir pažangesnė.

Dalyviai

- perkančioji organizacija – Didžiojo Londono savivaldybė, kuri yra Didžiojo Londono savivaldybės grupės narė. Grupę sudaro šios organizacijos:
 - Londono transporto įstaiga (angl. *Transport for London*);
 - Londono priešgaisrinės apsaugos komisariatas (angl. *London Fire Commissioner*);

- Mero viešosios tvarkos palaikymo ir nusikalstamumo prevencijos biuras (angl. *Mayor's Office for Policing and Crime*);
- *Londono Legacy Development Corporation*;
- *Old Oak and Park Royal Development Corporation*;
- naudos gavėjai:
 - bedarbiai ir (arba) darbo ieškantys asmenys, juodaodžiai, azijiečiai ir asmenys, priklausantys etninėms mažumoms;
 - tekstilės gaminių tiekimo grandinės darbuotojai.

Socialinis poveikis

- Londono transporto įstaigos Tiekėjų įgūdžių komanda yra pirmaujanti sektoriuje ir padėjo sukurti daugiau nei 5 500 pameistrystės ir 5 300 darbo galimybių bedarbiams Londone, įskaitant daugiau nei 100 buvusių nusikaltėlių.
- Tiekėjų įgūdžių komanda buvo sukurta siekiant spręsti įgūdžių trūkumo sektoriuje problemą bendradarbiaujant su rangovais. Ji padeda jiems įdarbinti tinkamus žmones Londono transporto įstaigos projektams įgyvendinti ir paslaugoms teikti, kurti galimybes, kurios sprendžia nepakankamo atstovavimo problemą ir galiausiai prisideda prie ekonomikos atgaivinimo. Tiekėjų įgūdžių komanda dalyvauja kiekviename viešųjų pirkimų proceso etape. Ji nustato ir vertina sutarčių reikalavimus, teikia paramą tiekėjams nuo sutarties pasirašymo iki jos įvykdymo ir savanoriškais pagrindais dirba su tiekėjais, kad būtų maksimaliai išnaudotos įgūdžių ir užimtumo galimybės, atsirandančios vykdam sutartis.
- Tiekėjų įgūdžių komanda gali inicijuoti rangovų bendradarbiavimą su labdaros organizacijomis ir įdarbinimo skatinimo partneriais, kurie padeda kurti darbo iniciatyvas. Visos Tiekėjų įgūdžių komandos programos yra visiškai finansuojamos iš išorės finansavimo šaltinių, o dalyviai paramą gauna prieš vykdam projektą, vykdam projektą ir jį įvykdžius. Taip sumažinama kandidatų pasitraukimo iš darbo vietos rizika.
- Tiekėjų įgūdžių komandos pastangomis mažinamas atotrūkis tarp potencialių techninės pameistrystės kandidatų skaičiaus ir reikiamų kvalifikacijų, patirties ir elgesio.

Kita nauda

- Dėl šio požiūrio taikymo kitose institucijose daugiau darbo ieškančių asmenų bus mokomi ir remiami.
- Daugiau kaip 200 darbuotojų dalyvavo atsakingų viešųjų pirkimų mokymuose.
- Londono transporto įstaigos požiūris, kurį taikant Strateginių darbo poreikių ir mokymo reikalavimai įtraukiami į atitinkamas sutartis su tiekėjais, buvo įdiegtas ir kitose Didžiojo Londono savivaldybės funkcinėse įstaigose.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Tiekėjų įgūdžių komandos pasiekimus lėmė keli veiksniai: aukšto lygio pareigūnų parama, aiškūs įgaliojimai taikant atsakingų viešųjų pirkimų politiką ir partnerių su tokia pačia pasaulėžiūra tinklas.
- Kitas Londono transporto įstaigos uždavinys – siekti, kad visi nauji tiekimo grandinės pameistriai atspindėtų Londono įvairovę. Ji siekia parengti socialiai atsakingos viešųjų pirkimų praktikos savo tiekimo grandinėje užtikrinimo procesą, kad būtų galima nustatyti reikalavimus atitinkančius tiekėjus ir juos apdovanoti. Londono transporto įstaiga toliau skatins jos geriausios praktikos taikymą kitose valdžios institucijose ir jos plitimą jose.

Kontaktiniai duomenys

Matt Galvin, Didžiojo Londono savivaldybės grupės viešųjų pirkimų vadovas, matthewgalvin@tfl.gov.uk.

55. Socialinės įtraukties ir užimtumo didinimas vykdant statybos ir apsaugos paslaugų sutartis

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Dublino miesto taryba, Airija.

Produkto arba paslaugos sektorius: statybos (plėtojimo sutartys) ir saugos paslaugos.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Dublino miesto taryba yra parengusi ilgalaikę strategiją, kurią taikydama į savo viešųjų pirkimų procedūras visapusiškai įtraukia socialinius ir su užimtumu susijusius aspektus. Taryba nori suteikti įsidarbinimo galimybių, kad skatintų palankių sąlygų neturinčių asmenų ir pažeidžiamų grupių narių socialinę integraciją. Dublino miesto taryba turėjo tam tikros įdarbinimo sąlygų taikymo ankstesnėse sutartyse patirties. Siekdama padidinti savo viešųjų pirkimų socialinį poveikį, Dublino miesto taryba sudarydama dvi sutartis (2019 m. buvo atrinkti tinkamiausi konkurso dalyviai) laikėsi naujo požiūrio.

Dalykas

1 sutartis. Skirtingų nuosavybės formų gyvenamųjų patalpų statyba

Pirmoji sutartis yra susijusi su objekto, esančio centrinio Dublino šiaurinėje dalyje, pertvarkymu į skirtingų nuosavybės formų gyvenamąją sistemą, sudarant sąlygas tiek socialiai atsakingam įsigijimui prieinama kaina, tiek įsigijimui atviros rinkos sąlygomis. Buvo taikoma konkurencinio dialogo procedūra rengiant įvairius dialogo susitikimus, skirtus teisiniams, techniniams ir finansiniams projekto aspektams tobulinti.

2 sutartis. Apsaugos paslaugų teikimo vienašalė sistema

Antroji sutartis susijusi su apsaugos paslaugų teikimu, įskaitant apsauginę vaizdo stebėjimo sistemą (AVSS) ir pavojaus signalo sistemą, apsaugos darbuotojus, iškvietimą, raktų laikymą ir saugumo užtikrinimą kai kurių įvykių atveju. Buvo taikoma riboto konkurso procedūra siekiant sudaryti preliminariąją sutartį su vienu ekonominės veiklos vykdytoju laikotarpiui iki ketverių metų.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Į pirmąją sutartį įtraukta nauja socialinio užimtumo sąlyga, kurią taikant konkurso laimėtojas privalo užtikrinti, kad:

- darbą, atitinkantį 10 proc. vieno asmens darbo savaičių vykdant sutartį, atliktų asmenys, kurie prieš pat jų įdarbinimą nacionaliniame nedarbo registre buvo įregistruoti ištinę bent dvylikos mėnesių laikotarpį;
- darbą, atitinkantį 5 proc. vieno asmens darbo savaičių vykdant sutartį, atliktų asmenys, priimti pagal registruotą pameistrystės programą arba lygiavertę nacionalinę mokymo ar mokomosios praktikos susitarimą;
- asmenys, įdarbinti pagal pirmiau nurodytas sąlygas, gali tapti visą darbo laiką dirbančiais darbuotojais ir pameistriais, atsižvelgiant į tai, ar turimi tinkami įgūdžiai;
- bendradarbiaus su švietimo paslaugų teikėjų partneriais, siekdamas nustatyti mokymo galimybes ir (arba) kvalifikacijos kėlimo programas, susijusias su dėl projekto vykdymo atsirandančiomis įdarbinimo galimybėmis, ir koordinuos jų prieinamumą vietos bendruomenei.

Antrosios sutarties atveju buvo taikomas šis su socialine įtrauktimi susijęs sutarties skyrimo kriterijus („Su socialine įtrauktimi susijęs pasiūlymas siekiant įvykdyti sutartį“):

- „Siekdami remti Dublino miesto tarybos politiką, kurią taikant aktyviai skatinama socialinė įtrauktis ir užimtumas, konkurso dalyviai turi parengti tvaraus užimtumo programą (įskaitant tinkamą mentorystę ir mokymus) ir pateikti išsamią informaciją apie tai, kaip ji bus įgyvendinama ir kokie ištekliai bus skiriami sutarties galiojimo laikotarpiu.“
- Kriterijaus lyginamasis svoris buvo 20 proc. Didžiausias balų skaičius, kurį buvo galima surinkti, buvo 2 000, o mažiausias reikalaujamas balų skaičius buvo 1 200.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

Airijoje netaikoma nacionalinė politika, susijusi su socialinių aspektų įtraukimu į konkursus, todėl perkančiosios organizacijos turi pačios parengti ir įgyvendinti metodus. 2019 m. Airija priėmė naują Nacionalinę socialinių įmonių politiką, kurioje nustatyta keletas veiksmų, kuriais siekiama padidinti socialinių įmonių dalyvavimą viešuosiuose pirkimuose. Centriniam Viešųjų pirkimų biure taip pat įsteigta Socialinių aspektų patariamoji grupė.

Tikrinimas

Pirmosios sutarties atveju bus įdiegta ši stebėsenos sistema:

- plėtotojas paskirs užimtumo koordinatorių, kuris prižiūrės, kaip plėtotojas ir statybos rangovas laikosi socialinio užimtumo reikalavimų;
- statybos rangovas paskirs ryšių palaikymo pareigūną, kuris palaikys ryšius su užimtumo koordinatoriumi, kad būtų skatinami ir įgyvendinami socialiniai užimtumo tikslai;
- ryšių palaikymo pareigūnas teiks ketvirčio prognozes ir socialinio užimtumo ataskaitas ir informuos užimtumo koordinatorių ir Dublino miesto tarybą apie pameistrystės galimybes;
- bus rengiami reguliarūs užimtumo koordinatoriaus ir ryšių palaikymo pareigūno susitikimai bei susitikimai su Dublino miesto taryba. Socialinis užimtumas bus įtrauktas į darbotvarkę kaip nuolatinis klausimas;
- statybos rangovas privalo pateikti mėnesines ataskaitas, įskaitant darbo laiko apskaitos žiniaraščius, kad įrodytų, jog laikomasi socialinio užimtumo sąlygų.

Antrosios sutarties atveju konkurso dalyviai galėjo pateikti įvairių pasiūlymų ir atitinkamų įrodymų, kad jie gali juos įgyvendinti. Pavyzdžiui, buvo pateikti įrodymai apie gebėjimą išmokyti ilgalaikius bedarbius dirbti apsaugos darbą ir bendrovės planas didinti tokį įdarbinimą, pvz., darbuotojams išėjus į pensiją arba keičiant darbą.

Sutarties vertė

Numatoma pirmosios sutarties vertė – 125,5 mln. EUR. Numatoma antrosios sutarties vertė – 11 mln. EUR.

Priemonė

Direktyvos 2014/24/ES 67 straipsnis (dėl sutarties skyrimo kriterijų) ir 70 straipsnis (dėl sutarčių įvykdymo sąlygų).

Dalyviai

Pirmosios sutarties perkančioji organizacija – Dublino miesto tarybos Žemės būstui iniciatyvos (angl. *Housing Land Initiative*) projekto komanda;

Antrosios sutarties perkančioji organizacija – Dublino miesto tarybos ir „Greenville Procurement Partners Limited“ (partnerio) bendradarbiavimas.

Socialinis poveikis

Abiejų sutarčių sudarymas buvo atidėtas dėl priežasčių, nesusijusių su pirmiau aprašytais socialiniais kriterijais. Dublino miesto taryba tikisi, kad netrukus galės sudaryti šias sutartis ir pradėti matyti šių naujų požiūrių poveikį.

Alan Nangle, DCC vyresnysis vykdomasis pareigūnas, atsakingas už viešuosius pirkimus, sako: „Mes labai rimtai žiūrime į savo vaidmenį vykdant socialinius pirkimus ir suprantame, kad požiūris, kurį taikėme, galėtų būti pagerintas. Kalbant apie užimtumą, turėjome užtikrinti, kad asmenys turėtų bent minimalių įgūdžių, kurie jiems būtų naudingi išlaikant savo pareigas įmonėje arba kurie jiems būtų naudingi ieškant darbo kitur.“

Kita nauda

- 1 sutartis. Socialinio užimtumo sąlyga taip pat įtraukta į Nekilnojamojo turto plėtojimo sutartį dėl kito svarbaus pirkimo, susijusio su skirtingų nuosavybės formų gyvenamųjų patalpų statyba. Nekilnojamojo turto plėtojimo sutartimi dalijamasi su kitomis vietos valdžios institucijomis, vykdančiomis panašius projektus.
- 2 sutartis. Dublino miesto taryba, gavusi leidimą nukrypti nuo Viešųjų pirkimų biuro parengtos Nacionalinės apsaugos paslaugų sistemos nuostatų dėl socialinio užimtumo sąlygos taikymo, pasidalijo savo išvadomis ir patirtimi su Viešųjų pirkimų biuru ir kitomis vietos valdžios institucijomis.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

Dublino miesto taryba išsiaiškino, kad ne į visas sutartis įmanoma įtraukti socialines sąlygas, nes kai kurios iš jų gali tapti neįvykdomomis, atsižvelgiant į rinkos sąlygas. Ji rekomenduoja, kad perkančiosios organizacijos konsultuotųsi su rinkos dalyviais pateikdamos joms prašymus pateikti informaciją ir apgalvotų, kaip bus stebimas socialinių sąlygų įgyvendinimas.

Ateityje Dublino miesto taryba sieks kurti socialinių pirkimų praktiką, susijusią su tiekimo sutartimis, taip pat darbų atlikimu ir paslaugomis.

Kontaktiniai duomenys

Alan Nangle, Dublino miesto tarybos vyresnysis vykdomasis pareigūnas, alan.nangle@dublinCity.ie.

56. Darbo vietų kūrimas vykdant viešuosius pirkimus, siekiant užkirsti kelią ilgalaikiam nedarbui vietos rinkose

Perkančioji organizacija – Dortmundo miestas, Vokietija.

Produkto arba paslaugos sektorius: statybos, viešųjų paslaugų sektoriai, pavyzdžiui, infrastruktūros valdymas, apsauga, transportas ir t. t.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Dortmundo miestas pradėjo įgyvendinti projektą (2017–2019 m.), kuriuo siekiama spręsti ilgalaikio nedarbo problemą ir sukurti užimtumo galimybių ilgalaikiams bedarbiams:

- sukuriant valstybės remiamą darbo rinką (kuriant nesudėtingo ir (arba) žemos kvalifikacijos darbo vietas sektoriuose, kurie yra svarbūs miesto ir socialiniame kontekste) ir
- vykdant viešuosius pirkimus ir įprastomis darbo rinkos sąlygomis kuriant naujas, žemos kvalifikacijos darbo vietas Dortmundo miesto įmonėse.

Įgyvendinant projektą nustatyti nauji paslaugų sektoriai, kuriuose būtų galima pradėti konkurso procedūras, į kurias galima įtraukti ilgalaikių bedarbių įdarbinimo sąlygas. Dortmundo miestas įsteigė Vietos užimtumo paslaugų centrą, kuriame potencialiems konkurso dalyviams teikiami konkretūs patarimai dėl galimybių integruoti ilgalaikius bedarbius į viešąsias sutartis.

Dortmunde iš viso yra 31 250 bedarbių, iš jų 24 326 – ilgalaikiai bedarbiai (2019 m. gruodžio mėn. duomenimis).

Pirkimo etapas ir kriterijai

Pasirengimo pirkimui etapas

Įgyvendinimas paprastai pradedamas pasirengimo pirkimui etape rengiant sutartis. Reikia parengti skaidrius konkurso dokumentus, taip pat tiesiogiai informuoti vietos ir regionines amatų, pramonės ir prekybos asociacijas apie viešųjų pirkimų procedūras. Bendras tikslas – didinti potencialių konkurso dalyvių informuotumą apie socialinius aspektus.

Komunikacijos procesas, kurį vykdant siekiama užmegzti ryšius su potencialiais konkurso dalyviais, pradedamas pasirengimo pirkimui etape, o tada tęsiasi pirkimo etape ir po jo.

Sutarties įvykdymo sąlygos

Į pirkimo etapą įtrauktos su įdarbinimu susijusios sutarties įvykdymo sąlygos, o tai Vokietijoje naujovė. Rangovui pateikiami konkretūs nurodymai, kaip praktiškai integruoti tikslinę ilgalaikių bedarbių grupę. Sutarties vertė nustatoma pirkimo dokumentuose, todėl pasiūlymų nereikia vertinti atsižvelgiant į skirtingas siūlomas kainas. Į sutarčių sąlygas įtraukus sąlygas dėl įdarbinimo, visoms įmonėms sudaromos vienodos galimybės ir užtikrinama, kad būtų laikomasi vienodo požiūrio į kandidatus. Konkurso dalyvių įsipareigojimų, susijusių su ilgalaikiais bedarbiais, vertinti nebūtina, nes visos įmonės turi skirti vienodai pastangų ilgalaikių bedarbių integracijai į darbo rinką skatinti.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

Socialinis tikslas yra trejopas:

- teikti veiksmingas ir įtraukias socialines paslaugas, atsižvelgiant į konkrečius naudotojų poreikius;

- didinti konkurso dalyvių socialinį sąmoningumą ir dalyvavimą;
- gerinti tikslinės grupės socialinę įtrauktį ir gyvenimo kokybę.

Tikrinimas

Vykdamas sutartį tikrinimas atliekamas keliais etapais, į kuriuos įeina:

- kas mėnesį atliekami patikrinimai, grindžiami keturių akių principu, t. y. du asmenys atskirai vienas nuo kito tikrina, ar rangovas laikosi sutarties sąlygų. Taip siekiama užkirsti kelią piktnaudžiavimui ir korupcijai;
- nuolatinė išorės ekspertų komandų, kurios specializuojasi socialinės rūpybos sektoriuje, tikslinei grupei ir rangovams teikiama parama (vienas socialinis darbuotojas padeda 30 ilgalaikių bedarbių);
- reguliarūs rangovų patikrinimai ir parama, kurią teikia Vietos užimtumo paslaugų centro komanda.

Projekto vertė

Projektą (2017–2019 m.) finansavo Šiaurės Reino-Vestfalijos regionas, Dortmundo miestas ir vietos užimtumo centras. Bendras biudžetas buvo 5,8 mln. EUR. Vykdamas projektą Dortmundas pasirašė sutartį su paslaugų teikėjais ir statybos darbų tiekėjais, kuriomis Dortmundas įsipareigojo suteikti 100 proc. darbo užmokesčio subsidiją (apie 24 000 EUR) už ilgalaikių bedarbių įdarbinimą vieniems metams; ši sąlyga buvo neatskiriama sutarties sąlygų dalis ir buvo įtraukta į fiksuotą sutarties kainą.

Ilgalaikių bedarbių darbo užmokestis dabar dažniausiai padengiamas iš užimtumo centro suteiktos subsidijos, remiantis nauju įstatymu (vok. *Teilhabechancengesetz*), kuris įsigaliojo 2019 m. sausio 1 d. Šio įstatymo tikslas – teikti visapusišką paramą asmenims, turintiems teisę gauti išmokas, kad jie galėtų vėl integruotis į darbo rinką. Todėl Dortmundas savo sutartiniams partneriams įsipareigoja vienus metus padengti ne mažiau kaip 70 proc. ilgalaikio bedarbio atlyginimo. Rangovas mokės ne daugiau kaip 30 proc. ilgalaikio bedarbio atlyginimo.

2020 m. Dortmundas miesto biudžetas darbo užmokesčio subsidijoms, teikiamoms vykdamas viešųjų pirkimų procedūras, sieks 114 500 EUR. 2021–2029 m. šiam tikslui skirtas metinis biudžetas bus 208 500 EUR. Numatoma, kad taip kasmet bus įdarbinama nuo 55 iki 60 ilgalaikių bedarbių.

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 70 straipsnis dėl sutarčių įvykdymo sąlygų.
- Dortmundas miesto tarybos 2017 m. balandžio 6 d. rezoliucija (Nr. 07209–17).

Dalyviai:

- perkančioji organizacija – Dortmundas miestas;
- pagalbą įtraukiant socialines sąlygas teikia: socialinės apsaugos tarnyba (*Sozialamt*), užimtumo centras (*Jobcenter*) ir Dortmundas verslo agentūra (*Wirtschaftsförderung Dortmund*);
- paslaugų teikėjai, su kuriais sudarytos sutartys.

Socialinis poveikis

- Užkertamas kelias ilgalaikiam nedarbiui; per pastaruosius dvejus metus dėl vykdomų viešųjų pirkimų procedūrų įsidarbino 160 ilgalaikių bedarbių.
- Tikslinei grupei suteikiama galimybė dalyvauti socialiniame gyvenime.

- Didinamas dalyvaujančių subjektų informuotumas apie ilgalaikio nedarbo sukuriamas kliūtis ir socialines problemas.
- Griaunamas ilgalaikių bedarbių kartų ciklas, kad būtų užkirstas kelias ilgalaikiam nedarbui būsimose ilgalaikio nedarbo paveiktų šeimų kartose.
- Socialinės išmokos pakeičiamos realaus atlygio galimybe, kad būtų didinamas ilgalaikių bedarbių pasitikėjimas savimi, vietoje socialinės išmokos jiems siūlant darbo užmokestį.
- Ilguoju laikotarpiu mažinamos socialinei paramai reikalingos.

Kita nauda

- Savivaldybė įsteigė specialią tarnybą (Vietos užimtumo paslaugų centras), kuri potencialiems konkurso dalyviams pataria, kaip integruoti ilgalaikius bedarbius vykdant viešųjų pirkimų procedūras.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Praktinė patirtis rodo, kad šis požiūris teikia daug galimybių. Ateityje Dortmundo miestas planuoja teikti daugiau paramos konkurso dalyviams ir potencialiems rangovams, kad ilgalaikiams bedarbiams būtų sukurta darbo vietų įmonėse. Be to, siekiant didinti potencialių dalyvių skaičių bus taikomi papildomi socialinio finansavimo metodai.

Kontaktiniai duomenys

Aiko Wichmann, Dortmundo miesto viešųjų pirkimų centras, awichmann@stadtdo.de.

57. Vieno langelio principu veikianči socialinės sąlygos integravimo sistema La Rošelyje

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – La Rošelis, Prancūzija.

Produkto arba paslaugos sektorius: darbai, valymo paslaugos, tekstilės gaminiai ir, bandomojo projekto pagrindu, maisto produktai.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Jau keli metai kaip La Rošelio priemiesčio teritorijoje įsikūręs užimtumo ir aukštojo mokslo departamentas (*Communauté d'Agglomération de La Rochelle*) veikia kartu su La Rošelio savivaldybe, socialinį būstą teikiančiu subjektu „Atlantic Aménagement“ ir La Rošelio priemiesčio teritorijos viešojo būsto tarnyba, kad pagerintų socialinių sąlygų įtraukimą į vietos viešųjų pirkimų procedūras.

2016 m. šie keturi viešieji subjektai sukūrė vieno langelio principu veikiančią sistemą (*guichet unique*), skirtą sistemingam socialinių sąlygų įtraukimui į visas atitinkamas jų sutartis (dėl darbų, valymo paslaugų, tekstilės gaminių ir, bandomojo projekto pagrindu, dėl maisto produktų).

Užimtumo ir aukštojo mokslo departamentas veikia kaip pagrindinis partneris ir tarpininkas, padedantis konsorciumo pirkėjams į savo konkursus įtraukti socialinius kriterijus ir sąlygas, padedantis tiekėjams tinkamai juos įvykdyti ir stebintis jų įgyvendinimą. Kiekvienas partneris finansiškai rėmė vieno langelio principu veikiančią sistemą nuo 2017 m., kai ji buvo pradėta oficialiai taikyti. Partnerystės susitarimą sudaro misija, veiklos procedūros ir valdymo bei stebėsenos institucijos.

Dalykas

Atitinkami konkursai daugiausia susiję su žaliųjų erdvių priežiūra, valymo paslaugomis ir darbo drabužiais. Be to, šiuo metu vykdomas bandomasis maisto produktų pirkimo projektas.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Vieno langelio principu veikianči sistema sukurta siekiant sistemingai peržiūrėti susijusių subjektų viešųjų pirkimų dokumentus, kad būtų įtrauktos ir patobulintos socialinės sąlygos. Šios nuostatos daugiausia susijusios su nepalankioje socialinėje padėtyje esančių asmenų įdarbinimu į viešųjų pirkimų sutartis įtraukiant nuostatas dėl specialių socialinės įtraukties valandų (pranc. *Heures d'insertion*, asmenų, kuriems reikia socialinės paramos, atlikto darbo valandos).

Tarpininko vaidmenį vykdant viešųjų pirkimų procesą galima suskirstyti į aštuonis etapus:

1. patvirtinti socialines sąlygas būsimų viešųjų pirkimų programai;
2. nustatyti socialinių sąlygų įtraukimui tinkamas pirkimo dalis ir apskaičiuoti socialinės įtraukties valandas, įtrauktinas kaip sutarties įvykdymo reikalavimą;
3. padėti rengti atitinkamas viešųjų pirkimų sąlygas. Taikant vieno langelio principu veikiančią sistemą, padedama perkančiosioms organizacijoms ir konkurso dalyviams, nes užtikrinamas atviras, neutralus ir skaidrus procesas;
4. informuoti atitinkamas įmones ir pakviesti jas teikti pasiūlymus. Konkurso dalyviams teikiama tik administracinė ir biurokratinė pagalba, taip pat suteikiama informacija; ja naudotis gali visi dalyvavimu konkurse besidomintys subjektai;

5. dalyvauti atitinkamo viešojo pirkimo įvadiniam posėdyje ir pateikti atitinkamą informaciją apie socialines sąlygas;
6. įmonėms rengiant pasiūlymus, teikti joms pagalbą, susijusią su sutartyje numatytais socialiniais sąlygomis ir įtraukties valandų įtraukimu;
7. sekti ir stebėti, kaip laikomasi socialinės įtraukties valandų reikalavimo;
8. atlikti kiekybinį ir kokybinį veiksmų, kurių imtasi, vertinimą.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

Savo darbu Užimtumo ir aukštojo mokslo departamentas siekia susieti ir palengvinti valdžios institucijų ir konkursuose dalyvaujančių įmonių darbą joms taikant ir vykdant jų sutartyse numatytas socialines sąlygas. Įgyvendinus socialines sąlygas, mažinamas nedarbo lygis, ypač susijęs su palankių sąlygų neturinčiomis grupėmis. Šios sąlygos taikomos konkursuose dėl paslaugų teikimo ir prekių tiekimo, intelektinių paslaugų ir struktūrų, ir jomis siekiama žmonių integracijos jiems vykdant ekonominę veiklą. Reikalavimus atitinkančių asmenų tikslinė grupė apibrėžta Prancūzijos darbo kodekse, taip pat Ekonomikos ministerijos parengtose gairėse dėl socialinių sąlygų įtraukimo į viešųjų pirkimų procedūras. Pagrindinis tikslas – skatinti socialinių sąlygų taikymą, įtraukti daugiau dalyvių ir užtikrinti subalansuotą ir sąžiningą konkurenciją.

Įdarbinama tiesiogiai arba per nacionalines įdarbinimo tarnybas, sudarant sutartį su tarnyba arba pačiu asmeniu.

Tikrinimas

Vieno langelio principu veikiančios sistemos darbuotojai reguliariai stebi, kaip atliekamas darbas ir kaip taikomos vadinamosios socialinės įtraukties valandos, remdamiesi informacija, kurią administracijos darbuotojai surenka vizitų vietoje metu ir atlikdami reguliarius patikrinimus. Užimtumo ir aukštojo mokslo departamento darbuotojai reguliariai lankosi konkursą laimėjusioje įmonėje, kad įsitikintų, jog sutartyje numatytos priemonės įgyvendinamos veiksmingai. Užimtumo ir aukštojo mokslo departamentas taip pat reguliariai tikrina administracinius dokumentus.

Priemonė

- Direktyvos 24/14/ES 70 straipsnis dėl sutarčių įvykdymo sąlygų.
- Prancūzijos darbo kodekso 5213–13 straipsnis dėl globojamų darbo grupių ir 5132–4 straipsnis dėl įmonių, veikiančių neįgalųjų ir nepalankioje padėtyje esančių asmenų įtraukties srityje.

Dalyviai:

- perkančioji organizacija – Užimtumo ir aukštojo mokslo departamento konsorciumas, kurį sudaro:
 - La Rošelio savivaldybė;
 - La Rošelio priemiesčio teritorija – administracinis vienetas, kuriam 28 vietos savivaldybės, priklausančios Naujosios Akvitanijos regionui, perduoda atitinkamas politikos kompetencijas;
 - socialinį būstą teikianti įmonė „Atlantic Aménagement“;
 - La Rošelio priemiesčio teritorijos viešojo būsto tarnyba;
 - La Rošelio Atlanto uosto direkcija (pranc. *Port Atlantique La Rochelle*), 2018 m. prisijungęs penktasis partneris;
- kitos įmonės, kurioms Užimtumo ir aukštojo mokslo departamento veikla daro poveikį:
 - vietos užimtumo tarnybos;
 - socialinės įmonės, kurioms teikiama parama siekiant užtikrinti jų dalyvavimą konkursuose, ir jų darbuotojai.

Socialinis poveikis

Dėl vieno langelio principu veikiančios sistemos taikymo 2018 m. vykdant įvairias perkančiųjų organizacijų partnerių viešųjų pirkimų sutartis buvo sukurtos 64 326 socialinės įtraukties valandos, kurių atitikmuo – 40 darbo sutarčių, sudarytų darbo visą laiką pagrindu. Iniciatyvos sėkmė patvirtinama tuo, kad valandų skaičius 2018 m. padidėjo 70 proc., palyginti su 2017 m.

Pavyzdžiui, 2018 m. vykdant valymo paslaugų sutartis buvo įdarbinti 205 asmenys (ilgai darbo ieškantys asmenys, priedą prie uždirbtų pajamų gaunantys asmenys ir kt.); iš jų 25 proc. dalyvių buvo jaunesni nei 26 metų. Socialinės sąlygos įtrauktos į 34 sutartis, sudarytas dėl statybos, renovacijos ir socialinių paslaugų įtrauktos socialinės sąlygos, o socialinės įtraukties valandos taikytos 228 pirkimo dalyse ir 104 įmonėse. Į daugumą vykdant šiuos pirkimus sudarytų darbo sutarčių (90 proc.) buvo įtrauktos socialinės įtraukties valandos.

Kita nauda

Kad būtų didinamas visuomenės informuotumas apie socialinius aspektus ir įmonių bei darbuotojų dalyvavimą, taikant vieno langelio principu veikiančią sistemą buvo sukurti penki apdovanojimai:

- apdovanojimas už geriausią karjeros raidą (darbuotojams);
- apdovanojimas už darbo ir mokslų rezultatus (pranc. *Prix de l'Alternance*) (darbuotojams);
- apdovanojimas už socialinį įsitraukimą (įmonėms);
- apdovanojimas už tvariausią darbą (įmonėms);
- specialus apdovanojimas už vykdomą socialinę veiklą (įmonėms).

Antroji apdovanojimų ceremonija įvyko 2018 m. antrojo Prancūzijos socialinės ir solidarumo ekonomikos rūmų suinteresuotųjų subjektų susitikimo, skirto socialinėms viešųjų pirkimų sąlygoms, metu.

Ši iniciatyva susidomėta tarptautiniu lygmeniu: 2018 m. Bilbao vykusiame Pasauliniame socialinės ekonomikos forume (angl. *Global Social Economy Forum*) vieno langelio principu veikianči sistema buvo pristatyta 1 700 dalyvių.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- 2018 m. prie šios partnerystės prisijungė La Rošelio Atlanto uosto direkcija. Taigi, jos viešuosiuose pirkimuose taip pat bus įtvirtintos socialinės sąlygos, kurių įgyvendinimas bus stebimas taikant vieno langelio principu veikiančią sistemą.
- Siekiant aktyvesnio dalyvavimo vietos lygmeniu, kitas etapas įgyvendinant vieno langelio principu veikiančią sistemą būtų kasmet sudaryti vietos suinteresuotųjų subjektų katalogą (pranc. *Annuaire des acteurs locaux*). Pirmasis projektas paskelbtas 2018 m. Kitas vieno langelio principu veikiančios sistemos taikymo etapas – socialinių sąlygų integravimas į didesnę viešųjų pirkimų sektorių skaičių.

Kontaktiniai duomenys

Laurence Cesbron, direktoriaus pavaduotoja, RESECO,
Laurence.cesbron@resco.fr, +33 241724080, (pagrindinis kontaktinis asmuo),

Axelle Chapuis, La Rošelio konglomerato užimtumo tarnybos už socialinės ekonomikos kūrimą atsakingas asmuo, axelle.chapuis@agglo-larochelle.fr (papildomas kontaktinis asmuo),

Mireille Jassine Le Guen, La Rošelio konglomerato užimtumo tarnybos vadovė, mireille.jassin-le-guen@aggl-larochelle.fr (papildomas kontaktinis asmuo).

58. Tarpininkų, kurie vykdančieji viešuosius pirkimus Didžiųjų Rytų regione (Prancūzija) remia palankių sąlygų neturinčių asmenų įdarbinimą, tinklas

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Didžiųjų Rytų regioninė taryba (pranc. *Conseil Régional Grand-Est*), Prancūzija.

Produkto arba paslaugos sektorius: įvairūs sektoriai.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Įgyvendinant socialiai atsakingus viešuosius pirkimus Prancūzijos Didžiųjų Rytų regione, tarpininkai yra svarbūs subjektai. Tarpininkaudami jie derina perkančiųjų organizacijų socialinį užmojų su viešųjų pirkimų rinkose dalyvaujančių ekonominės veiklos vykdytojų galimybėmis.

Socialiai atsakingus viešuosius pirkimus regiono perkančiosios organizacijos įgyvendina įvairiomis formomis. Tačiau, siekiant skatinti nuo darbo rinkų nutolusių asmenų integraciją į darbo rinką, kaip pagrindinę priemonę, kartu su rezervuotų sutarčių skatinimu ir pirkimo skirstymu į pirkimo dalis, naudojamos įdarbinimo sąlygos, taikomos kaip sutarčių įvykdymo sąlygos. Siekiant šio tikslo, tarpininkai atlieka labai svarbų vaidmenį, nes sutelkia įvairius subjektus, kurie dėl savo ryšių su nepalankioje padėtyje esančiomis grupėmis gali prisidėti prie sėkmingo tokių įdarbinimo sąlygų įgyvendinimo, ir jiems padeda. Šie subjektai, be kita ko, yra socialinės ekonomikos įmonės, užimtumo tarnybos (pranc. *maisons d'emploi*), socialinės tarnybos (pranc. *Plans Locaux pour l'Insertion et l'Emploi*) arba NVO.

Šiuo metu Didžiųjų Rytų regiono tarpininkų tinklą sudaro daugiau kaip 30 darbuotojų, kurie dirba visame regione glaudžiai bendradarbiaudami ir palaikydami dialogą su perkančiosiomis organizacijomis (regiono taryba, savivaldybėmis ir kt.) ir minėtomis organizacijomis. Tarpininkų tinklą finansuoja regiono valdžios institucija, savivaldybės ir kitos regiono valdžios institucijos bei tarnybos.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Tarpininkai turi skirtingas funkcijas, vykdomas visą viešųjų pirkimų ciklą. Visų pirma tarpininkai prisideda prie socialinių viešųjų pirkimų formavimo.

Ilgalaikis procedūrų planavimas ir formavimas

- Perkančiųjų organizacijų ir tarpininkų bendradarbiavimo pagrindas – ilgalaikis palankių sąlygų neturinčių asmenų užimtumo galimybių, atsirandančių vykdančieji viešuosius pirkimus, planavimas ir perkančiųjų organizacijų poreikiai. Tarpininkai reguliariai lankosi regiono perkančiosiose organizacijose ir aptaria viešųjų pirkimų planus ateityje (paprastai ateinančių vienu ar dvejų metų). Vadovaudamiesi šia ilgalaikė perspektyva, tarpininkai gali nustatyti būsimas galimybes, konkrečius poreikius (t. y. sektorius, profesijų rūšis, užduotis, mokymo poreikius, valandų skaičių) ir atitinkamai aprūpinti rinką.
- Dėl savo žinių ir glaudaus ryšio su praktine tikrove, tarpininkai taip pat gali prisidėti prie pirkimo procedūrų formavimo, kol jos dar kuriamos. Pavyzdžiui, tarpininkai teikia svarbią informaciją apie reikalavimus atitinkančias grupes, paslaugas, kurių pirkimuose gali būti taikomos įdarbinimo sąlygos, ir pagrįstą darbo krūvį (valandų skaičiaus apskaičiavimas).

Numatymas

- Ilgalaikės perspektyvos požiūris taip pat taikomas tarpininkų, socialinės ekonomikos įmonių ir kitų subjektų, susijusių su įtraukiu užimtumu, santykiuose. Tai padeda numatyti įgūdžių ir mokymo poreikius ir taip užtikrinti, kad būtų sėkmingai laikomasi įdarbinimo sąlygų, ir atitinkamai skatinti subjektų (t. y. užimtumo tarnybų ir mokymo paslaugų teikėjų) sinergiją.

- Tarpininkai taip pat nustato pajėgumus. Tarpininkai gali geriausiai nustatyti ekonominės veiklos vykdytojus, kurie gali patekti į viešųjų pirkimų rinkas kaip konkurso dalyviai arba kaip organizacijos ir (arba) tarnybos, tačiau neturi tam tinkamų žinių arba pajėgumų. Siekdamos pašalinti šias spragas, perkančiosios organizacijos rengia mokymus, susijusius su tarpininkų nustatytais poreikiais ir skirtus jų nustatytiems subjektams. Mokymai yra labai praktiški ir jais siekiama padėti potencialiems konkurso dalyviams tinkamai suprasti kvietimus dalyvauti konkurse ir veiksmingai reaguoti į reikalavimus. Tokie mokymai taip pat gali būti susiję su etapu po viešųjų pirkimų ir skirti konkurso nelaimėjusiems dalyviams mokytį, kad jie išvengtų tų pačių klaidų ateityje.

Pagalba

- Tarpininkai padeda ekonominės veiklos vykdytojams ir perkančiosioms organizacijoms viso viešųjų pirkimų ciklo metu. Perkančiosios organizacijos, tarpininkai ir ekonominės veiklos vykdytojai nuolat palaiko ryšius ir vykdo dialogą. Juos vykdant nustatomi potencialūs konkurso dalyviai, teikiama parama rengiant pasiūlymus; jie taip gali būti naudojami sutarties stebėsenos etape, tarpininkavimui tarp dviejų šalių ir siekiant padėti ekonominės veiklos vykdytojui siekti gerų rezultatų, jei jis susiduria su problemomis vykdant sutartį.

Labai svarbi tarpininkų funkcija – sutelkti subjektus, kurie vadovaujami socialiniu požiūriu, todėl perkančiosios organizacijos ėmėsi papildomų veiksmų, kuriais siekiama panašaus tikslo. Šiuo tikslu perkančiosios organizacijos visame regione organizuoja neformalaus pobūdžio renginius, kuriais siekiama didinti jų ir socialinės ekonomikos įmonių abipusį supratimą. Vykdamas šiuos renginius, vadinamus „ESSpresso“, siekiama skatinti socialinės ekonomikos subjektus dalyvauti viešųjų pirkimų rinkoje. Dėl šiose sesijose įgytų žinių perkančiosios organizacijos dažnai skatinamos imtis pirkimų. Ši informacija taip pat pateikiama tarpininkams, kurie ją įtraukia į savo žinių bazę.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

- Suteikti tvaraus įsidarbinimo galimybių asmenims, kurie yra nutolę nuo darbo rinkų ir kuriems gresia socialinė atskirtis.
- Skatinti socialinės ekonomikos veiklos vykdytojų dalyvavimą viešųjų pirkimų rinkose.
- Sudaryti sąlygas socialiai atsakingų viešųjų pirkimų vykdymui didesniu mastu, užtikrinant platesnę perkančiųjų organizacijų, potencialių konkurso dalyvių ir kitų susijusių suinteresuotųjų subjektų, pavyzdžiui, viešųjų tarnybų ir pilietinės visuomenės organizacijų, sąveiką ir geresnį vienas kito supratimą.
- Didinti paslaugų, užduočių ir darbuotojų profilių, kuriems įdarbinimo sąlygų taikymas gali būti naudingas, įvairovę.

Priemonė

- 20 straipsnis dėl rezervuotų sutarčių ir 40 straipsnis dėl pirminės rinkos konsultacijos.
- Prancūzijos viešosios perkančiosios organizacijos, kurių per metus įvykdyti pirkimai siekia daugiau kaip 100 mln. EUR, pavyzdžiui, Didžiųjų Rytų regioninė taryba, privalo patvirtinti ir paskelbti strategiją, vadinamąją SPASER (*Schéma de promotion des achats publics socialement et écologiquement responsables*), skirtą socialiai atsakingiems ir žaliesiems viešiesiems pirkimams skatinti. Šis įpareigojimas nustatytas Prancūzijos įstatyme Nr. 2014–856 dėl socialinės ir solidarumo ekonomikos (13 straipsnis) ir įstatyme Nr. 2015–992 dėl energetikos pertvarkos siekiant žalojo ekonomikos augimo (76 straipsnis). Didžiųjų Rytų regiono SPASER strategijoje nustatytas prioritetas skatinti socialiai atsakingų viešųjų pirkimų vykdymą, o tarpininkų tinklas nurodomas kaip šio tikslo įgyvendinimo pagrindas.

Dalyviai:

- regiono perkančiųjų organizacijų kontaktinis punktas socialiai atsakingų viešųjų pirkimų klausimais – Didžiųjų Rytų regioninė taryba;
- regiono perkančiosios organizacijos (pati regioninė taryba, savivaldybės, viešosios tarnybos ir t. t.);
- tarpininkai, tarpininkaujantys bendroje perkančiųjų organizacijų, ekonominės veiklos vykdytojų ir suinteresuotųjų subjektų veikloje, kad būtų galima įgyvendinti socialiai atsakingus viešuosius pirkimus;
- socialinės ekonomikos įmonės;
- visi kiti subjektai, susiję su asmenų, kurie yra nutolę nuo darbo rinkos, įtraukties į darbo rinką skatinimu;
- nuo darbo rinkos nutolę asmenys.

Socialinis poveikis

- Įgyvendinant tarpininkų tinklą ir bendrą strategiją, skirtą socialiai atsakingiems viešiesiems pirkimams regione skatinti, buvo skatinama nuo darbo rinkos nutolusių žmonių integracija į darbo rinką. Dėl šių veiksmų labai padidėjo užduočių ir paslaugų, teikiamų taikant tokias nuostatas, įvairovė: nuo įprastų paslaugų, pvz., sodininkystės, statybos ir kitų fizinio darbo formų, iki intelektualinių paslaugų; tai iš dalies pasiekta dėl didelės kvalifikuotų jaunų žmonių, kuriems gresia atskirtis, grupės. Padidėjus galimybėms pasikeitė perkančiųjų organizacijų požiūris ir jų idėjos apie tai, kas įmanoma vykdant socialiai atsakingus viešuosius pirkimus.
- Įtraukus nuostatas dėl įdarbinimo, darbdaviai viešųjų sutarčių vykdymui ėmė ieškoti kitokio profilio darbuotojų. Tarpininkų vaidmuo buvo labai svarbus siekiant šią augančią įtraukaus užimtumo paklausą patenkinti pasiūlymais, teikiamais integracijos į darbo rinką srityje veikiančių socialinių įmonių, užimtumo ir socialinės rūpybos tarnybų arba regione veikiančių NVO.
- Ilgalaikis viešųjų pirkimų planavimas yra labai svarbus siekiant suderinti tokius poreikius su mokymo ir kvalifikacijos kėlimo veiksmais regione. Jei ilgalaikiai įgūdžių poreikiai, susiję su sutarčių vykdymu, aiškiai suprantami, galima nustatyti atitinkamus kvalifikacijos kėlimo veiksmus ir tikslus. Tai skatina įvairių subjektų ir suinteresuotųjų šalių sinergiją ir sudaromos sąlygos investuoti į ilgalaikę naudą turinčius mokymo veiksmus.
- Atliekant bendrą viešųjų pirkimų planavimą pirmenybė taip pat teikiama integracijos į darbo rinką galimybių dalijimuisi, sudarant galimybes darbuotojui dirbti pagal įvairias sutartis ir todėl turėti stabilias įtraukties į darbo rinką galimybes.
- Tarpininkai buvo labai svarbūs plėtojant socialinės ekonomikos įmonių ir į verslą orientuotų įmonių partnerystę. Viena vertus, tokios partnerystės padeda socialinės ekonomikos įmonėms patekti į viešųjų pirkimų rinkas. Kita vertus, jos taip pat gali padėti į verslą orientuotoms įmonėms įgyvendinti socialinius procedūrų aspektus.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Labai svarbu, kad regioninė taryba ir tarpininkai reguliariai atnaujintų savo ryšius su socialinės ekonomikos įmonėmis ir jų skėtinėmis organizacijomis. Tai labai svarbu norint suprasti ir žinoti, kada viešųjų pirkimų rinkoje galėtų atsirasti naujų dalyvių, verslo modelių ir galimybių. Tai taip pat labai svarbu siekiant suprasti, ar tiekėjai geba įgyvendinti socialinius aspektus ir ar reikalinga prisitaikyti. Tai yra kasdienio tarpininkų darbo dalis, tačiau reikėtų taikyti sistemingesnį požiūrį.
- Esminis reguliarios tarpininkų sąveikos su visomis susijusiomis šalimis aspektas susijęs su naujos veiklos, paslaugų ir užduočių, kurias vykdant būtų taikomos įdarbinimo sąlygos, nagrinėjimu. Todėl būtina, kad perkančiosios organizacijos galėtų veikti kaip priemonė socialinės ekonomikos veiklos masto didinimui, peržengiant labiau tradicinio sektoriaus ribas.

Kontaktiniai duomenys

Hervé Formell, RTES / Didžiųjų Rytų regioninė taryba, socialiai atsakingų viešųjų pirkimų vadovas,
Herve.Formell@grandest.fr.

59. Socialinės įtraukties sąlygų kūrimas regioninės viešosios įstaigos „Grand Paris Sud Est Avenir“ (Prancūzija) viešųjų pirkimų rinkoms

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Didžiojo Paryžiaus regioninė viešoji įstaiga „Grand Paris Sud Est Avenir“ (GPSEA), Prancūzija.

Produkto arba paslaugos sektorius – įvairūs sektoriai.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Įstaiga „Grand Paris Sud Est Avenir“ nuo 2017 m. pabaigos taiko viešųjų pirkimų strategiją, kuria siekiama pirkimo procedūras planuoti kiekviename etape, kad būtų nustatytos, stebimos ir įvertinamos konkrečios galimybės viešaisiais pirkimais daryti socialinį, aplinkosauginį ir finansinį poveikį. Strategija grindžiama penkiais pagrindiniais tikslais:

- viešųjų išlaidų veiksmingumas taikant viešųjų pirkimų procedūras, grindžiamas ne tik teisine atitiktimi, bet ir gyvavimo ciklo sąnaudomis grindžiamu ekonominiu požiūriu;
- socialinė įtrauktis, įtraukiant socialinius aspektus, socialinius kriterijus arba rezervuotas sutartis;
- mažesnis poveikis aplinkai, grindžiamas didesniu dėmesiu produktų bei medžiagų kokybei ir gamybos procesams, į viešąsias rinkas įtraukiant aplinkosauginius kriterijus;
- didesnio labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių dalyvavimo viešųjų pirkimų rinkose skatinimas, taikant supaprastintas procedūras konkurso etape;
- didesnė parama inovacijoms, grindžiama valdžios institucijų lyderyste skatinant ir plėtojant inovacijas, atitinkančias visuomenės ir teritorinius poreikius.

Viešieji pirkimai yra viešosios politikos, ypač susijusios su socialine įtrauktimi, įgyvendinimo priemonė. Tai suprasdama, GPSEA nusprendė pasinaudoti įvairiomis galimybėmis, numatytomis naujuose viešųjų pirkimų teisės aktuose, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos įsidarbinti visiems metropolijos teritorijos žmonėms, ypač tiems, kurie yra nutolę nuo darbo rinkų.

Šiuo tikslu GPSEA glaudžiai bendradarbiauja su tarpininku socialinių sąlygų srityje – *Association Pôle Compétence Initiative* (P.C.I. 94), – kad į pirkimo procedūras įtrauktų socialines nuostatas, daugiausia dėmesio skiriant užimtumui.

Strateginį požiūrį į socialiai atsakingus viešuosius pirkimus GPSEA pradėjo taikyti parengdama Viešųjų pirkimų veiksmų planą, kuriame išvardijamos visos procedūros, kurios turi būti pradėtos vykdyti konkrečiais metais. Šiuo sąrašu dalijamasi su tarpininku, kuris siekia suderinti viešųjų pirkimų poreikius su toje teritorijoje nustatytais socialinės įtraukties ir įtraukties į darbo rinką poreikiais.

Tarpininko vaidmuo yra labai svarbus nustatant tikslines įtraukties grupes, turimus įgūdžius ir kompetencijas bei vertinant viešųjų pirkimų galimybes reaguoti į šiuos poreikius, nes jis geriau suvokia socialinių poreikių praktinį aspektą. Todėl socialiai atsakingi viešieji pirkimai įgyvendinami platesniu mastu nei tuo atveju, jei perkančioji organizacija pati siektų įgyvendinti socialinius aspektus.

Dalykas

Pavyzdžiui, GPSEA šį požiūrį taiko vykdydama žaidimų ir žaislų pirkimą viso regiono žiniasklaidos ir žaislų bibliotekų tinklui.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Ši procedūra buvo pradėta 2018 m. birželio mėn. ir paskelbta internete adresu AchatPublic.com. Sutartis buvo padalyta į keturias pirkimo dalis, iš kurių viena buvo rezervuota ekonominės veiklos vykdytojams, įdarbinantiems neįgaluosius (pranc. *Établissement et service d'aide par le travail*, ESAT) arba nepalankioje padėtyje esančius asmenis (pranc. *structures d'insertion par l'activité économique*, SIAE). Prieš tai tarpininkas ėmėsi pasirengimo pirkimui darbų, kad susipažintų su galimais kandidatais, veikiančiais socialinės ekonomikos srityje.

Sutartis buvo sudaryta su „Rejoué“, ne pelno organizacija, valdančia integracijos į darbo rinką srityje veikiančią socialinę įmonę. Organizacija „Rejoué“ sėkmingai pritaikė unikalų požiūrį į Il de Franso gyventojų, kurie yra nutolę nuo darbo rinkų, integraciją, taikydama individualius būdus tvariam įvairių grupių, kurioms gresia socialinė atskirtis, užimtumui įgyvendinti. Nuo 2012 m. organizacija „Rejoué“ įdarbino 212 asmenų. Jos veiklos pagrindas – naudotų žaislų surinkimas, valymas, remontas ir pardavimas. Organizacija „Rejoué“ prisideda ne tik prie socialinių tikslų siekimo, bet ir prie aplinkos tvarumo, nes mažina atliekų kiekį ir skatina pakartotinį naudojimą.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

- Skatinti nuo darbo rinkos nutolusių asmenų integraciją, taikant integracijos į darbo rinką srityje veikiančioms socialinėms įmonėms rezervuotą sutartį, kad būtų pašalintos užimtumo spragos teritorijoje.
- Skatinti subjektų, dirbančių su tam tikromis palankių sąlygų neturinčiomis grupėmis, dalyvavimą viešuosiuose pirkimuose.

Sutarties vertė

Didžiausia žaislų sutarties vertė (keturios pirkimo dalys) – 164 000 EUR ketveriems metams. Rezervuotos pirkimo dalies vertė ketveriems metams – 12 000 EUR.

Apytikslė visų GPSEA pirkimų, į kuriuos įtrauktos socialinės sąlygos, vertė – 2 mln. EUR už metus.

Priemonė

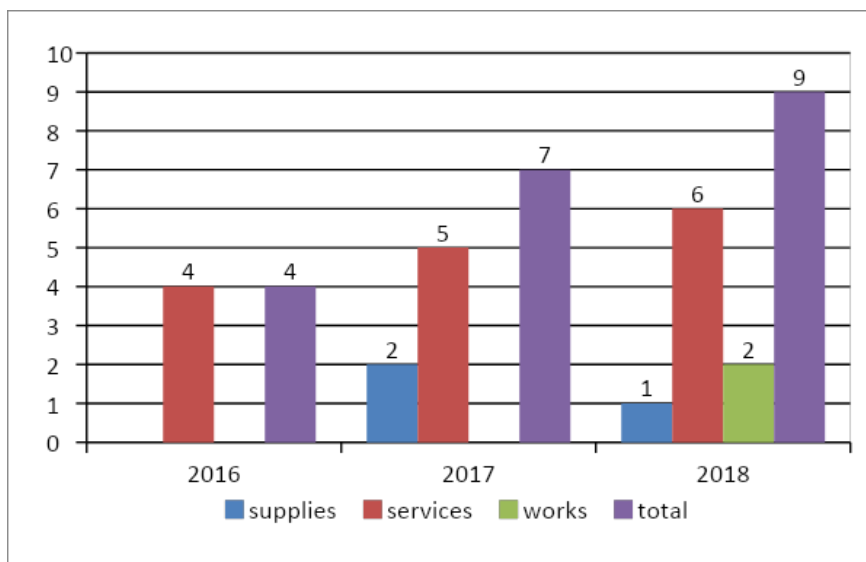
- Direktyvos 2014/24/ES 20 straipsnis dėl rezervuotų sutarčių.
- Ši nuostata Prancūzijos teisės aktuose įtvirtinta kaip Viešųjų pirkimų kodekso L2113 straipsnis, kuriame nustatyta, kad minimali neįgalių ar nepalankioje padėtyje esančių darbuotojų procentinė dalis yra 50 proc.

Dalyviai:

- perkančioji organizacija – įstaiga „Grand Paris Sud Est Avenir“,
- asociacija „Pôle Compétence Initiative 94“, veikianti kaip tarpininkė tarp perkančiosios organizacijos, ekonominės veiklos vykdytojų ir suinteresuotųjų subjektų ir padedanti įgyvendinti socialiai atsakingus viešuosius pirkimus, visų pirma integruojant nepalankioje padėtyje esančius asmenis į sutarčių vykdymą;
- integracijos į darbo rinką srityje veikiančios socialinės įmonės, įdarbinančioms asmenis, priklausančius įvairioms tikslinėms grupėms, pavyzdžiui, neįgaliesiems (ESAT) arba kitoms nepalankioje padėtyje esančioms grupėms (SIAE);
- į verslą orientuotos įmonės, kurios palaiko glaudžius ryšius su tarpininkais, kad užtikrintų įdarbinimo sąlygų, kai jos įtraukiamos į procedūras, įgyvendinimą, joms būtų nukreipiami darbuotojai ir būtų stebima, kaip jos vykdo sutartis.

Socialinis poveikis

- 2016–2018 m. GPSEA viešųjų pirkimų, kurių procedūrose taikomos socialinės sąlygos, kuriomis siekiama skatinti užimtumo galimybes visiems žmonėms, vykdė dvigubai daugiau. Toks padidėjimas rodo, kad perkančiosios organizacijos vis sėkmingiau naudoja viešuosius pirkimus kaip priemonę socialiniams ir darbo įtraukties poreikiams patenkinti Didžiojo Paryžiaus teritorijoje.
- Toliau pateiktoje diagramoje matomas sutarčių, į kurias įtrauktos socialinės sąlygos (t. y. įvykdymo sąlygos, atrankos kriterijai, rezervuotos sutartys ar kt.), skaičius.

Šaltinis: GPSEA.

- GPSEA yra įsipareigojusi išnaudoti visą savo potencialą vykdydama plataus užmojo projektus, susijusius su transporto ir judumo infrastruktūromis (pavyzdžiui, *Teléval*, *Tégéval*, *Altival*), verslo infrastruktūromis (pavyzdžiui, *Ballastière Nord*, *Duvauchelle Est* Kretejuje, *Maison du Handball* įsteigimas) arba susisiekimo tinklo „Grand Paris Express“ viešaisiais darbais (pavyzdžiui, susijusiais su 15-ąja pietine linija (pranc. *ligne sud 15*)).
- Vykdam tokius projektus kaip šie, suteikiama daug galimybių viešuosiuose pirkimuose panaudoti naujus ar nenaudojamus įgūdžius ir naujo ar nenaudojamo profilio darbuotojus taikant įdarbinimo sąlygas ir apskritai vykdam socialiai atsakingus viešuosius pirkimus (pvz., susijusius su aukštos kvalifikacijos reikalaujančia ir (arba) intelektine veikla, administracinėmis paslaugomis, priežiūros paslaugomis, viešųjų pastatų ir paminklų statyba ir renovacija arba priežiūra).

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- GPSEA sukurtas metodas taikomas visose regioninėse ir teritorinėse valdžios institucijose. Ilgalaikis procedūrų planavimas turėtų būti perkančiųjų organizacijų siekio vykdyti socialiai atsakingus viešuosius pirkimus pagrindas. Numatydamos pokyčius perkančiosios organizacijos galės rasti geresnių galimybių ir įvertinti socialinių aspektų įgyvendinamumą vykdam kiekvieną pirkimą. Pokyčių numatymas yra labai svarbus organizuojant tiekimą, o jo organizavimas savo ruožtu svarbus norint suprasti konkrečių sektorių (socialinės ekonomikos subjektų, integracijos į darbo rinką srityje veikiančių socialinių įmonių) potencialą ir atitinkamai įtraukti socialinius aspektus.
- To siekiant pagrindinė priemonė yra tarpininkai, kuriuos pasitelkus sudaromos sąlygos suderinti pirkimo ir socialinės įtraukties poreikius, be kita ko, naudojantis jų pagalba rengiant procedūrų reikalavimų projektus.
- Ilguoju laikotarpiu bus labai svarbu išplėsti tikslinių grupių, kurios dėl socialinių aspektų įtraukimo gauna naudos (ypač dėl įdarbinimo sąlygos taikymo), galimybes, pavyzdžiui, į paslaugų sektorių.

Kontaktiniai duomenys

Aurore CARO, „Grand Paris Sud Est Avenir“ viešųjų pirkimų projektų vadovė
acarо@gpsea.fr, +33 141943197.

60. Politinė parama ir suinteresuotųjų subjektų partneryste grindžiamas socialiai atsakingų viešųjų pirkimų Cheronoje protokolas

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis –

Cheronos savivaldybė (Ispanija).

Produkto arba paslaugos sektorius – sodininkystės, valymo, atliekų surinkimo ir kitos paslaugos, priklausomai nuo sutarties.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

2014 m. spalio 13 d. buvo priimtas Socialiai atsakingų viešųjų pirkimų Cheronos savivaldybėje protokolas, siekiant skatinti rezervuotų sutarčių taikymą vietos valdžios institucijų vykdomose pirkimų procedūrose ir socialinių aspektų, visų pirma įdarbinimo sąlygų, įtraukimą į jas. Protokolo nuostatų pritaikymas truko penkerius metus ir į jį oficialiai įtrauktos naujos Ispanijos įstatymo, kuriuo į nacionalinę teisę perkeliama Direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, socialinės nuostatos. Protokolą galima rasti [čia](#) (katalonų k.).

Vykdamas visus pirkimus siekiama šio tikslo: suteikti daugiau galimybių ilgalaikiams bedarbiams ir asmenims, priklausantiems kitoms palankių sąlygų neturinčioms grupėms, pavyzdžiui, moterims, nukentėjusioms nuo seksualinio smurto ar smurto šeimoje, globos sistemoje esantiems jaunuoliams, skurstantiems asmenims ir asmenims, kuriems gresia socialinė atskirtis dėl patiriamo dirbančiųjų skurdo ir asmenims, gyvenantiems kitomis nepalankiomis sąlygomis.

Protokole nustatyta, kokios rūšies sutartys bus rezervuojamos globojamoms darbo grupėms, integracijos į darbo rinką srityje veikiančioms socialinėms įmonėms ir kitų rūšių socialinės ekonomikos subjektams, kurių tikslas – užtikrinti dėl įvairių priežasčių nepalankioje padėtyje esančių asmenų profesinę ir socialinę įtrauktį. Protokole taip pat numatyta rezervuotoms sutartims skirti ne mažiau kaip 4 proc. visų vietos išlaidų prekėms ir paslaugoms. Tokių pirkimų vertė negali būti mažesnė kaip 1 740 000 EUR per metus.

Protokole taip pat nustatyta, kad vykdydamas paslaugų sutartį, kurios vertė viršija 65 000 EUR per metus, konkurso laimėtojas turi ne mažiau kaip 5 proc. sutarčiai vykdyti reikalingų darbo vietų skirti asmenims, kurie yra nutolę nuo darbo rinkos arba susiduria su kitomis nepalankiomis sąlygomis¹⁷. Vietos užimtumo ir socialinės tarnybos bendradarbiauja su tiekėjais, kad nukreiptų joms darbuotojų ir kad kartu su jais įvertinti jų tinkamumą vykdyti kiekvieną atitinkamą sutartį. To paties požiūriu laikomasi vykdamas visus viešuosius pirkimus. Todėl protokolas taip pat taikomas darbų pirkimo sutartims ir koncesijų sutartims, kurių vertė yra 250 000 EUR arba didesnė.

Siekdama stebėti protokolo įgyvendinimą ir jo pažangą, savivaldybė įsteigė Socialinės atsakomybės viešųjų pirkimų komitetą, kuriame dalyvauja vietos valdžios institucijų (įvairių politinių partijų), socialinės ekonomikos, verslo organizacijų, profesinių sąjungų ir viešųjų pirkimų specialistų atstovai.

¹⁷ Reikalavimus atitinkančios grupės išvardytos protokole (6 straipsnis). Tai: a) minimalių pajamų gavėjai; b) neįgalieji; c) moterys, nukentėjusios nuo seksualinio smurto ar smurto šeimoje; d) jauni 18–30 metų amžiaus asmenys, kuriems buvo taikoma vaiko apsauga; e) nusikaltėliai, turintys juridinę teisę dirbti, ir buvę nusikaltėliai (pirmuosius 12 mėnesių nuo jų paleidimo į laisvę); f) su piktnaudžiavimu medžiagomis susijusių problemų arba kitokių priklausomybių turintys besigydančios asmenys; g) asmenys, kurie neatitinka minimalių pajamų išmokų gavimo reikalavimų ir kuriems gresia socialinė atskirtis; h) vyresni nei 45 metų asmenys, kurie yra bedarbiai mažiausiai 2 metus.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Taikant protokolą socialiai atsakingi viešieji pirkimai įgyvendinami remiantis šiais ramsčiais:

- Rezervuotos sutartys. Tai sutartys, kurios rezervuojamos atitinkamiems subjektams ir yra susijusios su įvairia veikla, apimančia, be kita ko, priežiūros paslaugas, pašto paslaugas, valymo ir skalbimo paslaugas, maitinimą, atliekų surinkimą ir transportą, grafikos meną ir kitas vietos administracijai reikalingas išorės paslaugas;
- Įvykdymo sąlygos. Tai paprastai būna įdarbinimo sąlygos (susijusios su pirmiau nurodytomis tikslinėms grupėms);
- Sutarties skyrimo kriterijai. Tai reikalavimas turėti didesnę darbuotojų, kurie yra nutolę nuo darbo rinkos, dalį (t. y. daugiau nei reikalaujami 5 proc.), kurio lyginamasis svoris skiriant sutartį sudarys 5–10 proc.;
- Deramo darbo standartai. Protokole numatytos privalomos socialinės sąlygos, susijusios su taikytinų darbo standartų ir darbo sąlygų laikymusi, ir jame taip pat daug dėmesio skiriama deramo darbo standartų ir kolektyvinių sutarčių reikalavimų laikymuisi konkrečiuose sektoriuose, kuriuose sąlygų nesilaikymo rizika yra didesnė. Taigi protokolui buvo suteikta svarbi funkcija sprendžiant su priežiūros teikimu namuose paslaugomis susijusius klausimus ir jį taikant buvo stiprinamas šio sektoriaus rangovų socialinių gebėjimų (angl. *social solvency*) kontrolė, t. y. intensyviau stebint ir tikrinant veiklos rezultatus.

Į visas pirkimo procedūras turi būti bet kokia forma įtrauktos pirmiau minėtos socialinės sąlygos. Tačiau perkančiosios organizacijos gali nuspręsti to nedaryti, jei dėl sutarties pobūdžio to padaryti neįmanoma. Tokiais atvejais konkurso dokumentuose pagrindžiamos priežastys.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

Taikydama pirmiau minėtus reikalavimus Cheronos savivaldybė siekia:

- suteikti daugiau įsidarbinimo galimybių asmenims, kurie yra nutolę nuo darbo rinkų ir kuriems gresia socialinė atskirtis;
- sukurti aplinką, kurioje būtų taikomos tokios įsidarbinimo ir darbo sąlygos, kurias įgyvendinant visi žmonės galėtų veiksmingai naudotis savo socialinėmis ir su darbu susijusiomis teisėmis;
- didinti socialinės ekonomikos įmonių dalyvavimą viešuosiuose pirkimuose.

Sutarties vertė

Taikant rezervuotas sutartis šešioms globojamoms darbo grupėms ir dviems integracijos į darbo rinką srityje veikiančioms socialinės įmonėms skirta 10 700 707 EUR penkerių metų laikotarpiui.

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 18 straipsnio 2 dalis dėl privalomos socialinės sąlygos, 20 straipsnis dėl rezervuotų sutarčių, 67 straipsnis dėl sutarčių skyrimo kriterijų ir 70 straipsnis dėl sutarties įvykdymo sąlygų, susijusių su įdarbinimu, arba kitomis socialinėmis sąlygomis.

Dalyviai:

- perkančioji organizacija – Cheronos savivaldybė, veikianti koordinuojant įvairių jos departamentų ir tarnybų, pavyzdžiui, viešųjų pirkimų, vietos užimtumo ir socialinių tarnybų, veiksmus;

- socialiniai partneriai, socialinės ekonomikos subjektai ir pilietinės visuomenės organizacijos, kurie yra konkurso dalyviai;
- darbuotojai, įskaitant asmenis, kurie yra nutolę nuo darbo rinkų ir priklauso skirtingoms palankių sąlygų neturinčioms grupėms;
- Socialiai atsakingų viešųjų pirkimų komitetas, kuris reguliariai rengia posėdžius ir stebi, vertina bei siūlo naujus veiksmus šioje srityje.

Socialinis poveikis

- 2014–2019 m. 75 asmenys, kuriems gresia socialinė atskirtis ir (arba) kurie yra nutolę nuo darbo rinkų, buvo įdarbinti įgyvendinant rezervuotąsias sutartis, vykdomas taikant protokolo reikalavimus.

Kita nauda

- Remiantis teigiama savivaldybės patirtimi, šiuo metu Cheronos provincijoje kuriamas protokolas ir socialiai atsakingų viešųjų pirkimų komitetas.
- Savivaldybės komitetas šiuo metu nagrinėja galimybę padidinti numatytų išteklių dalį nuo 4 proc. iki 7 proc.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Komiteto veikla buvo labai svarbi skatinant įvairių rūšių subjektų abipusį supratimą, susijusį su vykdančiais viešuosius pirkimus kylančiomis problemomis. Dėl jo veiklos buvo įgyta daugiau žinių apie naujas galimybes įgyvendinti socialiai atsakingus viešuosius pirkimus (susijusių su paslaugomis, tikslinėmis grupėmis), sukurti sprendimai nuolat kylančioms problemoms spręsti (pavyzdžiui, verslo organizacijų įsitraukimo sprendžiant įdarbinimo sąlygų nesilaikymo problemą) ir t. t.
- Siekiant visapusiškai suprasti socialinės ekonomikos subjektų galimybes dalyvauti viešuosiuose pirkimuose ir siekti savo socialinių tikslų labai svarbu didinti specialistų informuotumą ir gebėjimus. Esminis tokios suteikiamos informacijos elementas – socialinio poveikio, kuris daromas taikant rezervuotąsias sutartis ir įgyvendinant kitus socialiai atsakingų viešųjų pirkimų būdus, pristatymas.
- Socialinės ekonomikos subjektų partnerystė. Organizacija „Caritas Girona“ su kitomis organizacijomis bendradarbiauja nuo 2008 m. ir kartu įsteigė socialinės ekonomikos įmonių aljansą „Grupo Èxit“, kurio tikslas – kurti sinergiją, kad Cheronos mieste ir jo apylinkėse gyvenantiems sunkią negalią turintiems asmenims ir asmenims, kuriems gresia socialinė atskirtis, būtų suteikiama daugiau galimybių integruotis į darbo rinką.
- 2012 m. prie aljanso prisijungė šešios naujos organizacijos, kurios šiuo metu kartu veikia atviroje rinkoje. Aljansas bendradarbiauja su valdžios institucijomis ir tarnybomis (pvz., regionine užimtumo tarnyba, kalėjimų tarnybomis ir socialinės rūpybos tarnybomis), darbdaviais (įskaitant prekybos rūmus) ir mokyklomis. Be to, instituciniu lygmeniu jai atstovaujama socialiai atsakingų viešųjų pirkimų vietos komitete, vietos ekonominės plėtros, mokymo ir kt. agentūrose.
- Svarbus šios partnerystės privalumas – integracijos į darbo rinką srityje veikiančių socialinių įmonių konsorcių steigimas, visų pirma rezervuotoms sutartims įgyvendinti. Tai labai svarbu siekiant įveikti kliūtį, susijusią su socialinės ekonomikos įmonių dydžiu, ir sudaryti joms sąlygas vykdyti visą sutartį, o ne tik jos dalis.

Kontaktiniai duomenys

Anna Güell Juanola, asociacijos „Associació Clúster Èxit Girona“ generalinė sekretorė, aguell@caritasgirona.cat, tel. +34 608 90 61 31.

61. Susitarimo memorandumas dėl neįgaliųjų ar nepalankioje padėtyje esančių asmenų socialinės ir profesinės integracijos taikant rezervuotas sutartis

Perkančiosios organizacijos pavadinimas – Breša, Italija.

Produkto arba paslaugos sektorius: socialinės paslaugos.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Susitarimo memorandumą 2019 m. kovo 11 d. pasirašė Brešos provincija ir savivaldybė, Brešos savivaldybių asociacija, nacionalinės profesinės asociacijos „GB Vinghenzi“ savivaldybių ir provincijų sekretoriai ir kooperatyvas „Confcooperative Brescia“. Tai viešojo ir privačiojo sektorių bendradarbiavimo ir rezervuotų sutarčių, numatytų Direktyvos 2014/24/ES 20 straipsnyje ir Italijos įstatyminio dekreto Nr. 50/2016 112 straipsnyje, skyrimo priemonė.

Tikslas – suteikti daugiau darbo galimybių neįgaliems ar nepalankioje padėtyje esantiems asmenims ir silpniesiems darbo rinkos segmentams, įtraukiant B tipo socialinius kooperatyvus į viešuosius pirkimus. Jungtinė darbo grupė, kurią sudaro susitarimo memorandumą pasirašiusios šalys, įskaitant Brešos provinciją ir savivaldybę, Brešos savivaldybių asociaciją, nacionalinės profesinės asociacijos „GB Vinghenzi“ savivaldybių ir provincijų sekretorius ir kooperatyvą „Confcooperative Brescia“, sukūrė keletą priemonių, skirtų B tipo socialiniams kooperatyvams rezervuotoms sutartims valdyti.

Susitarimo memorandumas laikomas svarbiu dėl bendradarbiavimo grindžiamo požiūrio. Breša turi bendradarbiavimu grindžiamo požiūrio patirties; iš tiesų pirmasis socialinio solidarumo kooperatyvas ir pirmasis Italijos socialinių kooperatyvų konsorciumas buvo įsteigti atitinkamai 1963 m. ir 1983 m. Brešoje. Šia tradicija ilgainiui buvo prisidedama prie aktyvios vietos darbo politikos sistemos, kuria siekiama integruoti nepalankioje padėtyje esančias grupes į darbo rinką.

Ja taip pat buvo paskatintas B tipo socialinių kooperatyvų verslumo aspektą. Remiantis 2017 m. duomenimis, Brešos teritorijoje yra 110 kooperatyvų, kuriuose dirba apie 1 365 darbuotojai.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Šis susitarimo memorandumas turi įtakos pirkimo etapui. Viešųjų pirkimų sutartys skiriamos socialiniams kooperatyvams (ir jų konsorciumams), kurie atitinka šiuos kriterijus: darbo su neįgaliaisiais ar nepalankioje padėtyje esančiais asmenimis patirtis, šie asmenys sudaro ne mažiau kaip 30 proc. darbuotojų jų organizacinėje struktūroje, holistinis požiūris į integraciją (t. y. parama darbo vietoje, mokymai, galimybė naudotis atitinkamomis paslaugomis, poveikio stebėseną ir t. t.). Susitarimo memorandume taip pat numatytos priemonės, kuriomis skatinamas privačiojo sektoriaus dalyvavimas taikant ne tik teisės aktuose numatytus sprendimus, bet ir veiksmingas viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes.

Susitarimo memorandumo nuostatos ir jame numatytos priemonės taikytinos ir sutartims, ir koncesijoms (tiek viršijančioms ES nustatytas ribas, tiek jų nesiekiančioms). Šiuo atžvilgiu susitarimo memorandume nenurodomos konkrečios sutarčių ir veiklos rūšys, paliekant administracijoms visus įgaliojimus nustatyti, kuriuose sektoriuose ir kokios vertės sutartims jį taikyti.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

Susitarimo memorandumu skatinama rezervuotų sutarčių priemonę taikyti tokių ūkio subjektų kaip B tipo socialiniai kooperatyvai atžvilgiu. Rezervuotos sutartys skirtos tiems socialiniams kooperatyvams, kuriuose dirba nepalankioje padėtyje esančių asmenų (bent 30 proc. darbuotojų). Susitarimo memorandumu taip pat

skatinama į sutarčių įvykdymo sąlygas įtraukti socialinio pobūdžio kriterijus, pavyzdžiui, įdarbinimo sąlygą, ir taikyti socialines sąlygas.

Tikrinimas

Darbo grupei, kurią sudaro susitarimo memorandumą pasirašiusios šalys, pavesta skatinti ir stebėti pirkimų veiklą, taip pat rengti pasiūlymus ir konkrečias procedūras.

Sutarties vertė

Vertė skiriasi priklausomai nuo sutarties.

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 20 straipsnis dėl rezervuotų sutarčių.
- Italijos Įstatyminio dekreto Nr. 50/2016 112 straipsnis.

Dalyviai:

- perkančioji organizacija – Brešos provincija ir Brešos savivaldybė;
- kiti darbo grupės nariai:
 - Brešos savivaldybių asociacija;
 - nacionalinės profesinės asociacijos „GB Vingenzi“ savivaldybių ir provincijų sekretoriai;
 - kooperatyvas „Confcooperative Brescia“.

Socialinis poveikis

- Nuo 2019 m., kai buvo pasirašytas susitarimo memorandumas, perkančiosios organizacijos skyrė maždaug trisdešimt rezervuotų sutarčių, kurių bendra vertė – 15 mln. EUR. Į jas įeina viešosios sutartys dėl viešųjų kapinių ir viešųjų žaliųjų zonų saugojimo ir priežiūros paslaugų.
- Neįgalieji arba nepalankioje padėtyje esantys asmenys į darbo rinką įtraukiami vykdant rezervuotas sutartis. Šiems asmenims taip pat teikiama parama dėl kitų jų gyvenimo aspektų, įskaitant profesinį orientavimą, įgūdžių ugdymą ir socialinių tarnybų paramą, taip pat paramą ekstremaliųjų situacijų atvejais.
- Socialiniams kooperatyvams dalyvaujant viešuosiuose pirkimuose stiprinamas jų verslo modelis, o tai padeda užtikrinti jų programų ir projektų tvarumą.
- Vietos teritorinės plėtros skatinimas stiprinamas bendradarbiaujant, sutelkiant įvairių subjektų, įskaitant viešąsias institucijas ir pilietinę visuomenę (visų pirma socialinius kooperatyvus), išteklius ir patirtį.

Kita nauda

- Taikant bendradarbiavimu grindžiamą požiūrį, kurio laikomasi rengiant susitarimo memorandumo tekstą, stiprinamas viešojo sektoriaus ir socialinės ekonomikos bendradarbiavimas ir partnerystė.
- Išsamus susitarimo memorandumo pobūdis yra strategijos, kurią taikant palankių sąlygų neturinčių asmenų įtrauktis vykdoma sistemingai ir turi ilgalaikę perspektyvą, dalis.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

Susitarimo memorandumai taikomas mažiau nei metus, tačiau rezultatų jau matoma. Šis modelis buvo pasiūlytas kaip gairės kitoms provincijoms. Be to, Brešos regiono valdžios institucijos, atsižvelgdamos į savo poreikius, naudojosi įvairiomis susitarimo memorandumuose numatytais priemonėmis.

Kontaktiniai duomenys

Emilio Emmolo, „ConfCooperative“ – „Federsolidarietà“, federsolidarieta@confcooperative.it.

62. Bendra Sodankiulės ir Kitilės savivaldybių strategija dėl atsakingų viešųjų pirkimų

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Sodankiulės ir Kitilės savivaldybės, Suomija.

Produkto arba paslaugos sektorius: įvairūs sektoriai.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Sodankiulės ir Kitilės savivaldybės yra Lapijos regione, kuris yra didžiausias Suomijos regionas, užimantis 30 proc. šalies teritorijos, tačiau ten gyvena tik 3 proc. šalies gyventojų. Todėl Lapija laikoma retai apgyvendintu regionu, kuriame gyventojų tankis yra 1,5 asmens kvadratiniam kilometre. Regione susiduriama su demografiniais iššūkiais, susijusiais su emigracija ir visuomenės senėjimu, be to, dėl jo geografinių ypatumų regionas yra nutolęs nuo Europos ir nacionalinių rinkų. Kad šie sunkumai būtų įveikti, naudojantis socialinėmis inovacijomis kuriami novatoriški visuomenės uždavinių sprendimo metodai, visų pirma vykdomi viešieji pirkimai, kuriais skatinamas įtraukus socialinis ir ekonominis vystymasis ir konkurencingumas, taip pat užimtumas, reikalingas regiono vystymuisi ir augimui skatinti.

Lapija taip pat yra vienas iš regionų, kurie yra [pažangiosios specializacijos platformos socialinės ekonomikos srityje](#) dalis. Partnerystės tikslas – skatinti savitarpio pagalbos fondų ir kooperatyvų tarpvalstybines operacijas, kad jie galėtų pasinaudoti visomis bendrosios rinkos galimybėmis, įskaitant viešuosius pirkimus, siekiant išplėsti socialinės ekonomikos veiklą vykdant tarpregioninį bendradarbiavimą. Partneryste siekiama rasti sprendimus, susijusius su pažangios specializacijos strategija S3 ir socialine ekonomika, pavyzdžiui, kaip:

- kurti socialinės ekonomikos įmonių grupes;
- kurti Europos socialinės ekonomikos įmonių, priklausančių skirtingiems Europos regionams, vertės grandines;
- gerinti įmonių ir kitų teritorinių subjektų, ypač turinčių technologinių ir inovacinių gebėjimų, bendradarbiavimą.

Kai į nacionalinę teisę perkėlus ES Direktyvą 2014/24/ES Suomijoje pasikeitė viešųjų pirkimų teisės aktai, Kitilės ir Sodankiulės savivaldybės pasinaudojo galimybe suderinti viešuosius pirkimus su tvariu vystymusi. Įgyvendinant ERPF finansuojamą projektą „Tvarūs viešieji pirkimai kaip gyvybingumo stiprinimo priemonė“ (angl. *Sustainable procurement as enhancer of vitality*), kurį 2016–2018 m. įgyvendino įmonė „Kideve Kittilä Development“ kartu su Sodankiulės savivaldybe, savivaldybėms buvo pasiūlytas naujas viešųjų pirkimų metodas. Šiuo projektu buvo pasinaudota siekiant padėti parengti naują viešųjų pirkimų strategiją (pateikiama [čia](#), suomių kalba) ir du viešųjų pirkimų vadovus kiekvienai savivaldybei: vieną dėl sutarčių, kurių vertė nesiekia nustatytos ribos ([čia](#) galima rasti Kitilėi skirtą vadovą, o [čia](#) – Sodankiulei), o kitą – dėl sutarčių,

kurių vertė viršija nustatytą ribą¹⁸ ([čia](#) galima rasti Kitilei skirtą vadovą, o [čia](#) – Sodankiulei). Savivaldybių politika ir praktika siekiama prisidėti prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos plėtros, regioninės plėtros ir geresnių MVĮ galimybių dalyvauti viešuosiuose pirkimuose. Pažymėtina, kad Lapijoje yra tik dvi organizacijos, turinčios Suomijos socialinės įmonės statusą¹⁹.

Įgyvendindamos šią iniciatyvą, šios dvi kaimyninės savivaldybės pasinaudojo savo panašumais bei galimybe sprendimų ieškoti kartu ir suvienijo jėgas.

Remiantis Direktyva 2014/24/ES, sutarčių, kurių vertė mažesnė už nustatytą ribą, vadove pateikiama daugiau informacijos, palyginti su informacija, pateikta Suomijos nacionaliniame viešųjų pirkimų įstatyme. Jame savivaldybės skatinamos naudotis elektroninėmis viešųjų pirkimų platformomis (pavyzdžiui, „[Cloudia](#)“ ar bet kuria kita panašia paslauga) vykdant viešuosius pirkimus, kurių vertė viršija 10 000 / 20 000 EUR (priklausomai nuo viešųjų pirkimų pobūdžio), siekiant užtikrinti atvirą ir skaidrią viešųjų pirkimų procedūrą, kuri būtų tinkamai skelbiama ir prieinama internetu, įskaitant MVĮ. Taikant šią priemonę taip pat gali būti padedama sudaryti palankesnes sąlygas socialinėms įmonėms, kurios paprastai yra MVĮ, įskaitant įmones iš kitų regionų, dalyvauti viešuosiuose pirkimuose.

Šiuose vadovuose perkančiosios organizacijos primygtinai raginamos viešųjų pirkimų procesą vykdyti atvirai ir užtikrinti dalyvavimo galimybes visiems. Savivaldybės taip pat sudarė sąlygas mokytis tiek perkančiosioms organizacijoms, tiek ekonominės veiklos vykdytojams, kad jos suprastų naują viešųjų pirkimų sistemą ir pasiūlymų teikimo procedūra elektroninėse platformose.

Tikrinimas

Vyksta kasmetiniai atviri informacijos mainai, tačiau dėl techninių ir žmogiškųjų išteklių trūkumo šiose mažose savivaldybėse tiesioginė sutarčių vykdymo stebėseną nevykdoma. Kitilės savivaldybė svarsto galimybę naudoti sistemą visoms sutartims stebėti (nesusijusią su elektronine viešųjų pirkimų sistema). Idealiu atveju savivaldybėje būtų asmuo, kuris būtų atsakingas už susitikimą su konkurso dalyviais, kad galėtų stebėti, kaip laikomasi sutarčių reikalavimų, ir apie tai pranešti.

Pirkimų vertė

Remiantis 2016 m. duomenimis, Kitilės savivaldybės vykdomų viešųjų pirkimų vertė siekė 23,08 mln. EUR, o Sodankiulės savivaldybės – 34,04 mln. EUR. Tai sudaro apie 40 proc. metinio biudžeto.

Priemonės

Šiuose dviejuose vadovuose susitelkiama į šias priemones, kuriomis siekiama stiprinti atsakingus viešuosius pirkimus:

¹⁸ Nacionalinė Suomijoje nustatyta vertės riba yra 60 000 EUR.

¹⁹ Daugiau informacijos pateikiama <https://www.oecd.org/cfe/leed/The-Finnish-Social-Enterprise-Finland.pdf>.

- *Pirminės rinkos konsultacijos (Direktyvos 40 straipsnis).*

Vadovuose paaiškinama, kaip atlikti pirmines rinkos konsultacijas arba kaip perkančiosios organizacijos gali atlikti tyrimus, taip pat dalyvaudamos renginiuose. Vadovuose paaiškinama, kad prašymo pateikti informaciją tikslas – nustatyti bendroves, produktus ir (arba) paslaugas, kainų lygį ir galimą norą konkuruoti rinkoje. Informacija, gauta pateikus prašymą pateikti informaciją, naudojama siekiant užtikrinti, kad paskelbus kvietimą dalyvauti konkurse, būtų gauti kuo aiškesni ir palyginami pasiūlymai. Siekiant užtikrinti vienodas sąlygas būsimiems paslaugų teikėjams, prašymą pateikti informaciją patartina siųsti kuo didesniai potencialių paslaugų teikėjų skaičiui. Todėl prašymas pateikti informaciją gali būti skelbiamas reklamos kanale www.hankintailmoitukset.fi, savivaldybės tinklalapiuose, laikraščiuose ir pan. Prašyme pateikti informaciją turi būti aiškiai nurodyta, kad tai preliminarus tyrimas, bet dar ne kvietimas dalyvauti konkurse;

- *Skatinimas nustatant sutarties skyrimo kriterijus daugiau dėmesio skirti kokybės, socialiniams ir aplinkosauginiams kriterijams (Direktyvos 67 straipsnis).*

Nustatant sutarties skyrimo kriterijus skatinama atsižvelgti į kokybę, socialinius ir aplinkosauginius aspektus. Tokių kriterijų naudojimas taip pat buvo aptartas viename iš seminarų, kuriuos savivaldybės surengė, kad praktiškai paaiškintų strategiją;

- *Metinis planavimas ir skelbimas.*

Primygtinai raginama apie vykdysimus viešuosius pirkimus paslaugų teikėjus ir potencialius konkurso dalyvius informuoti iš anksto, pavyzdžiui, vadove patariama vykdyti renginius iki konkurso, pavyzdžiui, informacinius renginius, vadinamus viešųjų pirkimų vakarais. Vadovuose pabrėžiama, kad apie ypač svarbius pirkimus turėtų būti pranešama iš anksto, kad veiklos vykdytojais galėtų pasirengti konkursui arba galbūt teikti pasiūlymus kaip grupė. Vietos įmonėms net ir konkursai, kurių vertė mažesnė už nustatytą ribą, dažnai būna didelio masto, todėl rekomenduojama laiku apie juos informuoti. Be to, 2018 m. buvo išbandytas modelis, kurį taikant kiekvieno padalinio vykdomi viešieji pirkimai yra pateikiami valdybai metiniame plane. Dėl jų pateikimo metiniame plane sudaroma galimybė tinkamai planuoti ir skirti išteklių, kad konkursas būtų vykdomas konkurencijos sąlygomis. Į biudžeto vykdymo planą taip pat įtrauktas vienu metų pirkimų procesas.

- *Skaidymas į pirkimo dalis (Direktyvos 46 straipsnis).*

Siekdamos padidinti MVĮ dalyvavimą viešųjų pirkimų procedūrose, savivaldybės nustatė, kad sutarties skaidymas į dalis yra naudinga priemonė siekiant užtikrinti galimybę dalyvauti dideliuose pirkimuose.

Dalyviai:

- perkančioji organizacija – Sodankiulės ir Kitiulės savivaldybės;
- konkurso dalyviai;
- viešųjų pirkimų agentas (veikiantis visose savivaldybėse ir kurio paslaugomis gali naudotis Lapijos ekonominės veiklos vykdytojai).

Socialinis poveikis

- Viešųjų pirkimų, susijusių su socialinės rūpybos paslaugų ir sveikatos priežiūros paslaugų teikimu, atveju, dėl gairių, kurias taikydamos perkančiosios organizacijos daugiausia dėmesio skiria vartotojų poreikiams, taikymo ir konsultacijų su naudotojais pastebimas teigiamas pokytis taikomoje praktikoje.
- Nors oficialių duomenų trūksta, manoma, kad šiame regione MVĮ aktyviau dalyvauja viešuosiuose pirkimuose.

Kita nauda

- Gerą patirtį galima perduoti (nepaisant skirtingų aplinkybių šalyse), o vadovai jau buvo atkartoti kitose Lapijos savivaldybėse.
- Kitilės tinklalapyje (galima rasti [čia](#), suomių kalba) pateikiamos praktinės gairės, skirtos sprendimus priimančioms asmenims, perkančiosioms organizacijoms ir verslininkams, todėl šiais vadovais taip pat naudojama Suomijos pietryčiuose ir yra jie prieinami visoje Suomijoje.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Siekiant užtikrinti veiksmų, kurių perkančiosios organizacijos imasi tvirų viešųjų pirkimų srityje, veiksmingumą, rekomenduojama į šį darbą įtraukti visas suinteresuotąsias šalis.
- Skirti laiko tam, kad būtų pakeistas mąstymas ir veikimo principai – labai svarbu, nes pasitikėjimas įgyjamas su laiku. Pavyzdžiui, MVĮ gali būti nusiteikusios skeptiškai, nes praeityje viešųjų pirkimų procesas ne visada buvo atviras. Organizuojant daug renginių, kuriuose apie tai diskutuojama, ir išsamiai paaiškinant naujas procedūras, ekonominės veiklos vykdytojai ir perkančiosios organizacijos gali būti įtikinti, kad pridėtinės vertės esama.
- Organizacijos arba žmonės, pavyzdžiui, viešųjų pirkimų agentas (kurio veikla finansuojama iš ERPF, nes jis atlieka regioninio konsultanto vaidmenį), tikrai padeda savivaldybėms, neturinčioms daug išteklių, gauti paramą vykdant socialiai atsakingas viešųjų pirkimų procedūras. Šiuo atveju teikiamos nemokamos konsultacijos, kuriomis sudaromos sąlygos lengviau išbandyti įvairias Direktyvoje numatytas priemones.
- Būtina palaikyti aukštą informuotumo lygį. Savivaldybėse gali keistis darbuotojai, todėl ši praktika turi būti nuolat stiprinama ir laikoma svarbiausia darbotvarkės dalimi.
- Elektroninės viešųjų pirkimų sistemos yra labai naudingos, tačiau ne visos savivaldybės atnaujina savo gaires. Kai kurios savivaldybės jas atnaujina, kitos to nedaro, o kai kurios savivaldybės jas naudoja tik ES procedūroms, bet ne vietos procedūroms, todėl gali kilti sunkumų.
- Renginiai, kuriuose dalyvauja vietos verslininkai, sprendimus priimančias asmenys ir perkančiosios organizacijos, yra naudingi siekiant suinteresuotiesiems subjektams suteikti priemonių ir informacijos apie naują viešųjų pirkimų strategiją, kad jie suprastų, kaip ja pasinaudoti.

Kontaktiniai duomenys

Katja Kaunismaa, Kitilės savivaldybės projektų vadovė, Katja.Kaunismaa@kittila.fi.

Susanna-Sofia Keskinarkaus, Lapijos regiono įmonių organizacijos viešųjų pirkimų agentė, susanna-sofia.keskinarkaus@yrittajat.fi.

63. Nacionalinis viešųjų pirkimų įstatymas, kuriuo siekiama neįgaliųjų įtraukties į darbo rinką Bulgarijoje

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Bulgarijos nacionalinė vyriausybė, Bulgarija.

Produkto arba paslaugos sektorius: įvairūs sektoriai.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Bulgarija patvirtino nacionalinę politiką, kuria skatinamos ir remiamos socialinės ekonomikos įmonės, veikiančios neįgaliųjų integracijos srityje. Vykdydama šią politiką, 2016 m. nacionalinė vyriausybė priėmė teisės aktus, kuriais remiamos įmonės, dirbančios su neįgaliaisiais viešųjų pirkimų kontekste.

Bulgarijos viešųjų pirkimų įstatymo 12 straipsnyje įtvirtinta nuostata buvo suderinta su ES Direktyva 2014/24/EB, ypač jos 20 straipsniu dėl rezervuotų sutarčių. Viešųjų pirkimų teisės aktuose nustatytas daugiau kaip 100 prekių ir paslaugų, kurių tiekimo arba teikimo sutartis rezervuota specializuotoms įmonėms, kooperatyvams arba ūkio subjektams, kurių pagrindinis tikslas – socialinė ir profesinė neįgaliųjų ar nepalankioje padėtyje esančių asmenų integracija, sąrašas.

Prireikus sąrašas gali būti atnaujinamas. Taip pat sukurtas nacionalinis specializuotų įmonių ir kooperatyvų registras. Sutartys taip pat gali būti rezervuojamos įmonėms, atitinkančioms lygiavertes sąlygas pagal kitos ES valstybės narės teisę.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Prekių ir paslaugų sąrašą taikant dalyvaujantį požiūrį parengė tarpžinybinė darbo grupė, kurią sudaro Bulgarijos vyriausybės ekspertai ir neįgaliesiems atstovaujanti nacionalinės organizacijos. Galutinį sąrašą sudaro 103 produktai ir 14 paslaugų sektorių, patenkančių į šias kategorijas:

- produktų kategorijos: drabužiai ir darbo drabužiai, polietileno produktai, šiukšlių maišai, langinės, brošiūros ir popieriaus gaminiai, liemenės su atšvaitais, virtuvės įrankiai, valymo produktai, oro ir dujų filtrai, konteineriai;
- paslaugų kategorijos: spausdinimo ir skaitmeninės paslaugos, skalbimo paslaugomis.

Nuo įstatymo įsigaliojimo naujoji nuostata taikyta keliuose Bulgarijos viešuosiuose pirkimuose. Pavyzdžiui, 2019 m. rugpjūčio 13 d. Gabrovo miestas paskelbė konkursą brošiūroms ir popieriaus gaminiams pirkti. Bendra sutarties vertė – 20 250 EUR. Iš keturių pasiūlymus pateikusių įmonių trys buvo įtrauktos į nacionalinį specializuotų įmonių ir kooperatyvų, įdarbinančių neįgaliuosius arba veikiančių neįgaliųjų integracijos srityje, registrą, todėl skiriant sutartį pirmenybė buvo teikiama joms.

Kitas pavyzdys – 2018 m. Sofijos viešojo transporto bendrovės „Stolichen Avtotransport LTD“ paskelbtas darbo drabužių ir specializuotų drabužių gamybos ir pristatymo pirkimas. Bendra sutarties vertė buvo 205 128 EUR. Šiuo atveju visi konkurso dalyviai buvo užregistruoti kaip specializuotos įmonės remiantis nacionaline nuostata.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

Produktų ir paslaugų sąrašo tikslas – skatinti specializuotoms įmonėms nacionaliniu lygmeniu palankią ir įtraukią aplinką. Ši iniciatyva grindžiama idėja, kad viešasis sektorius, vykdydamas viešuosius pirkimus, gali visoje šalyje padidinti socialinės ekonomikos įmonių verslo galimybes ir taip skatinti įsidarbinimo galimybių neįgaliesiems augimą.

Sąrašas parengtas pagal nacionalinius teisės aktus, susijusius su neįgaliaisiais, kuriuose reikalaujama, kad valstybės ir vietos valdžios institucijos remtų neįgaliųjų užimtumą, sukurdamos tinkamas ekonomines

paskatas ir finansinę paramą, įskaitant socialinių iniciatyvų įgyvendinimo galimybes. Tomis priemonėmis turėtų būti skatinamas produktyvumas ir konkurencingumas, didinamos neįgaliųjų įdarbinamumo galimybės specializuotoje darbo aplinkoje ir gerinamas jų profesinis mokymas ir užimtumas, įveikiant finansinius ir ekonominius suvaržymus.

Pagal naujus Bulgarijos viešųjų pirkimų teisės aktus ekonominės veiklos vykdytojams gali būti teikiama pirmenybė skiriant rezervuotas viešojo pirkimo sutartis, jei ne mažiau kaip 30 proc. jų darbuotojų yra neįgalieji. Kompetentingos institucijos turi patikrinti, ar pirkimai, kurių vertė viršija nustatytą ribą, atitinka Direktyvos 2014/14/ES 20 straipsnį.

Tikrinimas

Atitiktis tikrinama reguliariai tikrinant specializuotų įmonių ir kooperatyvų, įdarbinančių neįgaliuosius arba veikiančių neįgaliųjų integracijos srityje, viešąjį registrą. Kiekvieno konkretaus viešojo pirkimo atveju nacionalinės vyriausybės atsakingas pareigūnas tikrina pristatytų produktų atitiktį ir sutarties vykdymą atsižvelgdamas į viešųjų pirkimų dokumentuose nustatytus socialinius ir techninius reikalavimus.

Priemonė

- Direktyvos 2014/14/ES 20 straipsnis dėl rezervuotų sutarčių.
- Bulgarijos viešųjų pirkimų įstatymo 12 straipsnis.

Dalyviai:

- perkančioji organizacija – Bulgarijos nacionalinė vyriausybė;
- politikos formuotojas – Bulgarijos neįgaliųjų agentūra;
- centrinės pirkimų įstaigos ir susijusios regioninės agentūros;
- Bulgarijos darbo ir socialinės politikos ministerija, dalyvaujanti rengiant produktų ir paslaugų sektorių, kuriuos įsigyjant sutartys gali būti rezervuojamos socialinės ekonomikos įmonėms, sąrašą;
- Bulgarijos savivaldybės, įsipareigojusios suteikti neįgaliesiems įsidarbinimo galimybes, numatytas pagal nacionalinę politiką. Vykdydamos šį įsipareigojimą jos užtikrina, kad į sąrašą įtraukti produktai ir paslaugos būtų perkami taikant rezervuotų sutarčių priemonę.

Socialinis poveikis

- Įgyvendinant neįgaliųjų socialinės įtraukties politiką Bulgarijoje pasiekta nuoseklių rezultatų. 2020 m. vasario mėn. vykdant susijusius viešuosius pirkimus buvo sudarytos sutartys su 233 įmonėmis arba kooperatyvais, kuriuose dirba neįgalieji. Jose dirba daugiau kaip 2 500 darbuotojų ir darbininkų, iš kurių bent 30 proc. yra neįgalieji (atsižvelgiant į teisės aktuose nustatytą reikalavimą dėl įtraukimo į nacionalinį registrą).
- Dėl taikomos nacionalinės politikos padidėjo įmonių ir kooperatyvų, įdarbinančių neįgaliuosius, skaičius, ir pagerėjo jų teikiamų produktų ir paslaugų kokybė. Pagerinus sąlygas socialinėms įmonėms, daugiau neįgaliųjų taip pat gali rasti darbą.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Bulgarijoje įgyvendinamos socialinės politikos efektyvumas labai priklauso nuo į specializuotą registrą įtrauktų įmonių viešojo atitikties tikrinimo. Labai svarbu reguliariai atnaujinti prekių ir paslaugų sąrašą.

- Atsižvelgiant į pirmąjį aspektą, pagrindinis uždavinys buvo sukurti patikimą įmonių tikrinimo mechanizmą, taikomą iki jų užregistravimo, ir užtikrinti nuolatinę jų stebėseną. Šie patikrinimai bus tęsiami ir ateityje, taip pat bus padidintas tikrinimo aktyvumas ir sustiprinti tikrinimo metodai.
- Be to, dėl šio proceso naujumo specializuotos įmonės vis dar jo mokosi. Todėl kartais galutinio produkto kokybė nėra tokia, kaip tikėtasi. Taip gali būti ir dėl to, kad išvardyti konkretūs produktai ar paslaugos turi atspindėti atitinkamų registruotų specializuotų įmonių pajėgumus ir gebėjimus.

Kontaktiniai duomenys

Todor Popov, Gabrovo patarėjas teisės klausimais, t.popov@gabrovo.bg, +359 066 818 30.

64. Valjadolido strategija siekiant skatinti socialiniu atžvilgiu veiksmingus viešuosius pirkimus, vykdomus strategiškai, sąžiningai ir tvariai

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Valjadolido savivaldybė, Ispanija.

Produkto arba paslaugos sektorius: visi sektoriai (politika).

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Pagrindinis strategijos „Nurodymas Nr. 1/2018 dėl socialiai atsakingų viešųjų pirkimų – strateginių, sąžiningų ir tvarių – skatinimo Valjadolido savivaldybėje ir vietos viešojo sektoriaus subjektuose“²⁰ tikslas – sukurti naują veiksmingesnę, skaidresnę ir sąžiningesnę viešųjų pirkimų sistemą. Strategija siekiama užkirsti kelią korupcijai, didinti skaidrumą didesniu mastu skelbiant apie konkursus, greitai priimti sprendimus ir užtikrinti vienodas sąlygas visiems konkurso dalyviams. Strategija taip pat siekiama panaudoti turimus viešųjų pirkimų išteklius įgyvendinant ES ir nacionalinę viešąją politiką, susijusią su socialiniais ir aplinkosauginiais reikalais, ekonominiu vystymusi ir inovacijų skatinimu bei mažosiomis ir vidutinėmis įmonėmis (MVĮ).

MVĮ sukuria 61,3 proc. pridėtinės vertės ir beveik 72 proc. visų darbo vietų Ispanijoje²¹, o didelė dalis MVĮ yra socialinės ekonomikos įmonės ir organizacijos. Suvokdama šią ekonominę aplinką ir socialinės ekonomikos subjektų pridėtinę vertę tiek socialinių inovacijų, tiek marginalizuotų grupių įtraukties požiūriu, Valjadolido savivaldybė siekė padidinti MVĮ galimybes patekti į viešųjų pirkimų rinkas ir sustiprinti darbuotojų ir socialinę apsaugą.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

Valjadolido strategijos bendrasis tikslas – supaprastinti procedūras ir strategiškiau taikyti viešųjų pirkimų taisykles, kad MVĮ ir socialinės ekonomikos įmonės galėtų lengviau patekti į viešųjų pirkimų rinkas, taip pat užtikrinti socialiniu ir aplinkos požiūriu tvarius viešuosius pirkimus.

Vykdamas visas viešųjų pirkimų sutartis siekiama šių tikslų, o į kvietimus dalyvauti konkurse bus įtraukti bent du socialiniai tikslai, kurie turi būti įgyvendinami taikant pirmiau minėtas socialines sąlygas:

- skatinti asmenų, patiriančių socialinę atskirtį (arba kuriems gresia ją patirti), ir asmenų, turinčių ypatingų sunkumų įsidarbinti, ypač neįgaliųjų, integraciją į darbo rinką;
- naikinti lyčių nelygybę, ypatingą dėmesį skiriant lygiaverčiam darbo užmokesčiui, profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrai bei LGBTI asmenims ir seksistinių standartų, susijusių su aprangos kodo estetika, naikinimui;
- kovoti su grupių, kurioms sunkiau patekti į darbo rinką, ypač moterų, jaunimo, vyresnių nei 45 metų asmenų ir ilgalaikių bedarbių, nedarbu;
- užtikrinti pagrindinių darbuotojų teisių laikymąsi visoje gamybos grandinėje, sąžiningą prekybą ir didesnę visos tiekimo grandinės skaidrumą ir atsekamumą joje.

1. *Priemonės, kuriomis siekiama socialinės įtraukties ir socialinių standartų laikymosi*

²⁰<https://www.valladolid.es/es/ayuntamiento/normativa/instruccion-1-2018-impulsar-contratacion-socialmente-eficie.ficheros/475710-INSTRUCCIONContrataci%C3%B3n%20eficiente%20y%20estrat%C3%A9gica.docx.pdf>

²¹ Europos Komisija, *Smulkiojo verslo akto informacijos suvestinė. Ispanija, 2019 m.*

- Perkant kiekvieną paslaugą ar prekę, turi būti užtikrinama, kad jos gamintojas ir (arba) teikėjas laikosi pagrindinių TDO darbo ir socialinių standartų. Rengiant kiekvieną sutartį atsižvelgiama į konkrečias priemones šiems standartams pasiekti ir jų visuotinį prieinamumą. Siekiant remti asmenų, priklausančių nepalankioje padėtyje esančioms ar diskriminuojamoms grupėms, integraciją į darbo rinką, į sutartis bus įtraukti sutarties skyrimo kriterijai ir veiklos rezultatų sąlygos. Visi pasiūlymą pateikę konkurso dalyviai turės pateikti atsakomybės patvirtinimą (dokumentą, kuriame jie nurodo, kaip jie laikosi pagrindinių TDO konvencijų), taip pat atitinkamo socialinio ženklinimo įrodymą (kaip nurodyta strategijos 47 straipsnyje).
- Strategijoje numatyti socialiniai tikslai, kurie turi būti įtraukti į sutarties objektą, kai šie tikslai gali būti pasiekti vykdant sutartį ir yra suderinami su sutarties dalyku. Prieš skelbdamos konkursą savivaldybės institucijos atlieka tyrimą, kad išanalizuotų, į kuriuos socialinius aspektus reikia atsižvelgti.
- Pageidautina, kad socialiniai aspektai būtų vertinami taikant matematinę sistemą. Tais atvejais, kai tai neįmanoma, konkurso dalyvis turės pateikti socialinį sutarties vykdymo planą. Šiame plane turėtų būti pateikti konkretūs pasiūlymai dėl:
 - naujų asmenų iš grupių, kurioms sunku patekti į darbo rinką, įdarbinimo. Dėl to neturėtų būti atleidžiami kiti įmonės darbuotojai ar sutrumpinamas jų darbo laikas. Ypač daug dėmesio bus skiriama moterims, patyrusioms smurtą dėl lyties, ir LGTBI bendruomenei, priskiriant juos kategorijai „grupės, kurioms sunku patekti į darbo rinką“;
 - darbuotojų, kurie realiai vykdytų sutartį, darbo stabilumo programas;
 - konkrečių priemonių, kuriomis užtikrinamas darbo saugumas ir sveikatos bei saugos standartai sutarties vykdymo metu: konkrečios su sutarties vykdymu susijusių darbuotojų mokymo priemonės (įgūdžiai), lygybės darbe plano, kuriuo užtikrinamos vienodos darbo sąlygos vyrams, moterims ir kitos seksualinės tapatybės asmenims, taip pat profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros plano;
 - subrangos atveju pirmenybė turėtų būti teikiama globojamoms darbo grupėms, socialinėms įmonėms ar kitoms socialinės ekonomikos įmonėms, pavyzdžiui, kooperatyvams, taip pat savarankiškai dirbantiems asmenims ir MVĮ apskritai.

Šie konkretūs į socialinį planą įtraukti pasiūlymai bus laikomi esminiais sutartiniais įsipareigojimais. Šių pasiūlymų nesilaikymas reiškia sankcijas arba sutarties nutraukimą.

2. Priemonės, kuriomis siekiama skatinti MVĮ, įskaitant veikiančias socialinės ekonomikos srityje, dalyvauti

- Siekdama parengti MVĮ dalyvauti konkursuose, savivaldybė skelbia metinį savo viešųjų pirkimų poreikių planą, kuriuo paskui dalijamasi su verslo suinteresuotosiomis šalimis. Šiuo tikslu savivaldybė vietos MVĮ taip pat siūlo tikslinius mokymus ir suteikia galimybes didinti pajėgumus, susijusius su pasiūlymų teikimo elektroniniu būdu procedūra ir pasirengimu konkursui, visų pirma internetiniam konkursui.
- Konkurso dalyviams taikomas pasiūlymų pateikimo terminas pailginamas penkiomis dienomis, palyginti su Ispanijos viešųjų pirkimų įstatyme (9/2017) nustatytu terminu. Sumažinamas dalyvaujant konkurse pateiktinų dokumentų skaičius ir jų ilgis, kad MVĮ būtų lengviau dalyvauti, visų pirma atsižvelgiant į MVĮ, kurių pajėgumai dalyvauti konkursuose yra maži.
- Strategijoje numatytos pirminės rinkos konsultacijos su ekspertais ir ekonominės veiklos vykdytojais, siekiant patenkinti poreikius ir pasiekti tikslus, kurių savivaldybė ketina siekti vykdydama viešuosius pirkimus, ir įvertinti rinkos pasirengimą (ypač MVĮ pasirengimą dalyvauti viešųjų pirkimų procese).

- Siekiant pagerinti MVĮ galimybes sudaryti sutartis, strategijoje numatytas sutarčių skaidymas į pirkimo dalis, grindžiamas funkciniais, geografiniais ir (arba) ekonominiais kriterijais (Strategijos 33 straipsnis). Savivaldybė sutarties skaidymą į dalis taiko kaip bendrą savo viešųjų pirkimų procedūrų taisyklę, o išimtis bus ribojamos iki minimumo. Be to, pirmenybę dalyvauti neskelbiamuose konkursuose, kurių vertė mažesnė už nustatytą ribą, savivaldybė teiks MVĮ.
- Savo metiniame plane savivaldybė nurodė, kad 8–10 proc. viešųjų pirkimų sutarčių bus rezervuota įmonėms, veikiančioms darbuotojų integracijos srityje, ir globojamoms darbo grupėms (strategijos 46 straipsnis). Ši procentinė dalis neapima rezervuotų sutarčių, taikomų socialinėms, kultūrinėms ir sveikatos priežiūros paslaugoms, kurias teikia socialinės ekonomikos įmonės ir organizacijos. Sutartys, kurių vertė nesiekia ES nustatytos ribos ir kurios skiriamoms taikant derybų be išankstinio skelbimo apie pirkimą procedūrą, taip pat rezervuojamos MVĮ, visų pirma socialinės ekonomikos įmonėms ir įmonėms, įsteigtoms įgyvendinant savivaldybės programas (strategijos 39 straipsnis).
- Savivaldybė užtikrina, kad rangovams bus sumokėta po 30 dienų nuo sąskaitos išrašymo. Be to, valdžios institucija imsis visų reikiamų veiksmų, kad užtikrintų, jog rangovas laiku sumokėtų subrangovams. Šia priemone atsižvelgiama į tai, kad daugelis MVĮ, ypač socialinės ekonomikos įmonės, paprastai neturi daug likvidžiojo kapitalo, todėl patikimas ir greitas apmokėjimas skirtų sutarčių pagrindu padeda joms išlikti.

Tikrinimas

- Paskiriamas sutarties vadovas, kuris prižiūri, kaip vykdomi kiekvienoje sutartyje nustatyti funkciniai reikalavimai, ir kaip laikomasi jose nustatytų darbų ar paslaugų kokybės, kainos ir trukmės. Sutarties vadovas gali duoti tikslius nurodymus ir atlikti veiklos patikrinimus, kurie turi būti dokumentuojami ir apie juos turi būti pranešama perkančiajai organizacijai ir priežiūros įstaigai.
- Konkurso dokumentuose nurodytus arba konkurso dalyvio pasiūlytus socialinius aspektus tikrins už sutartį atsakingas savivaldybės pareigūnas. Bet kuri šalis gali pateikti skundą, jei sutarties vykdytojas nevykdo savo socialinių įsipareigojimų (strategijos 60 straipsnis).

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 18 straipsnio 2 dalis, 20, 40, 43, 46, 67, 70 ir 77 straipsniai.

Sutarties vertė

Sutarčių, kurioms taikoma strategija, vertė priklausys nuo konkrečių prekių ir paslaugų, dėl kurių skelbiamas konkursas. Bendro konteksto tikslu nurodoma, kad visos savivaldybės išlaidos 2019 m. siekė 74 383 477,69 EUR.

Dalyviai:

- perkančioji organizacija ir strategijos kūrėja – Valjadolido savivaldybė;

paramą rengiant strategiją teikė šie subjektai:

- atitinkami įvairaus lygmens Ispanijos Vyriausybės atstovai;
- Ispanijos socialinės ekonomikos įmonių konfederacija (CEPES), kuri konsultavo dėl MVĮ dalyvavimo skatinimo priemonių;
- tarptautinės ir nacionalinės NVO;
- viešųjų pirkimų stebėsenos centrai;

- fondai;
- valstybės įmonės;
- vietos valdžios institucijų asociacijos.

Socialinis poveikis

- Nuo 8 iki 10 proc. visų sutarčių yra rezervuotos tiek globojamoms darbo grupėms, kurioms Ispanijoje taikomas reikalavimas turėti ne mažiau kaip 70 proc. neįgalių darbuotojų, tiek integracijos įmonėse, kurioms Kastilijos ir Leono regione taikoma prievolė turėti mažiausiai 30 proc. darbuotojų, kurie patiria socialinę atskirtį arba kuriems ji gresia.

Kita nauda

- Ši strategija leido Valjadolidui padvigubinti nacionalinį viso MVĮ skiriamų sutarčių skaičiaus vidurkį; iš tiesų 2016 m. MVĮ buvo skirta 75 proc. visų skirtinų sutarčių, o 2017 m. – 79 proc. 2019 m. su MVĮ sudarytų sutarčių dalis išaugo iki 81 proc. ir šios joms skirtos sutartys sudarė 51 proc. savivaldybės viešųjų pirkimų biudžeto.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

Užtikrinant Valjadolido viešųjų pirkimų strategijos sėkmę, svarbiausi buvo toliau nurodyti aspektai.

- Paaiškėjo, kad konkurso planavimas, rengimas ir jo vykdymo tikrinimas, yra svarbiausi aspektai siekiant vykdyti sėkmingus socialiai atsakingus ir tvarius viešuosius pirkimus. Tačiau tam reikia pakankamai laiko ir žmogiškųjų išteklių.
- Siekiant užtikrinti, kad tiekėjas atitiktų kriterijus ir laikytųsi įsipareigojimų, sudarius kiekvieną sutartį taikoma griežta tikrinimo sistema. Be to, nebaigus vykdyti darbų ir (arba) teikti paslaugų (taip pat jei nesilaikoma socialinių ir aplinkosauginių kriterijų), turi būti taikomos didelės sankcijos, o jų taikymas turi būti tinkamai užtikrinamas.
- Tiek perkančiųjų organizacijų, tiek ekonominės veiklos vykdytojų profesionalumas yra labai svarbus, ypač siekiant užtikrinti MVĮ dalyvavimą viešųjų pirkimų procedūrose.
- Naudojant viešųjų pirkimų dokumentų modelį, kuris yra prieinamas visiems ir yra plataus naudojimo, galima sutaupyti laiko ir užtikrinti savivaldybės viešųjų pirkimų procedūrų (įskaitant taikomus socialinius ir aplinkosauginius kriterijus) nuoseklumą. Taikant tokius modelius taip pat užtikrinamas geresnis MVĮ pasirengimas dalyvauti konkursuose, nes atsakydami į kvietimą dalyvauti konkurse jie žino, ko iš jų tikimasi.
- Iš visų strategijoje numatytų priemonių veiksmingiausia priemonė MVĮ įtraukimui į viešųjų pirkimų sutartis yra sutarčių skaidymas į pirkimo dalis, su sąlyga, kad su ta pačia įmone galima sudaryti sutartis dėl ne daugiau kaip trečdaliao pirkimo dalių. Tačiau dėl perkančiosios organizacijos ir techninės komandos priešinosi darbo metodo keitimui, pagrįsto tuo, kad dėl to (sutarčių skaidymo į pirkimo dalis) paprastai sutrikdoma įprasta veiklos eiga, reikia atlikti daugiau darbo, atidžiau atlikti stebėseną ir labiau koordinuoti veiksmus, šią priemonę taip pat sudėtinga įgyvendinti.

Kontaktiniai duomenys

Mr. José Manuel Martínez Fernández, Valjadolido miesto tarybos generalinio sekretoriaus pavaduotojas,
jmmfernandez@ava.es.

65. Viešųjų pirkimų, kuriais kuriama socialinė vertė, programa Vankuveryje

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Vankuverio miestas, Kanada.

Produkto arba paslaugos sektorius: įvairūs sektoriai.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Priėmus Sveiko miesto strategiją ir veiksmų planą (2015–2018 m.), Vankuverio miestas tapo vienu pirmųjų Kanados miestų 2015 m. įsipareigojusių vykdyti viešuosius pirkimus, kuriais kuriama socialinė vertė. Į veiksmų planą įtrauktas įsipareigojimas:

- skatinti lyderių lentelės (angl. *Leadership Table*) narius kurti ir (arba) gerinti viešųjų pirkimų, kuriais kuriama socialinė vertė, programas ir
- sukurti oficialią viešųjų pirkimų, kuriais kuriama socialinė vertė, programą, kuria savo viešųjų pirkimų praktikoje vadovautųsi Vankuverio miesto subjektai.

2019 m. balandžio mėn. miesto taryba kartu su miesto vadovais patvirtino Viešųjų pirkimų, kuriais kuriama socialinė vertė, programą. Programos tikslas buvo nustatyti socialinį aspektą turinčių pirkimų ir susitarimų dėl naudos bendruomenei kryptį, įskaitant principus ir parametrus, kuriuos taikant nustatoma iniciatyvų taikymo sritis ir dydis, jų rodiklius ir tikslus. Įgyvendinant šią programą socialinė vertė integruojama į miesto išlaidas, kartu prisidedant prie didesnio masto rezultatų, susijusių su miesto strategijomis, tikslais ir prioritetais. Tai bus pasiekta taikant viešųjų pirkimų gaires, kuriomis siekiama didinti tiekimo grandinės įvairovę, kartu didinant ekonominę nepriklausomybę ir pajėgumus dėl geresnių įsidarbinimo galimybių ir darbuotojų teisių užtikrinimo.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Programoje aprašomi keli skirtingi socialinės vertės integravimo į viešuosius pirkimus metodai:

- didinti socialinių ir (arba) įvairovę skatinančių įmonių pajėgumus ir skatinti jas teikti pasiūlymus dėl sutarčių;
- taikyti vertinimo (sutarties skyrimo) kriterijus, kuriais siekiama kurti socialinę vertę;
- taikyti rinkos konsultacijomis pagrįstas sutarčių sąlygas, kuriomis užtikrinama geresnė ir sąžininga darbo praktika.

Norėdamas didinti įvairovę savo tiekimo grandinėje, miestas naudoja tokius metodus kaip kruopštus tiekėjų pasiūlos ir jų pajėgumų vertinimas, kad sudarytų galimybes dalyvauti socialinėms ir (arba) įvairovę skatinančioms įmonėms ir sužinotų, kokia socialinių ir (arba) įvairovę skatinančių tiekėjų pasiūla jam prieinama. Įmonė laikoma socialine ir (arba) įvairovę skatinančia įmone, jei ji turi pripažintą sertifikatą ir (arba) priklauso asmenims iš tradiciškai marginalizuotų grupių, pavyzdžiui, moterims, čiabuviams, neįgaliesiems arba LGBTQ+, arba yra jų valdoma. Kai bus nustatyta galimybė, miestas sieks užtikrinti, kad šios įmonės apie ją sužinotų ir galėtų dalyvauti viešuosiuose pirkimuose.

Tikslas – iki 2023 m. 50 proc. sutarčių ir 50 proc. jų vertės skirti socialinėms ir (arba) įvairovę skatinančioms paslaugų įmonėms, pavyzdžiui, įmonėms, veikiančioms profesinių paslaugų, konsultacijų, žmogiškųjų išteklių, patalpų priežiūros, prekybos, remonto ir techninės ekspertizės ir (arba) konsultavimo srityje.

Kitas svarbus politikos, kuria kuriama socialinė vertė, programos aspektas – priemonės, kurių imtasi siekiant didinti vietos ekonominę nepriklausomybę ir piliečių pajėgumus, suteikiant jiems užimtumo galimybių ir užtikrinant jų teises darbe. Tai apima gaires, skirtas skatinti pirkti paslaugas, kurias teikiant:

- užtikrinamas etiškas elgesys, pvz., darbo standartų laikymasis, sąžininga prekyba, darbuotojų sveikatos ir saugos užtikrinimas;
- skatinama darbo jėgos įvairovė, didinant ne visu pajėgumu dirbančių asmenų, bedarbių ir nepakankamai atstovaujamosioms žmonių grupėms priklausančių asmenų dalyvavimą;
- skatinama ekonominė gerovė užtikrinant deramas darbo sąlygas, darbuotojų tobulėjimą ir apsaugą.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

Vankuverio viešųjų pirkimų, kuriais kuriama socialinė vertė, tikslai:

- gerinti bendruomenės sveikatą ir gerovę;
- didinti ir gerinti socialinių ir įvairovę skatinančių įmonių ekonomines galimybes;
- didinti ekonominę nepriklausomybę ir didinti ne visu pajėgumu dirbančių asmenų, bedarbių ir nepakankamai atstovaujamosioms grupėms priklausančių gyventojų galimybes.

Priemonė

2019 m. balandžio mėn. miesto taryba ir miesto vadovybė patvirtino Viešųjų pirkimų, kuriais kuriama socialinė vertė, programą, kuria siekiama tokio poveikio:

- socialinės vertės tikslų laikymusi ir siekimu pagrįsto valdymo visos organizacijos lygmeniu, prisiimant atsakomybę ir integruojant juos į viešųjų pirkimų procesą, įdiegimas;
- jos svarbos ir tinkamumo kaip priemonės ilgalaikiams miesto socialiniams prioritetams remti ir bendrai vertei, įskaitant tvarumą, atsparumą, teisingumą ir suderinamumą, kurti, supratimas;
- įvairaus masto socialinė vertė gali būti kuriama skirtingais būdais ir taikant skirtingus terminus, priklausomai nuo viešųjų pirkimų.

Socialinis poveikis

Viešieji pirkimai, kuriais kuriama socialinė vertė, laikomi ilgalaikėmis investicijomis į ateitį siekiant teisingesnės ir įtrauktesnės bendruomenės ir ekonomikos, vykdam socialiai atsakingus viešuosius pirkimus. Rezultatus stebės departamentai, atsakingi už teisingumą, skurdo mažinimą, benamystės ir kt. stebėseną. Tačiau nesitikima, kad šis poveikis bus akivaizdus iš karto.

Programa buvo patvirtinta 2019 m. balandžio mėn., o 2019 m. gruodžio mėn. ji jau buvo taikoma vykdam daugiau kaip trečdalį viešųjų pirkimų, kurių vertė viršija 75 000 CDN (51 600 EUR), ir nustatytas toliau pateiktas socialinis poveikis.

- Viena iš iki šiol vykdytų pirkimų patirčių susijusi su viešaisiais pirkimais kraštovaizdžio paslaugų srityje. Penkios socialinės ir (arba) įvairovę skatinančios įmonės buvo pakviestos dalyvauti šių paslaugų pirkimo konkurse. Iš visų dalyvauti konkurse pakviestų įmonių trys socialinės ir (arba) įvairovę skatinančios įmonės atsakė į kvietimą, o sutartis buvo skirta vienai iš socialinių įmonių, pateikusiai žemesnės nei biudžetas vertės pasiūlymą.
- Kita patirtis susijusi su laikinųjų darbuotojų agentūrų paslaugų pirkimu. Kadangi šio tipo agentūrose darbuotojų skaičius nedidelis, vienintelis būdas, kuriuo jos gali didinti asmenų, priklausančių nepakankamai atstovaujamosioms grupėms, užimtumą yra užtikrinti, kad jos šių asmenų ieškos

siekdamos užpildyti darbo vietas ir juos įdarbins. Rinkos konsultacijų metu miestas informavo tiekėjus, kad jie turėtų dėti daugiau pastangų ieškodami kandidatų, priklausančių nepakankamai atstovaujamosioms grupėms, ir juos pritraukdami. Siekiant gauti informacijos ir ugdyti sąmoningumą, konkurso dokumentuose buvo pateiktas standartinis klausimas apie tai, kur ir kaip konkurso dalyvis ieškojo savo darbuotojų. Viešuosiuose pirkimuose taip pat buvo taikomas sutarties skyrimo kriterijus, susijęs su socialinės vertės kūrimu. Tiekėjai gavo balų už jų taikomą socialinės vertės požiūrį (kaip aspektą verslo praktikos, tiekimo, nuosavo kapitalo srityse), kurie sudarė iki 15 proc. jų bendro balo. Sutartys buvo pasirašytos su keliais tiekėjais. Trys iš keturių tiekėjų buvo laikomi socialinėmis ir (arba) įvairovę skatinančiomis įmonėmis, atsižvelgiant į jų verslo ir (arba) žmogiškųjų išteklių praktikoje taikomą atsakingumą, kontrolę ir (arba) sertifikavimą. Sutarties vykdymo laikotarpiu jos visos turės teikti ataskaitas apie šią praktiką.

Kita nauda

- Viešųjų pirkimų, kuriais kuriama socialinė vertė, programa yra plataus pobūdžio ir ją įgyvendinant galima rasti kiekvienam konkrečiam viešajam pirkimui tinkamą sprendimą. Socialinių ir su įvairove susijusių problemų visada yra ir miestas gali nuspręsti socialiniams kriterijams skirti daugiau dėmesio, kai tai prasminga. Taikant tokį lankstų požiūrį, socialinę vertę galima kurti vykdant įvairių kategorijų viešuosius pirkimus arba galima dėti papildomų pastangų įgyvendinant viešųjų pirkimų socialinius aspektus, kai poveikis gali būti didelis.
- Programą pritaikiusios ja galėtų naudotis kitos perkančiosios organizacijos. Šios programos taikymas taip pat buvo svarstomas kitose Kanados organizacijose, pavyzdžiui, vietos savivaldybėse ir universitetuose, viešojo sektoriaus organizacijose, veikiančiose Didžiojo Toronto metropolijoje, Kanados provincijos ir federalinėse vyriausybėse.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

Įgyta patirtis

- Prieš priimdamas sprendimą dėl to, kaip socialiai atsakingi viešieji pirkimai turėtų būti vykdomi ateityje, Vankuverio miestas dėjo pastangas, kad išsiaiškintų, kokių veiksmų jau yra imamasi šioje srityje. Taip buvo išsiaiškinta, kad daugelis miesto tiekėjų jau yra socialinės ir (arba) įvairovę skatinančios įmonės ir gali laimėti konkursus bei vykdyti sutartis nesiūlydamos aukštesnės kainos.
- Įgyvendinant tokią programą geras atspirties taškas yra atitiktis ieškojimas. Pasirinkite kelias paslaugų sritis ir pabandykite surinkti informacijos apie konkrečią rinką. Pavyzdžiui, patalpų priežiūros ir kraštovaizdžio paslaugos gali būti labai tinkamos socialinėms įmonėms.

Būsimi uždaviniai

- Padidinus pirkimų socialinės vertės kriterijaus lyginamąjį svorį ir (arba) balus, tokių kriterijų įtraukimas gali turėti apčiuopiamą poveikį.
- Mažos vertės pirkimais ir sutartimis galima lengvai pasiekti rezultatų, nes jas paprastai pajėgios vykdyti socialinės ir (arba) įvairovę skatinančios įmonės. Tačiau departamentai yra pripratę prie šiuo metu samdomų įmonių ir (arba) tiekėjų ir yra linkę toliau su jais bendradarbiauti, o tai gali apriboti galimybes įtraukti naujas socialines ir (arba) įvairovę skatinančias įmones, dirbančias su nepakankamai atstovaujama, ne visu pajėgumu dirbančių asmenų ar bedarbių grupėmis.

Kontaktiniai duomenys

Kim Buksa, Tvarių ir etiškų viešųjų pirkimų vadovė (Vankuverio miestas, Britų Kolumbijos provincija, Kanada), kim.buksa@vancouver.ca.

66. Vageningeno socialinės investicijų grąžos politika

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Vageningeno miestas, Nyderlandai.

Produkto arba paslaugos sektorius: įvairūs sektoriai.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Vageningeno miestas įgyvendina viešųjų pirkimų politiką, kurią taikant administracija privalo įtraukti socialinę investicijų grąžą į kiekvieną konkursą, kurio numatoma vertė viršija 50 000 EUR. Fiksuota kiekvieno pirkimo, viršijančio 50 000 EUR vertę, sutartyje numatytos kainos procentinė dalis (5 proc.) naudojama registruotiems bedarbiams arba asmenims, kurie yra nutolę nuo darbo rinkos, įdarbinti.

Esama įvairių būdų, kaip socialinę grąžą Nyderlanduose įtraukti į viešuosius pirkimus. Šios galimybės tai, be kita ko, specialių vykdymo sąlygų nustatymas, sutarties skyrimo kriterijų įtraukimas arba rezervuotų sutarčių taikymas globojamo užimtumo įmonėms. Taip pat žr. susijusius atvejus iš Harlemo (p. 229) arba Roterdamo (p. 134).

Dalykas

Socialinė grąža – svarbus Vageningeno savivaldybės viešųjų pirkimų politikos aspektas. Sudarydama sutartis su rinkos dalyviais savivaldybė siekia konkrečių socialinių rezultatų. Šiomis aplinkybėmis socialinė grąža reiškia, kad savivaldybė konkurso dalyviams nustato sutartines socialines sąlygas. Šios sąlygos susijusios su darbo ieškančių asmenų galimybėmis įsidarbinti.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Paslaugų teikėjų prašoma aprašyti savo galimybes įgyvendinti socialinę investicijų grąžą. Sutarties sudarymo kriterijus vertina savivaldybės įmonių departamento ryšių su tiekėjais vadovas. Sudarius sutartį, ryšių su tiekėjais vadovas tampa kontaktiniu asmeniu socialinės investicijų grąžos įgyvendinimo klausimais.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

Esama trijų skirtingų socialinės grąžos įtraukimo į pasiūlymą variantų. Konkurso dalyvis turėtų pasirinkti vieną iš jų:

- *Sutarties įvykdymo reikalavimas* Fiksuota procentinė sutartos užduoties sumos dalis (5 proc.) naudojama bedarbiams arba asmenims, kurie yra nutolę nuo darbo rinkos, įdarbinti. Dėl reikalavimo įgyvendinimo gali būti susitarta sudarant planą verslininkui ir savivaldybei pasirašius sutartį.
- *Sutarties įvykdymo reikalavimas ir sutarties skyrimo kriterijus* Fiksuota procentinė sutarties sumos dalis (5 proc.) naudojama bedarbiams arba asmenims, kurie yra nutolę nuo darbo rinkos, įdarbinti. Šis reikalavimas įtraukiamas į konkursą kaip sutarties skyrimo kriterijus.
- *Prašymas pateikti idėjas* Konkurso dalyvių prašoma pateikti pasiūlymą dėl socialinės grąžos įgyvendinimo būdo. Šis pasiūlymas neturi būti įtrauktas kaip sutarties skyrimo kriterijus, tačiau po jos pasirašymo parengiama išsamesnė jo versija bendradarbiaujant su savivaldybe.

Tikrinimas

Miestas sutartyje numato galimybę skirti baudą. Pažanga, padaryta siekiant socialinės investicijų grąžos, tikrinama kasmet. Jei konkurso dalyvis neįvykdo reikalavimų, miestas turi teisę taikyti jam baudą, lygią 5 proc. sutartinės paslaugų vertės (2019 m. šis mechanizmas buvo taikomas vieną kartą). Miestas šią sumą

panaudoja kurdamas iniciatyvas, kuriomis tiesiogiai prisidedama prie priemonių, skirtų padėti darbo ieškantiems asmenims arba nuo darbo rinkos nutolusiems asmenims rasti darbo, kūrimo arba įgyvendinimo.

Paskirtas ryšių su tiekėjais vadovas yra atsakingas už įsipareigojimų, susijusių su socialine investicijų grąža, vykdymo tikrinimą.

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 70 straipsnis dėl sutarčių įvykdymo sąlygų.

Dalyviai:

- perkančioji organizacija – Vageningeno savivaldybė;
- naudos gavėjai – darbo ieškantys asmenys (ypač nuo darbo rinkos nutolę asmenys).

Socialinis poveikis

- Vageningeno savivaldybė užsibrėžė tikslą paremti kuo daugiau gyventojų, kad jie galėtų dalyvauti darbo rinkoje.
- Įgyvendinant pirkimo ir viešųjų pirkimų politiką prie šio tikslo siekiama prisidėti taikant socialinės investicijų grąžos politiką ir taip nepalankioje padėtyje esantiems asmenims sukurti galimybių darbo rinkoje.
- Savivaldybė įsipareigojo socialinės investicijų grąžos aspektą įtraukti į visus konkursus. Nepriklausomai nuo to, ar pirkimo sutartis susijusi su paslaugomis, ar su pristatymu, ar su darbais.

Kita nauda

- Mažinamos socialinės paramos išmokos. Taikant socialinės investicijų grąžos politiką didinamos ilgalaikių bedarbių galimybės gauti apmokamą darbą. Gavus darbą jiems nebebus reikalingos socialinės išmokos.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Organizuojant rinkos konsultacijas į darbotvarkę reikėtų įtraukti socialinę investicijų grąžą.
- Perkančioji organizacija turėtų paprašyti parengti socialinės investicijų grąžos veiksmų planą ir, jei įmanoma, bendradarbiauti su rangovu jį rengiant.
- Kolegas, atsakingus už viešųjų pirkimų politikos, susijusios su socialine investicijų grąža, įgyvendinimą ir tikrinimą, reikėtų įtraukti ankstyvame proceso etape.
- Įtraukiant socialinės investicijų grąžos reikalavimą į kiekvieną konkursą, kurio numatoma sutarties vertė viršija 50 000 EUR, galima suteikti tik nedidelių užimtumo galimybių (5 proc. nuo 50 000 EUR sumos yra tik 2 500 EUR). Galbūt būtų geriau išlaikyti 221 000 EUR (suma, kurią viršijus Europoje iki 2020 m. buvo privaloma vykdyti konkursą) ribą, kad taikant socialinės investicijų grąžos reikalavimą darbo ieškančių asmenų įdarbinimas būtų stabilesnis. Įdarbinimo trukmė, be kita ko, priklauso nuo sutarties vertės.

Kontaktiniai duomenys

Cynthia A. van der Roest, vyresnioji patarėja viešųjų pirkimų klausimais,
cynthia.van.der.roest@wageningen.nl.

67. Harlema požiūris į socialinę investicijų grąžą

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Harlema miestas, Nyderlandai.

Produkto arba paslaugos sektorius – visi sektoriai, kuriuose naudojama darbo jėga (paslaugų ir darbų konkursai).

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Harlema yra socialinės investicijų grąžos koncepcijos taikymo konkursuose, siekiant skatinti tiekėjus kurti socialinę vertę, pradininkas. Nuo 1995 m. Harlema miestas įmonių socialinę atsakomybę / socialinę investicijų grąžą savo pirkimuose naudoja kaip specialią sąlygą, susijusią su sutarties įvykdymu. Tai įrodytas darbo vietų kūrimo metodas asmenims, neturintiems daug perspektyvų įsidarbinti.

Esama įvairių būdų, kaip socialinę grąžą Nyderlanduose įtraukti į viešuosius pirkimus. Šios galimybės tai, be kita ko, specialių vykdymo sąlygų nustatymas, sutarties skyrimo kriterijų įtraukimas arba rezervuotų sutarčių taikymas globojamo užimtumo įmonėms. Taip pat žr. susijusius atvejus iš Vaningeno (p. 227) arba Roterdamo (p. 134).

Dalykas

Didinti darbo ieškančių asmenų ir neįgalųjų dalyvavimą darbo rinkoje ir užimtumą.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Dalyvaudami viešuosiuose pirkimuose konkurso dalyviai turi sutikti su specialia sutarties įvykdymo sąlyga, t. y. 5 proc. sutarties vertės skirti dalyvavimui darbo rinkoje didinti, remiant nuo darbo rinkos nutolusius žmones. Vertė gali būti sukurta suteikiant darbą, stažuotes ar kitais veiksmais, vykdomais konkrečios sutarties pagrindu. Reikalaujamos socialinės investicijų grąžos vertė yra proporcinga sutarties dalykui ir taikymo sričiai. 5 proc. socialinės investicijų grąža procentinis dydis taikomas konkursuose dėl paslaugų ar darbų. Tiekimo sutartims, kuriose darbo vertės komponentas nėra toks svarbus, nustatomas mažesnis socialinės investicijų grąžos procentinis dydis.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

Iniciatyva suderinama su šiais politikos tikslais:

- padėti sukurti įtraukesnę darbo rinką:
 - didinti gyventojų, kurie dirba ir siekia rezultatų išnaudodami savo gebėjimus, skaičių;
 - didinti bedarbių dalyvavimą darbo rinkoje;
 - mažinti mokyklos nebaigusių asmenų skaičių;
 - susieti švietimą ir darbo rinką;
- sugrąžinus žmones į darbo rinką, galima pasiekti daugiau socialinių tikslų:
 - gerinti vietos gyvenamąją aplinką ir socialinę sanglaudą;
 - stiprinti darbo ieškančių asmenų savarankiškumą;
 - užkirsti kelią skolos problemoms ir vienatvei bei jas kontroliuoti;
 - remti socialines įmones ir (vietos) verslumą.

Tikrinimas

- Apskaičiuojama socialinės investicijų grąžos vertė, sutarties vertę padauginus iš nustatyto socialinės investicijų grąžos procentinio dydžio (šiuo atveju 5 proc.).

- Apskaičiuojama pasiekta socialinės investicijų gražos vertė naudojant standartines kategorijos vertes. Standartinės kategorijos vertės – tai veikla, kurios rangovas gali imtis, kad atitiktų socialinės investicijų gražos sąlygą. Yra trys pagrindinės veiklos rūšys: a) suteikti darbą ar stažuoti žmonėms, kurie neturi stabilaus darbo, b) įtraukti socialines įmones įgyvendinant sutartį ir c) imtis kitos su konkrečia sutartimi susijusios įmonių socialinės atsakomybės veiklos.

Sutarties vertė

Socialinės investicijų gražos reikalavimas taikomas visoms sutartims, kurių vertė siekia 200 000 EUR arba yra didesnė. Atitinkama sutarties vertės procentinė dalis, skirtina socialinei investicijų gražai įgyvendinti, t. y. 5 proc., sudarytų 10 000 EUR arba didesnę sumą.

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 70 straipsnis dėl sutarčių įvykdymo sąlygų.
- Pagal miesto tarybos reglamentą²² Harlemas taiko socialinės investicijų gražos reikalavimą visuose konkursuose dėl paslaugų ar darbų, kurių numatoma vertė yra 200 000 EUR arba didesnė.

Dalyviai:

- perkančioji organizacija – Harlemo miestas;
- naudos gavėjai – bedarbiai ir (arba) darbo ieškantys asmenys, neįgalieji.

Socialinis poveikis

- Didinamas dalyvavimo darbo rinkoje lygis. Taikant socialinės investicijų gražos reikalavimą, didinamos darbo perspektyvos tikslinėse grupėse. Kasmet šimtai ilgalaikių bedarbių ir neįgaliųjų įsitraukia į darbo rinką pradėdami dirbti arba stažuotis.
- Didinama įmonių socialinė atsakomybė. Taikant socialinės investicijų gražos reikalavimą, rinka skatinama įsitraukti ir dalyvauti siekiant socialinių tikslų.

Kita nauda

- Mažinamos socialinės paramos išmokos. Taikant socialinės investicijų gražos politiką didinamos ilgalaikių bedarbių galimybės gauti apmokamą darbą. Gavus darbą jiems nebebus reikalinga bedarbio pašalpa.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

Iniciatyvos sėkmei buvo svarbūs šie aspektai:

- siekiant sėkmingai įgyvendinti socialinės investicijų gražos politiką, labai svarbu įtraukti visus suinteresuotuosius subjektus. Jos įgyvendinimas prasideda gavus jų paramą, ypač paramą, kurią teikia sprendimus priimančias asmenys ir rinka. Politine parama užtikrinamas socialinės investicijų gražos politikos tęstinumas miesto viešųjų pirkimų srityje;
- rinkos dialogas ir abipusiai interesai. Šią užduotį atlieka rinkos dalyviai, siūlydami darbo galimybes tikslinei grupei. Svarbu palaikyti ryšį ir diskutuoti apie galimybes, sunkumus ir savo poreikius;
- Taikant praktiškas, lanksčias, paprastas ir aiškias taisykles ir reglamentus, rangovams padedama laikytis socialinės investicijų gražos reikalavimo, taip pat paprasčiau užtikrinti jo vykdymą.

²² <https://haarlem.pleio.nl/file/download/48093642>

Būsimas uždavinys – bendradarbiauti su regiono pusiau viešosiomis ir viešosiomis perkančiosiomis organizacijomis, pavyzdžiui, kitomis savivaldybėmis ir kitomis viešųjų paslaugų organizacijomis.

Kontaktiniai duomenys

Khalil Khuwam, Harlemo miesto ryšių su tiekėjais ir sutarčių vadovas, kkhuwam@haarlem.nl.

68. Lygių galimybių ir profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros skatinimas vykdant viešuosius pirkimus

Perkančioji organizacija – Vienos miestas, Austrija.

Produkto arba paslaugos sektorius – įvairūs sektoriai.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Vienos miestas turi didesnę kaip 25 metų patirtį remiant ir skatinant moteris ir mergaites, kad būtų kovojama su esama nelygybe. 1992 m. savivaldybėje įsteigtas Moterų reikalų departamentas ir nuo to laiko buvo kuriamas įvairių departamentų ekspertų ir projektų lyčių lygybės srityje tinklas. Tačiau 2020 m. lyčių lygybė vis dar nėra akivaizdi jokiam visuomenės lygmenyje. Vis dar skiriasi moterų ir vyrų pajamos, kaip ir nesąžininga neapmokamo ir apmokamo darbo dalis. Vyrų ir moterų darbo užmokesčio už darbą visą darbo laiką skirtumas Vienoje 2019 m. buvo 14,5 proc.

Vienos miestas sudaro daug pirkimo sutarčių – nuo raštinės reikmenų pirkimo iki sutarčių dėl mokslinių tyrimų. Savivaldybės administracija nemaža, todėl didelė ir šių sutarčių finansinė vertė. Į viešuosius pirkimus integruojant lyčių lygybės aspektą ir jais propaguojant moteris užtikrinama, kad išlaidomis taip pat būtų prisidedama prie moterų ir vyrų lygybės privačiose įmonėse.

Todėl 2010 m. Vienos miestas įsteigė darbo grupę, kad ši nagrinėtų, kaip lyčių lygybės skatinimas galėtų būti susietas su viešaisiais pirkimais. Po to vis didesniame skaičiuje sričių buvo įgyvendinamos kelios bandomosios programos. Pradžioje dalyvavo savivaldybės ES strategijos ir ekonominės plėtros departamentas ir Viešųjų pirkimų departamentas.

Dalykas

Vienos miestas parengė įmonėms skirtas gaires ir priemones, kuriomis joms padedama įvertinti lygių galimybių situaciją įmonėje ir įgyvendinti priemones. Be to, valstybės tarnautojai (visi suinteresuotieji asmenys, visų pirma vykdančys pirkimus) dalyvauja specialiuose mokymuose, gauna kontrolinius sąrašus ir t. t.

Pirkimo etapas ir kriterijai

Dalyvaujantys savivaldybių departamentai turi laikytis toliau pateiktų principų.

- Paslaugų pirkimo sutarčių atveju konkurso dalyviai savo pasiūlymuose privalo įsipareigoti įgyvendinti moterų skatinimo priemones ir per nustatytą laikotarpį pateikti jų įrodymus. Šios sutarties įvykdymo sąlygos šiuo metu taikomos visoms paslaugų sutartims, kurių trukmė ne trumpesnė kaip šeši mėnesiai, o numatoma vertė ne mažesnė kaip 50 000 EUR ir kurios pasirašytos su įmonėmis, kuriose dirba daugiau kaip 20 darbuotojų. Vienos miestas turi tikslą šia priemone spręsti didelių ir ilgalaikių paslaugų sutarčių uždavinį. Šio lygmens organizacinius pokyčius privačios įmonės iš tiesų gali įgyvendinti. Šis reikalavimas neturi įtakos pasiūlymų vertinimui ir balų suteikimui, tačiau tai yra sąlyga siekiant sutarties su miestu. Moterų skatinimo priemonių įgyvendinimas tikrinamas tik įvykdžius sutartį.
- Vertinant poreikius, planuojant viešuosius pirkimus ir rengiant techninę paslaugų specifikaciją būtina atsižvelgti į moterų ir lyčių lygybės aspektus. Viešųjų pirkimų srityje dirbantys darbuotojai turi iš anksto apsvarstyti šiuos aspektus. Pavyzdžiui, jei planuojama atlikti tyrimą, kvietime dalyvauti konkurse pateikiamas paslaugų aprašymas gali būti formuojamas taip, kad būtų atsižvelgta į skirtingus moterų ir vyrų poreikius ir perspektyvas.

- Rengiant sutarties skyrimo kriterijus, pagal kuriuos nustatomas ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas, galima atsižvelgti į moterų skatinimo ir lyčių lygybės aspektus. Pavyzdžiui, įrodymas, kad už sutarties vykdymą atsakingi asmenys yra baigę specialius mokymus lyčių lygybės aspekto integravimo ir moterų skatinimo srityse.

Valstybės tarnautojui prireikus papildomos paramos, jis gali dalyvauti Vienos miesto personalo ir vidaus audito vykdomosios grupės rengiamuose mokymo kursuose.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

- Lyčių lygybės aspekto integravimas ir moterų propagavimas vykdant viešuosius pirkimus.
- Moterų ir vyrų lygybė privačiose įmonėse.

Tikrinimas

Konkurso etape konkurso dalyviai turi pateikti įsipareigojimo deklaraciją, kurioje jie įsipareigoja įgyvendinti priemones, pasirinktas iš šio priemonių katalogo:

- A grupė: moterų įdarbinimo skatinimas;
- B grupė: moterų skatinimas siekti kvalifikacijos;
- C grupė: profesinio ir asmeninio gyvenimo suderinimas;
- D grupė: struktūrinės priemonės (pvz., moterų skatinimo siekti kvalifikacijos plano įgyvendinimas, kovos su seksualiniu priekabiavimu priemonės, moterų atstovų skyrimas, tolesnis mokymas lygybės klausimais).

Konkurso dalyviai įsipareigoja įgyvendinti pasirinktas priemones iki sutarties trukmės laikotarpio vidurio ir pateikti rašytinius jų įgyvendinimo įrodymus. Jei iki nustatyto termino pasirinktų priemonių neįmanoma visiškai įgyvendinti, konkurso dalyviai turi nurodyti priežastis. Neįvykdžius įsipareigojimo įgyvendinti pasirinktas priemones, Austrijos rangovų registre šalia rangovo gali būti nurodyta „didelis trūkumas“.

Nepateikus įrodymų, kad iki sutarties įvykdymo termino pasirinktos priemonės buvo visiškai įgyvendintos, taikoma iki 1 proc. sutarties sumos bauda, kurios viršutinė riba – 10 000 EUR.

Atsitiktinius patikrinimus taip pat atlieka Vienos miesto vidaus audito grupė ir Vienos miesto audito rūmai.

Priemonė

Pagal Direktyvos 2014/24/ES 67 ir 70 straipsnius leidžiama taikyti socialinius sutarties skyrimo kriterijus ir sutarties įvykdymo sąlygas, kurios gali apimti lyčių lygybės aspektą.

Vienos miesto parengtose gairėse pateikiamos oficialios prievolės, kuriuos įmonės turi pasirašyti, ir lyčių lygybės aspekto integravimo priemonių, iš kurių jos gali pasirinkti, katalogas, kurį galima rasti adresu <https://www.wien.gv.at/wirtschaft/gewerbe/pdf/verpflichtungserklaerung-vergabe-frauenfoerderung.pdf>

Dalyviai

2012 ir 2015 m. projektas buvo išplėstas. Nuo 2019 m. gruodžio mėn. projekte dalyvauja šie savivaldybės departamentai, laikydamiesi pirmiau minėtų principų:

- Europos reikalų departamentas;
- Viešųjų pirkimų departamentas;

- Informacinių technologijų departamentas;
- Viešojo apšvietimo departamentas;
- Moterų reikalų departamentas;
- Miestų plėtros ir planavimo departamentas;
- Architektūros ir urbanistikos departamentas;
- Aplinkos apsaugos departamentas;
- Ekonomikos reikalų, darbo ir statistikos departamentas.

Įgyvendinant projektą dalyvauja šie partnerių departamentai:

- Organizacijos, saugos ir saugumo vykdomoji grupė (MD-OS), Lyčių lygybės aspekto integravimo skyrius;
- Moterų reikalų departamentas;
- Prekybos teisės, duomenų privatumo apsaugos ir civilinio statuso departamentas. **Socialinis poveikis**

Įgyvendinant projektą daromas didelis poveikis lyčių lygybei visuomenėje, nes juo užtikrinamos moterų skatinimo ir lyčių lygybės darbo vietose ir darbo rinkoje priemonės. Įmonės, su kuriomis sudarytos sutartys, yra svarbi partnerė lyčių lygybės srityje Vienoje.

Projektu daromas poveikis siekiant:

- užtikrinti lyčių lygybę darbo rinkoje;
- skatinti moteris užimti vadovaujamas pareigas;
- mažinti vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą;
- užtikrinti, kad moterys ir vyrai turėtų vienodas galimybes naudotis savivaldybių paslaugomis.

Projektas buvo pavyzdys kitiems Austrijos miestams ir tarptautiniu lygmeniu (pvz., Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijai (ESBO)).

Kita nauda

Faktai ir skaičiai.

- Dažniausiai naudojamos priemonės yra lanksčių darbo valandų siūlymas ir moterų, einančių vadovaujamas pareigas, skaičiaus didinimas.
- Iš teisinės pusės, iki šiol buvo pateiktas tik vienas skundas, kuris nebuvo patenkintas.
- Visos įmonės laikėsi susitarimo, todėl per aštuonerius programos vykdymo metus nebuvo skirta nė viena sankcija, nors projekte numatyta tokia galimybė.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Projektas buvo labai sėkmingas. Taip yra daugiausia dėl to, kad įmonėms nuo pat pradžių buvo suteikta pakankama parama. Pavyzdžiui, buvo rengiami praktiniai seminarai, pateiktas lygybės

analizės vadovas ir idėjos, kaip imtis veiksmų, taip pat galima naudotis galimybe gauti individualią konsultaciją telefonu. Tas pats pasakytina ir apie paramą už pirkimus atsakingiems valstybės tarnautojams: Lyčių lygybės ekspertai kartu su atitinkamais savivaldybės departamentų atstovais dalyvaujamojo proceso metu organizuoja reguliarius mokymus ir buvo parengtas lyčių lygybės klausimų kontrolinis sąrašas.

- Labai svarbus veiksnys taip pat buvo tai, kad patikrinti taisykles buvo pakviestas labai garsus teisės mokslininkas. Tai buvo vertinga parama kilus diskusijoms.
- Paaikškėjo, kad labai naudinga sukurti bendradarbiavimo darbo grupę, kuri padeda pasirengti projektui. Lyčių lygybės ekspertai, teisės departamentai ir įvairių savivaldybių tarnybų atstovai nuo pat pradžių dirba kartu.
- Toks projektas niekada nebūtų buvęs pradėtas ir valdomas neturint nuoširdžios politinės paramos.

Kontaktiniai duomenys

Laura Wimmer, Vienos miestas, laura.wimmer@wien.gv.at.

69. Dialogo vykdymas siekiant užtikrinti Brėmeno viešųjų pirkimų procesų tvarumą

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Laisvasis Hanzos miestas Brėmenas, Vokietija.

Produkto arba paslaugos sektorius. Ši metodika buvo taikoma keliems skirtingiems produktams ir (arba) paslaugoms, įskaitant tekstilės gaminius, apsauginius darbo drabužius, žaislus, sporto įrangą, apsauginius batus ir pirštines bei valymo paslaugas (politika).

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Brėmeno mieste gyvena apie 570 000 gyventojų. Kadangi Brėmenas yra Hanzos miestas, naudos iš nacionalinės ir tarptautinės prekybos jis gauna nuo 1260 m. Šiandien ši tapatybė yra paskata Brėmeniui sąžiningai ir tvariai formuoti prekybą, kad ji būtų naudinga visoms susijusios šalims. Nuo 2009 m. Laisvasis Hanzos miestas Brėmenas siekia, kad viešieji pirkimai taptų socialiai ir aplinkos atžvilgiu atsakingi. Pirmasis svarbus įvykis šiame procese – tapimas 2011 m. Vokietijos sąžiningos prekybos sostine, sėkmingai pateikus pasiūlymą, kurį rengiant dalyvavo daug pilietinės visuomenės, politikos, mokslo, verslo ir administracijos veikėjų. Nuo to laiko jie ir toliau prisidėjo prie sąžiningos prekybos skatinimo ir stiprinimo bendruomenėje. 2016 m. įsteigto socialiai atsakingų viešųjų pirkimų kompetencijos centro veikla taip pat buvo prisidedama prie nuoseklaus tvarumo aspektų įgyvendinimo miesto viešųjų pirkimų procedūrose skatinimo. Pastaraisiais metais daugiausia dėmesio buvo skiriama šiems produktų grupėms: apsauginiams darbo drabužiams, žaislams, sporto įrangai, reklaminei medžiagai ir maitinimo sektoriaus produktams (kavai, arbatai, kakavai, cukranendrių cukrui).

Tiek prieš vykdant šių produktų konkursą, tiek jo metu Brėmeno pirkimo ir sutarčių skyrimo centro Strateginio pirkimo departamente, kuris yra atsakingas už Laisvojo Hanzos miesto Brėmeno centralizuotų viešųjų pirkimų konkursų procesus, vykdomi dialogai su konkurso dalyviais, praktiniai seminarai naudotojams ir konkurso dalyviams.

Pirkimo etapas ir kriterijai

- *Vykdamas dialogus su konkurso dalyviais* sudaromos sąlygos informuoti potencialius konkurso dalyvius ir už paklausos valdymą atsakingus asmenis (viešųjų pirkimų pareigūnus) apie socialinių ir aplinkosauginių kriterijų integravimą į būsimą konkursą ir supažindinti juos su šiuo procesu. Planuojant konkursus dėl naujos produktų grupės įsigijimo, atliekami intensyvūs tyrimai (pavyzdžiui, vietinių tiekėjų apklausa), siekiant surasti galimus gamintojus. Brėmene nenaudojama automatinė procedūra, kurią taikant apie dialogo renginius būtų skelbiama internete, nors kartais apie juos skelbiama NVO interneto svetainėse, pavyzdžiui, „Engagement Global“ ir „Südwind“. ES lygmens konkursams taikomos aiškios taisyklės, kurių reikia laikytis, kad būtų suteikta pakankamai laiko pasiūlymams pateikti, o konkurso dalyviai turėtų galimybę užduoti klausimus.
- Gamintojai ir, jei aktualu, tiekėjai kviečiami į renginius ir po jų gauna ataskaitą. Konkursų dalyviams organizuotų praktinių seminarų rezultatai įtraukiami į konkurso dokumentus.
- Šiuose dialoguose dalyvauja ir svariai prie jų prisideda NVO. Renginio metu paprastai vyksta pristatymai, po to užduodami klausimai ir vykdomos teminės diskusijos. Pateikiamas pirkimo reikalavimų rūšies ir taikymo srities, taip pat kokybinių ir socialinių bei aplinkosauginių reikalavimų,

aprašymas. NVO pateikia savo nuomonę apie atitinkamo produkto ar paslaugos gamybos ir tiekimo grandinės problemas, kurias reikia spręsti. Todėl įmonės turėtų turėti galimybę susidaryti pirmąjį įspūdį apie paklausą, su ja susijusius reikalavimus ir požiūrį, taikomą siekiant tobulinti gamybos ir tiekimo grandinei taikomus socialinius ir aplinkosauginius reikalavimus. Dialogo metu taip pat aptariamos įmonių galimybės arba noras laikytis socialinių ir aplinkosauginių reikalavimų ir dalyvauti atitinkamose sutarčių skyrimo procedūrose. Svarbu didinti už paklausos valdymą savivaldybėje atsakingų asmenų informuotumą apie socialinių ir aplinkosauginių kriterijų taikymą.

- *Vykdamt praktinius seminarus naudotojams*, pagrindiniai viešųjų pirkimų pareigūnai ir Brėmeno pirkimo ir sutarčių skyrimo centro Strateginio pirkimo departamentas gauna informacijos apie šiuo metu gaminamus potencialių konkurso dalyvių produktus ir didinamas galutinių naudotojų ir (arba) naudotojų organizacijų ir įmonių informuotumas apie žmogaus teises ir viešųjų pirkimų aplinkosauginius aspektus. Renginio metu kelios įmonės pristato savo produktus ir jų savybes (kokybines, bet taip pat socialines ir aplinkosaugines) nedidelei pirkėjų ir tiekėjų grupei, kuri keičiasi, kad visi dalyviai galėtų susipažinti su visais produktais.
- *Praktinių seminarų naudotojams* metu perkančioji organizacija, potencialūs konkurso dalyviai ir atskiri pagrindiniai naudotojai bendradarbiauja su NVO, kad pagerintų paslaugų aprašymą ir sutarties sąlygas, kurias perkančioji organizacija jau būna suformulavusi. Vykdamt praktinius seminarus, padedama užtikrinti viešųjų pirkimų proceso skaidrumą ir atsižvelgti į visų suinteresuotųjų šalių poreikius ir atsakyti į jiems kylančius klausimus. Proceso metu, prižiūrint teisės ekspertui, paaiškinami ir aptariami parengti tekstai.

Socialiai atsakingų viešųjų pirkimų kompetencijos centras 2016 m. įdiegė dialogo formatų naudojimo praktiką, taikytiną Laisvojo Hanzos miesto Brėmeno vykdomų pirkimų pasirengimo etape. Nuo tada vykdomi įvairūs dialogai (sąrašas nėra baigtinis):

- *produktų grupės „Tekstilės gaminiai / darbo drabužiai“ srityje:*
 - dialogas su gamintojais dėl uniformų;
 - praktiniai seminarai naudotojams darbo drabužių tema (*seminarai naudotojams, kurių metu jie apžiūrėjo šešių tvarių gamintojų darbo drabužius ir pateikė savo reikalavimus bei pastabas klausimyne; tada strateginis pirkėjas pasinaudojo šiuo klausimynu, kad užbaigtų konkurso dokumentus*);
 - praktinis seminaras konkurso dalyviams darbo drabužių tema;
- *produktų grupės „žaislai“ srityje:*
 - dialogas su konkurso dalyviais dėl žaislų (*įvykdamt siekiama didinti naudotojų, ypač vaikų darželių mokytojų, dirbančių dienos priežiūros centruose, informuotumą apie darbo sąlygas žaislų pramonėje ir Laisvojo Hanzos miesto Brėmeno viešųjų pirkimų praktiką, taip pat užmegzti pradinę ryšį su potencialiais konkurso dalyviais*).

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

Dialogo renginių ir praktinių seminarų tikslas – sukurti pagrindą centralizuotose preliminariosiose sutartyse numatytų produktų grupių asortimento, atitinkančio didelius socialiniu ir aplinkosauginiu požiūriu tvarių viešųjų pirkimų reikalavimus, sistemingai plėtrai.

Šie reikalavimai, kurie buvo atnaujinti 2019 m. gegužės mėn., apibrėžti Laisvojo Hanzos miesto Brėmeno pagrindinių darbo standartų reglamente (vok. *Kernarbeitsnormenverordnung*). Reglamente pateikiamas produktų, kurie turi būti perkami taip, kad atitiktų TDO pagrindinius darbo standartus, sąrašas. Tai ypač svarbu jautriems produktams, kurie, kaip žinoma, dažnai gaminami žmonių, kurie dirba prastomis darbo sąlygomis.

Į jautrių produktų sąrašą įtrauktos šios grupės:

- tekstilės gaminiai;
- žemės ūkio produktai iš globaliųjų Pietų (pvz., arbata, kava, kakava ir kt.);
- skintos gėlės iš globaliųjų Pietų;
- žaislai ir sporte naudojami kamuoliai;
- medienos gaminiai;
- informacijos ir ryšių technologijų (IRT) gaminiai;
- odos dirbiniai ir apdirbtos odos gaminiai.

Tikrinimas

Dialogo formatai – tai renginiai, kuriuose dalyvaujantys galimi konkurso dalyviai arba savivaldybės naudotojai ir (arba) už paklausos valdymą savivaldybėje atsakingi asmenys nėra tikrinami. Jie naudojami kaip lengvai prieinama galimybė, siekiant įtraukti suinteresuotuosius subjektus, kurie priešingu atveju galbūt nedalyvautų socialiniu ar aplinkosauginiu požiūriu atsakingų viešųjų pirkimų procesuose. Atitiktis konkursuose taikomiems specialioms reikalavimams yra tikrinama.

Sutarties vertė

Kadangi taikant šiuos dialogo formatus buvo vykdomi keli skirtingi konkursai, konkrečios sutarties vertės pateikti neįmanoma.

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 40 straipsnis dėl pirminių rinkos konsultacijų.
- Brėmeno federalinės žemės teisėje viešieji pirkimai reglamentuojami Įstatymu dėl tarifų laikymosi ir viešųjų pirkimų (vok. *Tariftreue- und Vergabegesetz*).
- Pagrindinių darbo standartų reglamentas (vok. *Kernarbeitsnormenverordnung*) ir Laisvojo Hanzos miesto Brėmeno viešųjų pirkimų administracinis reglamentas (vok. *Verwaltungsvorschrift für die Beschaffung der Freien Hansestadt Bremen*).

Dalyviai

Finansų senatorius, Senato kanceliarija ir viešoji įmonė „Immobilien Bremen“ kartu formuoja tvarių ir sąžiningų viešųjų pirkimų Brėmene praktiką ir įgyvendina platesnį jos taikymą.

- Finansų senatorius yra atsakingas už viešųjų pirkimų sritį (įskaitant tvarius viešuosius pirkimus), kuris vykdydamas centralizuotus pirkimus bei įgyvendindamas viešųjų pirkimų procedūras naudojami

viešosios įmonės „Immobilien Bremen“ paslaugomis. Socialiai atsakingų viešųjų pirkimų kompetencijos centras yra viešosios įmonės „Immobilien Bremen“ dalis.

- Senato kanceliarija yra atsakinga už sąžiningos prekybos skatinimą Brėmene ir palaiko partnerystės ryšius su Brėmeno miestais partneriais globaliuosiuose Pietuose.
- Čia aprašytų dialogo formatų tikslinės grupės yra Brėmeno savivaldybės departamentai, visos kitos Laisvojo Hanzos miesto Brėmeno institucijos (kaimo ir miesto savivaldybės) ir galimi konkurso dalyviai.
- Papildomos tikslinės grupės yra viešojo ir privačiojo sektorių pirkimo sindikatų partneriai, taip pat dotacijų gavėjai, kuriems leidžiama dalyvauti Brėmeno centriniuose viešuosiuose pirkimuose.

Socialinis poveikis

- Iš ligšiolinės patirties vykdant dialogus matyti, kad dėl jų vykdymo pirkėjai, naudotojai ir konkurso dalyviai geriau supranta socialiai atsakingus produktus ir socialinių kriterijų įtraukimo į viešuosius pirkimus procesą. Be to, tai padeda įveikti tiekėjų nenorą dalyvauti konkursuose, kuriuose taikomi socialiniai kriterijai.
- Vertinant naudą organizacijos viduje matyti, kad įtraukus socialinės naudos aspektą paklausos valdymo agentūroms sudarytos sąlygos geriau susipažinti su savivaldybės centrinės viešųjų pirkimų agentūros preliminarinių sutarčių teikiamais privalumais (jas taikant supaprastinamas užsakymo procesas ir sudaromos sąlygos priimti sprendimą pirkti socialiai atsakingus produktus).

Kita nauda

- Asmenys, dalyvaujantys viešųjų pirkimų procese, savivaldybėje atlieka svarbų informacijos sklaidėjų vaidmenį. Vykdant dialogo formatus, šis informacijos sklaidos poveikis stiprinamas ir plečiamas, nes ugdomi viešųjų pirkimų pareigūnų ir savivaldybių darbuotojų įgūdžiai ir jiems teikiama informacija.
- Centrinės preliminarinės sutartys dėl visų produktų grupių ir paslaugų yra prieinamos atskiriems savivaldybės naudotojams, kad jie galėtų paprastai atšaukti užsakymus. Taip paklausos valdytojai savivaldybėje bus tvariai nukreipti į produktus, atitinkančius socialiai atsakingo pirkimo ar sąžiningos prekybos kriterijus.
- Atitinkami produktai gali būti užsakomi elektroniniu būdu, neįdedant daug pastangų.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Nustatyta, kad vykdant dialogo formatus paklausos valdytojams ir potencialiems konkurso dalyviams padedama geriau suprasti poreikį vykdyti socialiai ir aplinkosauginiu požiūriu atsakingus pirkimus.
- Mažėja nenoras dalyvauti konkursuose, kuriuose taikomi socialiniai ir aplinkosauginiai kriterijai, nes tiekėjų ir perkančiosios organizacijos klausimus ir neaiškumus galima spręsti tiesiogiai.
- Problemų kyla ir ypač dėl tų produktų grupių, kurių gamybos tvarumui dar nebuvo skirta pakankamai dėmesio (pvz., žaislų, o dar labiau sporto įrangos gamybos tvarumui), nes perkančiųjų organizacijų tvarios gamybos poreikių suvokimas ir rinkos dalyvių, galinčių tiekti tokius produktus, prieinamumas yra ribotas.

- Be to, nuolatinių sunkumų kyla dėl dialogo formatams vykdyti reikalingų finansinių ir žmogiškųjų išteklių, nes jie nesusiję su standartinėmis konkurso išlaidomis.

Kontaktiniai duomenys

Johanna Reimers, Laisvojo Hanzos miesto Brėmeno Senato kanceliarija, Johanna.reimers@ez.bremen.de,
+49 421 361 2878.

70. Sąžiningų darbo sąlygų užtikrinimas

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Kopenhaga, Danija.

Produkto arba paslaugos sektorius: valymo paslaugos, statyba, maisto ir maitinimo paslaugos, sveikatos priežiūra, transportas, dienos priežiūros centrų paslaugos, kelių tiesimas ir priežiūra.

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

Įgyvendinat Kopenhagos miesto iniciatyvą „Kopenhaga prieš socialinį dempingą“ imtasi veiksmų prieš socialinį dempingą, įtraukiant darbo sąlygas į sutartis, kad visiems miesto rangovų ir subrangovų darbuotojams būtų užtikrinamos sąžiningos darbo sąlygos.

Ja siekiama užtikrinti sąžiningą konkurenciją ir darbo sąlygas visiems, kurie dirba pagal su miestu sudarytas sutartis, taikant sutarties įvykdymo sąlygas. Sukurta vidaus darbo grupė, siekiant užtikrinti, kad rangovai ir subrangovai laikytųsi darbuotojų apsaugos sąlygos ir savo darbuotojams siūlytų teisingą darbo užmokestį ir darbo sąlygas.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

Teisingas darbo užmokestis ir darbo sąlygos yra sutarties su Kopenhagos miestu dalis, į sutartį įtraukta kaip darbuotojų apsaugos sąlyga. Kai kurios sutartys taip pat apima švietimo ir įdarbinimo sąlygas, kurias taikant reikalaujama, kad tiekėjai atitinkamai mokytų stažuotojus ir pameistrus arba įdarbintų bedarbius.

Kopenhagos miestas kovoja su socialiniu dempingu, siekdamas užtikrinti:

- teisingą darbo užmokestį ir darbo sąlygas visiems darbuotojams, vykdančioms miesto užsakymą;
- vienodas sąlygas kiekvienai įmonei, teikiančiai pasiūlymus dėl užduočių atlikimo;
- daugiau stažuočių ir pameistrystės galimybių jaunimui.

Tikrinimas

- Kopenhagoje įsteigta darbo grupė, kurią sudaro devyni asmenys (Kopenhagos miesto pasamdyti įmonių socialinės atsakomybės ekspertai) ir kuriai pavesta stebėti, kaip visi jos tiekėjai laikosi darbuotojų apsaugos sąlygų.
- Darbo grupė pirmenybę visada teikia reguliariems patikrinimams vietoje ir turi teisę bet kuriuo metu lankytis visų rūšių darbo vietose. Atidžiai stebimas statybos, valymo paslaugų ir transporto sektoriuose veikiančių tiekėjų siūlomas darbo užmokestis ir darbo sąlygos.
- Kasmet atliekama apie 600 atitikties patikrinimų. Apie trečdalis patikrinimų atliekama vietoje, o kiti – tiriant konkrečių darbuotojų sąlygas, tikrinant darbo užmokesčio, darbo laiko, su pensijomis ir mokesčiais susijusius dokumentus ir kitus dokumentus.
- Patikrinimus darbo grupė vykdo laikydamasi rizika grindžiamo požiūrio, daugiausia dėmesio skirdama toms sritims, kuriose, kaip manoma, kyla didžiausia reikalavimų nevykdymo rizika, ir tiems darbdaviams, kurie, labiau tikėtina, šių reikalavimų nevykdo. Nustačius pažeidimus bus pradėtas dialogas su darbdaviu ir Kopenhagos miestas turi teisę nesumokėti užmokesčio. Jei pagerėjimo nesimato, darbdavys privalo sumokėti baudą ir galiausiai miestas turi teisę nutraukti sutartį.

Sutarties vertė

Ši iniciatyva taikoma visoms paslaugų ir statybos sutartims ir tais atvejais, kai miestas teikia dotacijas ar subsidijas projektams ar institucijoms.

Priemonė

- Direktyvos 2014/24/ES 70 straipsnis (dėl sutarčių įvykdymo sąlygų) ir 71 straipsnis (dėl subrangos).
- Direktyva 91/76/EB su pakeitimais, padarytais Direktyva (ES) 2018/957 dėl darbuotojų komandiravimo.
- Atitinkamos darbo užmokesčio normos nustatytos privalomose miesto ir atitinkamų profesinių sąjungų kolektyvinėse sutartyse.

Dalyviai:

- perkančioji organizacija – Kopenhagos miestas;
- Kopenhagos rangovų ir subrangovų darbuotojai;
- Kopenhagos socialinio dempingo darbo grupė;
- profesinės sąjungos, vedančios derybas dėl kolektyvinių sutarčių.

Socialinis poveikis

- *Teisingesnis darbo užmokestis ir tinkamos darbo sąlygos.* Kopenhagos miesto rangovų ir subrangovų darbuotojai turi teisę į atlygį ir darbo sąlygas, nustatytas atitinkamoje kolektyvinėje sutartyje ir Darbuotojų komandiravimo direktyvoje, įskaitant darbo užmokestį, poilsio valandas ir kompensacijas už viršvalandžius. Taip pat užtikrinamos jų teisės į apmokamas atostogas ir draudimą, nustatytos Danijos darbo teisėje.
- *Geresnės stebėsenos priemonės.* Kopenhagos mieste pradėtas bandomasis projektas, kurį įgyvendinant darbuotojai, įeidami į darbo vietą ir iš jos išeidami, turi užsiregistruoti ir išsiregistruoti naudodamiesi asmens tapatybės kortele. Taikant šią sistemą miesto darbo grupei padedama nustatyti sutartis ir darbdavius, kurių atžvilgiu socialinio dempingo rizika yra didesnė, gaunant informaciją apie darbuotojų skaičių, jų vietą tiekimo grandinėje, darbo pobūdį, darbo sutarties rūšį, darbo laiką ir kt. Tikslas – suteikti darbo grupei galimybę geriau susipažinti su subjektais, vykdančiais su Kopenhagos miesto projektais susijusius darbus, ir suteikti pagrindiniams savivaldybės tiekėjams priemonę, kurią taikydami jie galėtų geriau valdyti subrangovus visose tiekimo grandinės dalyse.
- *Tikslinis vykdymo užtikrinimas.* 2018 m. darbo grupė išsiaiškino, kad dauguma darbuotojų apsaugos sąlygos pažeidimų padaroma subrangovų, veikiančių tolesniuose tiekimo grandinės etapuose. Pagrindiniai rangovai dažnai nežino, kurios įmonės teikia paslaugas vietoje, todėl jiems sunku užtikrinti, kad tolesniuose tiekimo grandinės etapuose būtų laikomasi darbuotojų apsaugos sąlygų. Tai pasakytina net apie tas įmones, kurios skiria daug dėmesio deramo darbo užmokesčio ir darbo sąlygų užtikrinimui ir yra įsidięsusios įvairias savikontrolės formas.

Kontrolės pastangos šiuo metu grindžiamos rizikos modeliu, todėl savo kontrolės darbą darbo grupė sutelkia į subjektus, kuriuose, remiantis vertinimu, pažeidimų rizika yra didžiausia. Tai daroma siekiant užtikrinti, kad būtų nustatyta kuo daugiau socialinio dempingo atvejų, ir užtikrinti, kad reikalavimų besilaikančių rangovų darbas, kiek įmanoma, nebūtų sutrikdytas be priežasties.

Rizika grindžiamą modelį parengė darbo grupės komanda ir jis nuolat atnaujinamas. Modelyje atsižvelgiama į keletą veiksnių, tokių kaip įmonės tipas, įdarbinimo sąlygos, atliekamo darbo pobūdis, praeityje įmonės padaryti pažeidimai ir t. t. Taikydama naujai sukurtas rizika grindžiamas kontrolės pastangas, darbo grupė dažnai lankosi asmenų, kurie vykdo savivaldybės paskirtas užduotis, darbo vietose, ypač didelėse statybvietėse.

Fizinis dalyvavimas suteikia įžvalgų apie statybos procesą ir žinių apie įmones, tiek pagrindinį rangovą, tiek besikeičiančius subrangovus. Tai taip pat reiškia, kad rangovo darbuotojai žino apie darbo grupę ir apie savivaldybės pastangas kovoti su socialiniu dempingu.

- *Prevencija.* Kartu su kontrolės pastangomis darbo grupė vis daugiau dėmesio skiria prevenciniam darbui, be kita ko, stiprindama dialogą su miesto įmonėmis. Praėjusiais metais darbo grupė surengė keturis informacinius susitikimus įmonėms, norinčioms daugiau sužinoti apie veiksmus, kurių galėtų imtis, kad kovotų su socialiniu dempingu ir įvykdytų savivaldybės keliamus reikalavimus. Reagavimo komanda taip pat kalbėjosi su įmonėmis, kurios norėjo suteikti savo statybos vadovams geresnių įgūdžių, kad jie galėtų rūpintis sąlygų reikalavimų įvykdymu ir būtų pasirengę kontrolei.

Be to, tikimasi, kad darbo grupės dalyvavimas darbo vietose kontrolės metu turės prevencinį poveikį ilguoju laikotarpiu, nes darbo vietoje sužinoma apie grupę, patikrinimų metu ji platina įmonėms ir darbuotojams skirtą medžiagą.

Kita nauda

- Iš patirties matyti, kad darbuotojų apsaugos sąlygos turi dvejopą poveikį. Jas taikant padedama užtikrinti teisingą darbo užmokestį ir darbo sąlygas visiems darbuotojams, atliekantiems viešosiose sutartyse numatytą darbą, o organizacijoms padedama suprasti socialinės atsakomybės svarbą vykdant viešąsias sutartis. Tačiau tik darbuotojų apsaugos sąlygų rezultatams pasiekti nepakanka; jos turi būti remiamos patikrinimais ir atitikties patikromis, atliekamomis, pageidautina, pačios organizacijos komandos. Taikant darbuotojų apsaugos sąlygas ir kartu vykdant reguliarius patikrinimus, galima daryti teigiamą poveikį ir padėti sukurti sąžiningą tiekėjų konkurenciją.
- Kopenhagos miestas norėtų padėti kurti daugiau mokymosi ir stažuočių galimybių jaunimui. Todėl miestas reikalauja, kad tiekėjai ir dotacijų gavėjai, kai įmanoma, įdarbintų ir mokytų studentus ir pameistrius.

Įgyta patirtis ir būsiami uždaviniai

- Paaiškėjo, kad vidaus darbuotojų apsilankymais grindžiamas metodas yra efektyvesnis nei naudojimasis užsakomosiomis darbo sąlygų stebėjimo paslaugomis.
- Pirmenybė teikiama rizika grindžiamam požiūriui, kurį taikant dokumentų patikros atliekamos tik tada, kai nustatoma, kad kyla darbuotojų apsaugos sąlygų nesilaikymo rizika.
- Dauguma pažeidimų padaroma tolesniuose tiekimo grandinės etapuose (subrangovų ir jų subrangovų).
- Įtarus darbuotojų apsaugos sąlygos pažeidimą, labai svarbu surinkti informaciją apie vietoje dirbančių darbuotojų tapatybę ir tikslų jų darbo laiką.

Kontaktiniai duomenys

Eva Milsted Enoksen, įmonių socialinės atsakomybės konsultantė, jc3y@kk.dk.

71. Socialiai atsakingų viešųjų pirkimų strategija Pamplonos miesto taryboje

Perkančiosios organizacijos pavadinimas, šalis – Pamplonos savivaldybė, Ispanija.

Produkto arba paslaugos sektorius: visi produktai ir paslaugos (politika).

Įvadas / viešojo pirkimo tikslai

2019 m. balandžio 16 d. Pamplonos savivaldybė patvirtino Strategiškai vykdomų ir socialiai atsakingų viešųjų pirkimų instrukciją, prie kurios pridėtas vadovas, kuriame daugiausia dėmesio skiriama socialinėms sąlygoms, tikrinimo mechanizmom ir poveikio vertinimo priemonėms (vadovas ispanų kalba pateikiamas [čia](#)). Šio požiūrio turi būti laikomasi visose savivaldybės vykdomose sutarčių skyrimo procedūrose, o tai rodo, kad vietos valdžios institucija yra rimtai nusiteikusi į savo viešųjų pirkimų veiklą įtraukti socialinius ir aplinkosauginius kriterijus.

Naujuoju požiūriu į viešuosius pirkimus Pamplonoje siekiama kuo labiau padidinti viešiesiems pirkimams vykdyti skiriamų lėšų grąžą žmonėms ir daryti aiškų poveikį siekiant socialinės įtraukties, persikirstymo, lygybės ir tvarumo. Be to, jį taikant siekiama suderinti veiksmingumą ir efektyvumą su skatinimu siekti socialinių tikslų vykdant viešųjų pirkimų veiklą. Į tai atsižvelgiant, vykdant kiekvieną su darbais, paslaugomis ar prekėmis susijusią pirkimo procedūrą bus siekiama integruoti tokius tikslus kaip lyčių lygybė, deramos ir kokybiškos darbo vietos, įsidarbinimo galimybės nuo darbo rinkos nutolusiems asmenims²³ arba neįgaliųjų dalyvavimas darbo rinkoje ir visuomenėje. Viešaisiais pirkimais taip pat bus siekiama aktyvesnio labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių ir socialinės ekonomikos subjektų dalyvavimo, taip pat bus skatinama žiedinė ekonomika, įmonių socialinė atsakomybė ir didesnė socialinė bei teritorinė sanglauda.

Socialinės politikos tikslai ir (arba) pamatinis standartas

Pagrindinis perkančiosios organizacijos vaidmuo – naudotis teisiniais įgaliojimais siekiant skatinti socialiai atsakingus viešuosius pirkimus visose procedūrose ir vadovauti jų įgyvendinimui kasdienėje viešųjų pirkimų praktikoje. Tai bus daroma nuosekliai įvertinant galimybes įtraukti socialines sąlygas į kiekvieną procedūrą ir jų specifikacijas.

Šio požiūrio teisinis pagrindas – galimybės, suteikiamos regioniniais viešųjų pirkimų teisės aktais, atitinkančiais nacionalinius teisės aktus, kuriais į nacionalinę teisę perkeliama Direktyva 2014/24/ES. Šiuo tikslu instrukcija siekiama skatinti toliau nurodytas priemones.

Stiprinti pasirengimo pirkimui etapą:

- bus privaloma planuoti visų metų pirkimo procedūras;
- siekiant gilinti žinias apie galimus tiekėjus ir galimus sprendimus, gali būti rengiamos pirminės rinkos konsultacijos;
- sutarties dalykas gali būti apibrėžtas socialiniais ir aplinkosauginiais kriterijais.

²³ Reikalavimus atitinkančios grupės yra neįgalieji, integracijos į darbo rinką srityje veikiančiose socialinėse įmonėse dirbantys asmenys, globojamosios darbo grupės ir grupės, įtrauktos į nacionalinę teisę kaip tikslinės grupės, pavyzdžiui, jaunuoliai, ypač turintys žemesnę kvalifikaciją, moterys, ilgalaikiai bedarbiai, vyresni nei 45 metų asmenys, migrantai, asmenys, kuriems gresia socialinė atskirtis (*Real Decreto Legislativo 3/2015, de 23 de octubre, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de Empleo* 30 straipsnis).

Užtikrinti deramą darbą:

- įvertinti ir nustatyti su kiekviena sutartimi susijusius įdarbinimo poreikius, be kita ko,
 - apskaičiuojant kiekvienos sutarties vykdymui reikalingų darbuotojų poreikį, įskaitant jų kvalifikacijos ir išlaidų, remiantis taikomomis kolektyvinėmis sutartimis, įvertinimą;
 - aiškiai nurodyti pagal ankstesnes sutartis dirbančių darbuotojų, kuriuos turi perimti naujas rangovas, darbo užmokesčio sąnaudas ir darbo sąlygas (pagal Direktyvą 2001/23/EB darbuotojų teisių apsaugos įmonių, verslo arba įmonių ar verslo dalių perdavimo atveju);
 - numatyti tiesioginį mokėjimą subrangovams ir užtikrinti, kad rangovams būtų sumokama su sąlyga, kad jų darbuotojams yra mokamas darbo užmokestis.

Supaprastinti viešųjų pirkimų procedūras ir užtikrinti mažesnių veiklos vykdytojų galimybes juose dalyvauti:

- kuo labiau sumažinti mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių bei vietos įmonių administracinę naštą ir kliūtis joms dalyvauti pirkimuose. Tai bus įgyvendinama šiais būdais:
 - nustatant reikalavimą, kad konkurso metu kiekvienas konkurso dalyvis turi pateikti savideklaraciją arba Europos bendrąjį viešųjų pirkimų dokumentą (EBVPD), įrodantį jo galimybes ir mokumą, reikalingus sutarčiai įvykdyti;
 - nustatant tikslinius atrankos kriterijai, kuriais supaprastinami techniniai, finansiniai ar profesiniai reikalavimai;
- taikyti procedūras, kuriomis palengvinamas bendrų pasiūlymų teikimas. Konkurso dalyviai savo mokumą galės įrodyti pasinaudodami kitoms įmonėms priklausančiais išteklių;
- nustatyti reikalavimą, kad minimali metinė apyvarta, reikalinga finansiniam mokumui įrodyti, neviršija bendros numatomos sutarties vertės, išskyrus atvejus, kai tai pateisinama rizika, susijusia su kiekvienu atveju užsakytais darbais, paslaugomis ar prekėmis;
- procedūromis užtikrinti, kad kiek įmanoma būtų sumažintos arba panaikintos dalyvavimui taikomos laikinosios finansinės garantijos. Galutinę garantiją nustato perkančioji organizacija, atsižvelgdama į kiekvienos sutarties specifiką, tačiau kiekvienu atveju ji bus mažesnė nei 4 proc. jos vertės. Rezervuotų sutarčių atveju paprastai nereikalaujama jokios laikinosios ar galutinės garantijos, išskyrus atvejus, kai tai pateisinama rizika, susijusia su sutarties dalyku;
- taikyti sutarčių skaidymą į pirkimo dalis kaip standartinę praktiką. Bus ribojamas kiekvieno veiklos vykdytojo dalyvavimas arba jam paskirtų pirkimo dalių skaičius. Kai kurios dalys bus rezervuojamos socialinės ekonomikos įmonėms.

Tikrinimas

Atitiktis socialiniams kriterijams, įtrauktiems į kiekvieną procedūrą, užtikrinama šiais būdais:

- prie kiekvienos į kiekvieną sutartį įtrauktos socialinės sąlygos bus pridėdama patikrinimo nuostata. Tikrintojas nustatys įrodymų rūšį ir konkurso etapą, kurio metu turi būti įrodyta atitiktis socialiniai sąlygai. Sutartyse visais atvejais aiškiai nurodoma konkurso dalyvių pareiga įrodyti, kad jie laikosi socialinių reikalavimų. Socialiniai aspektai visada bus laikomi privalomomis sutartinėmis nuostatomis;
- pažeidus socialines sąlygas, bus taikomos rimtos sankcijos; dėl to gali būti nutraukiamos sutartys arba uždraudžiama dalyvauti būsimose procedūrose. Perkančiosios organizacijos paskirti darbuotojai bus atsakingi už socialinių sąlygų laikymosi tikrinimą, pranešimą apie jų nesilaikymą ir, prireikus, sankcijų taikymo veiksmų inicijavimą. Sutartys nebus laikomos įvykdytomis, jei nebus laikomasi jose įtvirtintų socialinių sąlygų, kaip numatyta, ir kol jų laikymasis nebus patikrintas.

Sutarties vertė

Pamplonos savivaldybė viešiesiems pirkimams kasmet skiria apie 80 mln. EUR.

Priemonė

- 40 straipsnis dėl pirminių rinkos konsultacijų; 18 straipsnio 2 dalis dėl privalomų socialinių sąlygų; 71 straipsnis dėl subrangos; 58 straipsnis dėl atrankos kriterijų, įskaitant 58 straipsnio 3 dalį dėl apyvartos; 59 straipsnis dėl Europos bendrojo viešųjų pirkimų dokumento; 63 straipsnis dėl rėmimosi kitų subjektų pajėgumu; 46 straipsnis dėl sutarčių skaidymo į pirkimo dalis; 20 ir 77 straipsniai dėl rezervuotų sutarčių; 70 straipsnis dėl sutarties įvykdymo sąlygų ir 73 straipsnis dėl sutarčių nutraukimo.
- Pamplonos savivaldybės paskelbta instrukcija (vietos reglamentas), kurios laikytis yra privaloma, didinamas ir visapusiškai plėtojamas socialinis potencialas taikant regioninius ir nacionalinius viešųjų pirkimų teisės aktus.

Dalyviai:

- perkančioji organizacija – Pamplonos savivaldybė;
- konkurso dalyviai: įmonės, socialinės ekonomikos įmonės, pilietinės visuomenės organizacijos.

Socialinis poveikis

- Pamplonos savivaldybė siekia būti pirmoji viešojo administravimo institucija Ispanijoje, tikrinanti ir vertinanti viešųjų pirkimų veiklos socialinį poveikį. To siekiant, prie kiekvienos į procedūras įtrauktos socialinės sąlygos bus nurodoma tikrinimo priemonė, kurią taikant įrodoma atitiktis, ir rodiklis, pagal kurį vertinamas jos veiksmingumas ir rezultatas.
- Taip savivaldybė galės sistemingai vertinti socialiai atsakingos viešųjų pirkimų praktikos rezultatus ir naudą. Vertinamas poveikis gali būti, pavyzdžiui, įdarbintų neįgaliųjų arba moterų, patiriančių smurtą dėl lyties, skaičius, darbo standartų laikymasis, didesnis neterminuotų darbo sutarčių skaičius, sutarčių ar subrangos sutarčių, skirtų socialinės ekonomikos subjektams ir integracijos į darbo rinką srityje veikiančioms socialinėms įmonėms, vertė, taikytos lyčių lygybės priemonės ir jomis besinaudojančių asmenų skaičius arba įsigytų sąžiningai pagamintų ar vietoje pagamintų produktų vertė.
- Kadangi kol kas instrukcija taikoma dar neilgai, ataskaitos apie socialinį poveikį dar rengiamos.

Kita nauda

- Ši iniciatyva gali būti lengvai perduodama kitoms valdžios institucijoms ir jos lengvai gali ją taikyti.

Įgyta patirtis ir būsimi uždaviniai

- Politinė valia ir parama tokiai iniciatyvai yra labai svarbi. Tačiau taip pat reikalinga visos administracijos parama (savivaldybių departamentų ir darbuotojų). Todėl specialistams buvo surengti mokymai tiek strategijos, tiek gairių klausimais.
- Pagrindinis ateities uždavinys – taikant instrukciją veiksmingai stebėti socialiai atsakingų viešųjų pirkimų įgyvendinimą. Siekiant tai įgyvendinti, labai svarbu integruoti socialiai atsakingus viešųjų pirkimų tikslus į savivaldybės strateginius tikslus, pavyzdžiui, 2030 m. Pamplonos strategiją.

Kontaktiniai duomenys

José Costero, Pamplonos miesto tarybos Strateginio biuro direktorius, j.costero@pamplona.es,
+34948420527.

ATITINKAMŲ SOCIALINIŲ NUOSTATŲ LENTELE

Direktyva 2014/24/ES	Paiškinimas (ryšys su socialiai atsakingais viešaisiais pirkimais)	Atvejis, kuriame nurodoma nuostata
18 straipsnio 2 dalis <i>Privalomos socialinės sąlygos</i>	Būtina imtis priemonių siekiant užtikrinti, kad vykdamat viešąsias sutartis būtų laikomasi taikytinos nacionalinės, ES ir tarptautinės socialinės ir darbo teisės bei kolektyvinių sutarčių.	(5) Čekijos televizija, (8) Europos Komisija, (20) Madridas, (25) Rumunija, (26) Toskana, (30) Tamperė, (40) Katalonija, (41) „Hansel“ (Suomijos centrinė perkančioji organizacija), (42) Federalinė ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros ministerija, Vokietija, (44) Čekijos darbo ir socialinių reikalų ministerija, (46) Bona, (60) Chersona, (64) Valjadolidas ir (71) Pamplona.
20 straipsnis <i>Rezervuotos sutartys</i>	Sutartys gali būti rezervuojamos globojamoms darbo grupėms ir (arba) globojamų darbo grupių užimtumo programoms, kuriose dirba ne mažiau kaip 30 proc. neįgalių arba nepalankioje padėtyje esančių asmenų.	(1) Katalonija, (7) Vroclavas, (18) Vandėja, (21) Korfu, (22) Belgija, (26) Toskana, (27) Toledas, (28) Salamanka, (31) Oslas, (47) Madridas, (50) Žguvas, (58) Didžiųjų Rytų regioninė taryba (pranc. <i>Conseil Régional Grand-Est</i>), (59) „Grand Paris Sud Est Avenir“, (60) Chersona, (63) Bulgarija, (64) Valjadolidas ir (71) Pamplona.
40 straipsnis <i>Pirminės rinkos konsultacijos</i>	Gali būti rengiamos pirminės rinkos konsultacijos su ekonominės veiklos vykdytojais ir nepriklausomais ekspertais.	(1) Katalonija, (2) Helsingborgas, (5) Čekijos televizija, (25) Rumunija, (31) Oslas, (32) socialinio poveikio obligacijų projektas „Koto“, (58) Didžiųjų Rytų regioninė taryba (pranc. <i>Conseil Régional Grand-Est</i>), (62) Sodankiulė ir Kitilė, (64) Valjadolidas, (69) Valjadolidas ir (71) Pamplona.
42 straipsnis <i>Prieinamumo kriterijai techninėse specifikacijose</i>	Į visų viešųjų pirkimų, kurių rezultatai skirti naudoti žmonėms, technines specifikacijas turi būti įtraukti kriterijai, susiję su prieinamumu neįgaliesiems arba prieinamumu visiems.	(25) Rumunija, (30) Tamperė ir (43) Suomijos švietimo agentūra.
43 straipsnis <i>Ženklinimas</i>	Techninėse specifikacijose, sutarties sudarymo kriterijuose arba sutarties įvykdymo sąlygose gali būti reikalaujama pateikti socialinio ženklinimo, atitinkančio tam tikrus skaidrumo ir objektyvumo standartus, įrodymus; galima pateikti ir lygiavėrcio ženklinimo įrodymus.	(11) Berlynas, (19) Oslas, (20) Madridas, (24) Emilija-Romanija, (42) Federalinė ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros ministerija, Vokietija ir (64) Valjadolidas.

46 straipsnis <i>Sutarčių skaidymas į pirkimo dalis</i>	Sutartys gali būti skaidomos į pirkimo dalis, o jei priimamas sprendimas to nedaryti, pirkimo dokumentuose arba ataskaitoje turi būti pateiktas paaiškinimas.	(1) Katalonija, (5) Čekijos televizija, (12) Ilis ir Vilenas, (15) Strasbūras, (21) Korfu, (26) Toskana, (45) Gentas, (62) Sodankiulė ir Kitilė, (64) Valjadolidas ir (71) Pamplona.
56 straipsnio 1 dalis <i>Sutarčių skyrimo principai</i>	Perkančiosios organizacijos gali nuspręsti neskirti sutarties ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikusiam dalyviui, jei pasiūlymas neatitinka 18 straipsnio 2 dalyje nustatytų taikytinų prievolių.	
57 straipsnio 4 dalis <i>Pašalinimo pagrindai</i>	Konkurso dalyviai gali būti pašalinti iš konkurso, jei perkančioji organizacija tinkamomis priemonėmis gali įrodyti, kad buvo nesilaikoma 18 straipsnio 2 dalyje nustatytų prievolių.	(16) Šienas, (25) Rumunija, (34) Breša ir (60) Cherona. Centralizuoti viešieji pirkimai. (52) Cherona.
58 straipsnis / XII priedas <i>Tiekimo grandinės valdymas</i>	Konkurso dalyvių gali būti paprašyta nurodyti tiekimo grandinės valdymo priemones, kurias jie galės taikyti vykdydami sutartį.	(44) Čekijos darbo ir socialinių reikalų ministerija ir (71) Pamplona.
67 straipsnis <i>Sutarties skyrimo kriterijai</i>	Sutarties skyrimo kriterijai gali būti susiję su socialinėmis charakteristikomis arba prekybos sąlygomis, jeigu jie yra susiję su sutarties dalyku, apie juos paskelbiama iš anksto, dėl jų taikymo perkančiajai organizacijai nesuteikiama neribota pasirinkimo laisvė, jais užtikrinama veiksmingos konkurencijos galimybė ir jie gali būti veiksmingai patikrinti.	(1) Katalonija, (3) Budapeštas, (4) Orhusas, (5) Čekijos televizija, (6) Balerupas, (9) Malta, (10) olimpinės žaidynės, (19) Oslas, (25) Rumunija, (28) Salamanka, (31) Oslas, (35) Gdynė, (38) Roterdamas, (41) „Hansel“ (Suomijos centrinė perkančioji organizacija), (42) Federalinė ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros ministerija, Vokietija, (53) Švedija, (54) Londonas, (55) Dublinas, (60) Cherona, (62) Sodankiulė ir Kitilė, (64) Valjadolidas ir (68) Viena.
70 straipsnis <i>Sutarties įvykdymo sąlygos</i>	Sutarties įvykdymo sąlygos gali apimti socialinius ar su užimtumu susijusius aspektus, jei jos yra susijusios su sutarties dalyku ir apie jas iš anksto paskelbiama.	(2) Helsingborgas, (4) Orhusas, (5) Čekijos televizija, (6) Balerupas, (8) Europos Komisija, (12) Ilis ir Vilenas, (14) Kastilija ir Leonas, (16) Šienas, (17) <i>Grangegorman</i>, (19) Oslas, (25) Rumunija, (35) Gdynė, (48) Faliuno–Burlengės regionas, (49) Varšuva, (52) Vanta ir Helsinkis, (53) Švedija, (54) Londonas, (55) Dublinas, (56) Dortmundas, (57) La Rošelis, (60) Cherona, (64) Valjadolidas, (66) Vageningenas, (67) Harlemas,

		(68) Viena, (70) Kopenhaga ir (71) Pamplona.
71 straipsnio 1 ir 6 dalys <i>Subranga</i>	Prievolės pagal 18 straipsnio 2 dalį gali būti taikomos subrangovams; bendra atsakomybė už šių prievolių vykdymą gali būti taikoma pagrindiniam rangovui; perkančioji organizacija gali reikalauti pakeisti prievolių nevykdantį subrangovą.	(41) „Hansel“ (Suomijos centrinė perkančioji organizacija), (70) Kopenhaga ir (71) Pamplona.
74–77 straipsniai <i>Paprastesnis režimas perkant socialines ir kitas specialias paslaugas</i>	Perkančiosios organizacijos tam tikroms socialinėms, sveikatos priežiūros, švietimo, kultūros ir kitoms paslaugoms gali taikyti lankstesnes procedūras, jei laikomasi vienodų sąlygų ir skaidrumo principų; tam tikros sutartys gali būti rezervuojamos socialinėms įmonėms ir (arba) viešiesiems savitarpio pagalbos fondams.	(18) Vandėja, (31) Oslas, (34) Breša, (36) Ryga, (37) Lietuva, (39) Italija / Slovėnija ir (64) Valjadolidas.

KAIP SUSISIEKTI SU ES

Asmeniškai

Visoje Europos Sąjungoje yra šimtai „Europe Direct“ informacijos centrų. Artimiausio centro adresą galite rasti čia: https://europa.eu/european-union/contact_lt

Telefonu arba e. paštu

Į jūsų klausimus apie Europos Sąjungą atsakys tarnyba „Europe Direct“. Su šia tarnyba galite susisiekti – nemokamu telefonu 00 800 6 7 8 9 10 11 (kai kurie operatoriai šiems skambučiams gali taikyti mokestį); – šiuo standartiniu numeriu +32 22999696 arba – e. paštu adresu https://europa.eu/european-union/contact_lt

KAIP RASTI INFORMACIJOS APIE ES

Internete

Informacijos apie Europos Sąjungą visomis oficialiosiomis ES kalbomis pateikiama svetainėje „Europa“ adresu https://europa.eu/european-union/index_lt

ES leidiniai

Nemokamų ir mokamų ES leidinių galite atsisiųsti arba užsisakyti svetainėje <https://op.europa.eu/lt/publications>. Jeigu jums reikia daugiau nemokamų leidinių egzempliorių, kreipkitės į „Europe Direct“ arba į vietos informacijos centrą (žr. https://europa.eu/european-union/contact_lt).

ES teisė ir susiję dokumentai

ES teisinės informacijos, įskaitant visus ES teisės aktus nuo 1952 m. visomis oficialiosiomis kalbomis, ieškokite svetainėje „EUR-Lex“ adresu <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=lt#>.

ES atvirieji duomenys

ES atvirųjų duomenų portale (<https://data.europa.eu/lt>) galima susipažinti su ES duomenų rinkiniais. Duomenis galima nemokamai parsisiųsti ir pakartotinai naudoti tiek komerciniais, tiek nekomerciniais tikslais.

Publications Office
DOI:[[numeri](#)]